

## Манас энциклопедиясындагы

### библиография

**1851.** [Воронин Е. П., Нифантьев Т. Ф.]. Сведения о дикокаменных киргизах (доставлены от г. генерал-губернаторы Западной Сибири) //записки ИМП. Русск. геогр. об-ва. - СПб.,: 1851. - Кн. V. - С. 140-153 .-С. В Легенде о Ногайском старейшине-И. рын, Манас ж-а под давлением его сына Семетея глава горных кыргызов Кыргызбай дети-адыгейцы, Тагайцы, ж-а со своими подвластными племенами расселились в горах южнее по р. Или К. А. Тимирязева.

**1852.** Nachrichten über die sogenannten schwarzen Kirgizen - //«Archiv für Wissenschaftliche Kunde von Russland», 1852. - Изд. XI. - Н.З. - S. 400-414 . Легенда рассказывает историю Манаса ж-а Семетея ж-А.

**1861.** Ч. Валиханов. Ч. Очерки Джунгарии // Записки ИМП. Русск. геогр. об-ва. - 1861. - Кн. I. -С. 35-58. Полевойгызский эпос» Манас«»,» Степная Илиада» в ж-а "Семетей" - "бурутская одиссея" в ж-д 1856г. в Орду горных кыргызов по сюжету текста, записанного во время путешествия, пересказывал «Манас». (Переиздано а) имп. Русск. геогр. об-ва по отд. этн., вып. XXI. СПб.,: 1904. Ч. Валиханов. Дикокаменная Орда // Северная пчела. - 1861. 31 авг. Отражено в выводах Русского географического общества ч. Из статьи Валиханова о Джунгарии получено. М. Венюков. И. Очерки Заилийского края и Причуйской страны // записки им. Русск. геогр. об-ва. - 1861. 25-2247

- Кн. IV. - Отд. 2. -С. 79-130. 1860-ж. М. И. Венюковдун отрядында жүргөн сарыбагыш акынынын (манасчысы) аткаруучулук чеберчилиги ж-до сөз болот.

**1863.** Radloff W. Kurzer Bericht über eine im Sommer 1862 unternommene Reise in die östliche Kirgizen - Steppe // Bulletin de l'Academie Imperiale des Sciences de St. - Petersburg», -- 1863 - t. VI. - p. 415 - 420. 80 бет колөмдө Манас ж-дө баатырдык ырдын жазылгандыгы айтылган. Radloff W. Observations sur les Kirghis // «Journal asiatique», -1863.

Octobre. - P. 309 -328. 1862-ж. жасалган экспедицияда «Манастын» жазылышы ж-де билдирүү бар.

**1864.** Radloff W. Beobachtungen über Kirgizen // Mittheilungen aus lustus Perthes Geographischer Anstalt, 1.-1864. N-V. - P. 163.

**1865.** Семенов П. Киргизы // Географическо-статистический словарь Российской империи. - СПб.: 1865. - Т. II. С. 593-596 . «Алардын өзүлөрүнүн элдик эпикалын «Манас» поэмасы ж-а бир канча башка поэмалары бар». Бул «Манас» ж-дөгү орустун энциклопедиялык адабиятында биринчи жолу эскертилет. СПб.: 1867. 1867. Казанцев И. Описание киргиз-кайсаков. -231 е. Моңгол басып алуучуларынын аскер башчысы Калчанын кыргыз талаасынан өтүшү ж-до уламыш. Калча - «Манастагы» кытай баатыры Конурбайдын дагы бир лакап аты, Струве К., Потанин Г. Поездка по Восточному Тарбагатаю, летом 1864 г. //Записки имп, Русск. геогр. общ-ва. - СПб.: 1867. Т. I. Тарбагатайдагы ашуунун « Манастын ашуусу» деп кандайча аталып калгандыгы ж-до кыргыз уламышында баяндалат. Смирнов

П. Повесть о Кгангатае, сыне Тенгрия (духа): Из соч. «Уликгерын далай» («Море притч») / Пер. с монг. яз. // Современный листок. - 1867. - № 87. Теңирдин уулу Кокотой ж-до баяндама бар.

**1868.** Венюков М. И. Путешествия по окраинам Русской Азии и записки о них. - СПб.: 1868. - 526. (2) с. Каракыргыздар ж-а алардын маданий деңгээли ж-дө баяндалат. Красовский (подполковник). Материалы для географин и статистики России, собранные офицерами генерального штаба: Область Сибирских киргизов, ч. 1.- СПб.: 1868 III. -428 с. Манас - каракесек тукумундагы тобукту уруусунун бөлүнүшү ж-дө.

**1870.** Радлов В. В. Образцы народной литературы тюркских племен живущих в южной Сибири и Джуигарекской степи. Часть III: Киргизские наречие. - СПб.: 1870. -712 с. Эр Көкчө, Манас, Кошой, Жамгырчы, Камбар, Ак-Кула ж-де баяндалат. Радлов В. В. Краткий отчет о поездке в Семиреченскую область и на Иссык-Куль летом 1869 года //Изв. имп. Русск. геогр. общ-ва. - СПб.: 1870. - Т. VI. - № 3. Каракыргыздардын эпикалык бай чыгармаларынын жазылгандыгы ж-дө берилген. Мифтер м-н элдик поэзияны изилдөөчүлөр өтө кызыккан мазмундуу материалдардын бар экендиги айтылган.

**1872.** Radloff W. Kurzer Bericht über eine im Sommer 1862 unternommene Reise in die östliche Kirgisen -- Steppe // Melanges russes tires du Bulletin de L'Academie imperiale des Sciences de St. -- Peterbourg: 1859 -1872. -t. IV. Маһас ж-догү көлөмү 80 беттен турган баатырдык ырдын жазылгандыгы ж-дө сөз болот.

**1879.** Смирнов П. Повесть о Кгангатае, сыне Тенгрия (духа): Из соч. «Уликгерын далай» («Море притч»)/Пер.с монг. яз. // Астрах. епарх. ведомости. - 1879. - № 45 -47. Теңирдин уулу Кокотой ж-дөгү баяндама.

**1881.** Потанин Г. Н. Очерки северо западной Монголии: Результаты путешествия, исполненного в 1876 -1877 годах. - Вып. II. Материалы этнографические. - СПб.: 1881. -90 с. -XXVI табл. Ногойлордун ыстарчыны Манастын ж-а анын баласы Семетейдин кыргыздардын уруу башчысы Кыргызбайды ж-а анын эки баласы - Адыгене м-н Тагайды Или дарыясынын боюнан кууп чыгышы ж-до маалымат бар.

**1883.** Потанин Г. Н. Очерки северо-западной Монголии: Результаты путешествия, исполненного в 1879 году... Г. Н. Потанным. - Вып. IV: Материалы этнографические. - СПб.: 1883. -1026 с., XXVI л. табл. 205-206 -б. Көкөтөй. «Когудей, Когодей, Когоде» ж-дө сөз болот.

**1884.** Radloff W. Aus Sibirien. - SPb., 1884. - Bd. I. 258-б. Каракыргыздардын черик уруусундагы Ак-Чубак ж-а Бай-Чу-бак «сөөктөр» (үй-бүлөлөр) ж-дө.

**1885.** Radloff W. Die Sprachen der nördlichen türkischen Stämme. 1. Abt. Proben der volksliteratur. Übersetzung. - St. tersburg, 1885. -- XXVIII. -603 s. «Манас» эпосу м-н «Жолойхан» поэмасынын немец тилине которулушу, кыргыз эпосуна мүнөздөмө берилген. Radloff W. Proben der volksliteratur der nördlichen turkischen Stämme, Theil. V. Der Dialect der Karakirgisen. - SPb., 1885. -XXVIII. -603 S. S. 1-371: Manas; S. 372-529 : Joloi-Kan; S. 530-593 : Er Töschük; 8. 554-603 Lieder. «Эр Төштүк», «Манас» немис тилинде ыр түрүндө басылган. Радлов В. В. Образцы народной литературы северных тюркских племён: ч. V. Наречие дикокаменных киргизов. - СПб.: 1885 (6). - XXVI, 599 с. I-XXVI-6. Кириш сөз. 1-368-б. «Манас» (Манастын туулганы, Алмамбеттин бусурман болуп, Көкчөдөн чыгып Манаска келиши, Манас и-н Көкчөнүн согушканы, Каныкейди алганы, Манас өлгөндөн соң тирилгени, Бокмурун, Көзкаман, Семетейдин туулганы, Семетей); 369-589 -б. Жолой, Эр

Төштүк ж-до баяндамалар бар. Радлов В. В. Член Академии наук и его ученые труды// Восточное обозрение. -1885. - 10 янв. В. В. Радлов «Манас» аттуу эпикалык көлөмдүү чыгарманы жыйноочу ж-а басып чыгаруучу болуп эсептелет.

**1887.** Pavet de Courteille. La question des Kirghizveirs. // Journal Asiatique. -- Paris, 1887, Sep - oct., p. 350-362 . Barbier de Meynard, C. V. Examen des Proben. t. V. de Radlov. // Comptes rendus de L'Academie des Inscriptions et des Belles leures. - Paris, 1887. - t. XV - p. 318.

**1888.** Вышнегорский А. Предания из калмыцкого времени у современных каракиргизов Аулиеатинского уезда //Тр. Сыр-Дарьинского обл. стат. комит. в 1887-88 гг. - Ташкент: 1888. - С. 119 -211, особ. пач. Манастын мүрзөсү ж-дөгү уламыштан кабар берет.

**1891.** Потанин Г. Н. Отрывки из киргизского сказания о Идыге: Из записей Ч. Валиханова // Живая старика. 1891. - Вып. IV. - С. 156 -163. Ч. Валихановдун көптөгөн кол жазмаларынын ичинен каракыргыздардын Манас ж-дөгү поэмасында «Көкөтөй хандын өлүшү жана анын ашы» ж-дөгү эпизод табылгандыгы баяндалат.

**1893.** Вербицкий В. И. Алтайские инородцы. - М.: 1893. -XIV, 221 с. 148-149 , 162-165-6 . Ай-Манас ж-дө баяндалат. Потанин Г. Н. Тангутско-тибетская окраина Китая и Центральная Монголия: Путешествие Г. Н. Потанина: 1884-1886. - СПб.: 1893. - Т. 11.-XII, 437, XIX с. 120-6. Кокетай ж-де сөз болот Radloff W. Aus Sibirien. 2. Aufl. Bd. I. - Jeipzig, 1893. - VII. 536 S.

**1894.** Аристов Н. А. Опыт выяснения этнического состава киргиз-казаков Большой Орды и каракиргизов на основании описание родословных сказаний и сведений о существовавших родовых делах и о родовых тамгах, в Танахе к числу данных и начинающихся антропологических исследований // Живая старина. 1894. – III-IV. Калча (Калча-Кадыр): Монгуш (Мангас-Манас): Каракыргыздардын Черик уруусундагы Ак-Чубак жана Бай-Чубак ж-ө.

**1895.** Я[новский] А. Е. Каракиргизы //Энциклопедический словарь. - Изд. Брокгауз и Ефрон. - СПб.: 1895. -Полутом 29 (т. XV). 106-б. «Манастын» В. Радлов жазгандай кыскача мүнөздөмөсү.

**1896.** Аристов Н. А. Заметки об этническом составе тюркских племен и народностей и сведения об их численности // Живая старина. - 1896. - III-IV. - С. 277-456 . Иологе (Джолой?); Монгуш (Манас?)? Мады (ср. Мадыхан); Мурун (Бок Мурун); Бакай; Ер Кокче; Чубактар (Чубак); Алмамбет (Альмамбет); Манас, Косай (Кошой); Сайтек (Сейтек); Көкчө ж-дө сөз болот. Булардын аты «Манастагы» негизги каармандардын аттары м-н окшоштугу ж-дө. М[елиоранский] П. О. О составе и общем характере киргизских былин // Тургайская газета. -1896. -17 апр. Каракыргыздардын жөө жомоктору ж-дө.

**1897.** Бартольд В. В. Отчет о поездке в Среднюю Азию с научной целью 1893-94 гг. //Записки Акад. наук историко-филолог. отд: VIII серия. - 1897. - Т. I. - Вып. IV. -- 151 с., XVII л. табл. Акырташ шаарындагы ж-ө Кошой-Коргон ж-дегу, «Манаска» байланыштуу болгон жомоктор ж-дө.

**1898.** Тыныбек манасчы. Отрывок из «Семетя». - Казань.: 1898. Араб шрифти м-н терилген.

**1899.** Бартольд В. В. Сообщение о чтении надписи на мазаре Манаса // Записки Вост. отд. Русск, археолог. общ-ва. -Т. XII. -Вып. I. (протоколы). Манастын кумбезундегу каалгада жазылган жазуунун В. В. Каллаур тарабынан анчалык так окулбагандыгы ж-дө сөз болот.

**Потанин Г. Н.** Восточные мотивы в средневековом эпосе // Издание геогр. отд. имп. общ-ва любителей естествознания, антропологии и этнографии. - М.: 1899. - 893 с., 10 с. рисунками в тексте. Гокче (Кекчо), Козай (Кошой) сыяктуу окшош аттарды бул материалдан жолуктурууга болот.

**1902.** Крымский А. Турецкие наречие и литературы // Энциклопедический словарь, / изд. Брокгауз и Еврон. - СПб.:

1902. - Полутом 67 (т. XXXIV). 164-б. «Манас» кыскача баяндалат. Отчёт о докладе проф. Н. И. Веселовского в Вост. отд. Русск. археолог. общ-ва, 21 марта 1902 г., о переводе Ч. Ч. Валихановым отрывка из «Манаса» // Изв. Археолог. комиссии. - 1902. - Прибавление к вып. - II. Бул материал теменку чыгарылыштардан да орун алган: 1) Новое время. - 1902. - 23 марта. - № 9357; 2) Правительственный вестник. - 1902. - 23 марта. - № 67; 3) Санкт-Петербургские ведомости. -- 1902. -- 23 марта. - № 80.

**1903.** Алибий. По верховью Таласа // Туркест. ведомости. - 1903. - № 98, 98, 101, 102-б. Манастын кумбезу, анын ички корунушу суреттелет. «Манас» эпосунун колому ж-а коркомдук даражасы ж-до маалымат берилет. Бравин Н. [З.], Беляев И. [А.] Указатель племенных имен к статье Н. И. [правильно: Н. А.] Аристова: Заметки об этническом составе тюркских племен и сведения об их численности. / Издано под. ред. проф. П. М. Мелиоранского // Записки имп. Русск. геогр. общ-ва по отд. этнографии. - СПб.: 1903. - Т. XXVIII. - Вып. II. - С. 1-32. Мында Алмамбет. Бакай, Ер-Кекче. Иологэ (Джолой), Косай (Кошой), Кокче, Моды, Манас, Монгуш (Мангас - Манас,) Мурун (Бок Мурун), Сейтек (Сейтек), Чубан (Чубак) ж. б. бар. Каллаур В. В. Рассказ о четырех братьях Тюрналибековых: Протоколы заседаний и сообщения Туркестанского кружка любителей археологии. - Ташкент: 1903. 28-30-б. Кара ханда кызмат этеген жигит - Манас ж-де жомок. Курулуш куруп, эстелик тургузган Манас ж-де уламыш айтылат.

**1904.** Валиханов Ч. Ч. Из черновых бумаг: Записки № 1. Сочинение Ч. Ч. Валиханова. - СПб.: 1904. - Т. 22. - С. 179-194. (Записки имп. Русск. геогр. общ-ва). 188-б. Майор Франкелдин «Манас» ж-де айткан маалыматы бар. Валиханов Ч. Ч. Очерки Джунгарии. Сочинения Ч. Ч. Валиханова. - СПб.: 1904. (Записки имп. Русск. геогр. общ-ва, Т. XXIX). - С. 41-78. Кыргыз эпосу «Манас», «Талаа Илиадасы» ж-а «Семетей» эпосу- «Буруттардын «Одиссеясы» басылган. «Манастын» мазмуну «Записки имп. Русск. геогр. общ-ва» 1861. - II китептин 35-58-б. алынган. Валиханов Ч. Ч. Следы шаманства у киргизов. Сочинения Ч. Ч. Валиханова. - СПб.: 1904. (Записки имп. Русск. геогр. общ-ва, Т. XXIX). «Манас» эпосунда чагылдырылган магиялык окуялар ж-де. Валиханов Ч. Ч. Смерть Кукотай хана и его поминки: (Отрывок из героической саги дикокаменных киргизов «Манас»). Сочинения Ч. Ч. Валиханов. -- СПб.: 1904. - Т. XXIX.

- С. 208-222 **Валиханов Ч. Ч.** Тенкри (бог). Сочинения Ч. Ч. Валиханова. - СПб.: 1904. - Т. XXIX. - С. 274-282 (Записки имп. Русск. геогр. общ-ва) Жез тумшук, Жез тырмак, Коскамандар ж-де. Веселовский Н. И. Отрывок из киргизской поэмы «Манас»: (Смерть Кукотай хана и его поминки) в переводе Ч. Ч. Валиханова // Записки Вост. отд. имп. Русск. археолог. общ-ва. -1904. - Т. С. VIII-XVI (протоколы). «Манас» эпосунун которулганы, анын тексти, ал ж-де чыгып сүйлөгөндөр. О докладе А. К. Кларе в Туркестанском кружке любителей археологии о древностях г. Отрар (Акырташ) // Тургайская газета. -1904. - II дек. 17-к. Алоокенин кол башчылыгы астында калмактардын Отрар шаарын басып кириши ж-до маалымат бар. Паитусов Н. Н. Заметки о древностях Семиреченской области: Кошой-Курган // Изв. имп. археолог. комиссии. 1904. - Вып. XII. Аляке (Алоске) ж-дегу уламыш,

Олуя-Аталык кан Манаста кызмат кылган баатыр Кошой ж-де, Кошой-Коргон чебин Жолой м-н Конурбайдын алышы ж-де баян айтылат. Потанин Г. Н. Биографические сведения

Чокан Валиханов // Записки имп. Русск. геогр. общ-ва. - 1904. - Т. XXIX. - С. IV-XXXIV. «Манас» эпосунун Валихановдун чогултушу, анын архиви ж-де. Смерть Куко-Тай хана и его поминки // Зап. Вост. отд. Русск. археолог. общ-ва. - СПб.: 1904. - Т. XV. - С. VIII- XVI. - Н. И. Веселовский тарабынан окулган бул узунду Ч. Ч. Валихановдун кол жазмаларынан табылган. Ал кагаздардын ичинде кыргызча текст жк болуп чыккан. «Манас» эпосунан П. М. Мелиоранскийдин которгон узундусу ж-до бир канча сын айтылган.

**1905.** Мелиоранский П. М. Сказание об Едиге и Токтомуше (Киргизский текст по рукописи, принадлежавшей Ч. Ч. Валиханову): Приложение к тому XXIX // Записки имп. Русск. геогр. общ-ва по отд. этн. - СПб.: 1905. Аналогия между Кабантын-Алыпом и Манасом в отношении количества караванных слуг. О докладе А. К. Кларе // Изв. имп. археолог. комиссии. - 1905. - Прибавление к вып. XIV.

**1907.** Radloff, W. Proben der volksliteratur der turkischen stamme Sudsibiriens. German vorschon - St. Petersburg, 1866-1907. Кыргыз элинин эпосу «Манас» ж-до, Немец тилинде.

**1908.** Хангалов М. Н. Балаганский сборник: сказки, поверья и некоторые обряды у северных бурят / Под редакцией Г. Н. Потанина // Тр. Вост.-Сибирского отд. имп. Русск. геогр. общ-на. - Томск: 1908. - Т. V. 289 с. 260-278 -б. Ер Гокче (Эр Кекче), Эр Тештук ж-де кабар берет.

**1909.** Корш Ф.Е. Түрк урууларынын байыркы элдик аяты-ырлары / / эскертүүлөр Вост. Чыгыш таану бөл. Орус археолог, коому. 1909. т.оюн. - Чыгуу. II-III.- Б .139-167. Жолой ж-дөгү эпизоддо " Манастын " ыр саптарын иликтөө бар.

**1911.** Almasy G. Der Abschied des Helden Manas von seinem Sohn Semetej (Aus dem Karakirgisischen Epos +Manasdin-kisasi»). - «Keleti Szemle Revue orientale pour les etndes ouralo -- altaigues.» - Budapest, -- 1911. --1912.-- Б .216-223. Манастын уулу Семетей коштошкон менен алмашат. Венгер этнографтары Алмашиники шаары.

**1912.** Дмитриев С. Е. Орус Географиялык коомунун материалдары, 1912. - Т.о. - Чыгаруу. Жогорку Кеңеш Кенжекар анын эл алдында " Манас " айтып жаткан сүрөтү бар.

**1913.** Масальский В. и. Түркстан аймагы-Россия: өлкөбүздүн толук географиялык сүрөттөлүшү: Настольная и дорожная книга / ред. в. п. Семенов-Тянь-Шанский жана п. п. Семеновдун жалпы жетекчилиги астында Тянь-Шань жана акад. В. И. Ламанский. - Санкт-Петербург.: 1913. - Т. IX.-X.-861-с. Манас тоосу айылы, Манас ашуусу ж-дө маалымат бар ж-а "Манастын" (Радлов б-ча) кыскача мүнөздөмөсү берилген. Ramstedt G. I. Jwei uigirsche Runenin schritten in der Norol - Mongolei, aufget - unden und mit Iransskription, Ubersetzung und Bemerkungen Verogttentlicht... // Siomalais-ugrilais seuran aikaskauskirja. Journal de la Societe tinnoougrienne. XXX. M. A. Castrenin Satavuotismuisto. 2. XII. - 1913. - Helsinki, 1913-1918. -Art. 3. -р. 1-63. Сужин-давадагы жазуу (Яглыкар-хан атанын жазганы). Ману мыйзамы боюнча / санскрит тилинен. - Санкт-Петербург.: 1913. -- VII, 285. С. - (тр. орус ориенталисттери, № 1). Манастын ички сезими, акыл байлыгы ж-дө сөз болот.

**1914.** Яновский А.Е. Каракиргизы (кыргыздар) // жаңы энциклопедиялык сөздүк. Брокгауз жана Эфрон. - Санкт-Петербург.: 1914. - т.21 - Стлб. 601-614 . Кыскача мунездеме берилгендин " Манас". А. Manasz - eposz uguc -- Ethnographia,- Budapest, 1914.- р. 57-58. "Манас" кыргыз эпосу ж-дө.

**1917.** Потанин г. н. Казак-кыргыз жана Алтай элдик уламыштар жана жомоктор: көрсөткүчтөр жазуучунун эскертүүлөр менен. - Пг. 1917. -152 Потанин С. Н. казак-кыргыз жана Алтай элдик уламыштары жана жомоктору байыркы жашоо. -1917. - Чыг. // Байыркы жашоо. - 1917. - Чыг. II-III. Кран-Каракчы (Көкөтай), Эр Манас, Эр Көкчөнүн баласы ж-а анын Көк-куласы, Алооке баатыр, анын баласы, Кошой ж-дө айтыланган маалымдар бар. Фалев п. а. Ногой жомогу Ак Көбөкө: 5-томдун жанынан өзүнчө таасири. Россия академия илимдеринде Антропология жана этнография боюнча музейинин жыйнагы. - КТ.: 1917. Ак-Көбөк ж-дөгү уламыштын бир нече варианты ж-ө кыскача мүнөздөмө бар. Ак-Көбөктүн башы душманы Көдөкөнүн баласы Магыш (Магыс, Мангыш-Султан) ж-дө кабар бар.

**1919.** Бартольд В. В. В. Радлов Эскерүүсү (1837-1919) // Изв. Орусча. геогр. жалпы. - Т.о. 1918. - Чыг. I. -1919.

**1922.** П.А. Фалев түрк адабияттарын жана тактоочторун изилдөөгө киришүү: лекциялар проф. П. А. Фалев тарабынан окулган 1921-жылы Түркстан Чыгыш институтунда. - Ташкент: 1922, - 40 а. Кыргыздардын эпикалдык чыгуулары ж-ө алардын казак эпосунан айрмасы ж-дө. о. эле В. Радлов жазып алган" Манастын " үзүндүсү, анын сөздөрүнүн сыйкырдуу касиети ж-дө кабарлайт. Фалев П.А. каракыргыздардын эпостору кандай курулган // Илим жана агартуу. - Ташкент.: 1922. - № 1. Көкчө м-н Манастын чөнтөгүнөн үзүндү ж-а Кул-тегиндин эстеликтери" Манастагы " драмалык иск-вонун элементи ж-дө сез болот. Фалев П. А. Каракиргиз достонинг тузулиши // Билим учаги. Кантип курулган каракчылык Кылычбек. - Ташкент.: 1922.- № 1. Озбек тилде да жогорку макала жарык келген, араб шрифти м-н басылган.

**1923.** Владимирцов Б. Я. кириш сөз: Монгол-ойрот баатырдык эпосу. макала жана эскерүү.

Б. Я. Владимирцова. - КТ. - М.: 1923. (Дүйнөлүк адабият). Салыштырылат эпосуна Калмактын баатырдык. Жумабаев М. Кыргыздын оозеки коому // Акжол. - 1923. - 23-июнь. Ван И. каракиргиздердин элдик чыгармачылыгы жөнүндө (Түркмөнстандын өзгөчө көңүлүнө) // Түркстан чындыгы. - 1923. - 19 сент. Кара-кыргыздардын элдик чыгарма-Мифтаковдун арзысы б-ча жазылганынын. Ал редакцияга кайрылып, чогулткан элдик чыгармалар коон тизмесин жарыялап койуну өтүнгөн.

**1924. Ван И.** Каракыргыз элдик адабияты // Түркстан чындыгы. - 1924. - 30-январь. "Манас" эпосуна, анын мазмунга, эпосто айтуучулар Нарындык Сагымбай Орозбаков ж-а Таластык Бекмурат (Балык) ж-дө кабарлар кылат.

**1925.** Тыныбек жоромокчу. "Семетей": 1-белум. Кыргыз билим комиссиясы. - М.: 1925. - 184 б.

**1926.** Байыркы грек жазуусунун кириш сөзү жана сөздүгү менен үлгүлөрү. - Ташкент: 1926. - 84 б., Айнек жасоочу. Суджидеги (Монголия) жазууу - Яглакар-хан атанын жазуусуна.

**1927.** Бартольд В. В. кыргыздар: тарыхый очерк. - Ф.: 1927. Денике б. п. Монголияга чейинки бир эстелик жөнүндө Орто Азия // Тр. этнограф.- археолог. музей 1чи МГУ. - М.: 1927. Манастын мазары, анын керунушу ж-дө-сөз болот. Сүрөтү берилген. Орто Азия Искусствосу. - М.: 1927. - 55-24-25-Б. Манастын мазары ж-дө маалымат берилет. Кыргызстанда өчкөн маданияттардын издери // үкүлөр. Кыргызстан. - 1927.- 30-январь. Уламыш эл адабиятын жыйынга карата (Эл адабиятын турлору) // Эркин Тоо. - 1927. - 26-май. Рихтер З. Каркырадагы жарманке // Известия. - 1927. - 29 дек. Манас менен Жолойдун кармашканы, Кошойдун кармашка катышканы ж-ө сөз болот.

**1928.** Засыпкин Б. Н. Орто Азиянын архитектуралык эстеликтери жана аларды калыбына келтирүү. - М.: 1928. - 180 Манастын күмбөзүндөгү жазуулар ж-дө. Массон М. Е. Орто Азиянын архитектуралык эстеликтери жана аларды калыбына келтирүү // Тажикстанды жана Иран элдерин изилдөө үчүн. - 1928. - № 1. Манастын күмбөзүндөгү жазуулар ж-дө. Биринчи кадамдар // жети күн. -1928. - № 48. "Манас" ж-дө эскерүү бар. Элдик чыгармачылык жыйнагы // сов.Киргизия. - 1928. - 26 Чын куран. Макалада сапаты ж-а саны жагынан бааланган болгон материал ж-ө сөз болот, а. и. "Семетей" эпосу б-ча иликтөөсү.

**1929.** Кушнер (Книшев). Горная Киргизия (социологиялык чалгындоо). - М: 1929. - "Манас" эпосунун этнографиялык булак катары баалаган аты аталбаган манасчы м-н жолугушканы, ат минип турган манасчыны сүрөткө түшүргөндүгү ж-дө сөз болот. Умняков И.И. Архитектурные памятники Средней Азии: Исследование, (Ремонт. Реставрация. 1920-28 жж.) – Ташкент: 1929. – 40 б. 29-30, 32-б. Манастын мазары ж-дө сөз болот. Казына басылып жатат // Кызыл Кыргызстан. -1929. – 21-июнь. Манастын кыскача мазмунун жазып алуу тарыхы ж-а аны толук басып чыгаруунун мааниси ж-дө баяндалат. Казына басылып жатат // Кызыл Кыргызстан. – 1929. – 20-окт. "Манас" должен увидеть свет // Сов.Киргизия. – 1929.-20 окт. Макалада 21-июндагы мазмун чагылдырылган.

**1930.** «Манас» должен увидеть свет // Сов. Киргизия. - 1930. - 20 март. «Манас» ж-а анын мааниси, көлөмү, илим изилдөө ин-тунун басмага даярдашы ж-дө. Карасаев Х. «Манас» // Кызыл Кыргызстан. - 1930. - 27-май. «Манасты» басып чыгаруунун принциби ж-а С. Орозбаковдун варианты ж-дө.

**1931.** Кримський А. Турки то их мови, Т. I-II. - Киёв.: 1931. Түрк урууларынын, а. и. кыргыз фольклорунун да толук библиографиясы берилген. Тойчинов И. Киргизская литература // Лит. энциклопедия. - 1931. - Т. 5. - стлб. 206-212. «Манас» феодалдык идеологияны чагылдырган поэма катары бааланат. «Манас» будет издан // Сов. Киргизия. - 1931, 27-февр. Илим изилдөө ин-ту тарабынан «Манастын» академиялык басылышынын даярдалышы ж-дө.

Алексеев Г. Заметки о киргизской литературе: Первый национальный эпос // Новый мир. - 1931 - № 12.

**1932.** Пятницкий В. Киргизы // Землеведение. - 1932. - Т. XXXIV. - Вып. 3-4. «Манас» ж-дө кыскача этнографиялык мүнөздөмө берилген. Bonkolo Sandor a Iuranföld legszeff eposza. -- a. p. Hírl Vasarnapja, 1932, Vd. 3. «Манас» эпосу ж-дө. **1934.** Затаевич А. 250 киргизских инструментальных пьес и напевов. - М.: 1934. - 197 с. Кыргыздардын музыкалык аспаптарынын коштоосу м-н аткарылуучу 250 чыгармада «Манас» ж-а «Семетей» ж-дө мүнөздөмөлөр бар. Иванов П. К. К вопросу о древностях в верховьях Таласа: Сб. статей (Сергею Федоровичу Ольденбургу). К 50 – летию научно-общественной деятельности (1882-1932). - М.: 1934. - 241-251 -б. Манастын Таластагы мазары ж-дө. Abdül-kadir Inan 'Kirgiz Dil Vädigárlarından Manas Destant,» Azerbeycan vurt Bilgisi Mecmnasi, Sayı: 31-32, Temmur – Augustos 1934, 257-260 . Saziye Berin, Halk Edebiyatı Numuneleri: Manas Destani, (W. Radloffán Tercüme), Istanbul, 1934 (Basilmamig Lisans tezi). Токомбаев А. (О киргизской литературе) Первый Всесоюзный съезд советских писателей: Стенографический отчёт. - М.: 1934. «Манас» ж-дө кыскача мүнөздөмө бар. Токомбаев А. Кыргызстандагы совет адабияты ж-дө: Жалпы Кыргызстандын IV сыйазындагы жол. А. Токомбаевдин (Балканын) сөзү // Кыргыз совет адабияты. - 1934. - № 1-4- май-авг. Лавров Л. Хорошей работы, товарищи // Сов. Киргизия. - 1934 - 8 апр. Тойчинов И. Этапы роста // Сов. Киргизия. -1934. - 20 апр. Кыргыз адабиятынын өсүшү: «Манас» м-н «Семетей» феодалдык доордогу эстелик

экендиги ж-дө кыскача мүнөздөлөт. Тойчинов И. О фольклоре // Сов. Киргизия. -1934 - 24 окт. Кыргыз тарыхы м-н маданиятында «Манастын» мааниси, орду, аны терең иликтөөнүн, басып чыгаруунун керектиги ж-а Совет доорундагы элдик чыгармалардын үлгүлөрүн жыйноо, «Манастагы» Семетей, Сейтек, Үмөтөй, Жигитек сыяктуу каармандар ж-а кийинки жылдары эки гана манасчынын калганы ж-дө.

**1935.** Алтайский эпос «Когутэй» / Сказитель М. Ютканахов; Пер. Г. Токмашова; Ред. В. Зазубрина. Комментар. Н. Дмитриева. - М. - Л.: 1935. - 203 с. Когутэй деген аттын семантикасы ж-дө сөз болот. Ауэзов М. О. Ценные памятники киргизского и казахского научно-исследовательского института национальной культуры. - 1935. - Т. I. Кыргыздын элдик оозеки чыгармачылыгында «Манас» өтө баалуу эстелик экендигин айкындайт. Mehrure Rahmi, Dede Korkut ve Manasta Bazi Benzerlikler, Istanbul, 1935 (Basilmamis Lisans tezi) - Ощакевич Ф. Большая задача // Сов. Киргизия. - 1935. - 10 фев. Орус тилинде «Манастын» сын комментарийлер м-н басылышы совет элин кыргыз элинин чыгармалары м-н тааныштырууда мааниси зор экендигин баса белгилейт. Подготовка к изданию «Манас» // Сов. Киргизия. - 1935 - 16 фев. Кыргыз АССРинин Эл комиссарлар Советинин чечими м-н ал үчүн 80 миң сом бөлгөнү ж-дө маалымат берет. Ставров С. «Чолпон» (или записная книжка неудачного краеведа) // Сов. Киргизия. - 1935 - 27 март. «Чолпон» колхозуна жакын жерден орун алган «Манас» тоосу ж-а анын чоң таштарын Манастын чүкө кылып ойногону ж-дө уламышты күлкүлүү фельетон м-н коштойт. Ощакевич Ф. Эпос «Манас» // Сов. Киргизия. - 1935. - 10 май. Кыргыздын маданият курулушунун илим изилдөө ин-тунда «Манас» эпосу Сагымбай Орозбаковдун варианты б-ча бастырууга карата даярдыгы ж-дө маалымат бар ж-а Бекарал м-н автордун котормосунда үзүндү берилген. Камнева Г. Об издании киргизского эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. 1935. - 20 май. Ощакевич"Ф. О сказателях (к изданию эпоса «Манаса») // Сов. Киргизия. - 1935. -8 июнь. Казак жазуучусу Мухтар Ауэзов «Манас» айтуучулардын поэтикалык жөндөмдүүлүгү ж-а Тыныбек м-н Сагымбайдын талантынын жаралышы ж-дө сөз кылат. Борисов С. «Манас» // Известия. - 1935. - 27 авг. Кыскача очерк. Сагымбайдын айтуусу б-ча «Манастан» үзүндү берилген. Муратаалы Күрөңкеев тарабынан «Манасты» музыкага түшүргөндүгү ж-дө. Наказ Алмамбет Маяасу: Отрывок из киргизской народной эпопеи «Манас» (из эпизода «Великий поход»)/ Вольный пер. проф. Е. Поливанова // Сов. Киргизия. - 1935. 30 сент. Котормодон кийин котормочунун эскертүүсү берилет да орусча которууда Abdülkadırпайдаланылган ыкма ж-дө сөз болот. Об окончании записи «Манаса» // Лит. газета. - 1935. - 20 нояб. «Манас» эпосун жазууну аяктаганын билдирет. Киргизский народный эпос «Манас»: Начало «Великого похода» (поход богатыря Манас на Пекин Великий) / Пер. и лит. отработка проф. Е. Поливанова // Сов. Киргизия. - 1935. - 24 дек. Постановление ЦИК Кирг. АССР о присвоение звания Народного артиста Киргизской республики манасчы Молдобасану Мусулманкулову за 35-летию творческую деятельность в качестве сказателя киргизского народного эпоса и поэм, и как выдающемуся певцу - исполнителю киргизских народных песен и мелодии // Сов. Киргизия. - 1935. - 28 дек. Заседание редколлегии «Манас» // Сов. Киргизия. -1935. -29 дек. Бул кеңешмеде «Манас» кеңири талкууга алынат. Доклад м-н М. Ауэзов, Жумабаев, К. Тыныстанов чыгып сүйлөшүп эпостун көркөмдүк даражасын ж-а аны которуунун принциптерине токтолушат.

**1936.** Великий поход / Пер. с кирг. Миртемира // Лит. Узбекистан. -1936., № 2. Клычков С. Алмамбет и Алтынай:

Поэма / Вольная обработка киргизского эпоса «Манас» С. Клычкова. - М.: Худ. лит., 1936. - 168 с. Рахматуллин К., Джакишев О. Киргизская литература // Большая Советская Энциклопедия. - 1-изд. -1936. - Т. 32. - Стлб. 382-384 . «Манас» ж-дө. Малов С. Е. Новые



памятники с турецкими рунами // Язык и мышление. - 1936. - Вып. VI-VII. Abdülkadir Inan, «Kirgiz Dil Vâdigârlarından Manas Destanı,» Çigir Mecmuasi, Sayl: 35, Subat 1936. Abdülkadir Inan, «Manas Destanı,» Çigir Mecmuasi, Sayl: 36, Mart 1936. Abdülkadir Inan, «Manas Destanı,» Çigir Mecmuasi, Sayl: 37. Nisan 1936. Ауэзов М. Кыргыз дастаны - «Манас» // Казак адабиети. - 1936. - 30-январь. «Манас»: 1) Из рассказа Алмамбета о своем происхождении; 2) Наказ Алмамбета Манасу; 3) Самое начало «Великого похода» Пер. Е. Поливанова // Лит. Узбекистан 1936. - № 2. Поливанов Е. Д. Фрагменты киргизского народного эпоса «Манас» (Из «Великого похода» или «Похода богатыря Манаса на Пекин Великий») // Лит. Узбекистан. - 1936. - № 2. Токомбаев А. Адамдын адамы // Кыргыз совет адабияты. -1936. - № 3. «Манас»: «Великий поход» (Начальный отрывок «Великого похода»: Заговор семи ханов против Манаса) / Пер. Е. Поливанова // Лит. Узбекистан. - 1936. - № 4. Киргизский народный эпос // Правда. -1936.

5 май. **Рахматуллин К.** Киргизская литература // Сов. Киргизия. - 1936. - 5 май. «Манас» кыскача мүнөздөлөт.

**Молдобасан** - народный артист республики - получил возможность выступать перед народом // Сов. Киргизия.

1936. -2 июнь. Ошакевич Ф. Сказители киргизского эпоса // Лит. газета. - 1936. - 5 июнь. Манасчылар - Тыныбек, Сагымбай ж-дө. Рассказ Алмамбета о своем происхождении: (Отрывок из народного эпоса «Манас»)/ Вольная литературная обработка проф. Е. Поливанова // Сов. Киргизия. - 1936. -6 июнь. Жеништен женишке // Кыргыз Совет

адабияты. - 1936. - № 6-7. Поливанов Е. Киргизская литература // Узбекистан. -1936 - № 7. Чуйков С. В стране «Небесных гор» // Известия. - 1936. - 2 июль. Римский И. Музыкальное творчество народов СССР // Революция национальности. -1936. - № 8. Чеканинский И. «Манас» // Сов. Киргизия. -1936. -9 сент. «Манастын» мазарынын тарыхый маалыматтары ж-а анын тышкы көрүнүшү ж-дө. Ефремов П. Некоторые исторические параллели // Сов. Киргизия. -1936. 10 сент. Ауэзов М. «Манас»: (Героическая поэма киргизского народа) // Казакстанская правда. - 1936.

28 сент. Эпоско мүнөздөмө берилип, аны жазуунун тарыхы, С. Орозбаков ж-а С. Каралаевдин варианты, дагы башка манасчылар ж-дө сөз болот. Киргизский народный эпос // Правда. - 1936. - 28 сент. «Манас» эпосун кыргызча ж-а орусча басып чыгарууга даярдалганы ж-дө. «Алмамбет и Алтынай»: Отрывок из поэмы / Пер. С. Клычева // Октябрь -1936. -№ 11. Краткая информация // Революция и национальность. - 1936. -№ 11. Мозольков Е. Киргизский эпос «Манас» // Лит. газета. - 1936. - 20 нояб. Токомбаев А. Молодые творческие силы // Лит. газета. - 1936 - 20 нояб. Из поэмы «Алмамбет и Алтынай» / Пер. С. Клычева // Красная новь. - 1936. - № 11. Издание части киргизской национальной поэмы «Манас» // Сов. Киргизия. -1936. - 15 дек. Мамлекеттик адабият басмасы тарабынан 1937-ж. «Чоң казаттын» орусча чыгарылууга даярдалышы ж-дө.

**1937. Ауэзов М.** «Манас»: Киргизская народная героическая поэма, - Алма-Ата, 1937. - 107 с. Abdülkadir Inan, «Türkölög Radloff,» Varlık Mecmuasi, Cilt: 4, Sayl: 96, Temmur, 1937. - 344-345 . Мозольков Е. Киргизский эпос «Манас» // Творчество народов СССР: Альманах: 1. - М.: 1937. «Манас» эпосунун көлөмү, анын мүнөздөлүшү, Манас баатырдын элдин турмушундагы ролу, эпосту жыйноонун ж-а жазуунун революциядан кийинки тарыхы ж-дө. Рассказ Алмамбета / Пер. Л. Пеньковского // Творчество народов СССР: Альманах: 1. - М.: 1937. Заговор ханов против Манаса /Пер. М. Тарловского // Творчество народов СССР: Альманах: 1. - М., 1937. Рахматуллин [К], Джакишев [У]. Киргизская литература // Малая

Советская Энциклопедия. - 2-изд. - 1937. - Т. 5. - Столб. 452. «Манас» ж-дө. Рахматуллин К., Гефферберг Э. Г. Обзор этнографических работ по Советскому Союзу за 1936 год по газетным сообщениям // Соз. этнография. - 1937. - № 1. Киргизский эпос «Манас» // Сов. Киргизия. - 1937. - 20 янв. «Манас» эпосу ж-дө жалпы маалымат берилет, орус ж-а кыргыз тилинде басмага даярдап жаткан комиссиянын составы ж-до, С. Орозбаков м-н С. Каралаевдин варианттарынын негизинде даярдалып жаткан «Манастын» текстинин канчалык толуктугу ж-дө сөз болот. «Манас»: Эпизод «Великий поход»: Глава «Заговор ханов» / Пер. М. Тарловского // Сов. Киргизия. - 1937. 20 янв., 5 фев., 1 март. Киргизский эпос «Манас» // Сов. Киргизия. - 1937. - 16 фев. М. Тарловский «Манас» эпосун которгондугу ж-де баяндайт. Dict Kirghiz. Traduit par V. Bolislavskaja et Roland Malraux Киргизский эпос / Пер. Б. Болиславский и Ролана Мальро. - «Europe. Revue mensuell.» Paris. - 1937. - 15 Mars. - № 171. «Чоң казаттан» үзүндү берилген. «Манас»: Эпизод «Великий поход»: Глава «Встреча послов с Манасом» / Пер. М. Тарловского // Сов. Киргизия. - 1937. - 6 март. «Манас»: Эпизод «Великий поход»: Глава «Рассказ Алмамбета» / Пер. Л. Пеньковского // Сов. Киргизия. - 1937 - 12 март., 22 май., 3 авг. В братских республиках: Киргизия // Лит. Казахстан. - 1937. - № 4. Бөкөмбаев Ж. «Айчүрөк» // Кыргыз совет адабияты. - 1937. - апр. - май. - № 3-4. «Семетей» эпосунун мазмуну, «Айчүрөк» пьесасынан үзүндү берилген. Киргизская поэзия во французском журнале // Интернациональная литература. - 1937. - № 5. «Манас»: Эпизод «Великий поход»: Глава «Рассказ Алмамбета» / Пер. Л. Пеньковского // Сов.Киргизия. - 1937. - 12 май, 3 авг. Заканчивается запись киргизского эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. - 1937. - 14 май. Пеньковский Л. Как я работаю над переводом «Манаса» // Сов. Киргизия. - 1937. - 17 май. Похомов В. Издание «Манаса» на русском языке // Сов. Киргизия. -1937. -23 май. «Художественная литература» басмасынан «Манас эпосун басып чыгарууда даярдык көрүүнүн абалы ж-дө. Каралаев С. (айткан). Алмамбет Манаска Бээжинди көрсөтүп турганы // Кыргыз совет адабияты. - 1937. - № 5 6. Бейджин // Пер. Э. Беккера // Народное творчество. - 1937. - № 6.

Заговор ханов против Манаса / Пер. М. Тарловского // Творчество народов СССР. - Альманах: - М.: 1937. - № 1. Каныкей (Из эпизода «Возвращение Манаса к Каныкей») / Вольная обработка Ф. Ощакевича // Народное творчество. -1937. № 6. «Манас»: Алтынай - золотая луна / Пер. Э. Беккера // Народное творчество. -1937. - № 6. «Манас»: Заговор ханов против Манаса / Пер. М. Тарловского // Творчество народов СССР. - Альманах. - М.: 1937. - № 1. «Манас»: Прекрасная земля Таласа (из эпизода «Семетей») / Пер. Э. Беккера // Народное творчество. -1937. - № 6. Рассказ Алмамбета / Пер. Л. Пеньковского // Творчество народов СССР. Альманах: -М., 1937, - № 1. «Манас»: Рассказ Алмамбета. / Пер. Ф. Ощакевича // Народное Творчество. -1937. - № 6. «Манас»: Рассказ Алмамбета / Пер. Л. Пеньковского // Творчество народов СССР. - Альманах. - М.: 1937. - № 11. Песня Манаса из эпизода «Возвращение Манаса к Каныкей» / Вольная обработка Ф. Ощакевича // Народное творчество. - 1937. - № 6. Ощакевич Ф. Киргизский эпос // Народное творчество. - 1937. - № 6. Прекрасная земля Талас: (Из эпизода «Семетей») / Пер. Э. Беккера // Народное творчество. - 1937. - № 6. Винников В. Киргизские сказители // Народное творчество. -1937. - № 7. «Манас» на русском языке // Лит. газета. -1937. -26 июль. «Манас» эпосунун 1-томунун чыга тургандыгы ж-дө. Историко-археологическая экспедиция комитета наук СНК Киргизии // Сов. Киргизия. -1937. -23 июль. Алмамбет в ловушке: (Отрывок из киргизского эпоса «Манас»: Из главы «Рассказ Алмамбета») / Пер. Л. Пеньковского // Сов. Киргизия.

8 авг. Искусство киргизского народа // Сов. Киргизия. -1937. -3 авг. Кыргызстан КП(б)нын I съездинин «Манасты» басып чыгаруу ж-дөгү токтому ж-а улутчулдар тарабынан «Манас» эпосун басууну кечиктирип жаткандыктары ж-дө.

Кирбашев М. Могильники киргизского фольклора // Сов. Киргизия - 1937. -10 авг. «Манас» эпосунун текстин улутчулдардын бурмалашканы, фольклорду, анын ичинде «Манас» фондусунан кол жазманы уурдап жоготушканы ж-дө. Каралаеа С. Алмамбет Манаска Бежиндин жайын айтып турган жери // Кызыл Кыргызстан. -1937. -12 авг. Обеледование памятников древности // Сов. Киргизия. -1937. -12 авг. Кыргыз Мамл. пед. ин-тунун мугалими В. М. Зима тарабынан Манастын мазарын казып караганда жыгачтан (теректен) жасалган эки ящиктин ичинен жаш кишилердин сөөктөрү, о. эле мазардын түбүндөгү кирпичтен жасалган табытта кишинин сөөктөрү (башы жок) табылгандыгы баяндалат. «Манас»: Чоң казатка жөнөгөнү жатканда Каныкейдин чоролорду жабдып жаткан кези / Сагымбайдын айткандарынан // Кызыл Кыргызстан. -1937. -24 авг. Ак-Еркеч: Отрывок из «Манаса» / Пер. Л. Пеньковского // Известия. -1937. -6 сент. Пеньковский Л. «Манас» // Известия. - 1937. -6 сент. Закончено работа над первым полутомом «Манаса»: Беседа с переводчиком «Манаса» Л. Пеньковским. // Известия. -1937. -26 дек. Джакишев У. Два богатыря // Известия. -1937. -26 дек. «Манас» ж-а «Жолборс терисин кийген баатыр» ж-дө. «Манас» // Кызыл Кыргызстан. -1937. -26 дек. Илимий изилдөө иштер ж-дө.

**1938. Вельтман С.** Устное творчество народов СССР. - М.: 1938. -78-79-б. «Манастын» кыскача библиографиясы берилет. Виткович В. Киргизия. -М.: 1938. -100 с. «Манас» ж-а «Семетей» эпосторунун кыскача мүнөздөлүшү бар ж-а манасчы М. Мусулманкуловдун портрети берилген. «Манас» // Большая Советская Энциклопедия. -1938. -т.

38. - стлб. 8-9. Эпоско кыскача мүнөздөмө бар. «Манас»: Киргизский эпос / Пер. М. Тарловского // Творчество народов СССР. - Альманах: 1. - М.: 1938. Вечер «Манаса» в Москве // Сов. Киргизия. -1938. -12 февр. Советтик жазуучулар үйүндө кыргыз элинин «Манас» эпосу б-ча кече болуп өткөндүгү ж-дө. Совещание о «Манасе» в Союзе советских писателей СССР // Сов. Киргизия. -1938. -16 февр. Кеңешмеде «Манас» эпосун басып чыгаруу ж-дө маселе каралган.

Ильясов С. Кыргыз элинин байыркы эстелиги // Кызыл Кыргызстан. -1938. -22-февр. Манастын мазары ж-дө. Рассказ Алмамбета / Пер. Л. Пеньковского // Новый мир. -1938. - № 3. Отрывок из эпоса «Манас»: Рассказ Алмамбета / Пер. Л. Пеньковского // Новый мир. -1938. - № 8. Джакишев У. «Манас» // Сов. Киргизия. -1938. -24 март. «Манасты» жазуунун тарыхы, бай-манаптар тарабынан анын мазмунунун бурмаланып келгендиги ж-дө. Орозбаков С. «Манас»: Алмамбеттин чалгыны // Кызыл Кыргызстан. - 1938. -6-апр. Чоң казаттан үзүндү берилген. Флеер М. Укмуштуу чалгын: («Манастын» басмага даярдалган бөлүмүнө карата) // Кызыл Кыргызстан. -1938. -10-апр. «Манас» // Ленинчил жаш. -1938. - 10-11-апр., 18-апр., 27-апр. «Чоң казаттан» үзүндү берилген. «Манас»: Алмамбет менен Сыргактын жылкы тийгени: («Чоң казаттан» үзүндү) // Ленинчил жаш. -1938. -10-11-апр., 15-апр., 18-апр., 27-апр. Флеер М. // Комс. Киргизии. -1938. -15 мая. «Манас» // Лит. обозрение. -1938. -5 июнь № 11. «Манас» эпосунун таралыш тарыхы ж-а Манас баатыр ж-дө. Сазанов Б. «Манас»: Манастын түшү ж-а Алмамбеттин келиши. // Ленинчил жаш. -1938. -16-17-июн. Манасчы Акмат Рысмендеев // Ленинчил жаш. -1938. -28-июнь. Сагынбаев А. Алмамбеттин Сыргакка айткан арманы // Ленинчил жаш. -1938. -2-сент. Борзуков В. Что найдено в «мазаре Манаса» // Сов. Киргизия. -1938. -6 окт. Академия экспедициясынын археологиялык казууларынын жыйынтыктары ж-дө. Джакишев У... Мозольков М. Великое творение киргизского народа («Манас») // Сов. Киргизия. -1938. - 23 окт., Абдырахманов Б. (Тоголок Молдо). Алмамбет м-н Чубактын жол талашканы // Ленинчил жаш. - 1938. -8-окт.,

10-окт., 22-окт. Алмамбет и Сыргак отправляется на разведку / Пер. Липкина С. // Наша страна. -1938. - № 10. «Манас»: Алмамбет и Сыргак отправляется на разведку / Пер. С.

Липкина // Наша страна. -1938. - № 10. Мозольков Е. Киргизский эпос // Наша страна. -1938. -№ 10. «Манаска» жалпы мүнөздөмө берилген. Мозольков Е. Киргизский эпос «Манас» // Книжные новости. -1938. -№ 21. «Манас» ж-дө жалпы маалымат берилет. Үмөталиев Т. Кыргыздын адабияттык фольклору жөнүндө // Ала-Тоо. -1939. - окт. - № 1. «Манас» // Лит. обозрение. - 1938. - № 11. Первый том эпоса «Манас» // Комс. Киргизии. -1938. -17 дек.

**1939.** Agâh Sirri Jevent, Edebiyat Tarihi Dersleri / Tanzimata Kadar, Kanaat Kitapevi, Istanbul 1939,4516. Not: Manaslá ilgili bilgiler. Виноградов В. С. Музыка Советской Киргизии. Искусство. - М.: 1939. - 136 с. Китептин 63-73-б. «Манас эпосу ж-а манасчылар ж-дө жалпы маалымат, Саякбай Каралаевдин ж-а М. Мукулманкуловдун өмүрү ж-а портрети берилип, эпостун музыкалык жагы анализденет. Граф А., Кучияк П. Алтайские сказки. - М.: 1939. - 96 с. 73-87-б. Алп-Манас ж-дө жомокчу тарабынан кайра айтылышы бар... Денике Б. Н. Архитектурный орнамент Средней Азии. М. - Л.: 1939. -227 с. 102-б. Манастын мазары ж-дө сөз болот. Каталог выставки изобразительного искусства Киргизской ССР. - М. -Л.: 1939. -46 с. Бул каталогдун төртүнчү бетинде «Манаска» кыскача мүнөздөмө берилген. Киргизский музыкальный фольклор. - М. - Л.: 1939. -46 с. Саякбай Каралаев аткарган «Манастын» музыкалык жагы каралган. Текстин Х. Карасаев которгон. Киргизский эпос «Манас»: Глава «Алмамбет и Чубак». По варианту Сагымбая Орозбакова / Пер. л. Пеньковского. - М.: 1939. -76 с. (на обл: «Манас». Библиотека «Огонёк» - № 51-52. М.: 1939.

Предисловие). Манаска Тал-Чокунун көрүнүшү: (Үзүндү) / Айткан С. Каралаев // Адабият хрестоматиясы: Толук эмес орто ж-а орто мектептердин 7-класстары үчүн. -- Ф.: 1939. Культуры и искусство народа / Под ред. И. С. Лобанова, Б. Г. Михайлова. ... Ф.: 1939. -24 с. 18-б. «Манасты» кайра калыбына келтирүү б-ча иштеген иштер баяндалат. «Манас» киргизский эпос. Глава «Чубак и Алмамбет». По варианту Сагымбая Орозбакова / Пер. Л. Пеньковского. - М.: Правда, 1939. - 78 с. Надель Х. Художественная литература фольклор народів СРСР. - Вып. 1. Аннотирований библиографичний покажчик. - Київ: 1939. -87 с. 64-65-б. Кыргыз адабиятынын ж-а фольклорунун кыскача библиографиясы бар. Штоффер Я. Оформление «Ай-Чүрөк» // Искусство Советской Киргизии. - М. - Л.: 1939. «Манас»,

«Ай-Чүрөк» операларын жасалгалоо ж-дө. Ниалло А. и др. Киргизская архитектура // Искусство Советской Киргизии / Сулягин Г. А., Шейх С. Я. - М. - Л.: 1939. Талас өрөөнүндөгү Манастын мазарынын пайда болуу тарыхы ж-дө.

Сүрөтү да берилген. Первый том «Манаса» // Сов. Киргизия. - 1939. - 22-январь. «Манас» эпосунун бир эле учурда кыргызча ж-а орусча басылып чыгып жатканы ж-дө. Джакишев У., Мозольков Е. История записи «Манас» и его сказатели // Сов. Киргизия. - 1930 - 8-февр. «Манас» эпосун Ч. Валиханов, В. Радлов тарабынан революцияга чейинки жазуунун тарыхы, Революциядан кийин Ы. Абдрахмановдун манасчы С. Орозбаковдон жазганы, Келдибек, Балык ж-а Сагымбай м-н Саякбай ж-дө маалыматтар бар. Жакишев Ө. «Манас» // Кызыл Кыргызстан. -1939. -11-февр., 12-февр., 12-февр., 14-февр., 15-февр. «Манас» эпосу, анын тарыхы, манасчылар ж-дө жалпы мүнөздөмө берилген. Емельянов Б. На вечере

Киргизского искусства // Лит. газета. - 1939. - 20-февр. Москвалык жазуучулардын клубунда 1931-ж. 17-февр. С. Каралаевдин «Манасты» айтканы ж-дө. Праздник киргизской литературы и искусства // Сов. Киргизия. -1939. 24-февр. Жогорку макала бул гезитте кайталанып басылган. «Манас» // Рабочая Москва, -1939. -27-февр. «Манасты»

басып чыгарууга арнаофви макала. Үмөталиев Т. Октябрдын XXI жылдыгы жана кыргыз көркөм адабияты // АлаТоо. - 1939. - № 2. «Манас» эпосу ж-дө кыскача айтылат. Холфин Н. Возрождение киргизского танца // Сов. Киргизия. -1939. -6 март. «Манас» эпосунда да

кыргыз бийи ж-дө сөз болот. Пеньковский Л. От «Манаса» до наших дней // Сов. Киргизия. -1939. -11 март. «Манас» ж-дө жалпы мүнөздөмө. Каралаев С. Алмамбет Манаска Бээжинди көрсөтүп турганынан бир үзүндү // Советтик адабият ж-а искусство. -1939. - № 3. Власов В., Фере В. О творческом пути киргизского государственного театра // Сов. Киргизия. -1939. -4 апр. Бурлаков А. Молдобасан Мусулманкулов // Сов. Киргизия. -1939. -21 апр. «Манасты» айтканы ж-дө. Ткаченко К. Знаменитый манасчы // Сов. Киргизия.

1939. -21 апр. С. Каралаевдин өмүр жолундагы баалуу маалыматтар ж-дө сөз болот. На родине Манаса // Сов. Киргизия. - 1939. -24 апр. Манас жашаган Талас жери, Манастын жылкылары турган жылгаскерлеринин кароол караган чокулары, Кең-Кол жылгасы, Ай-Чүрөк аталган башат ж. б. ж-дө баяндалат. На родине Манаса // Комс. Киргизии.

1939. -5 май. «Сов. Киргизия». (1939, 24 апр. № 96). газетасынан кайталанып басылган. Древняя каменная колонна // Сов. Киргизия. -1939. -9 май. Кыргыз ТАГдын билдирүүсүндө Таластан Бишкекке Манаска тийешелүү байыркы таш түркүктүн алынып келингени ж-дө сөз болот. Маликов К. Саякбай // Кызыл Кыргызстан. -1939. -9-май. Соколовская М. Накануне декады киргизского искусства // Сов. искусство. -1939. -11 май. Новые труды института языка, литературы и письменности // Сов. Киргизия. -1939. - 14 май. Ин-тун «Манасты» ж-а фольклорду изилдеген иштери ж-дө баяндалат. Вершилов В. Искусство киргизского народа // Лит. газета. -1939. -15 май. «Манас» эпосу кыргыз иск-восунун өркүндөшүнө, ал эми манасчылардын кыргыз театрынын түзүлүшүнө тийгизген таасирлери ж-дө. Джакишев У. Эпос народа // Известия. -1939. -18 май. Кыргыз иск-восунун Москвадагы декадасына карата сөз болот да, «Манаска» кыскача мүнөздөмө берилет. Манасчылар Келдибек, Балык, Сагымбай ж-дө маалымат бар. Шубин П. Ф. Певцы и музыканты Киргизии // Комс. правда. -1939. -20 май. Макалада М. Мусулманкуловдун «Манасты» 35 күн айтканда бүтпөй калганы баса көрсөтүлөт. Декада киргизского искусства // Известия. -1939. -22 май. «Манас» эпосу ж-а кыргыз адабияты м-н иск-восунун өркүндөшүнө, кыргыз театрына тийгизген таасири баяндалат. Ситников Н.

Манасчы // Сов. Киргизия. -1939. -26 май. С. Каралаев ж-а М. Мусулманкулов ж-дө. Праздник советского искусства // Правда. -1939. -26 май. «Манас» эпосунун элдүүлүгүнө баа берилет. Бул макала «Сов. Киргизия» (1939.

28 мая.) ж-а «Комс. Киргизия» газеталарына (1939. -30 мая.) кайталанып басылган. Холфин Н. Возрожденный танец // Сов. Киргизия. -1939. -26 май. «Манас» эпосунда кыргыз элинин бийи бар экендигин көрсөтөт. Пахомов В.

«Манас» и манасчи // Лит. газета. -1939. -26 май. «Манас» эпосун Ч. Валиханов, В. Радлов ж. б. тарабынан изилденишинин тарыхы, манасчы Сагымбай Орозбаков ж-дө баяндалат. «Манастын» кыргыз элинин турмушундагы мааниси, Москвадагы жазуучулардын клубунда С. Каралаевдин «Манасты» айтканы ж-дө. Искусство освобождённого народа // Комс. правда. -1939. -26 май. «Манас» эпосуна кыскача мүнөздөмө берилет. Джаналиев К. Искусство киргизского народа // Сов. Киргизия. -1939. -26 май. «Манас» эпосу кыскача мүнөздөлөт. Портрет Саякбая Каралаева / По фото В. Минкевича // Вечерняя Москва. -1939. -28 мая. Русский перевод «Манаса» / Беседа с поэтом Л. Пеньковским // Вечерняя Москва. -1939. 26 май. Триумф «Ай-Чурек» // Сов. Киргизия. -1939. -28 май., Смелин А., Ячник Е. Вечера киргизской литературы // Сов. Киргизия. -1939. -4 июнь. Москвадагы эс алуу ж-а маданият багынын театрында С. Каралаев м-н Л. Пеньковскийдин чыгып сүйлөгөндөрү («Манас» айтуу ж-а которуп берүү ж-дө). Корев С.

Киргизское народное искусство // Вечерняя Москва -1939. -5 июнь. Манасчылар С. Каралаев м-н М. Мусулманкуловго ыберилген жогорку баалар. Заключительный концерт декады киргизского искусства и литературы // Сов. Киргизия.

1939. -5 июнь. «Комс, правды». -1939. -5 июня. С. Каралаев м-н М. Мусулманкуловдун концертине кызыгуулар ж-дө. Кривоносов В. Народные музыканты // Сов. Киргизия. -1939. -6 июнь. Кыргыз элинин музыкалык фольклорунда «Манас» эпосунун орду, манасчылар С. Каралаев м-н М. Мусулманкулов ж-дө сөз болот. Еленина Г. Праздник киргизского народа // Сов. искусства. -1939. -6 июнь. Манасчылар С. Каралаев ж-а М. Мусулманкулов ж-дө кыскача эскерүүлөр бар. Сообщение о заключительном концерте декады киргизского искусства в Москве // Сов. Киргизия. - 1939, -6 июнь. Портрет М. Мусулманкулова, С. Каралаева и акынов // Известия. -1939. -6 июнь. Ситиков Н. В большом театре // Сов. Киргизия. -1939. -6 июнь. М. Мусулманкуловдун «Манасты» айтканы ж-дө. Победы советской культуры // Сов. искусство. -1939. -6 июнь. Манасчылар ж-дөгү кызыктуу мүнөздөмөлөр. Таланты киргизского народа // Правда. -1939. -8 июнь. С. Каралаев ж-а М. Мусулманкуловдун манасчылык чоң таланты ж-дө. Народные акыны Саякбай Каралаев и Байымбет Абдрахманов рассказывают «Манас»: Записывает «Манас» Ибрагим Абдрахманов: Фото // Лит. газета. -1939. -20 июнь. Беляев В. Киргизская народная музыка // Сов. музыка. -1939. - № 6. 19-20-б. «Манасты» С. Каралаев м-н М. Мусулманкуловдун музыка м-н аткарганы, орус котормочулары музыканы туура эмес бергендиги ж-дө эскертүүлөр бар. М. Мусулманкуловдун портрети берилген. «Манас»: отрывок из главы «Ссора Чубака с Алмамбетом» / Пер. Л. Н. Пеньковского // Улан-Пуг, Элиста: 1939: - № 6. Кривоносов В. О напевах киргизского эпоса «Манаса» // Сов. музыка. -1939. - № 6. «Манас» эпосун изилдөөнүн тарыхы, С. Каралаевдин аткаруусунда, эпостун музыкалык жагын изилдөө б-ча материалдар бар. Нота ж-а С. Каралаевдин портрети чагылдырылган. Эттигер П. Народный эпос в иллюстрированных изданиях Гослитиздата // Сов. книжник. -1939. - № 15. «Давид Сасунский», «Манас», «Джангар» эпостору ж-дө баяндалат. Эпические герои народов СССР / Рис. М. Федорова // Лит. газета. -15 сент. Джангар, Добрыня Никитич, Давид Сосунский, Таризель, Манастын сүрөттөрү берилген. Беязова. «Манас» эпосунун юбилеи өткөрүлөт // Кызыл Кыргызстан. -1939. -14-дек.

**1940.** Ауэзов М. Собрание по поводу уточнение даты «Манаса». - Алма-Ата: 1940. ...107 с. (машинопись) 840-ж. Кыргыз канынын уйгурлардын шаары, Бей-Тинге» жасаган «Чоң Казаты» ж-дө кол жазма Кыргыз республикасынын Илимдер Академиясында сакталып турат. Батманов И. А. Грамматика киргизского языка. - Вып. III. - Ф.: 1940. -72 с. «Манас» эпосунан көп мисалдар келтирилген. Бинкевич Е. Р. Устное творчество народов СССР. - М.: 1940. Кыргыз фольклорунун библиографиясы басылган. «Калевала»: Карело-Финский народный эпос / Пер. Л. П. Бельского; Вступ. статья и прим. проф. Е. Г. Кагарова. - Петрозаводск.: -1940. -380 с. Проф. Е. Г. Кагаров тарабынан жазылган бул китептин кириш сөзүндө «Манас» эпосунун фантазиясынын мүнөзү ж-дө сөз болот. Каныкейдин жомогу:

«Манас» сериялары / С. Каралаевдин айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. - Ф.: 1940. - (из обл.: 1941) 108 б. «Семетейден» үзүндү Лунин Б. А. Киргизская ССР: (Краткий краеведческий очерк). - Фрунзе - Казань: 1940. - 115 с. 110-111-б. «Манас» эпосу кыска мүнөздөлөт. Chadwick H. M., Chadwick N. K. The growth of literature. -Camb-

ridge, 1940, ... VIII. Кыргыз эпосу ж-дө. Англис тилинде. Chadwick H. Munro and Chadwick. N. Kershaw. The growth of literature by H. Munro Chadwick and N. Kershaw Chadwick, vol. III. - Cambridge, 1940. В. В. Радловдун жазганы б-ча Манаска анализ жүргүзөт. Манастын балалык чагы: «Манас» сериялары / Сагымбай Орозбаковдун айтуусу б-ча; Басмага

даярдаган. даган Ы. Абдрахманов. - Ф. 1940. - 132 б. Манастын өлүмү: «Манас» сериялары (С. Каралаевдин айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдырахманов: -1940. -64 б. Улагашев Н. Алып Манаш Юлгерлеп П. Кучияк бичигең. - Ойрот-Тура: 1940. -94 с. 41-94-б. Алып Манаш алтай тилинде, Трегуб С. Илиада киргизского народа // Правда. 1940. -13 янв. «Манас» ж-а аны айтуучу С. Каралаев ж-дө (Борзуков) В. Б. Архитектурные памятники страны // Сов. Киргизия. -1940. -22 янв. Манастын мазарындагы ат акыр ж-до. Джакишев У., Мозольков Е. Эпос«Манас» // Киргизстан. -1940. - № 1. «Манас» эпосун жазуунун ж-а изилдөөнүн тарыхы, эпостун кыскача мазмуну, чоң манасчылар, «Манастын» варианттары, ырлардын циклдерге бөлүнүшү ж-дө баяндайт. Свиданне Алмамбета с Бурулчой / Пер.

С. Липкина // Киргизстан. -1940. - № 1. Соколов-Микитов И. Сердце певца // Киргизстан. - 1940. - № 2. Тоголок Молдо // Киргизстан. -1940. - № 2. Тоголок Молдонун юбилей күнү ж-а манасчылыгы ж-дө кабар берет. Ситников Н. С. О киргизской литературе и литераторах // Сов. Киргизия. - 1940. -5 март. «Манас» ж-дө кыскача маалымат бар. Абдрахманов Ы. «Манастын» кайсы кылымдарда болгондугу тууралуу (талкуу иретинде) // Сов. адабият ж-а иск-во -1940. № 3. Абрамзон С. М. Творчество киргизского народа // Сов. этнография. - 1940. - № 3. «Манас» эпосу этнографиялык жактан мүнөздөлөт. Манасчы ж-а семетейчилер ж-до кабарлар бар. Юбилей старейшего сказителя // Сов. Киргизия. 1940. -24 апр. Тоголок Молдонун алдыда боло турган 80 жылдыгынан кабар кылат. Сикир Е. «Манас» // Что читать. 1940. - № 4-5. «Манас» эпосу ж-де библиографиялык маалымат берет. Манасчи // Комс. Киргизии. -1940. -3 июнь. Сагымбай Орозбаковдун 16 жаштагы манасчы баласы баяндалат. Юный манасчы Аманкул Сагымбаев // Сов. Киргизия. -1940. -3 июнь. Сагымбай Орозбаковдун 16 жаштагы манасчы баласы ж-де. Абдукаимов У. Тоголок Молдо // Сов.

Киргизия. -1940. -10 июнь. Тоголок Молдонун чыгармачылык жолуна мүнөздөмө берилет. Семетейчи катарында макалада баса белгиленген. Союз советских писателей Киргизии Баимбету Абдрахманову (Тоголок Молдо) // Сов. Киргизия. - 1940. - 10 июнь. 80 жылдыгына карата куттуктоо. Акын-манасчы катары бааланып чыгармачылыгы кеңири белгиленген. Тоголок Молдого Кыргызстандын эл артисти деген наам берилген. Кыргыз өкмөтүнүн указы бар. Беккер Э. Народный акын-сказатель (К 80-летию со дня рождения Баимбета Абдрахманова) // Комс. Киргизии. -1940. -10 июнь. Тоголок Молдонун өмүр жолу, анын айтуусундагы «Манас» варианты ж-дө маалымат, юбилярдын сүрөтү бар. Беккер Э. Смотр юных дарований (во Фрунзенской области) // Сов. Киргизия. -1940. -29 июнь. Үмөталиев деген жаш манасчы ж-дө. Волков Е. Республиканская олимпиада детского творчества // Сов. Киргизия. -1940. -29 июнь. Аманкул Сагымбаев деген бала манасчы ж-дө. Ткаченко К. Талантливые дети // Сов. Киргизия. -1940. -29 июнь-манасчы Алмамбековдун Кара-Кол шаардык олимпиадада айткан «Манасы ж-дө. Таланты пяти областей // Комс. Киргизии. -1940. -29 июнь. Жаш манасчы Аманкул Сагымбаев ж-дө. На областной олимпиаде (детского творчества Фрунзенской обл.) // Комс. Киргизии. -1940. - 29 июнь. Республикалык олимпиаданын жеңүүчүлөрү, а. и. жаш манасчы Уметалиев ж-дө маалымат берилген. Юный манасчы Турдубай Керимбаев (фото) // Комс. Киргизии. -1940. -29 июнь. Декастро Е. Республиканская олимпиада детского творчества: Второй день // Сов. Киргизия. -1940. -2 июль. Алмамбековдун «Манас» айтуусу ж-де. Декастро Е. Республиканская олимпиада детского творчества: Заключительный концерт // Сов. Киргизия. -1940. -3 июль. Жаш манасчылар Турдубай Керимбаев, Аманкул Сагымбаев ж-а Уметалиев ж-дө Чернов В. И. Дорога в искусство // Комс. Киргизии. -1940. -5 июль. Республикалык олимпиаданын жыйынтыгы, жаш манасчылар Уметалиев, Турдубай Керимбаев ж-дө. Работа над иллюстрациям к «Манасу» // Сов. Киргизия. -1940.

9 авг. «Манас» эпосуна сүрөт тартуу үчүн Г. Петров ж-а И. Костылев деген мамл. басманын сүрөтчүлөрүнүн Кыргызстанга келгендиги ж-дө. Литературиал хроника // Сов. Киргизия. - 1940. -25 авг. Кыргыз акындары К. Маликов, А. Токомбаев «Манас» ж-а «Семетей» эпосторунун кыскартылып бириктирилген варианттарынын үстүндө иштегендери ж-дө. Токомбаев А. Улуу Горький жөнүндөгү эстеликтен // Сов. адабият ж-а искусство. -1940. - № 8 (11). Автор «Манас» ж-дө А. М. Горькийге кыскача баяндаган. «Манас»: Манастын туулушу ж-а балалык чагы // Сов. адабият ж-а искусство. -1940. - № 8. Нанаев К., Бектенов З. «Манас»: Үзүндү // Сов. адабият ж-а искусство. -1940. - № 7. Таласбаев Д. Письмо в редакцию // Комс. Киргизии. -1940. -4 сент. «Манас» эпосунун материалдарын ин-тун администрациясынын уруксатысыз пайдалангандыгы ж-дө. Этнографическая экспедиция в Центральную часть Тянь-Шаня // Сов. Киргизия. 1940. - 11 сент. «Манас» эпосундагы уламыштар б-ча маалыматтар каралган. Ильясов С. И. Тянь-Шань областындагы тарыхый эстеликтер // Кызыл Кыргызстан. -1940. -27-сент. Кошой коргон ж-дө. Манастын биринчи казаты // Сов. адабият ж-а искусство. -1940. - № 9. Убукеев А. Ордендүү карыянын эмгектери // Сов. адабият ж-а искусство. - 1940. - № 9 (16). Тоголок Молдонун айткан «Манас» эпосу, Тыныбектин үйрөнүшү ж-дө. Токтомушен А. Манастын Дүбүрө хан менен урушуусу // Сов. адабият ж-а искусство. -1940. - № 10-11. Соколов - Микитов Н. Сердца певца // Ленинград. -1940. - № 21 -22. Флеер М. Манасчи // Комс. Киргизии. -1940 - 27-дек. О. Джакишев ж-а М. Мозольков орусча чыга турган «Манас» эпосуна жазган баш сөзү, манасчылар С. Каралаев, М. Мусулманкулов ж-дө сез болот.

**1941. Алооке хан:** «Манас» сериялары / С. Орозбаковдун айтуусу боюнча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. Ф.: 1941. -56 б. Бериштам А. Н. Археологический очерк Северной Киргизии. - Ф.: 1941. - III с., 31 табл. Манастын күмбөзүндөгү жазуулар ж-дө бандалат. Каныкейдин жомогу: «Манас» сериялары / С. Каралаевдин айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. - Ф.: 1941. -108 б. Каныкейдин Тайторуну чапканы: «Манас» сериялары / С. Каралаевдин айтуусу б-ча; Редакциялап басмага даярдаган О. Жакишев. - Ф.: 1941. -156 б. Куранов Г. Г. и др. XV лет Киргизской ССР / Лобанов И. С., Плишкин В. П. - Ф.: 1941. -196 (1). 181-182-б. Кыргыз тили ж-а илимий-изилдоо ин-тунун «Манас» б-ча иши баяндалат. Макел дөө: «Манас» сериалары / С. Орозбаковдун айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. - Ф.: 1941. - 64 б. «Манас»: Киргизский народный эпос: гл. на «Великого похода» по варианту Сагымбая Орозбакова) / Пер. С. Липкина и М. Тарловского; ред. и вступит. статья Е. Мозолькова и У. Джакишева. М.: Гослитиздат, 1941. -160 с. Манастагы элестер: Мектеп жашындагы балдар үчүн / Түзүүчү: К. Малликов. - Ф.: 1941. -39 б. Манастын өлүмү: «Манас» сериалары / С. Каралаевдин айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. Ф.: 1941. - 64 б. XV лет Киргизской ССР: Материалы для докладчиков и пропагандистов. - Ф.: 1941. - 56 с. «Манас» влосуи жазуу ж-до кыскача балидалган. Ромм А. Очерки истории изобразительного искусства Киргизской ССР. -М. - Л.: 1941. -91 с. Манастын мазары, эпосто чатырлардын сүрөттөлүшү ж-дө материал бар. Манастын күмбөзүнүн жалпы көрүнүшүнүн сүрөтү берилген. Семетейдин Букардан Таласка келиши: «Манас» сериалары / Байымбет Абдрахмановдун (Тоголок Молдонун) айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. - Ф.: 1941. - 56 б. Үргөнч: «Семетейден» үзүндү, «Манас» сериялары / Акмат Рысмендеевдин айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. - Ф. 1941. -64 б. Abdülkadir Inan, «Manas Destanina Dair Notlor» varlik Mecmuasi Cilt; 11, Vil: 8, sayi: 183, 1941. Abdülkadir Inan «Manasida Ideoloji ve Kahramanlar,» Varlik Mecmuasi, Cilt: 11, vil: 8, Sayi 184, 1941. Abdülkadir Inan, «Manas Destaninda Görülen Muhtelif Tabakalar,» Varlik Mecmuasi, Cilt: 11, vil: 8, Sayi: 188, 1941. Abdülkadir Inan, «Manas Destaninda As-yod Merasimi» Varlik Mecmuasi, Cilt: 11, Vil: 8, Sayi: 190, 1941. Творческие



замысли // Сов. Киргизия. -1941 - 1 янв. К. Маликов м-н А. Токомбаевдин «Манастын» ж-а «Семетейдин» кыскартылып бириктирилген варианттарын даярдашканы ж-дө.

XV лет Киргизской ССР: Материалы докладчиков и пропагандистов, одобренные отделом пропаганды и агитации ЦК КП(б) Киргизии // Сов. Киргизия. -1941. -12 янв. «Манас» эпосу ж-дө кыскача маалымат берилген. Праздник киргизского народа // Правда. -1941. -1 февр. «Манас» эпосу ж-де кыскача маалымат бар. Праздник киргизского народа // Сов. Киргизия. -1941 - 4 февр. «Правда» (1941, 1 февр.) газетасынан алынып, кайталанып басылган. Новые кииги: Главы из «Манаса» // Сов. Киргизия. -1941. -22 февр. Кыргыз тилинде басылган «Манастын» үзүндүсү ж-де. Второй полутом эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1941. -25 февр. СССР Илимдер Академиясынын Кыргыз филиалынын Кыргыз тили ж-а жазуусу илим-изилдөө ин-тунун «Чоң-Казаттын» бириктирилген вариантын С. Каралаевдин ж-а С. Орозбаковдун текстери б-ча даярдалганын баяндайт. Жакишев Ө. Кыргызстандын адабияты жана искусствосу // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 1-2 (15-16). С. Орозбаковдун, С. Каралаевдин варианттары б-ча «Манастын» жазылуу тарыхы, эпостун 1-томунун басууга даярдалышы ж-дө сөз болот. Джакишев У. Искусство и литература Советского Киргизстана // Киргизстан. -1941. - № 3. «Манас» эпосунун кыргыз адабиятындагы мааниси, С. Каралаевден «Манас» жазылып бүткөрүлгөндүгү ж-дө сөз болот. Орозбаков С. Манас баатырдын сыпаты // Сов. адабият ж-а искусство. -1941.

№ 1-2. Байжнев Т. «Манас» // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 1-2 (15-16). «Манас» эпосу жалпы мүнөздөлүп, анын жаралышы, кыргыз адабиятындагы эпостун орду ж-дө сөз кылат. Интересная лекция // Сов. Киргизия. 1941. -15 март. Нарын шаарында «Манас» эпосу ж-дө болуп өткөн лекция билдирилген. Рябцев Н. Мазар Манаса // Комс. Киргизии. -1941. - 19 март. 1938-ж. А. Н. Бернштамдын жетекчилиги астында мазардагы казуу иштери ж-а А. М. Беленицкийдин мазардагы жазууну окугандыгы ж-дө маалымат бар. Абдрахманов Ы. «Манастын» кайсы кылымдарда болгондугу тууралуу: (Талкуу иретинде) // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 3 (17). Токомбаев А. «Жолборс терисин кийген баатыр» // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 3 (17). Грузин элинин Жолборс терисин кийген баатыр» деген поэмасы «Манас» эпосу м-н салыштырылат. Хроникалар: Кыргызмамбаста // Сов. адабият ж-а искусство.

**1941.** - № 3 (17). Макел дөө: «Манас» сериялары / С. Орозбаковдун айтуусу б-ча; Басмага даярдаган Ы. Абдрахманов. Мамбетов Ж. Манастын балалык чаг // Ленинчил жаш. -1941. - 20-апр. «Манас» // Сов. Киргизия. - 1941. -27 апр. Чоң-Казаттын орусча чыгышына байланыштуу «Манас» эпосу ж-дө маалымат берилген. «Манас»: Поражение Конурбая: Борьба с Мадыханом из «Великого похода» // Сов. Киргизия. -1941. -27 апр. Саманчин Т. Колониялык доордогу биздин адабият // Сов. адабият ж-а искусство. - 1941. - № 5 (19). Кыргыз адабиятындагы «Манастын» ролу ж-дө сөз кылат. Бернштам А. Н. О создании труда по истории культуры киргизского народа // Сов. Киргизия. - 1941. -12 июнь. «Манас» эпосундагы этнографиялык материал ж-а эпостун айрым бөлүктөрүнө дата коюу үчүн этнографиянын мааниси ж-дө баяндайт. «Манас»: Манастын туулушу ж-а балалык чагы / Түзүүчүлөр: З. Бектенов, К. Нанаев // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 8. Токомбаев А. Улуу Горький жөнүндөгү эстеликтен // Сов. адабият ж-а искусство. 1941. - № 8 (22). «Манаска» М. Горькийдин кызыккандыгы ж-а кыргыз адабиятын түзүүгө берген кеңеши ж-дө айтылат. Манастын биринчи казаты / Түзүүчүлөр: З. Бектенов, К. Нанаев // Сов. адабият ж-а искусство. - 1941. - № 9. Манастын Дүбүрө хан менен урушуусу / Түзүүчү. А. Токтомушев // Сов. адабият ж-а искусство. -1941. - № 10-11.

1942. Бериштам А. Н. Историческое прошлое киргизского народа. - Ф.: 1942. -27 с. Кыргыз элинин тарыхый өткөндөгүсүнө токтолуум-н «Манас» эпосу ж-дө учкай айтылган ойлор бар. Бериштам А. Н. Культура древнего Киргизстана. - Ф.: 1942. -22 с. «Манас» эпосу ж-дө маанилүү маалыматтар бар. Abdülkadir Inan, «Manas Destaninin Veni Toplanmis Metinlerinden Bir Parçanın Rusça Tercümesinden,»Türk Vurdu Mecmuasi, Cilt: 26, Sayı: 8, 1942. Nihat Sami Banarlı - Hıfzı Tevfik Gönensoy, Baslangıçtan Tanzimata Türk Edebiyatı Tarihi, (2. Baskı), Gönen Basımevi, İstanbul 1942, Not: Manasla ilgili bilgiler 70-72. Slárdadır. Рахматуллин К. Манас.- улуу патриот // Сов. Кыргызстан. -1942. - № 8. Алгачкы айкаш: «Чоң казаттан» үзүндү, «Манас» сериялары / Айтуучу Орозбаков Сагымбай. - Ф.: 1942. - 98 б. Алгашкы айкаш: «Улы жорык тан» үзүндү / Аударган Джеми. - Алма-Ата.: 1942. -80 б. Майдан: («Семетейден») / Айтуучу Абдырахманов Байымбет (Тоголок Молдо). Ф.: 1942 (на обл.: 1943). -63 б. Рахматуллин К. Манасчылар: Биографиялык материалдар - Сказители «Манаса»: Биографические материалы. - Ф.: 1942. -124 б. 19-20-к. белгилүү манасчылардын өмүр баяндары ж-а чыгармачылыгы б-ча материалдар бар. Рахматуллин К. Улуу патриот, укмуштуу Манас (Великий легендарный Манас). - Ф.: 1942. - 33 б. Байтаманов. И., Уметалиева Б. Из идеалов Кыргызского народа // Иссык-Кульская правда. -1942. - 24 апр. **Пасынков Л.** Неумирающее, вечно живое // Лит. и искусство. -1942. -25 апр. «Семетей» эпосу ж-а семетейчилер ж-дө. Тоголок Молдо (Абдрахманов Б.): Некролог (ум. 4 янв. 1942 г.) // Сов. Киргизия. -1942. -5 янв. Манасчы, жазгыч акын дүйнөдөн кайткандыгын баяндайт. 1943. Бартольд В. В. Киргизы (Исторический очерк). - Ф.: 1943. -80 с. Бул китептин акыркы бетинде «Манас» эпосунда ногойлорго тийешелүү элементтер бар деген пикир айтылат. Manas. («Manas» dastaninin ulandisi «Semetei» den bir bölüm / Cısnavcı: S. Bet - alman; Cıgaruvcı ve basredaktor: Velikajum - Chan. Millij Turkistan komitetinin janindagi edebij - ilimii bölümününin tarapınan cıgarıgan. 2. Kitap - Berlin, 1943. -47 с. Жомокчу Тыныбектин айтуусундагы «Семетейден бир бөлүм» деген үзүндү Э. Арабаевдин редакциялоосу б-ча Берлинден басылып чыккан. Бет-Алман: «Манас» («Манас» дастанынын уландысы «Семетейден» бир бөлүм / Чыгаруучу ж-а башкы редактор: Вели Кайым хан: Китеп 2. -(Бет Алман: «Манас») Одна глава из «Семетей» - продолжение эпоса «Манас» / Выпускающий и главный редактор Вели Кайым хан: Книга 2. - Берлин, 1943. -47 с. Богданова М. М. Кыргыз фольклору / М. И. Богданова, Ө. Жакишев, Т. Саманчин, К. А. Рахматуллин. Кыргыз адабиятынын очерктери. - Ф.: 1943. Китептин 9-11-б. «Манастын» изилдениши, 28 29-б. ырым-жырымдарды «Манас» поэзиясында чагылдырылышы ж-дө кабар берилет. Богданова М. И. Некоторые данные по классификации киргизского фольклора // Тр. Кирг. ФАН СССР. - 1943. - Вып. -1. - 147-149 -б. «Манасты» изилдөө иштери ж-а анын баатырдык баяндама экендиги көрсөтүлөт. Жакишев Ө. Эпостук поэмалар: «Манас», «Семетей», «Сейтек» (Джакишев О. Эпические поэмы «Манас», «Семетей», «Сейтек») / М. И. Богданова. Т. Саманчин, К. А. Рахматуллин // Кыргыз адабиятынын очерктери: (Очерки киргизской литературы). - Ф.: 1943. - 107-124 -б. «Манас» үчилтигине кыскача маалымат берилген. Киргизская ССР: Литература, искусство, музыка // Краткая Советская Энциклопедия. М.: 1943. - Стлб. 632. «Манас» эпосу кыскача баяндалат. Киргизский филиал Академи наук СССР. - Ф.: 1943. -43 с., 1 табл. 39-47-б. «Манас» эпосун изилдөө б-ча жалпы мүнөздөгү материалдар бар. «Манас» // Краткая Советская Энциклопедия. - М.: 1943. - Стлб. 811. Эпос ж-дө кыскача мүнөздөмө берилет. Рахматуллин К. Великий патриот - легендарный Манас / Пер. (с киргизского) автора; Литературная редакция и стихотворная обработка цитат Георгия Шенгели. - Ф.: 1943. -80 с. Рецензин: 1) Апушкин Я. // Сов. Киргизия. -1943. -14 апр.; 2) Бериштам А. Н. // Тр. Ин-та истории, языка и литературы Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. 1; 3) Бериштам А. Н. Великий патриот – легендарный Манас // Сов. этнография. -1947. - № VI-VIII. Рахматуллин К. Эр жигит көркү эл менен: Кыргыз

адабиятындагы патриотизм // Сов. Кыргызстан. - 1943. - № 2. «Манас» эпосундагы патриоттуулук сүрөттөлөт. Бериштам А. Н. Героические традиции киргизского народа // Сов. Киргизия. -1943. -11 апр. Макалада Яглакар-хан Манаска окшоштурулат. «Манастан» үзүндү (Манастын анты) А. А. Валитованын котормосунда берилген. Бериштам А. Н. Кыргыз элинин тарыхындагы үч адам // Сов. Кыргызстан. - 1943. - № 4. Яглахар-хан Манас деп кабыл алынгандыгын бир топ тарыхый маалыматтар м-н кабарлайт. Научная сессия, посвящённая «Манасу» // Сов. Киргизия. -28 май. Кыргыз мамл. пед. ин-тунда болуп өткөн илимий сессияда проф. П. Н. Берковдун «Тарых ж-а «Манасты» изилдөөнүн проблемалары», доц. И. А. Батмановдун «Кыргыздардын Тянь-Шаньга келиши ж-дө маселе», аспирант Б. Үмөталиеванын «Семетей», студент П. Межинскийдин «Манастын ж-а анын аялы Каныкейдин образдары» деген докладдары угулуп, талкууланган. Научная сессия, посвящённая «Манасу» // Сов. Киргизия. -1943. -23 июнь. Пржевальск (Кара-Кол) шаарындагы педин-тта өткөн илимий сессия ж-дө кабарлайт. Бериштам А. Н. Очерки по истории киргизского народа: 1) Гордые и стойкие // Сов. Киргизия. -1943. -30 июнь. Яглакар-ханды Манаска окшоштурат. Бериштам А. Н. Очерки по истории киргизского народа: 2) Великий поход // Сов. Киргизия. -1943. -4 июль. «Манас» эпосундагы кыргыздардын моңголдук басып алуучуларга каршы күрөшүн баяндаган. Колчина Э. Молодые научные работники // Сов. Киргизия. -1943. 6 сент. А. А. Валитова тарабынан «Манас» эпосунун мазмунун орус тилинде кара сөз түрүндө кайра айтылгандыгы баяндалат. Великий поход // Сов. Киргизия. -1943. -19 окт. СССР Илимдер Академиясынын Кыргыз филиалынын Тил, адабият ж-а тарых инс-ту тарабынан Чоң казаттын текстин басмага даярдоо иши аяктагандыгы ж-дө маалымдайт. Токомбаев А. Тил, адабият жана тарых институтунун иштери жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1943. - № 10. «Манасты» изилдөө иштери айтылат.

**1944. Жирмунский В. М.** «Алпамыш» // Юлдаш Фазыл. «Алпамыш»: Узбекский народный эпос. - Ташкент: 1944. -«Манас» эпосу ж-дө да сөз болот. Орозбаков С. Биринчи казат. - Ф.: 1944. -108 б. Абрамзон С. М. Черты военной организации и техники у киргизов: (по историко-этнографическим данным и материалом эпоса «Манас» // Тр. Ин-та яз. лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. 1. «Манас» эпосу кыргыз элиниң коомдук ж-а аскердик түзүлүшүн изилдөөдө түгөнгүс булак катары кызмат кыларын айтат. Багданова М. И. К вопросу о происхождении жанров киргизского фольклора // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. 1. «Манас» эпосунун калыптанып түзүлө баштаган мезгили ж-дө, кыргыздардын тарыхый турмуш тиричилигинин, эл чыгармачылыгынын «Манас» эпосунда чагылдырылгандыгы ж-дө сөз болот. Берков И. Н. К вопросу о принципах построения антологии киргизской литературы // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. 1. Кыргыз адабиятынын антологиясында «Манас» эпосу ж-а анын үзүндүлөрүнүн чагылдырылышы ж-дө сөз болот. Научные заседания Института языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР: Хроника // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. I. «Манас» эпосун изилдөөнүн маселелери б-ча 1944-ж. болуп өткөн Тил, адабият ж-а тарых ин-тундагы докладдар ж-дө баяндалат. Берков П. Н. Работа филологических кафедр Киргизского государственного педагогического института в дни Великой Отечественной войны (1941-1944 гг.) // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. I. «Манас» эпосун изилдөө иштери ж-дө айтылат. Среднеазиатская конференция по этнографии и фольклору // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. -Вып. I. Тарыхчылар, этнографтар, фольклористтердин биргелешип байланышта иштешип «Манас» эпосунун толук текстин басып чыгаруунун зарылдыгы көрсөтүлгөн. Резолюция среднеазиатской конференции по секции фольклора // Тр. Ин-та яз., лит-ры и истории Кирг. ФАН СССР. -1944. - Вып. I. С. Орозбаков м-и С. Каралаевдин

айтуусундагы «Манас» эпосунун толук варианттарынын жазылышы баяндалат. Валитова А. Айсулу: Фото // Сов. Киргизия. 1944. -9 янв. «Манастын кара сөз түрүндөгү котормосу даяр болгонуна карата сөз болот. Дискуссия оо происхождении «Манаса» // Лит. и искусство. - 1944. - 12 февр. Тарых илимдеринин доктору А. Н. Бернштамдын доклады ж-дө. Интерес зарубежных учёных и истории киргизского народа // Сов. Киргизия. -1944. -16 февр. Америкалык окумуштуу Ричард Фрайга А. Н. Бернштамдын ооган кыргыздарында «Манас» эпосунун бар экендигин сураган жооп каты. Закрылась конференция по этнографии и фольклору народов Средней Азии // Правда Востока. 1944. -16 апр. Конференцияда «Манас» ж-дө болгон докладдарга токтолот. Бернштам А. Н. Среднеазиатское совещание по фольклору и этнографии // Сов. Киргизия. -1944. -30 апр. Т. Саманчиндин «Манас» эпосунун сюжети ж-а вариантагы», К. Рахматуллиндин «Манасчылар», А. А. Валитованын «Джангар Ходжа эпосто ж-а тарыхта», А. Н. Вериштамдын «Кыргыздын баатырдык эпосу «Манастын» жаралыш мезгили» деген докладдары ж-а конференциянын «Манас» эпосу б-ча чечими ж-дө баяндалат. Десять лет изучения Семиречья // Сов. Киргизия. -1944. -30 апр. Жети-Сууну тарыхый-этнографиялык жактан изилдөөдө, Кошой-Коргонду казганда эмнелер табылгандыгы айтылат. Народный сказитель С. Урубакова / Портрет работы Г. Петрова: Выставка работ художников Московской области // Лит.и искусство. -1944. -6 май. Сагымбай Орозбаковдун портрети берилген. Прытков Н. Семетей - сын Манаса // Сов.Киргизия. -1944. -19 май. «Манастын уулу - Семетей» аттуу кинотасманы тартууга Алма-Ата киностудиясынында даярдануусу ж-дө сөз болот. Лекторий при публичной библиотеке // Лит. и искусство. -1944. -10 июнь. Калк китепканасында «Манас» ж-дө боло турган лекциялардын мааниси айтылат. В союзе писателей Киргизин // Лит. и искусство. 1944. -25 июнь. «Манас» ж-дө боло турган докладды кабарлайт. Памятники старины в Киргизии // Лит. и искусство -1944. -2 июль. Архитектор Гринбергдин жетекчилиги м-н Манастын мазарына жүргүзүлгөн реставрациялык иштер баиндалат. Шукуров Дж. Год работы Киргизского филиала Академии наук // Лит. и искусство. -1944. -13 авг. «Манас» эпосун изилдөө иштери ж-дө сөз болот. Берков П. Н. Киргизская литература в школе // Лит. и искусство. 1944. -19 авг. Орто мектептерде «Манас» эпосун окутуу маселеси каралган. Линиц И. Национальные виды физической подготовки по эпосу «Манас» // Лит. и искусство. -1944. -27 авг. «Манас» эпосунда күчтүүлүккө даярдоонун улуттук түрлөрүнүн сүрөттөлүшү ж-дө сөз болот. Ильясов А. Чыгармачылык коллективдердин иши // Кызыл Кыргызстан -1944. 3-сент. «Манасты» изилдөө б-ча Тил, адабият ж-а тарых ин-тунун коллективинин аткарган иштери ж-дө. Шүкүрбеков Р. Сөз жалпы адабият жөнүндө // Кызыл Кыргызстан 1944. -3-сент. Тыныбектин айтуусундагы Манастын келбетинин сүрөттөлүшү ж-дө. Берков И. А. Любовь к родине в эпосе «Манас» // Сов. Киргизия. - 1944. - 1 окт. «Манас» эпосунун негизги идеясы Ата Мекенин сүйүү экенин автор баса белгилейт. Липкин С Манас и Алмамбет // Сов. Киргизия. -1944. ... 12 нояб. К. Рахматуллин м-н Т. Сыдыкбековдун «Манас менен Алмамбет» деген пьесасына рецензия. Новые главы эпоса «ММанас» на русском языке // Сов. Киргизия. -1944. -2 дек. Акын С. Липкиндин «Манастын» жаңы котормолору СССР Илимдер Академиясынын кыргыз филиалында талкуулангандыгы ж-дө. «Манас»: Великий поход: Ч. II (Отрывок из главы «Восстание китайцев») / Пер. С. Липкина // Сов. Киргизия. -1944. -10 дек.

**1945.** Айдарова Х. Чокон Валиханов. - Алма-Ата.: 1945. -201 с. «Манас» эпосуна мүнөздөмө берилет. Бернштам А. Н. Великое наследие киргизского народа // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. I. Яглакар-ханды Манастын прототиби катары карайт. Кыргыз элинин өз эркиндиги үчүн күрөшү, «Манастын» О. Азия элдеринин эпикалык чыгармаларынан алган орду ж-дө сөз болот. Бернштам А. Н. Из истории международных и

военных отношений киргизского народа // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. I. «Манастагы» кыргыз элинин тарыхый өткөндөгүсүнүн эл аралык ж-а жоокерчилик мамлелери баяндалат. Джакишев У. Киргизский героический эпос «Манас» // Изв. Кирг. ФАН СССР. Ф.: 1945. - Вып. I. Эпостун кыскача мазмуну ж-а аны жазып алуунун тарыхы баяндалат. Кулаков А. П. Наука и литература Киргизии в дни Великой Отечественной войны // Изв. Кирг. ФАН. -1945. - Вып. I. Массон Е. М. Методика исследования гумбеза Манаса в 1945 году // Тезисы докладов научной сессии, посвященной 25 летию «САГУ» - Ташкент: 1945. Манастын күмбөзүн изилдөөдөгү археологдордун методун баян кылат. Рахматуллин К. Идея патриотизма в киргизской литературе // Изв. Кирг. ФАН. -1945. - Вып. I. Самарин Г. А. Институт языка, литературы и истории // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. V. Ин-тун «Манас» изилдөө иштери, эл чыгармачылыгынын ж-а этнография б-ча Ташкент шаарында 1944-ж. өткөн конференция ж-дө билдирүүлөр. Самарин Г.А. О работе Киргизского филиала Академии наук СССР в годы Великой Отечественной войны // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. 2-3. «Манасты» изилдөө б-ча кыскача билдирүү. Токомбаев А. Деятельность Института языка, литературы и истории и его дальнейшие задачи // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. I. Ин-тун чыгармачылык ишмерлиги ж-а анын алдыдагы милдеттери ж-дө билдирүү. Шүкүров Д. Наука в Киргизии и перспективы ее развития // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1945. - Вып. I. «Манас» ж-дө учкай сөз айтылган. «Манас»: Великий поход. Ч. II. (Отрывок из главы «Восстание китайцев») / Пер. С. Липкина // Сов. Киргизия. -1945. -1 янв. Антология киргизской литературы // Лит. газета. -1945. -6 янв. Бернштам А. Н. Освоить наследство киргизской национальной культуры // Сов. Киргизия. -1945. -12 янв. Семетей сын Манаса // Сов. Киргизия -1945. -23 фев. Манастын уулу Семетей кинофильмин коючулардын Фрунзе шаарына келиши ж-дө. Ильясов С. Археологическое изучение Киргизской ССР // Сов. Киргизия. -1945. -18 март. В национальной комиссии ССП // Лит. газета. -1945. -14 апр. «Чоң Казаттын» орусча которулушу ж-дө. Обсуждение пьесы «Манас и Алмамбет»: Вечер в Кирг. ФАН СССР // Сов. Киргизия. -1945. -29 апр. Эшмамбетов К. Киргизские народные акыны // Сов. Киргизия. -1945. -- 6-июль. Республиканский смотр художественной самодеятельности // Сов. Киргизия. - 1945. - 10-июль «Манас» // Сов. Киргизия. -1945. -18 авг. Мусулманкулов Молдобасан: Фото // Кызыл Кыргызстан. -1945. -5 сент. Богданова М. Фольклорное наследство киргизского народа // Сов. Киргизия. -1945. -8 сент. Жантөшев К. Манастын уулу Семетей // Ленинчил жаш. - 1945. -8-сент. Ушул аталыштагы кино ж-дө сөз кылат. Баялинов К. Долг писателей Киргизии // Сов. Киргизия. -1945. -30-сент. «Манас» эпосу ж-дө да баяндалат. Бернштам А. Н. Даңктуу дата // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30-сент. Орусчадан которулуп басылган. Бернштам А. Н. Знаменательная дата // Сов. Киргизия. -1945. -30 сент. «Манас» эпосунун 1100 жылдыгын белгилөө ж-а Манас баатырга окшоштурулган Яглакар-хан ж-дө баяндалат. 1947-жылы кыргыздын баатырдык «Манас» эпосунун юбилейин өткөрүү жөнүндө Кыргызстан КП (б) БКда // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30-сент. Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитетинин «Манастын» юбилейин өткөрүү ж-дөгү чечими. Бернштам А. Н. Даңктуу дата: («Манастын» 1100 жылдыгына карата) // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30-сент. В ЦК КП(б) Киргизии: О проведении в 1947 году юбилея Киргизского героического эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1945. -30 сент. «Манас» эпосунун юбилейин 1947-ж. өткөзүү ж-дө. Величественный народный эпос // Сов. Киргизия. -1945. - 30 сент. «Манас» эпосунун мааниси, аны мындан ары изилдөөнүн керектиги, 1100 жылдыгын өткөрүүгө карата көрүлгөн даярдыктар ж-дө. Каралаев С. // Сов. Киргизия. - 1945. -30 сент. Кремлде «Манас» айткандыгы ж-дө. К юбилею эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1945. -30 сент. «Манас» эпосунун 1100 жылдыгын өткөрүүгө көрүлгөн камылгалар ж-дө баяндалат. «Манастын юбилейине мыкты даярдык көрөлү (об

основательной подготовке к юбилею «Манаса») // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30-сент. Баш макалада эпостун 1100 жылдыгын белгилөөгө көрүлгөн даярдыктар ж-а алдыдагы милдеттер ж-дө сөз болот. «Манас»: Отрывок из главы 2го тома – Великого похода // Сов. Киргизия -1945. - 30 сент. Подготовка к юбилею киргизского народного эпоса «Манас»: (Хроника) // Сов. Киргизия. -1945. -30 сент. Рахматуллин К. «Манас» // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30-сент. «Манас», ал чагылдырган тарыхый доор, эпостун мааниси ж-дө баяндалат. Рахматуллин К. Праздник национальной культуры // Сов. Киргизия. -1945. -30 сент. Жогорку материал орус тилинде жарык көргөн. Семетейдин Букардан Таласка келиши: (Үзүндү). // Кызыл Кыргызстан. -30-сент. Скрябин К. Н. «Манасты» үйрөнүү жагынан илимий жумуштар // Кызыл Кыргызстан. -1945. -30 сент. Кандай жумуш бүткөрүлүп жаткандыгына токтолгон. Скрябин К. Н. Научная работа над изучением «Манаса» // Сов. Киргизия, -1945. -30 сент. «Манастын» 1100 жылдыгына байланыштуу мындан ары изилдөө иштерин күчөтүү ж-дө. Токомбаев А. «Манас» поэзиянын деңизи // Кызыл Кыргызстан. - 1945 -30-сент. «Манастын» маанисин даңазалайт. Липкин С. Заметки переводчика «Манас» // Сов. Киргизия. -1945. -9 окт. Чоң казатты которуунун тарыхы, эпостогу чындык турмуш ж-дө. Ардактуу манасчы // Кыргызстан пионери. -1945. -14-окт. СССР Илимдер Академиясынын Кыргызстандагы филиалынын Президиумунун председатели, Сталиндик сыйлыктын лауреаты, академик К. Н. Скрябин менен аңгеме // Кызыл Кыргызстан. -1945. - 21-окт. «Манас» эпосун изилдөө б-ча жүргүзүлгөн иштерге токтолот. Киргизский филиал АН СССР на новом этапе: (Беседа с председателем Президиума Кирг. ФАН СССР, лауреатом Сталинской премии, академиком К. Н. Скрябиным) // Сов. Киргизия. -1945. -24 окт. Жогорку макала орусча басылган. «Манас» эпосунун юбилейин өткөрүү боюнча республикалык комитетте // Кызыл Кыргызстан. -1945. -28-окт. К юбилею эпоса «Манас» // Сов. Киргизия, -1945. -30 окт. «Манас» эпосунун 1100 жылдыгын өткөрүү б-ча түзүлгөн комитеттин чогулушу. Семетей сын Манаса // Комс. правда. -1945. -14 нояб. Алма-Ата киностудиясы чыгарган Манастын уулу Семетей эпикалык фильм ж-дө. 1100 летию киргизского эпоса // Изв. -1945. -15 нояб. «Манастын» 1100 жылдыгын өткөрүүгө карата комитеттин чогулушунда юбилейдин иш чаралары талкууланган. Юбилей «Манаса» // Лит. газета. -1945. -1 дек. Юбилейге арналган макала. 1946. Абрамзон С. М. Очерки культуры киргизского народа. - Ф.: 1946. -123 с. Китептин 54-58. 87-88-беттеринде манасчылар, «Манас», ж-а аны башка тилдерге которуу ж-дө сөз болот. Батманов И. А. Фонетическая система современного киргизского языка. - Ф.: 1946. -175 с. Бернштам А. Н. Мазар Манаса. - Ф.: 1946. -12 с. Мазарга археологиялык ж-а тарыхый-адабий жагынан маалымат берилген. Бернштам А. Н. Социально-экономический строй орхоненисейских турок VI-VIII вв. -- М. - Л.: 1946. -208 с., 2 л. карт. - (Тр. Ин-та востоковедения АН СССР, т. 45.) Рецензиялар: 1) Абрамзон С. М. // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1947. - Вып. IV-V; 2) Кисилев С. В. // Вестник древней истории. -1947. - № 1 (19); 3) Малов С. Е. // Изв. АН СССР. отделение литературы и языка. -1947. - т. VI. - Вып. 2. Бернштам А. Н. Эпоха возникновения великого киргизского героического эпоса «Манас» // Кыргызстан. -1946. Рецензия: Иофанов Д. //Сов. Киргизия. - 1946. -31 март. Багданова М. И. Киргизские акыны XIV и начала XX вв. // Кыргызстан. - 1946. Тыныбектин шакирти Тоголок Молдонун «Манас» айтуучулук чеберчилиги ж-дө. Джемгерчинов Б. Из генеалогии киргизов // «Белек»: Сб. статей С. Е. Малову. - Ф.: 1946. «Манас» эпосунда чагылдырылган кыргыз уруулары ж-дө. «Манас» киргизский эпос: Великий поход / Пер. С. Липкина, Л. Пеньковского, М. Тарловского; Под ред. У Жакышева, Е. Мозолькова, И. Сельвинского, проф. К. К. Юдахина; Вступ. статья Е. Мозолькова, У. Джакишева. М.: Гослитиздат. 1946. -372 с.; вкл. илл. Рецензиялар: 1) Абрамзон С. // Сов. этнография. -1947. - № 1. - № 8; Айым // Кызыл Кыргызстан. -1946. -29-июнь; 3) Деркембаев А. Киргизский эпос «Манас» // Лит. газета. -1946.

18-май; 4) Климович Л. // Сов. книга -1946 - № 12; 5) Малов С. // Изв. АН СССР. Отд. литературы и языка. -1947. т. VI. - Вып. 2; 6) Попов Ю. «Манас» // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1947. - Вып. 4-5; 7) Попов Ю. «Манас» // Сов. Киргизия. -1946. -31-май; 8) Маштыкович Э. Великий поход // Большевицское знамя. -1946. -26-окт.; 9) Скосырев П. Великий поход // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1946. - Вып. 2. Рахматуллин К. Киргизская литература и литературоведение за 20 лет.: Сб. Наука в Киргизии за 20 лет: 1926. -1946 / Под ред. акад. К. И. Скрябина. - Ф.: 1946. Рахматуллин К., Липкин С. Ырдан романга чейин // Кыргызстан. - (лит. худ. альманах). - Ф75 1946. Рязанцев С. Н. Киргизия: экономико-географическая характеристика. - М.: 1946. -192 с. Китептин 52-бетинде «Манаска» кыскача мүнөздөмө берилип, манасчылар: Келдибек, Балык, Найманбай, Тыныбек, Акылбек, Дыйканбай, Чоюке, Сагымбай ж-дө сөз болот. Скрябин К. И. Развитие научно-исследовательской работы в Киргизии: Наука в Киргизии за 20 лет (1926-1946). - Ф.: 1946. Юдахин К. Н. Лингвистика в Киргизии: (Наука в киргизии за 20 лет: 1926-1946) / Под ред. акад. К. И. Скрябина. Ф.: 1946. Тил, адабият ж-а тарых институтунун илимий советинде (на ученом совете института языка, литературы и истории) // Кызыл Кыргызстан. -1946. -1-январь. Ин-тун окумуштуулар советинде «Манастын» юбилейине карата көрүлгөн даярдыктар ж-дө баяндалат. Шукуров Дж. За дальнейши подъем науки // Сов. Киргизия. -1946. -1 январь. «Манастын» 1100 жылдыгына көрүлгөн даярдыктар чагылдырылган. СССР Илимдер академиясынын Кыргызстандагы филиалынын советинде (На совете Киргизского филиала АН СССР) // Кызыл Кыргызстан. -1946. -21-январь. «Манастын» юбилейлик басылышынын даярдыгы ж-дө сөз болот. Рахматуллин К. «Манас»: 1100 жылдык мүчөлүнө карата // Коммунист. -1946. - № 1. Sklintauskas J. Kirgizi literatura [Киргизская литература] -- «Pergale» (Победа): -1946. - № 1. «Манас» эпосу ж-дө литва тилинде жарык көргөн макалада эпосту изилдөөнүн маселелери каралат. Книга о легендарном богатыре киргизского народа // Лен. правда. -1946. -24 февраль. Кыргыз ССРинин 25 жылдыгына карата орус тилинде жарык көргөн «Манас» эпосунун үзүндүлөрү чогултулуп, бир жыйнакка топтолуп, мамлекеттик адабий басмасынан басылгандыгы ж-дө. Шүкүров Ж. Советтик Кыргызстанда илим-билимдин салтанаттуу өсүшү // Кызыл Кыргызстан. 1946. -24-февраль. Калякина Т. «Манас» // Сов. студенчество. -1946. - № 2-3. Москва университетинин студенткасы Кыргызстанда практикада болуп, эпосту илимий жактан изилдөөгө катышкандыгы ж-дө. Бернштам А. Н. «Манас» // Вечерний Ленинград. -1946. -2 март. «Манас» ж-а ал камтыган тарыхый доор мүнөздөлөт. Бернштам А. Н. Историческая наука в Киргизии // Сов. Киргизия. -1946. -28 март. Манастын мазарын тарыхый археологиялык жактан П. И. Иванов ж-а М. Е. Массондун изилдегендиги ж-дө. Абрамзон С. М. Героический эпос «Манас» - памятник киргизской культуры // Сов. Киргизия. -1946. -31 март. Кыргыз элинин маданиятынын тарыхын ж-а этнографиясын изилдөөдө «Манас» эпосу түгөнгүс байлык экендиги баяндалат. Абрамзон С. М. К семантике киргизских этнонимов // Сов. этнография. - 1946. - № 8. «Манас» эпосунун баатырларынын ысымдары этнонимдердин материалдары м-н салыштырылат. Ильясов С. Илимий кызматкерлердин сыймыктуу иши // Кызыл Кыргызстан. -1946. -13-апрель. Манастын академиялык басылышы, анын варианттарынын мааниси ж-дө. Страна моя - Киргизстан: (отрывок из народного эпоса «Манас») / Пер. с киргизского З. Якубова // Комс. Киргизии. -1946. -27-апрель. Калим Рахматуллин: (Некролог) // Сов. Киргизия -1946. 14 май. «Манас» эпосун изилдөөчү катары эскерилет. Калим Рахматуллин: (Некролг) // Кызыл Кыргызстан. - 1946. - 14-май. Жогорку макала кыргыз тилинде басылган. Липкин С. «Манас и Алмамбет» (К. Рахматуллин м-н Т. Сыдыкбековдун пьесасы ж-дө) // Сов. Киргизия. -1946. -14 май. Деркембаев А. Киргизский эпос «Манас» // Лит. газета. - 1946. -18 май. «Манас» эпосунун орус тилине которулуп чыгышына карата. Калим Рахматуллин: (Некролог) // Лит. газета. -1946. -18 май. «Манасты» изилдөөчү катары

эскерилет. Скосырев П. Великий поход // Лит. газета. -1946. - 18 май. Подготовка к 1100 летию «Манаса» // Сов. Киргизия. -1946. -29 май. «Манас» эпосунун текстеринин ж-а котормолорунун басууга даярдалгандыгы ж-дө. К. Рахматуллин: (Некролог) // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1946. - Вып. 4-5. «Манас» эпосун изилдөөчү катары чагылдырылган. О деятельности Кир. ФАН СССР. - Ф.: 1946. - Вып. 4-5. Ин-тун отчёту басылган ж-а «Манас» эпосун изилдөө б-ча иштер көрсөтүлгөн. Лекция чл.-корр. В. М. Жирмунского // Сов. Киргизия. -1946. -8 июнь. СССР Илимдер Академиясынын мүчө-корр. В. М. Жирмунскийдин О. Азия элдеринин фольклоруна арналган лекциясы ж-дө. Анда «Манас» эпосу тууралуу да токтолот. Извещение о предстоящем заседании Учёного Совета Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР где будет заслушаны доклады С. М. Абрамзона. «К характеристике этнографических сюжетов в эпосе «Манаса» // Сов. Киргизия. -1946. -19 июнь. (Фото. Ст. научный сотрудник манасовед Ташим Байджиев записывает варианты 3-части эпоса «Манас» со слов знаменитого сказителя-манасчы народного артиста киргизской республики, орденоносца Саякбая Каралаева // Сов. Киргизия. -1946. -19 июнь. Ливанов Н. Кыргыз элинин адабиятына жана искусствосуна Москва коомчулугунун көңүл бурушу // Кызыл Кыргызстан. -1946. - 5-июль. Кыргызстан жазуучулар союзуна меймандардын келиши (Приезд гостей в союз писателей Киргизии) // Кызыл Кыргызстан. -1946. -23-июль. Башка республикаларда «Манастын» үзүндүлөрүнүн басылышы ж-а эпостун кол жазмалары м-н таанышкандыктары ж-дө. В институте языка, литературы и истории // Сов. Киргизия. -1946. -24 июль. Окумуштуулардын «Манаска» арналган чогулушу ж-де. Юный манасчы // Сов. Киргизия. -1946. -26 июль. Жаш манасчы Темир Ташматов ж-дө. Богданова М. Фольклорно-лингвистическая экспедиция // Сов. Киргизия. -1946. -4 авг. Фольклордук-лингвистикалык экспедициянын Жалал-Абад дубанына барууга даярданышы көрсөтүлгөн. Самохвалов Г. Н. Республикабыздагы илимдин борбору СССР ИАнын Кыргызстандагы филиалынын үч жылдыгына карата // Кызыл Кыргызстан. -1946. -13-авг. «Манасты» изилдөө иштери ж-дө. Самохвалов Г. Н. Три года работы Киргизского филиала Академии наук СССР // Сов. Киргизия. -1946. -13 авг. Жогорку макала орусча басылган. Байджиев Т. 30 томов «Манаса» // Известия. -1946. -23 авг. «Манаска» мүнөздөмө берилет, изилдөөнүн ж-а эпосту жазып алуунун тарыхы кыскача баяндалат. Кыргыз ССРинин Министрлер Советинин алдындагы Искусство иштери боюнча комитет «Манас» эпосунун 1100 жылдыгына карата Москвадан художник, проф. В. А. Фаворскийди чакырды: Сүрөттө: проф. В. А. Фаворский жергиликтүү художниктердин чыгармалары м-н таанышып жаткан кези // Кызыл Кыргызстан. -1946. -14-сент. Керимжанова Б. Кыргыз элинин эл мурастары ж-дө // Сов. Кыргызстан. - 1946. - № 7-8 «Манас» ж-дө сөз козгойт. Склютаускас И. Вечера Киргизской поэзии в Вильнюсе (Письмо из Литвы) // Сов. Киргизия. -1946. -15 сент. Вильнюста өткөрүлгөн кечелерде «Манас» ж-дөгү макалалар окулуп угулган. Степанов Н. В стороне от современных проблем // Сов. Киргизия, -1946. -15 окт. Кайназаров М. В парторганизации Киргизского филиала Академии наук зажимают критику // Сов. Киргизия. -1946. -18 окт. «Манас» эпосун басууга каралган акча ж-дө. Манас күмбөзү калыбына келтирилет // Кызыл Кыргызстан. -1946. -18-окт. Күмбөздү калыбына келтирүү иштеринин башталганы баяндалат. Осмоналиев (Фотография юного манасчи Осмоналиева, ученика 6 класса, Куланакской средней школы, Тянь-Шайской области). Фото сделано С. Харченко в момент исполнения Осмоналиевым отрывка из «Манаса» // Сов. Кыргызстан. -1946. -18 окт. Маштыкович Э. Великий поход // Большевицское знамя. -1946. -25 окт. Кыргыздын «Манас» эпосунун 1-томун басып чыгарууга активдүү катышкан жазуучуларды, художниктерди жана басма сөз кызматкерлерин сыйлоо жөнүндө Кыргыз ССР Жог. Советинин Президиумунун Указы // Кызыл Кыргызстан. -1946. -27-окт.



1947. Батманов И. А. Краткое введение в изучение киргизского языка. - Ф.: 1947. -116 с. 54, 107- 108-б. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Бернштам А. Н. Социально-экономический строй орхоно-енисейский тюрк VI-VII вв. - М. -Л. 1946. -208 с. 2 л. карт. - (Тр. Ин-та востоковедения АН СССР, Т. 45). 52-б. Яглахар-хандын жазуусу ж-дө маалымат бар. Рецензия: 1) Абрамзон С. // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1947. -IV-V. Богданова М. Киргизская литература: Очерк. - М.: 1947. -289 с. 29-76-б. «Манас» эпосу ж-дө баяндалат. Рецензиялар: 1) Саманчин Т. Новая книга о киргизской литературе и вопросы Киргизского литературоведения // Сов. Киргизия. -1948. -16 май. // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР. - 1948. - Вып. 2. (с. 46-47. о «Манасе» в освещении М. И. Богдановой); 2) Берков П. И. Вестник Ленин. ун-та. -1949. - № 8. Валиханов Ч. Ч. Статьи: Переписка / Составление, вступ. статья и прим. Х. Айдаровой. Алма-Ата: -1947. -151 с. 93-95-б. «Манас» эпосу ж-дө баяндалат. Жирмунский В. М., Зарнфов Х. Т. Узбекский народный героический эпос. -М.: 1947. -520 с. Китептин 18-б. Чокон Валиханов ж-а В. В. Радлов тарабынан «Манас» эпосунун жазылышы, кыргыз манасчыларынын «Манас» айтып (26-б.) калышы, «Манас» эпосун башка эпосторго салыштыруу берилген. Климович Л. И. Киргизская литература: Краткий очерк // Хрестоматия по литературе народов СССР: Литература таджикская, азербайджанская, узбекская, туркменская, киргизская, казахская. - 1947. -931 с. Бул китептин 688-689 ; 694-710 -б. «Манас» эпосу, Чубак ж-а Алмамбет ж. б. ж-дө материал бар. Липкин С. Манас великодушный: Повесть. - М.: Сов. писатель, 1947. «Манас»: Эпос / По варианту Сагымбая Орозбакова: (Отрывки. Чубак и Алмам-бет) // Хрестоматия по литературе народов СССР. - М.: Учпедгиз, 1947. «Манас»: Киргизский народный эпос на венгерском языке. - Будапешт: 1947. -303 с. Токомбаев А. «Манас»: 4 көшөгөлүү, 8 сүрөттүү либретто. - Ф.: 1947. -85 б. Sarjó, Sandor. Manasz a Kirgiz nép hősi eposza, - Jövendo, 1947, -- № 3. «Манас» ж-дө Венгер тилинде. Абрамзон С. М. Этнографические сюжеты в эпосе «Манас». // Сов. этнография. -1947. - № 2. Жирмунский В. И. К вопросу о литературных отношениях Востока и Запада // Вестник Ленингр. ун-та. - 1947. - № 4. «Манас» эпосу ж-дө кыска маалымат бар. Жирмунский В. М. Среднеазиатские народные сказители // Изв. Всесоюз. геогр. общ-ва. -1947. - № 4. «Манас» эпосун аткаруу ж-а кыргыз манасчылары ж-дө. Боровков А. К. Востоковедения в СССР за 30 лет // Изв. Академии наук СССР. Отд. литературы и языка. -1947. -Т 6. - Вып. 5. Кыргыз эпосу «Манас» ж-дө баяндалып, Кыргызстандын лексикологиясы багытында пикир айтылат. Деятельности Кирг. ФАН. СССР. - 1947. - Вып. 6. С. А. Самарин ж-а З. Бектеновдун «Манастын» академиялык басылышын, В. М. Жирмунскийдин лекцияларын («Манас» эпосу ж-дө) кабарлайт. Реставрация старииных памятник // Сов. Киргизия. - 1947. -12 июль. Манастын күмбөзүн калыбына келтирүү иштери баяндалган. Батманов И. А. Пути развития и источники формирования киргизского языка // Изв. Кирг. ФАН. СССР. -1947. - Вып. 7. Нанаев К. Семетейдин балалык жана жигиттик чагы // Мугалимдерге жардам. - 1947. - № 5; № 8. Хроника важнейших событий научной жизни Советской Киргизии // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1947. -Вып. 7. «Манасты» 25 жылдык изилдөө иши ж-дө. Орозалиев К. Кыргызстанда тарыхый илимдин ж-а адабиятты өнүктүрүүнүн кезектеги маанилүү милдеттери // Кызыл Кыргызстан. - 1947. 12-окт. Орозалиев К. Очередные задачи в развитии исторической науки и литературоведений в Киргизии // Сов, Киргизия. - 1947. -14 окт. «Манасты» изилдөөдө кетирилген каталыктар ж-дө. Кыргызтан совет бийлигинин отуз жылдыгына: Пропагандисттерге ж-а агитаторлорго жардам // Кызыл Кыргызстан. 1947. - 31-окт. «Манас» кыргыз элинин тарыхын чагылдырган эпос экендиги белгиленген. Орозалиев К. Кыргызстанда тарыхый илимди жана адабият таанууну өнүктүрүүнүн кезектеги милдеттери // Сов. Кыргызстан. -1947. - № 10. Автор макаласында тарыхый илимди ж-а адабиятты өнүктүрүүнүн милдеттерине токтолуу м-н А. Н. Бернштамдын

жаңылыштык көз караштарын сындаган. Боголюбов Г. Гүлдөп өсүүнүн жаңы жолунда // Кызыл Кыргызстан. -1947. -1-нояб. «Манас» эпосун изилдөө, аны кыргыз ж-а орус тилдеринде басып чыгаруу ж-дө.

**1948. Жирмунский В. М.** Введение в изучение «Манаса». - Ф.: 1948. -56 с. Киргизская ССР // Краткая Советская Энциклопедия. - М.: 1948. -стлб. 780-783 . -стлб. 780. «Манас» эпосу ж-а манасчылар ж-дө макала бар. Липкин С. Манас великодушный: Повесть о древних киргизских богатырях. - М. - Л.: 1948. -200 с. Рецензиялар: 1) // Ленинские искры. -1948. - 26 июнь; 2) Степанов Н. Повесть о народном герое Манас // Сов. Киргизия. -1948. -28 нояб.; 3) Пеньковский Л. // Огонёк. -1948. - № 85; 4) Лебединский Ю. Повесть-пересказы // Лит. газета. -1948. - 27 март; 5) Смирнов-Кутачевский А. И. // Пролетарская правда. - 1948. - 27 окт.; 6) Чуковский Н. Книга довших лет // Знамя. - 1948. - № 6. «Манас» // Краткая Советская Энциклопедия. - М.: 1948. - стлб. 988. Хроника деятельности Киргизской ФАН СССР 1947 год // Изв. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР. -1948. - Вып. 1(8). «Манас» үчилтигинин басмага даярдалышы, В. М. Жирмунскийдин «Манас» эпосу б-ча монографиясынын даяр болушу, эпостун кара сөз м-н жазылышы (түзүүчүлөр З. Бектенов, К. Нанаев) ж-дө маалыматтар бар. Абрамзон С. М. Об обычае усыновлении у киргизов (по материалам эпоса «Манас») // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. филиал Академии наук. -1948. - Вып. 2. Кыргыздарда бала багып алуунун бардык шаан-шөкөттөрү берилгенин баяндайт. Пугаченкова Г. А. О народной традиции в орнаментации «Гумбеза Манаса» // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН. СССР. -1948. - Вып. 2. Соронбаев К. О работе Института языка, литературы и истории Киргизской ФАН СССР // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1948. ...

Вып. I. (8). «Манас» эпосунун биринчи томунун биринчи бөлүмү болгон «Чоң казат» ж-а «Семетей», «Сейтектин» биринчи томун басууга даяр экендиги баяндалган. Мхтар Ауэзов во Фрунзе // Сов. Киргизия. -1948. -28 янв. «Манасты» изилдөө иштери ж-дө маалымат бар. Муратов Ж. «Манас» жөнүндө илимий доклад // Кызыл Кыргызстан. -1948. 30-январь.

М. Ауэзовдун доклады ж-дө жазылган. Научные сборники Института языка, литературы и истории // Сов. Киргизия. - 1948. -31 январь. «Манас» эпосу б-ча 25 басма табактан турган илимий эмгектин бүткөнүн кабарлайт. Мазар манас // Сов. Киргизия. -1948. -18 февраль. Красочная монография «Күмбөз Манас» // Сов. Киргизия. -1948. 5 март. «Манас» эпосунун

1100 жылдык юбилейине карата // Кызыл Кыргызстан. -1948. -9-март. Нуров Г. Серьезные ошибки в работах о Советском патриотизме // Сов. Киргизия. -1948. -25 май. Ө. Жакишевдин «Кыргыздын баатырдык эпосу «Манас» деген макаласы ж-дө. Самаганов Ж. Тар жол, тайкы багыт // Кызыл Кыргызстан. -1948. -30-май. Манастын доорун идеалдаштырган К. Маликовдун чыгармачылыгы ж-дө. Новые главы эпоса «Манас» в русском переводе // Сов. Киргизия. -1948. -1 июнь. На сессии Киргизского филиала Академии наук СССР // Сов. Киргизия. -1948. -9 октябрь. Тил, адабият ж-а тарых ин-тунун кийинки беш жылда даярдаган илимий иши, «Манас» эпосун даярдоодогу эмгектери, эпостун даяр болгон 14 тому ж-дө сөз болот. Соронбаев К. Тил, адабият жана тарых институту беш жыл ичинде // Кызыл Кыргызстан.- 1948, -12-октябрь. Ин-тун «Манас» эпосун изилдөө иштери чагылдырылган. Беленицкий А. М. Из мусульманской эпиграфики: В Таласской долине // Эпиграфика Востока. -1948. - № 11.

**1949. Киселев С. В.** Древняя истории Южной Сибири. - М. - Л.: 1949. -364 с. с илл. и карт (Материалы и исследования по археологии СССР). 317, 333-б. Яглакар-хан кыргыздардын жол башчысы катары белгиленет. Томсон Дж.

Исследования по истории древнегреческого общества. Доисторический: Эгейский мир. - Лондон.: 1949. Нусов В. Реставрация памятников архитектуры Киргизии // Сов. Киргизия. -1949. -8 февр. Кыргызстанда архитектуралык эстеликтерди калыбына келтирүү, а. и. Манастын күмбөзүн калыбына келтирүү б-ча иштер чагылдырылган. В обществе по распространению политических и научных знаний Киргизской ССР // Сов. Киргизия. -1949. -8 март. З. Бектеновдун 4-мартта боло турган «Манас» эпосу ж-дөгү лекциясын кабарлайт. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -25-март. Мында да жогорку лекция ж-дө кабар берет. Указ Президиума Верховного Совета Киргизской ССР о награждении старейшего собирателя киргизского фольклора тов. Абдрахманова Ибрая Почетной грамотой Президиума Верховного Совета Киргизской ССР // Сов. Киргизия. -1949. -27 март. Массон М. Е. Время и история сооружения «Гумбеза Манаса». (по данным анализа надписей на памятнике) // Эпиграфика Востока. -1949. - № 1 II. -4 л. илл. П. П. Иванов, И. Чеканинский, А. Н. Бернштам м-н болгон талаш-тартыштар. Соколов И. Сердце поэта // Киргизстан. -1949. - № 3. Манасчы ж-дө очерк. «Манасты» ж-а манасчыны элдин кадырлап сүйүүсү ж-дө. Самарин Г. Против буржуазного космополитизма в манасоведения // Сов. Киргизия. -1949. -5 апр. «Манас» эпосу изилдөөдөгү калпыс көз караштар ж-дө. За высокий идейный уровень киргизской советской литературы: (С. Пленума союза советских писателей Киргизии) // Сов. Киргизия. -1949. -8 апр. «Манасты» изилдөөдөгү А. Н. Бернштамдын каталыктары ж-дө. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -8-апр. Мында да автордун калпыс көз карашы сындалат. Нуров Г., Балтин П. и Самаганов Ж. Космополитизм и рецидивы буржуазного национализма в работах Т. Саманчина // Сов. Киргизия -1949. -10 апр. Т. Саманчиндин эмгектериндеги буржуазиялык улутчулдук көз карашы ж-дө ж-а В. М. Жирмунскийдин «Манасты» изилдөөсүнө карата кыстырма бар. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -10-апр. Жогорку макала кыргызча которулуп берилген. До конца вытравить проявлений безродного космополитизма и буржуазного национализма в литературе и искусстве: С собрание интеллигенции г. Фрунзе // Сов. Киргизия. -1949. -15 апр. «Манас» эпосунун улуттук мүнөзүн кээ бир окумуштуулардын түшүнгүсү келбегендиги ашкереленет. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -15-апр. Жогорку макала кыргызча которулуп берилген. Саманчин Т. «Кызыл Кыргызстан» газетасынын редакциясына // Кызыл Кыргызстан. -1949. -17-апр. Өз каталарын мойнуна алгандыгы ж-дө баяндалат. В обществе по распространению политических и научных знаний Киргизской ССР: (О предстоящей 24-апреля публичной лекции Киргизского эпоса «Манас» (на киргизском языке) З. Бектенова, при участии гг. С. Каралаева, А. Рысмендеева и др.) // Сов. Киргизия. -1949. -23 апр. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -23-24-апр. Жогорку лекция ж-дө. Маликов К. Письмо в редакцию газеты «Советская Киргизия». // Сов. Киргизия. -1949. -10 май, «Манас» эпосундагы сүрөттөлгөн баатырларды идеализация кылган өзүнүн жаңылыштыктарын мойнуна алат. То же // Кызыл Кыргызстан. -1949. -10-май. Мында да ошол жаңылыштыкты мойнуна алгандыгы ж-дө. Нуров Г. За марксистское освещение вопросов истории и культуры киргизского народа // Сов. Киргизия. -1949. -6 авг. С. Абрамзондун «Кыргыз элинин маданиятынын очерки» деген китебиндеги «Манас» эпосунун тарыхый мүнөзүн чечмелеген жаңылыш пикири ашкереленет. Издание киргизского эпоса «Манас» // Московский большевик. -1949. -20 авг. «Манастын» 1100 жылдыгына карата 14 том чыгарыла тургандыгы белгиленген. Фрунзе // Лит. газета. -1949. -31 авг. «Манастын» юбилейине даярдык ж-дө. Сурков В. Сказители и акыны Киргизии // Известия. -1949. -16 нояб. 1950. Ripkins Manasas Kilnasirdis Apysaka apie Kirgizi Senoves Kazzuqing. Verte E. Matuzevieius («Манас великодушный») Повесть о древних киргизских богатырях Пер. на литовский язык Э. Матузевичус). - Вильнюс.: 1950. -235 с., с илл.

Бернштам А. Н. Архитектурные памятники Киргизии. - М. - Л.: -146 с. 96-108-б. Манастын күмбөзү, Кенизектин мавзолейи ж-дө сөз болот. Хроника деятельности Киргизской ФАН СССР за 1949 г. // Изв. Кирг. ФАН СССР. -1950. Вып. I-IV. Ин-тун «Манас» эпосун изилдеген иштери баяндалган. Массон М. Е., Пугаченкова Г. А... Гумбез Манаса. М.: -1950. -144 с., 2 л. илл. Абыке эмирдин кызы Кенизектин күмбөзү ж-а анын 14-к. курулганы ж-дө маалымат бар. Рецензиялар: 1) Нуров Г., Бахтанова А. Правда о Гумбезе Манаса // Сов. Киргизия. -1951. -6 янв.; 2) То же // Кызыл Кыргызстан. -1951. -6-январь.; 3) Нуров Г. // Сов. книга. -1951. - Вып. 1; 4) Эпиграфика Востока. -1952. - VI. За боевую, высокоидейную литературную критику // Киргизстан. -1950. - № 1 (9). «Манас» эпосуна кыскача мүнөздөмө берилүү м-н аны изилдөөдө кетирилген каталар ж-а туура түшүнүктөр ж-дө. Баялинов К. Кыргызадабияты жаңы этапта // Кызыл Кыргызстан. -1950. -13-авг. «Манас» эпосун изилдөөдөгү кетирилген каталар ж-дө. Povést o Manasovi Velikodušném. Z ruskeho originasu «Manas velikodušnji přel. Křištan Bem. - Praha: Mir, 1950. -271 s. Семён Липкиндин «Айкөл Манас» деген кара сөз м-н жазылган китеби Прагадан Чех тилинде чыккан. Нуров Г. Богданованын китеби ж-дө: Сын ж-а библиография // Сов. Кыргызстан. -1950. - № 9. Автор М. Богданованы «Кыргыз адабияты» (М.: 1947) деген китеби үчүн сындайт. Өзгөчө «Манас» эпосу ж-дөгү көз караштарын туура эмес деп табат. Склютаучкас И. По пути творческой дружбы: Письмо из Литвы // Сов. Киргизия. -1950. -23 дек. Э. Матузьявичюстун котормосунда Л. Липкиндин «Манас» деген повести литва тилинде чыкканын кабарлайт.

**1951.** Жакишев Ө. Тоголок Молдонун чыгармалары тууралуу // Кыргыз адабияты ж-дөгү макалалар жыйнагы. - Ф.: 1951. - 113-122 -б. Киселев С. В. Древняя история Сибири. -2-е изд. -- М.: 1951. -642 с. 563-664 -б. Яглакар-хан кыргыздардын жол башчысы катарында айтылат. 592-б. Яглакар-хан (Ажо) ж-дө эскерткен жери бар. Малов С. Е. Памятники древнетюркской письменности: Тексты и исследования. - М. - Л.: 1951. -451 с. Байыркы түрк жазуусунанкалган эстеликтер, алардын тексттери ж-а иликтөөлөр келтирилген. Рязанцев С. Н. Киргизия. - Изд. 2. - М.: 1951. -188 с. Китепте Манастын мүрзөсү ж-дө да сөз болот. Нуров Г. Манастын күмбөзү жөнүндөгү чындык // Кызыл Кыргызстан. -1951. -6-январь. Skliutauskas J. Apysaka apie Kirgizu Liandies epa. - «Komjaunimo tiesa» (Повесть о народном эпосе Киргизии) // Комс. правда. -1951. -15 сент. 1952. Bowra C. M. Heroic poetry, - London. -1952. -590 с. Китепте автор «Манасты» антика, батыш Европа, славян, түрк ж. б. элдердин эпикалык чыгармаларына салыштыруу м-н көптөгөн иликтөөлөрдү келтирет. Ал орус тилин билгендиктен В. В. Радловдун Образцы... ж-а 1946-ж. орус тилинде чыккан «Манасты» кеңири пайдаланган. Богданова М. О некоторых вопросах истории киргизской литературы XIX и начала XX века // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР. ... Ф.: 1952. ... Вып. III. «Манасты окуп изилдөө ж-а анын ичине буржуазиялык улутчулдар тарабынан элге каршы элементтердин киргизилиши ж-дө. Виноградов В. Токтогул Сатылганов и киргизские акыны. - М. - Л.: 1952. - 215 с. Бир топ беттерде «Манастын» аткарылышындагы музыкалуулук ж-дө пикир айтылган. Джакишев О. Поэт-демократ // Сов. Киргизия. -1952. -4 январь. Тоголок Молдонун (Байымбет Абдрахманов) өмүрү ж-а чыгармачылыгы, кыргыз элинин фольклорун, а. и. «Манасты жакшы билген инсан катары бааланат. Ильясов С., Нуров Г. О некоторых вопросах истории киргизского народа дооктябрьского периода // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР. - Ф. 1952. - Вып. III. «Манасты» изилдөөдө кетирилген каталар көрсөтүлгөн. Малов С. Е. Енисейская письменность тюрков. - тексты и переводы. - М. - Л.: 1952. -116 с., 8 л. табл. Түрктөрдүн Эне-Сайдагы жазуулары, ал тексттер ж-а алардын котормолору, кыргыздын Суджиндеги уулу, Яглакар-хан ж-дө А. Н. Бернштам м-н болгон талаш-тартыш б-ча маалымат берилет. «Манас» эпосун изилдөөгө арналган бүткүлсоюздук илимий конференция: Докладдардын ж-а кошумча докладдардын тезистері: 1952-ж. 6-10-июнда.

Фрунзе ш. СССР Илимдер Академиясы, Кыргыз филиалы - Научная конференция, посвященная изучению эпоса «Манас»: Тезисы докладов и содокладов. 6-10-июня 1952 г., г. Фрунзе (Академия Наук СССР, Киргизский филиал). - Ф.: 1952. -31 с. М. И. Богданова, А. Давлеткелдиев, А. К. Боровков: «Манас» эпосунун элдүүлүк проблемасына, Ө. Джакишев «Манас» эпосунун негизги варианттарына; А. А. Валитова «Манастын» алгачкы жазылгандары; Б. Керимжанова Ы. Абдрахмановдун вариантына; А. Токомбаев «Семетейдин» элдүүлүк маселесине; Т. Сыдыкбеков «Сейтек» эпосу «Манас» үчилтигинин ажырагыс бөлүгү экендигине; Л. И. Климович «Манасты» изилдөөнүн абалына, кезектеги милдеттерине» токтолгон. Нуров Г. Архитектурные памятники Киргизии // Тр. Ин-та языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР. - Ф.: 1952. - Вып. III. Манастын күмбөзү ж-а анын курулган мезгили ж-дө. Таштемиров Ж. Кыргыз элинин демократ акыны // Кызыл Кыргызстан. 1952. -4-январь. Тоголок Молдонун өмүрү ж-а чыгармачылык жолу, кыргыздын мыкты фольклорчусу, тактап айтканда «Манас» айтуучулардын бири экендигин баса белгилейт. Нуров Г. «Чоң Казат» деген китеп ж-дө // Кызыл Кыргызстан. 1952. -2-февраль. Нуров Г., Батаханова А. Манастын күмбөзү жөнүндө чындык // Кызыл Кыргызстан. -1952. - 6-январь. Нуров Г. О книге «Великий поход»: (эпос «Манас») // Сов. Киргизия. -1952. -2 февраль. Научная конференция, посвященная изучению эпоса «Манас» // Киргизстан. -1952. - № 2 (14). Кыскача отчет берилген. Шерстюк И. О народности эпоса «Манас»: В порядке обсуждения // Сов. Киргизия. -1952. -19 март. 1952-ж. 2-февраль. «Советская Киргизия» газетасында басылган Г. Нуровдун «Чоң Казат» ж-дөгү макаласына байланыштуу талаш-тартыштуу макала. Автор «Манас» эпосуна Г. Нуров туура эмес мүнөздөмө бергендигин көрсөтөт. Токомбаев А. «Манас» - кыргыз элинин эпосу // Кызыл Кыргызстан. -1952. 28-март. «Манастын» элдүүлүгү ж-дө. Токомбаев А. «Манас» - эпос киргизского народа // Сов. Киргизия. -1952. - 28-март. Жогорку макала орус тилинде жарык көргөн. Даронян С. К вопросу о народности эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -13-февраль. Мусаев С. Элдик эпостун туура бааланышы зарыл. (Народному эпосу нужно дать правильную оценку) // Кызыл Кыргызстан. -1952. -13-апрель. Богданова М. Очистить эпос «Манас» от антинародных наслоений // Сов. Киргизия. -1952. -18-апрель. Богданова М. «Манас» эпосунун элдиги жөнүндө (О народности эпоса «Манас») // Кызыл Кыргызстан. - 1952. - 11-май. Зимогляд В. «Великий поход» - (реакционная) антинародная книга // Сов. Киргизия. 1952. -16-май. Валтий П. Против фальсификации устных произведений // Сов. Киргизия. -1952. -16-май. «Манас» эпосунун элдүүлүгү ж-а анын варианттары сөз болот. Таштемиров Ж. Сырткы басып алуучуларга каршы кыргыз элинин жүргүзгөн күрөшү м-н «Манас» эпосунун байланыштуулугу тууралуу (Борьба киргизского народа против внешних поработителей в эпосе «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -17 май. Жакишев Ө. «Манас» эпосунун негизги варианттары жөнүндө (Об основных вариантах эпоса «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -18-май. Джакишев У. Об основных вариантах эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. 1952. -20 май. Батманов И. А. «Манас» эпосу жөнүндө (Об эпосе «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. - 21-элдүүлүгү ж-а анын варианттары ж-дө. Юнусалиев Б. К. К вопросу об эпохе и возникновении эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -23-май. «Манас» эпосунун эң негизги идеясы бытыранды кыргыз урууларын бириктирүү ж-а тышкы басып алуучуларга каршы күрөшүү экендигин автор макаласында далилдейт. Ошону м-н бирге кыргыз элинин тарыхы, мамлекети, эпостун элдүүлүгү ж-а эпосту мурдагы формасында кайра түзүп, басып чыгаруу ж-дө сөз кылат. Баялинов К. «Манас» эпосу жөнүндө (Об эпосе «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -25-май. «Манас» эпосунун варианттарына сын берет. Баялинов К. Киргизский эпос «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -27 май. Жогорку макала орусча басылган. Богданова М. Об эпосе «Манас» // Лит. газета. -1952. -27 май.

«Манас» эпосунун элдүүлүгү, мүнөзү ж-дө сөз болот. Жунушалиев Б. «Манас» эпосунун доору ж-а келип чыгышы ж-дөгү маселеге карата (К вопросу о возникновении и эпоха эпоса «Манас») // Кызыл Кыргызстан, -1952. -28-май. Сыдыкбеков Т. «Манас» эпосунун элдиги жөнүндө (О народности эпоса «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -29-май. Сыдыкбеков Т. О народности эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. - 1952. -29 май. Жогорку макала орусча чыккан. Боровков А. К О народности киргизского эпоса «Манас» // Дружба народов. -1952. - № 5. К вопросу об эпосе «Манас»: От редакции // Дружба народов: Альманах. -1952. - № 5. Климович Л. Об изучении эпоса «Манас» // Дружба народов. - 1952. - № 5. Керимжанова Б. «Манас» эпосунун элдүүлүгү туура чечилүүгө тийиш (Вопрос о народности эпоса «Манас» должен разрешиться правильно) // Кызыл Кыргызстан. -1952. -5-июнь. «Манас» эпосун талкуулоого арналган илимий конференция (Научная конференция, посвященная эпосу «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. 5-июнь. «Манас» эпосу б-ча илимий конференция 6-июнда ачыла тургандыгы ж-дө. Таштемиров Дж. Очистить эпос «Манас» от антинародных наслоений. В порядке обсуждений // Сов. Киргизия. -1952. -5 июнь. «Манас» эпосу боюнча Илимий конференция (Научная конференция по эпосу «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. - 7-июнь. «Манас» эпосун изилдөөгө арналган конференциянын улантылып жатканы, анда окулган докладдар ж-дө маалымат бар. Научная конференция по эпосу «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -7-8 июнь. Лукин И. Пленум ЦК КП(б) Киргизии: Партийная жизнь // Правда. 1952. -8 июнь. 1946-ж. Москвадан чыккан «Манастын» «Чоң Казат» деген үзүндүсүн туура эмес деп эскертет. «Манас» эпосу боюнча илимий конференция (Научная конференция по эпосу «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -8-июнь. Научная конференция по эпосу «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -8 июнь. «Манас» эпосун изилдөөгө ариалган илимий конференциянын улантылып жатышы, андагы докладдар ж-дө сөз болот. «Манас» эпосу боюнча илимий конференция (Научная конференция по эпосу «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. -10-июнь. Научная конференция по эпосу «Манас» // Сов. Киргизия. -1952. -10 июнь. Раззаков И. Р. О состоянии и мерах улучшения идеологической работы в республике: Доклад на XI Пленуме ЦК КП(б) Киргизии // Кызыл Кыргызстан. -1952. -11-июнь. Пленумдагы доклад «Чоң Казаттын» басылып чыгышын туура эмес деп таап, кээ бир адабиятчыларды «Манасты» идеялизациялашкан деп эсептеген. «Манас» эпосу боюнча илимий конференция (Научная конференция по эпосу «Манас») // Кызыл Кыргызстан. -1952. - 12-июнь. Научная конференция по эпосу «Манас» // Сов. Киргизия. - 1952. -12 июнь. Дискуссия по эпосу «Манас» // Большевицкий путь (ДЖалал-Абад). -1952. -22 июнь. «Манас» эпосун текшерип кароого арналган илимий конференциянын жыйынтыктарына карата (К итогам научной конференции, посвященной изучению эпоса «Манас») // Кызыл Кыргызстан. - 1952. -28-июнь. К итогам научной конференции, посвященной изучению эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. 1952. -28 июнь. Самаганов Ж. М. Горькийдин советтик кыргыз адабиятындагы традициялары // Сов. Кыргызстан.- (Самаганов Дж. Традиция М. Горького в советской киргизской литературе) // Сов. Киргизстан. -1952. -- № 6. «Семетей», «Сейтек» эпосторунда кыргыздардын феодалдык бытырандылыгынын чагылдырылышы ж-дө. Глубже изучать народный эпос // Лит. газета. -1952. -1 июль. «Манасты» изилдөөнүн милдеттери ж-дө баш макала. Элдик эпос терең үйрөнүлсүн // Кызыл Кыргызстан. -1952. - 4-июнь. «Манас» эпосу ж-дө «Литературная газетасынын» баш макаласы. Об изучении эпоса «Манас» (В Президиуме Академии наук СССР) // Лит. газета. -1952. -9 авг. «Манас» эпосуна арналган конференциянын жыйынтыгы ж-дө. «Манас» эпосу боюнча дискуссиянын жыйынтыктары // Мугалимдерге жардам. 1952. -№ 10. Об итогах конференции, посвященной эпосу «Манас», и о мерах помощи Институту языка, литературы и истории Кирг. ФАН СССР // Вестник Академии наук СССР. -1952. - № 10.

Чигаров В. И. Вопросы изучения творчества народов СССР // Вестник Академии наук СССР. -1952. -№ 12. «Манас» эпосун талкуулоого арналган дискуссия. (1952-ж., июнь).  
**1953.** Джакишев О. Киргизская Советская Социалистическая Республика. XIII. Литература // Большая Советская Энциклопедия. - 2-е изд. - 1953. - Т. 21. - кинестезия - коллизия. Феод. көз караштардын илдеттери м-н элдик эпостун туура эмес чагылдырылып калганы ж-дө. Ахунбаев И. и др. В редакцию «Литературной газеты» // Лит. газета. -1953. -3 янв. Шетинин С. Порочная позиция профессора А. Н. Бернштама // Сов. Киргизия. -1953. -2 апр. Проф. А. Н. Бернштамдын «Манас» эпосун туура эмес түшүнүүсү ж-а анын эпосту идеализациялаштырганы ж-дө. То же // Кызыл Кыргызстан. -1953. -2-апр. Давлеткелдиев А. К новому подъему научной работы в республике: К 10-летию Института языка, литературы и истории Киргизской ФАН СССР // Сов. Киргизия. -1953. -30 сент. Эпоско арналган конференция ж-а илимий жактан туура деп эсептелген тексттин даярдалышы ж-дө. 1954. Будянский М. Х. Опыт историко-литературной характеристики киргизского героического эпоса «Манас»: Автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. филол. наук. - Алма-Ата: 1954. -24 с. Всеобщий взгляд на тюркские дастаны: Ежегодник исследований по турецкому языку. - Анкара: - 1954. «Манас» (эпос) //БСЭ. -2-е изд. - 1954. - Т. 26. «Манас» // Энциклопедический словарь. - М.: 1954. - Т. 2. - К. - Праца. «Манаска» кыскача мүнөздөмө берилген. Манасчи // ВСЭ. -2-е изд. - М.: 1954. - Т. 26. Магнитка - Медуза. Даронян С. Молодые исследователи киргизской литературы // Сов. Киргизия. - 1954. -24 янв. Ж. Таштемиров м-н К. Иманалиевдин кандидаттык диссертациялары ж-дө. «Манас» эпосун изилдөөдөгү каталар ж-дө. II съезд писателей Киргизии: Заседание 14 сентября // Сов. Киргизия. 1954. -15 сент. Адабиятчы Б. Керимжанованын ж. б. кыргыз жазуучуларынын съездинде сүйлөгөн сөздөрү ж-а «Манас» эпосунун кыскартып бириктирилген вариантын түзүү ж-дө. Ахунбаев И. К. Крупное событие в жизни киргизского народа: Перед открытием Академии наук Киргизской ССР. - Там же, - 1954. - 3 окт. Кыргыз Илимдер Академиясынын инттарынын келечектеги иштери, «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилип түзүлгөн варианты ж-дө. Ахунбаев И. К. Хлет Киргизского филиала Академии наук СССР // Изв. Кирг. ФАН СССР. - 1954. - Вып. II (XII). «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Абрамзон С. М. К вопросам изучения истории этнографии Киргизин. - Там же. -1954. - Вып. III (XIII). Автор «Манас» эпосун изилдөөдөгү өзүнүн каталарын мойнуна алат. Грибачев Н. Кыргыз адабиятынын мындан ары гүлдөп өсүшү үчүн (Кыргыз совет жазуучуларынын II съездинде сүйлөгөн сөзү) // Сов, Кыргызстан. 1954. - 10, «Манас» эпосунун кыргыз адабиятынын өнүгүүсүндөгү зор салымына да токтолот.

**1955. Батманов И. А.** Состояние и задачи киргизского языкознание // Первая научная сессия. Академия ивук Киргизской ССР. - Ф.: 1955. В. Радлов тарабынан жазылган «Манас» эпосу кыргыз тилиндеги биринчи илимий эмгеги экендигин белгилейт. Ильясов С. Состояние и задачи рабработки истории Киргизии. - Там же Керим жанова Б. К. К проблеме изучения истории киргизской литературы. - Там же. Ленитус Б. Рождение Академии /Сов. Кыргызстай. - 1955, № 1 (22). «Манасты» изилдөөдөгү кыргыз адабиятчыларынын иштери ж-дө азын-оолак сөз болот, Токомбаев А. «Манае» эмне деген сөз // Кызыл Кыргызстан. - 1955. - 30-нояб.

**1956. Истории Киргизии:** Т. 1. / Редколлегия: д-р ист. наук проф. М. П. Вяткин, д-р ист. наук проф. В. Д. Жамгирчинов и д-р ист. наук проф. А. П. Окладников. - Ф.: 1956. - 426 с. - (Академия наук Кирг. ССР), 284 238-б. «Манас» эпосу ж-дө кыскача мүнөздөмө ж-а эпостун идеялык мазмуну тууралуу сөз болот. 342-б. эпоско реакциялык идеялардын кирип кеткени ж-дө да учкай сөз айтылат. Сказки и повести древнего Египта / Пер. с древие-египетского М. С. Кацпельского и Ф. А. Мендельсона. - М.: -1956. -59 с. Сводный вариант эпоса

«Манас» // Сов. Киргизия. - 1956. - 23 март. «Манастын» кыскартылып бириктирилип түзүлгөн вариантын талкуулоо үчүн Кыргыз Илимдер Академиясынын коомдук илимдер бөлүмү тарабынан чакырылган жыйналышы ж-дө. Земляк Я. Казахский учёный Чокай Валиханов (К 100 летию Ысык-Кульской экспедиции) // Киргизстан. -1956. - № 3 (30).

**1957. Антология киргизской поэзии** / Сост.: К. Рахматуллин., Т. Сыдыкбеков; Вступ. статьи М. Богдановой и А. Салиева. - М.: -1957. -443 с. с илл. «Манастан» үзүндү (87-96-б.) берилген. Рецензия: Земляк Я. Кыргыз поэзиясынын антологиясы // Ала-Тоо. -1958. - № 10. Богданова М. От фольклора к письменной литературе // Вопросы литературы. -1957. - №1. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Зелинский К. Литературы народов СССР: Статьи, - М.: 1957. -407 с., 8 вкл. л. илл. 99-б. «Манасты» изилдөө ж-а элдүүлүгү ж-дө сөз болот. История Казахской ССР: Т. 1. / Редколлегия: М. О. Ауэзов, С. Б. Байшев, И. С. Гороховатский и др. - Алма-Ата.: 1957. -610 с., с илл. и карт. 206-б. «Манас» эпосу ж-до сөз болот да, андагы башкы баатырдын Ер-Көкчөнүн улуту казак экендиги көрсөтүлгөн. 447-б. Ч. Валиханов тарабынаи жазылгаи «Манастын» үзүндүлөрү ж-дө сөз козголот. Культурное строительство в Киргизии (1918-1929): Сб. документов и материалов. - Ф.; 1957. - Т. 1. -409 с. 246-б. Академиянын отчету бар. Культурное строительство в Киргизии (1918 1929 гг.): Сборник документов и материалов. - Ф.: 1957. Т. 2. -411 с. 240-б. «Манас» поэмасын, о. эле «Семетейди» басуу ж-дө айтылат. Маликов К. «Манас» // Пионерская правда. -1957. -24 сент. «Манас»: Сборы в поход / Пер. С. Липкина // Пионерская правда. -1957. -24 сент. Усенбаев К. Прогрессивное значение присоединения Киргизии к России: К 40-летию Советской власти. - Ф.: 1957. -32 с. 24-б. В. В. Радлов тарабынан «Манастын» жазылып алынышы ж-дө сөз болот. Уметалиев Ш. Кыргыз адабияты кырк жылда // Ала-Тоо. -1957. - № 11.

**1958. Антология казахской поэзии** / Сост. К. Джармагамбетов и др.; Вступит. статья М. Ауэзова и Т. Алимкулова. М.; 1958. «Манастын» казакча вариантын Жамбылдын аткарганы ж-дө. Боровков А. К. Вбросы изучения тюркоязычного эпоса народов Средней Азии и Казахстана // Вопросы изучения эпоса народов СССР (Сб.). - М.: 1958. - С. 66 -100. Жыйнактын бул беттеринде «Манас» башка элдердин эпостору м-н салыштыруу иретинде каралып, Манастын мүрзөсү, манасчы С Каралаев ж-дө маалыматтар берилген. Валиханов Ч. Ч. Избранные произведения / Под ред. и с предисловием (С. 7-79) акад. А. Х. Маргулана. - Алма-Ата: Казгослитиздат. -1958. -643 с. 1 л. порт. Тандалган чыгармаларында «Манас» эпосу ж-дө материалдар да берилген. Виноградов В. С. Киргизская народная музыка. - Ф.: Киргосиздат - 1958. -334 с. с нот. Кыргыздын элдик музыкаларынын ичинде эпикалык каармандар - Манас, Семетей, Айчүрөк ж-дө музыкалык чыгармалар бар. Давлетов К. С. В координационной комиссии по народному творчеству при отделении литературы и языка АН СССР: Хроника // Изв. АН СССР, Отд. литературы и языка. -1958. - т. 17. - Вып. 3. «Манас» ж-дө айтылат. Жирмунский В. М. Некоторые итоги изучения героического эпоса народов Средней Азии // Вопросы изучения эпоса народов СССР: (сб). - М.: 1958. -25-65-б. «Манас», аны айтуучулар ж-а изилдөөчүлөр, эпостун каарманы Манас ж-дө маалымат берилген. Жирмунский В. М. Эпическое творчество славянских народов и проблемы сравнительного изучения эпоса: Доклады на IX Международном съезде славистов. - М.: 1958. -145 с. Китептин 36-39, 43-45, 54, 59, 72, 89, 120-б. «Манас» эпосу м-н славяндардын баатырдык жомокторунун сюжеттери салыштырмалуу каралат. Земляк Я. Кыргыз поэзиясынын антологиясы // Ала-Тоо. -1958. - № 10. Рецензия: жогорку китепке берилген. Китеп Москвадан 1957-ж. чыккан. 112-б. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Кыргызстандын адабияты: Библиографиялык көрсөткүч / Түзүүчү Р. Токтобаева- Литература Киргизии: Био-библиографический указатель / Сост. Р. Токтобаева. - Ф.: 1958. - 176-б. Көрсөткүчтүн



28-29-б. Саякбай Каралаев (библиография); 141-143 -б. кыргыз фольклорунун библиографиясы, а. и. «Манас» үчилтиги бар. «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиев. - Ф.: Кыргызмамбас, 1958. - 1-бөлүк. -303 б. «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант. / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиев. - Ф.: Кыргызмамбас, 1958. -1-бөлүк. -2-китеп. -318 б. Липкин С. Манас Великодушный: Повесть о древних киргизских богатырях // Илл. Л. Фейнберга. -2-е переработанное изд. - М.: Детгиз, 1958. 256 с. С илл. «Манас» кара сөз м-н жазылган. Лосев Д. С., Морозов О. Д. Литература Киргизии: Био-библиографический указатель. - Ф.: 1958. - С 17- 18, Молдобасан Мусулманкулов // Писатель Советского Киргизстана / Сост. Дж. Самаганов. - Ф.: Киргосиздат, 1958. - с порт. Мусулманкулов Молдобасан // Искусство Киргизской ССР: Аннотированный указатель литературы / Сост. Новиченко Е. и. и Сальникова О. И. - Ф.: 1958 (Государственная республиканская библиотека Киргизской ССР им. Н. Г. Чернышевского. Библиографический отдел). М. Мусулманкуловдун таржымалынан кыскача маалымат берилген. Самаганов Дж. М. Горький и Киргизская литература. - Ф.: 1958. -173 с. 18-б. «Манас» эпосу, 59-б. В. В. Радлов м-н Ч. Ч. Валихановдун «Манасты» жазгандары ж-дө айтылат. Саякбай Каралаев // Писатели Советского Киргизстана / Сост. Дж. Самаганов. - Ф.: Киргосиздат, 1958, с порт. «Эр-Төштүк»: Киргизский народный эпос. / Сказитель С. Каралаев; Пер. С. Сомовой. - Ф.: 1958. - 210 с. илл. Тыналиева М. Саякбай Каралаев: Кыргызстандын искусствосу: Сунуш кылынган адабияттардын көрсөткүчү. - Ф.: 1958. -16 б. Юнусалиев Б. Кириш сөз // «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиев д-ри. - Ф.: 1958. - I-бөлүк. - I-китеп. III-XXXIX-б. Макала «Манас» эпосунун эң орчундуу маселесине арналган. Эпосту ар тараптан изилдөөнүн негизинде анын идеясы, «Манас» эпосун изилдөөдөгү өзүнүн каталарын мойнуна алат. Грибачев Н. Кыргыз адабиятынын мындан ары гүлдөп өсүшү үчүн (Кыргыз совет жазуучуларынын II съездинде сүйлөгөн сөзү) // Сов. Кыргызстан. 1954. - 10, «Манас» эпосунун кыргыз адабиятынын өнүгүүсүндөгү зор салымына да токтолот.

1955. Батманов И. А. Состояние и задачи киргизского языкознания // Первая научная сессия. Академия наук Киргизской ССР. - Ф.: 1955. В. Радлов тарабынан жазылган «Манас» эпосу кыргыз тилиндеги биринчи илимий эмгеги экендигин белгилейт. Ильясов С. Состояние и задачи разработки истории Киргизии. - Там же Керимжанова Б. К. К проблеме изучения истории киргизской литературы. - Там же. Ленин Б. Рождение Академии / Сов. Кыргызстан. - 1955, № 1 (22). «Манасты» изилдөөдөгү кыргыз адабиятчыларынын иштери ж-дө азын-оолак сөз болот, Токомбаев А. «Манас» эмне деген сөз // Кызыл Кыргызстан. -1955. - 30-нояб. 1956. Истории Киргизии: Т. 1. / Редколлегия: д-р ист. наук проф. М. П. Вяткин, д-р ист. наук проф. В. Д. Жамгирчинов и д-р ист. наук проф. А. П. Окладников. - Ф.: 1956. - 426 с. - (Академия наук Кирг. ССР), 284 238-б. «Манас» эпосу ж-дө кыскача мүнөздөмө ж-а эпостун идеялык мазмуну тууралуу сөз болот. 342-б. эпоско реакциялык идеялардын кирип кеткени ж-дө да учкай сөз айтылат. Сказки и повести древнего Египта / Пер. с древне-египетского М. С. Кацпельского и Ф. А. Мендельсона. - М.: -1956. -59 с. Сводный вариант эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. - 1956. - 23 март. «Манастын» кыскартылып бириктирилип түзүлгөн вариантын талкуулоо үчүн Кыргыз Илимдер Академиясынын коомдук илимдер бөлүмү тарабынан чакырылган жыйналышы ж-дө. Земляк Я. Казахский учёный Чокай Валиханов (К 100 летию Ысык-Кульской экспедиции) // Киргизстан. -1956. - № 3 (30). 1957. Антология киргизской поэзии / Сост.: К. Рахматуллин., Т. Сыдыкбеков; Вступ. статьи М. Богдановой и А. Салиева. - М.: -1957. -443 с. с илл. «Манастын» үзүндү (87-96-б.) берилген. Рецензия: Земляк Я. Кыргыз поэзиясынын

антологиясы // Ала-Тоо. -1958. - № 10. Богданова М. От фольклора к письменной литературе // Вопросы литературы. -1957. - №1. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Зелинский К. Литературы народов СССР: Статьи, - М.: 1957. -407 с., 8 вкл. л. илл. 99-б. «Манасты» изилдөө ж-а элдүүлүгү ж-дө сөз болот. История Казахской ССР: Т. 1. / Редколлегия: М. О. Ауэзов, С. Б. Байшев, И. С. Гороховдатский и др. - Алма-Ата.: 1957. -610 с., с илл. и карт. 206-б. «Манас» эпосу ж-до сөз болот да, андагы башкы баатырдын Ер-Көкчөнүн улуту казак экендиги көрсөтүлгөн. 447-б. Ч. Валиханов тарабынаи жазылгаи «Манастын» үзүндүлөрү ж-дө сөз козголот. Культурное строительство в Киргизии (1918-1929): Сб. документов и материалов. - Ф.; 1957. - Т. 1. -409 с. 246-б. Академиянын отчету бар. Культурное строительство в Киргизии (1918 1929 гг.): Сборник документов и материалов. - Ф.: 1957. Т. 2. -411 с. 240-б. «Манас» поэмасыи, о. эле «Семетейди» басуу ж-дө айтылат. Маликов К. «Манас» // Пионерская правда. -1957. -24 сент. «Манас»: Сборы в поход / Пер. С. Липкина // Пионерская правда. -1957. -24 сент. Усенбаев К. Прогрессивное значение присоединения Киргизии к России: К 40-летию Советской власти. - Ф.: 1957. -32 с. 24-б. В. В. Радлов тарабынан «Манастын» жазылып алынышы ж-дө сөз болот. Уметалиев Ш. Кыргыз адабияты кырк жылда // Ала-Тоо. -1957. -№ 11. 1958. Антология казахской поэзии / Сост. К. Джармагамбетов и др.; Вступит. статья М. Ауэзова и Т. Алимкулова. М.; 1958. «Манастын» казакча вариантын Жамбылдын аткарганы ж-дө. Боровков А. К. Вбросы изучения тюркоязычного эпоса народов Средней Азии и Казахстана // Вопросы изучения эпоса народов СССР (Сб.). - М.: 1958. - С. 66 -100. Жыйнактын бул беттеринде «Манас» башка элдердин эпостору м-н салыштыруу иретинде каралып, Манастын мүрзөсү, манасчы С Каралаев ж-дө маалыматтар берилген. Валиханов Ч. Ч. Избранные произведения / Под ред. и с предисловием (С. 7-79) акад. А. Х. Маргулана. - Алма-Ата: Казгослитиздат. -1958. -643 с. 1 л. порт. Тандалган чыгармаларында «Манас» эпосу ж-дө материалдар да берилген. Виноградов В. С. Киргизская народная музыка. - Ф.: Киргосиздат - 1958. -334 с. с нот. Кыргыздын элдик музыкаларынын ичинде эпикалык каармандар - Манас, Семетей, Айчүрөк ж-дө музыкалык чыгармалар бар. Давлетов К. С. В координационной комиссии по народному творчеству при отделении литературы и языка АН СССР: Хроника // Изв. АН СССР, Отд. литературы и языка. -1958. - т. 17. - Вып. 3. «Манас» ж-дө айтылат. Жирмунский В. М. Некоторые итоги изучения героического эпоса народов Средней Азии // Вопросы изучения эпоса народов СССР: (сб). - М.: 1958. -25-65-б. «Манас», аны айтуучулар ж-а изилдөөчүлөр, эпостун каарманы Манас ж-дө маалымат берилген. Жирмунский В. М. Эпическое творчество славянских народов и проблемы сравнительного изучения эпоса: Доклады на IX Международном съезде славистов. - М.: 1958. -145 с. Китептин 36-39, 43-45, 54, 59, 72, 89, 120-б. «Манас» эпосу м-н славяндардын баатырдык жомокторунун сюжеттери салыштырмалуу каралат. Земляк Я. Кыргыз поэзиясынын антологиясы // Ала-Тоо. -1958. - № 10. Рецензия: жогорку китепке берилген. Китеп Москвадан 1957-ж. чыккан. 112-б. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Кыргызстандын адабияты: Библиографиялык көрсөткүч / Түзүүчү Р. Токтобаева- Литература Киргизии: Био-библиографический указатель / Сост. Р. Токтобаева. - Ф.: 1958. - 176-б. Көрсөткүчтүн 28-29-б. Саякбай Каралаев (библиография); 141-143 -б. кыргыз фольклорунун библиографиясы, а. и. «Манас» үчилтиги бар. «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиев. - Ф.: Кыргызмамбас, 1958. - 1-бөлүк. -303 б. «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант. / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиев. - Ф.: Кыргызмамбас, 1958. - 1-бөлүк. -2-китеп. -318 б. Липкин С. Манас Великодушный: Повесть о древних киргизских богатырях // Илл. Л. Фейнберга. -2-е переработанное изд. - М.: Детгиз, 1958. 256 с. С илл. «Манас» кара сөз м-н жазылган. Лосев Д. С., Морозов О. Д. Литература Киргизии: Био-библиографический указатель. - Ф.: 1958. - С 17- 18, Молдобасан Мусулманкулов //

Писатель Советского Киргизстана / Сост. Дж. Самаганов. - Ф.: Киргосиздат, 1958. - с порт. Мусулманкулов Молдобасан // Искусство Киргизской ССР: Аннотированный указатель литературы / Сост. Новиченко Е. и. и Сальникова О. И. - Ф.: 1958 (Государственная республиканская библиотека Киргизской ССР им. Н. Г. Чернышевского. Библиографический отдел). М. Мусулманкуловдун таржымалынан кыскача маалымат берилген. Самаганов Дж. М. Горький и Киргизская литература. - Ф.: 1958. -173 с. 18-б. «Манас» эпосу, 59-б. В. В. Радлов м-н Ч. Ч. Валихановдун «Манасты» жазгандары ж-дө айтылат. Саякбай Каралаев // Писатели Советского Киргизстана / Сост. Дж. Самаганов. - Ф.: Киргосиздат, 1958, с порт. «Эр-Төштүк»: Киргизский народный эпос. / Сказитель С. Каралаев; Пер. С. Сомовой. - Ф.: 1958. - 210 с. илл. Тыналиева М. Саякбай Каралаев: Кыргызстандын искусствосу: Сунуш кылынган адабияттардын көрсөткүчү. - Ф.: 1958. -16 б. Юнусалиев Б. Кириш сөз // «Манас»: Кыскартылып бириктирилген вариант / Жалпы ред. проф. Б. М. Юнусалиевдики. - Ф.: 1958. - I-бөлүк. - I-китеп. III-XXXIX-б. Макала «Манас» эпосунун эң орчундуу маселесине арналган. Эпосту ар тараптан изилдөөнүн негизинде анын идеясы, мазмуну, чыгышынын (таралышынын) себеби, кайсыл мезгилдерде жарала баштаганы аныкталган. Манасчылар ж-дө көптөгөн илимий ой-пикирлер айтылат, «Манастын» варианттары, сюжети, көркөмдүк өзгөчөлүктөрү иликтенет. Лосев Д. С., Морозов О. Д. Литература Киргизии: Био-библиографический указатель / Под ред. канд. филол. наук Е. К. Озмителя. - Ф.: 1958. -186 с. - (Гос. библ. Кирг. ССР им. Н. Г. Чернышевского. Библиограф. отдел). 17-18-б. «Манас» эпосунун библиографиясы берилген. 149-151 -б. «Манас» эпосун таануу, 151-152 -б. Эпосту талкуулоо, 36 -37-б. Саякбай Каралаев, 30-31-б. Тоголок Молдо. 167-168 -б. Өмүркул Жакишевдин биографиясы ж-а библиография берилген. Очерк истории Казахской Советской литературы. - Алма-Ата: 1958. -485 с. 290-326 -б. Мухтар Ауэзовдун «Манас» эпосун мыкты билгендиги ж-дө баяндалат. Томсон Дж. Исследования по истории древнегреческого общества. До исторический Эгейский мир / Пер. с английского М. Б. Граковой-Свиридовой, и В. С. Соколова; Под редакцией М. О. Косвена. - М.: Издательство «Иностранной литературы», 1958. -659 с. 532-534 , 544, 5880-б. Манасчынын поэтикалык искусствосу ж-дө сөз болот. Чичеров В. И. Вопросы изучения эпоса народов СССР // Вопросы изучения эпоса народов СССР. - М.: 1958. - с. 5-23. - (Академия наук СССР. Ин-т Мировой литературы им. А. М. Горького). 7, 20, 22-23 «Манас» эпосун изилдөөнүн тарыхы ж-дө айтылат. Багыш Сазан уулу (Некролог) // Сов. Кыргызстан. -1958. -19-февр. Манасчынын кайтыш болушу ж-дө. Даронян С. К вопросу о народности эпоса «Манас» // Лит. Киргизстан. -1958. - № 2. «Манас» эпосунун элдүүлүгү ж-дөгү маселеге карата. Декадага даярдыкты күчөтүү орчундуу милдет: Кыргыз адабиятынын ж-а искусствосунун декадасына карата // Ала-Тоо, -1958. - № 2. «Манас», «Семетей», «Сейтек», үчилтигинин орус тилине которулгандыгы ж-дө маалымат бар. Шейшенов Б. Кызыктуу кече: (КМУдагы «Манас» эпосуна арналган кече) // Ленинчил жаш. -1959. -3-апр. Мылтыкбаев Р. Боордош эки адабияттын байланышы // Ала-Тоо. -1958. -№ 4. Ч. Валиханов ж-а «Манас» ж-дө маалымат берилген. Павлихан Е. К вопросу о социалистическом и национальном // Лит. Киргизстан. -1958. - № 4. «Манас» эпосунун тили ж-дө айтуу м-н анын негизинде кыргыз жазуучулары көптөгөн романдарды жаратканын баяндайт. Султанбеков И. Киргизское государственное издательство к декаде литературы и искусства в Москве // Коммунист. - 1958. - № 9. «Манастын» кыскартылып бириктирилген вариантын басып чыгаруу ж-дө. Кыдырбаева Р. 3. Наше литературоведение: Над чем работают учёные // Сов. Киргизия. - 1958. -20 июнь. Кыргызстандын Илимдер Академиясынын Тил ж-а адабият ин-ту 1956-57-ж. кандай иштерди аткаргандыгы, а. и. «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилген вариантынын жаралышы, дагы башка фольклор б-ча иштер баяндалат. Мамыров М. Певец

народной жизни (Аалы Токомбаев) // Сов. Киргизия. -1958. -29 июнь. Аалы Токомбаевдин чыгармачылыгы ж-дө. О. эле Т. Сыдыкбеков ж-а К. Маликов м-н бирдикте «Манастын» кыскартылып бириктирилген вариантын түзгөндүгүн баяндайт. Феноменальная память // Сов. Киргизия. -1958. -2 июль. 400 миң ыр сабынан турган «Манас» эпосунун Кыргызстандын Илимдер Академиясынын окумуштууларына манасчы Саякбай Каралаевдин жат айткан укмуштуудай таланты ж-дө баяндалат. Хасанов А. Х. Отражение в эпосе «Манас» и в фольклоре исторической связи киргизов с Россией // Уч. записки Историч. ф-та Киргосуниверситета. -1958. - Вып. 5. Кыргыздардын «Манас» эпосу жаралгандан бери эле Россия м-н тарыхый байланышынын бар экендиги ж-дө. Антипина К. Элдик искусствону өрчүтүү зарыл милдет // Ала-Тоо. -1958. - № 7. «Манас» ж-дө эскерет. Раззаков И. Ленинская национальная политика и дружба народов // Коммунист. -1958. - № 13. «Манас» эпосуна мүнөздөмө берип, анын төрт томдон турган басылышынын даярдалышы ж-дө сөз болот. Мамыров М. Таланттуу манасчы: Кыргыз искусствосунун ж-а адабиятынын Москвада болуучу декадасына карата // Сов. Кыргызстан. -1958. -1-авг. О манасчы Саякбая Каралаева: его портрет. Саякбай Каралаев айткан «Манас» эпосу ж-дө. Манасчынын портрети берилген. Une memoire prodigieuse. - France -- URSS, 1958, № 156. Манасчы С. Каралаев ж-дө француз тилинде. Мамбетов И. «Манас» эпосу жөнүндө илимий кеңешме // Тянь-Шань правдасы. -1958. -18-сент. Аксаков М. Путь развития Киргизской литературы // Правда Востока. -1958. -21 сент. «Манас» эпосун кыскача мүнөздөп, аны «Илиада» ж-а «Одиссея» м-н салыштырат. То же // Сов. Киргизия. -1958. -27 сент. Шүкүрбеков Р. Кубанычбек Маликов: (Участники предстоящей декады // Сов. Киргизия. -1958. -24 сент. К. Маликовдун чыгармачылыгы ж-дө. Өзгөчө «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилген вариантын түзүүгө активдүү катышкандыгы ж-а «Манас» операсына либретто жазгандыгы баяндалат. Березин В. Касымбек Эшмамбетов: (Участники предстоящей декады). - Там же -1958. -2 окт. «Манас» эпосу ж-дө учкай сөз болуп, К. Эшмамбетовдун Саякбай Каралаев м-н бирдикте бир канча иштерди чогуу аткарышкандыктарына токтолгон. Жангазиев М. Манасчы // Жаш Ленинчи, -1958. - № 9. Саякбай Каралаев ж-дө кыска сөз бар ж-а манасчыга арналган ыры чагылдырылган. Карпов И. Киргизский эпос «Манас» // Кронштадская правда. -1958. -27 сент. «Манас» ж-дө кыска макала. Дикамбаев К. Праздник культуры возрожденного народа // Известия. -1958. -12 окт. Жалпы эле кыргыз элинин маданияты, айкөл эпосу ж-дө сөз болот. Казакбаев А. Смотр нашей культуры // Лит. газета. -1958. -14 окт. Кыргыз элинин маданияты, «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Малдыбаев А. Расцветает музыкальное искусство. - Там же, «Манас» эпосунун эл арасында музыкалык чыгарма катарында кеңири белгилүүлүгү ж-дө баяндалат. Салиев А. Литература и жизнь // Сов. Киргизия. -1958. -14 окт. Кыргыз адабиятынын тарыхы б-ча жазылган очеркте «Манас» эпосу ж-дө кеңири токтолот. Үмөталиев Т. Канаттуу поэзия // Сов. Кыргызстан. -1958. -14-окт. Кыргыздын «Манас», «Сейтек», «Семетей» ж. б. эпикалык чыгармаларын көз алдыга тартат. Издание эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1958. -17 окт. «Манастын басылып чыкканын кабарлайт. Карпов И. Киргизский эпос «Манас»: (К декаде киргизского искусства и литературы в Москве) // Кронштадская правда. -1958. -18 окт. Кыргыз адабияты ж-а искусствосунун Москва шаарындагы декадасы ж-дө айтуу м-н «Манас» эпосуна кеңири токтолгон. Шумская Н. На верном пути: (Декада киргизского искусства и литературы) // Правда -1958. -20 окт. «Манас» эпосу ж-дө сөз бар. Грибачев Н. От устного эпоса к современному творчеству// Моск. Правда. -1958. -25 окт. «Манасты» айтуу м-н бүгүнкүдөй таланттуу чыгармаларга чейин өсүп-өнүккөн кыргыз адабиятына токтолот. Раззаков И. Ленинская национальная политика и дружба народов // Сов. Киргизия.-1958. -25 окт. «Манас» эпосу мүнөздөлүп, анын төрт томдук басылышынын даярдыгы ж-дө сөз болот. Завещание Манаса: (Отрывки из кодифицированного текста

эпоса «Манас» опубликованное впервые / Пер. с кирг. и предисл. С. Липкина) // Дружба народов. -1958. - № 10. Юнусалиев Б. М. Сводный вариант «Манаса» // Дружба народов. - 1958. - № 10. Макалада «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилген варианты даярдалып жатканы баяндалат. О награждении орденами и медалями СССР работников искусства и литературы Киргизской ССР: Указ Президиума Верховного Совета СССР // Сов. Киргизия. -1958. -4 -5 нояб. Кочнев Д. В мире книг: (С выставки «Печать Советского Киргизстана») // Сов. Киргизия. -1958. -14 нояб. Академик В. Радлов тарабынан «Манас» эпосунун биринчи жолу орус тилинде басылышы ж-дө. Уметалиев Т. О поэтическом мастерстве: (Навстречу Республиканскому съезду писателей). - Там же, -1958. 3-дек. Кыргыз поэзиясынын уйкаштыгына, а. и. «Манас» эпосунун уйкаштыгына да токтолот. Журавлёв В. Пути киргизской поэзии: (Навстречу съезду писателей). - Там же, -1958. -28 дек. Кыргыз поэзиясындагы эки топко бөлүнгөн акындар ж-дө сөз козгойт. Атап айтканда «Манас» эпосунун жолундагы ж-а эл акындар жолундагы топтор ж-дө ой толгоосун айтат. Бобулов К. Кыргыз адабияты жөнүндө пикирлер: Кыргыз искусствосу менен адабиятынын Москвада өткөн декадасы // Ала-Тоо. -1958. - № 11. «Манас» эпосу ж-дө да бар. Уметалиев Т. О поэтическом мастерстве // Сов. Кирг. 1958. -3 дек. 1959. Abdülkadir I. Manas destanı üzerine notlar. - Türk dili arastirmalari yilliei belleten. 1959. Müdür Agah Sirri Ievend. - Анкара, 1959. - 5. 125-159 . На турецком языке. «Манас» дастаны ж-дө жалпы мүнөздөмө, эпосту иликтөө ж-а иликтөөнүн тарыхы б-ча маалымат бар. «Манасты» жыйноочу катары Франельдин фамилиясы көрсөтүлгөн. Макаланын акырында кыска библиография берилген. Ауэзов М. Киргизский героический эпос «Манас» // Мысли разных лет: Исследования, статьи на казахском и русском языках. - Алма-Ата: 1959. Китептин 479 -555-б. «Манас» айтуучуларга токтолот, эпостун мазмуну ж-а формасына иликтөө жүргүзөт. Аш берүү ж-а баатырдн үйлөнүшү, «Манастын» жаралышы, баатырдын сын-сыпаты кеңири баяндалат. Акырында Фрунзе шаарында (8-июль, 1952-ж.) болуп өткөн илимий конференцияда «Манасты» изилдөөгө карата чыгып сүйлөгөн сөзү келтирилген. Богданова М. И. О некоторых художественных особенностях эпоса «Алпамыш». - Ташкент: Издательство Академии наук Узбекской ССР, -1959. 98-116-б. «Алпамыш» эпосуна токтолуу м-н автор «Манас» эпосунун феод. доордо элден алысташын баса белгилейт. Брудный Д. Театральное искусство Киргизии. - М.: Искусство, 1959. -32 с. «Манасты» манасчылардын кандай чыгармачылык м-н аткарышы ж-дө. Вопросы изучения эпоса народов СССР: (Методические указания): На правах рукописи. - (М.: 1959). -70 с. «Манас» эпосун изилдөөнүн багыты 1958-ж. нояб. айында Москвада болгон Бүткүл союздук кеңешменин материалдарынын негизинде жүргүзүү зарылдыгы эскерилет. Керимжанова Б. Кириш сөз // «Семетей» (КБВ). - Ф.: 1959. «Манас»: Стрельба в джамбу (отрывки) / Пер. Л. Пеньковского; Сост. Л. И. Климович // Хрестоматия по литературе народов СССР. - М.: Учпедгиз, 1959. - 807-817 -б. «Манас» эпосу кыскача мүнөздөлөт ж-а эпостогу «Жамбы атуу» орус тилине которулуп берилген. «Манас»: 2-китеп / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча. - Ф.: Кыргызмамбас, 1959. -316-б. Пеньковский Л. М. Некоторые стилистические особенности эпоса «Алпамыш» и принципы его перевода // Об эпосе «Алпамыш».- Ташкент.: Издательство Академии наук Узбекской ССР. -1959. 129-143 -б. «Манас» эпосун которуудагы ыкмаларын ортого салат. Петросян А. А. Изучение проблемы национальной литературы и фольклора народов СССР: (Материалы и сообщения) // Изв. АН СССР. Отд. литературы и языка, 1959. - Т. XVIII. - Вып. 2. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Проблемы изучения народно-поэтического творчества: (Материалы к изучению проблемы) / Записка составлена бригадой ученых в составе И. А. Орбели (руков.), В. М. Жирмунский, П. Г. Богатырев, В. Я. Богданова, В. Е. Гусев, Е. М. Мелетинский, Б. Н. Путилов, К. С. Давлетов. - Там же, 1959. - Т. XVIII. - Вып. 6. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот.

«Семетей»: «Манас» эпосунун экинчи бөлүгү: кыскартылып бириктирилген вариант, 3-китеп. - Ф.: Кыргызмамбас, 1959. - 324 б. Стрельба в джамбу: Киргизский народный эпос «Манас»: (Отрывок из эпизода «Тризна по Кокетаю») / Пер. Л. Пеньковского // Избранные стихотворные переводы. - М.: 1959. 118-108 -б. Жамбы атуу эпизоду Л. Пеньковскийдин котормосунда берилген. Чичеров В. И. Русское народное творчество. -- М.: Изд-во Московского университета, 1959. 522 с. 8-б. 1952-ж. «Манас» эпосу б-ча болгон талкуу эскерилет. Manasz: Kirgiz hüsének. / ford. Bede Anna. - Budapest: pa, 1979. «Манас» эпосунун 1958-ж. жарык көргөн китебинин венгер тилине которулгандыгы ж-дө. Un barde kirghize. France - URSS, - 1959, - № 160. «Манас» айтуучу С. Каралаев ж-дө. Француз тилинде. Gilbert Morhande. Kirghizstan, Pays des montagnes celestes. // France - URSS, 1959, - № 160. «Манас» эпосуна жалпы мүнөздөмө берилет. Джакишев У. Народному творчеству - постоянное внимание // Сов. Киргизия. -1959. -22 янв. СССР Илимдер Академиясы тарабынан өткөрүлгөн фольклористтердин кеңешмеси, анда талкууга алынган «Манас» эпосун изилдөө ж-а басып чыгаруу маселелери ж-дө сөз болот. Маленов Б. Фольклорист, манасчы, илимпоз: (Б. Абдрахмановдун 70 жашка толгондугуна байланыштуу) // Ленинчил жаш. - 1959. -3-фев. Уметалиев Т. Еще раз о рифме // Сов. Киргизия. -1959. -21-февр. «Манастын» ыр саптарынын уйкаштыгына суктанып, андан үлгү алуу керектигин айтат. Шейшенов Б. Кызыктуу кече: (КМУдагы «Манас» эпосуна арналган кече) // Ленинчил жаш. -1959. -3-апр. Аскарров Т. У истоков киргизской прозы // Лит. Кыргызстан. -1959. - № 4. «Манас» эпосу ж-дө сөз болот. Мамыров М. Памирдик кыргыздарда // Ала-Тоо. -1959. - № 4. «Манас» эпосунун памирдик кыргыздардагы варианттары ж-дө токтолот. Брудный Дм. Традиции литературы: К вопросу о русско-киргизских литературных связях// Сов. Киргизия. -1959. - 22 май. «Манас» эпосу «Игордун кошуну жөнүндө баян» м-н катар каралат. Манасчы // Ленинчил жаш. -1959. -27-май. Кыргыз филармониясында (23-24-май, 1959-ж.) Саякбай Каралаевге арналган кече ж-а ал аткарган «Манастан» үч үзүндү манасчынын сүрөттөрү м-н берилген. Жумабек К. «Манас»: (Китеп текчеси) // Жаш ленинчи. -1959. - № 5. «Манас» эпосунун 2-чи китеби жарыкка чыкты. // Сов. Кыргызстан. -1959. -26-июль. Токтомамбетов Т. Кичинекей манасчы: (Аңгеме) // Жаш ленинчи. -1959. - № 7. Кичинекей манасчы Сарыгул Курманбаев ж-дө аңгеме. Мамбетов И. «Манас» эпосу жөнүндө илимий кеңешме // Тянь-Шань правдасы. -1959. -18-сент. Үмөталиев Т. Халк талаби // Киргизстон хакикати. -1959. - 20-сент. (өзбек тилинде). Автор бул макаласында «Манастын» кыскартылып бириктирилген вариантын басып чыгарууда (Ф.: 1958. -1-китеп) көптөгөн каталар кеткенин, айрым түшүнүксүз жерлери бар экенин белгилейт. Жазуучулар эл арасында // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Акын-жазуучулар А. Токомбаев, К. Маликов, К. Жантөшев, Ш. Бейшеналиев, манасчы С. Каралаев, Тянь-Шань обл. барып, «Манас» эпосуна материал топтошкону ж-дө. Жалпетеков А. Кыздарыбызга чоң тарбия эле... (Кочкор р-нунан келген өкүл А. Жалпетековдун сөзүнөн) // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Каныкейдин образынын тарбиялык маннисине кайрылат. Жаштар эмнелерди иштөө керек? // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. «Манас» эпосун изилдөө ж-дө. Мен кайсыларды билгим келет? // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Манастын жашаган жылын ж. б. белгисиз нерселерди тактоо ж-дө, Сыдыков. Издебесе, тездебесе иш бүтпөйт // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Улуу патриот - укмуштуу «Манас» // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Шадыбеков Ч. Ушуну да байкашса. // Ленинчил жаш. -1959. - 25-сент. «Манасты» басууда сөздөрдү кыскартуу, өзгөртүү болбосо деген пикир айтат. Шералиев Ж. Артист таарынганда... // Ленинчил жаш. -1959. - 25-сент. Манас ж-дө кино тартуу ж-а спектакль коюу ж-дө. Юнусалиев Б. М. Эпос жана аны илимий жактан изилдөө: (Кыргыз ССРинин Илимдер Академиясынын акад. Б. М. Юнусалиевдин докладынан) // Ленинчил жаш. -1959. -25-сент. Кыдырбаева Р. Над чем работают литературоведы Киргизской ССР: (Хроника) // Вопросы литературы. -1959. - №

9. Кыргыз Илимдер Академиясынын Тил ж-а адабият ин-тунун элдик оозеки чыгармаларды изилдөө иштери, Ө. Жакышевдин «Манас» эпосуна арналган илимий конференциянын жыйынтыгы» деген эмгеги ж-дө ж-а эпостун курама вариантын түзүү принциптери ж-дө сөз болот. Интересное открытие // Смена. -1959. -13 окт. (Сообщение). Ленинграддан 16-кылымга таандык кол жазманын табылганы ж-а анда кызыктуу тарыхый-этнографиялык, а. и. кыргыз уруулары ж-дө маалыматтардын чагылдырылгандыгы ж-а Манаска байланыштуу бир канча эпизоддун бар экендиги ж-дө кабар. Новые сведения о киргизах // Сов. Киргизия. -1959. -18 окт. Жогорку материал «Сов. Киргизия» газетасына басылган. Манастын бала чагы // Киргизстон хакикати. -1959. -19-окт. (өзбек тилинде). Манастын балалык чагы сүрөттөлгөн үзүндү өзбек тилинде басылган. «Манас» // Киргизстон хакикати. -1959. 20-окт. (өзбек тилинде). Эпостун «Жомок башы» 1-главасынан (96 сап) которулган. Адегенде «Манас» эпосу ж-дө кыска маалымат ж-а эпосту которуп жаткандар: М. Хакимов, К. Баратов, Х. Нурий жөнүндө билдирилген. Джакишев У.Замечательное творение киргизского народа // Комс. Киргизии. -1959. -7 нояб. «Манас» эпосун жазуунун ж-а изилдөөнүн тарыхы ж-дө.

**1960. Abdülkadir Inan, Türk Destanlarına Genel Bir Bakış, Türk Dili Araştırmaları Dergisi -- Belleten 1954, Türk Tarih Kurumu Basımevi. - Ankara, 1960. - 125-129 . Abdülkadir Inan, «Manas Destanı Üzerine Notlar,» Türk Dili Araştırmaları Dergisi - Belleten '1959, Türk Tarih Kurumu Basımevi.- Ankara, 1960. Асаналиев К. Кириш сөз // «Сейтек»: КБВ. - Ф.: 1960. -III-XVI-б. Богданова Б. И. Об эпосе народов советского Востока: (XXV Международный конгресс востоковедов: Доклады делегации СССР). - М.: 1960. - 22 с. «Манастын» тарыхый негизи ж-а жаралган мезгили ж-дө 13-14-б. сөз болот. Жирмунский В. М. Новые материалы о киргизском эпосе «Манас» // Изв. АН СССР. Отд. литературы и языка. -1960. - Т. 19. Вып. 2. Жирмунский В. М. Сравнительное изучение героического эпоса народов Средней Азии: (XXV Международный конгресс востоковедов: Доклады делегации СССР). -- М.: 1960. -22 с. Автор «Манаска» кыска мүнөздөмө берип эпосту айтуучулар Сагымбай Орозбаков ж-а Саякбай Каралаев ж-дө айтат. Закиров С. «Кожожаш» эпосунун кээ бир маселелери. - Ф.: Кыргызмамбас, 1960. -65 б. Китепте «Кожожаш» м-н катар «Манас» эпосуна да токтолуп, анын идеялык мазмуну, варианттары ж-а өзгөчөлүктөрү, жаралуу мезгили ж-дө сөз болот. Закиров С. «Эр Төштүк» эпосунун варианттары жана идеялык-көркөмдүк өзгөчөлүктөрү. - Ф.: Кыргызмамбас, 1960. -63 б. Китепте автор «Эр Төштүк» м-н «Манастын» байланыштуулугу ж-дө айтат. Богданова М. Киргизская литература // История литературы народов Средней Азии и Казахстана: Учебное пособие для университетов и пед. институтов / Под ред. М. И. Богдановой. - М.: 1960. 320-489 -б. «Манас» эпосун биринчилерден болуп жазып алган Чокон Валиханов ж-дө ж-а «Манас», анын уландылары «Семетей», «Сейтек» ж-дө кеңири токтолуп, алардын мазмундарына, жаралуу мезгилине, көркөмдүк өзгөчөлүктөрүнө иликтөө жүргүзөт; драматургияда «Манастын» сюжетин пайдалануу ж-дө айтып, элдик оозеки чыгармалардын акын-жазуучулардын чыгармачылыгына тийгизген таасири ж-дө сөз болот. «Манас»: Эпизоды из киргизского народного эпоса / Пер. С. Липкина и Л. Пеньковского; Под ред. С. Дароняна и С. Липкина; Худож. Г. Фишер. - М.: Гослитиздат, 1960. -311 с. илл. Эпостон үзүндүлөр берилген. Ромадин В. А. Некоторые источники по истории Ферганы и Кокандского ханства (XVI-XIX вв.) в рукописных собраниях Ленинграда. - М.: 1960. -15 с. Китепченин 7-11-б. «Мажму-ат Таварих» кол жазмасы ж-дө ж-а кол жазмадагы «Манас» эпосуна байланыштуу маалыматтар: «Манастын» башка эпостор м-н байланышы ж-дөгү божомолдор, кыргыз урууларынын тарыхы б-ча маалымат берилет. «Сейтек»: «Манас» эпосунун үчүнчү бөлүгү: 4-китеп.- Ф.: Кыргызмамбас, 1960. -265 б. Собрание историй («Мажму-ат Таварих»): Фоторепродукция отрывков рукописного текста, введение, указатели / Подг. к изд. А. Т. Тагирджанов. - (Вост.**

фак-т Ленингр. гос. ун-та. Иранская филология, вып. II). - Л.: Ротапринт, 1960. -97; 252 с., встреч. паг. Шах Аббас Аксыкенти Сайф-ад-Дин ибн дамулла жазган 16-к-дагы тажик кол жазмасы, анын мазмуну ж-дө «Тарыхтар жыйнагында» («Мажму-ат Таварих») «Манас» эпосунун версиясы, Манас ж-дөгү тексттин тилдик ж. б. өзгөчөлүктөрү, эпостогу ысымдар, алардын тарыхый окуялар ж-а тарыхый адамдар м-н байланышы иликтенген. Мамыров М. «Манас» эпосунун 2-китеби // Сов. Кыргызстан. -1960. -17-январь. Хроника: (ЛЮ ИВАН СССР) Проблемы востоковедения. -1960. - № 2. 16-к. тажик тилинде жазылган «Мажму-ат Таварих» кол жазмасында кыргыз уруулары ж-дө тарыхый-этнографиялык маалымат ж-а баатыр Манаска байланыштуу бир канча окуялар бар. Мылтыкбаев Р. Братские связи // Сов. Киргизия. -1960. -6 март. «Манас» эпосунун Ч. Валиханов ж-а М. Ауэзов тарабынан изилдениши ж-дө. Поляков А. На всех языках // Сов. Киргизия. -1960. -6 март. «Манас» эпосун чет элдик китепканалар сурашкандыктары ж-дө. Юнусходжаев А., Хакимов Х. Киргиз халкининг комуси // Узбекстон маданияты - Юнусходжаев А., Хакимов Х. Энциклопедия киргизского народа // Культура Узбекистана. -1960. 11 май (өзбек тилинде). «Манас» эпосунун дүйнөлүк мааниси ж-а андагы окуялардын баяндалышы ж-дө. Березный Л. Научно-исследовательская работа на Восточном факультете Ленингр. гос. ун-та в 1959 г. и начале 1960 г.: Научная жизнь // Проблемы Востоковедения. -1960. - № 4. «Манас» эпосу деп божомолдонгон 16-к.таандык тажик тилиндеги «Мажму-ат Таварих» кол жазмасынын бир бөлүгү А. Т. Тагиржанов тарабынан басмага даярдалганы ж-дө сөз болот. Петросян А. Изучение народного эпоса // Вопросы литературы. -1960. - № 4. Ромадин В. А. Новое о «Манасе» // Лит. Киргизстана -1960. - № 4. Алиева Р. Литература киргизского народа // Туркменская искра. -1960. -15 июнь. «Манаска» мүнөздөмө берилип, түркмөн эпосу «Көроглы» м-н салыштырылат. Тоголок Молдо. Күлчоронун Үргөнч суусунан кечип, Айчүрөккө барышы: («Семетей» эпосунан үзүндү) // Тянь-Шань правдасы. -1960. -1-июнь. Гусев В. Е. Актуальные вопросы изучения фольклора (по «Манасу») // Вестник АН СССР. -1960. - № 7. Маликов К. «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилген варианты тууралуу // Сов. Кыргызстан, -1960. -18-сентябрь. Маликов К. «Манас» эпосунун кыскартылып бириктирилген варианты тууралуу // Сов. Кыргызстан. -1960. -19-сентябрь. Мамыров М. «Семетей» эпосу // Сов. Кыргызстан. -1960. -23-сентябрь. Маликов К. Дос сөзү // Ала-Тоо. -1960. - № 10. «Манас» эпосун өзбек тилине которуп жаткан акын Миртемир ж-а анын Кыргызстанга келиши ж-дө.

**1961. Абрамзон С. М.** Киргизы китайской народной республики // Изв. АН Кирг. ССР. - Ф.: 1961. - Т. 3. - Вып. 2. (Серия общественных наук). Ауэзов М. Киргизский героический эпос «Манас»: Мысли разных лет. // По литературным тропам. - Алма-Ата: 1961. 458-540 -б. Эпостун айтуучулары ж-дө баяндайт, эпостун мазмунуна ж-а формасына кыскача иликтөө жүргүзүп; «Казат», «Аш берүү», «Үйлөнүү» ж. б. темаларга кайрылат. Эпостун жаралуу мезгили ж-дө ой жүгүртүп, каармандардын образына, чыгармадагы тилдик-поэтикалык ыкмаларга токтолот. Эпостун элдик вариантын басууну сунуш кылат. Ауэзов М. Киргизская народная героическая поэма «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. - С. 15-84. Бул китепте да негизинен жогорку китептеги маселелер каралган. Берков П. Н. Алтайский эпос и «Манас». - Там же. Автор бул макаласында кыргыз эпосу «Манас» м-н алтайлыктардын фольклорунун байланышы туурасында жаңы илимий көз караштарды ортого салып, алтайлыктардын «Алып-Манаш» эпосу кыргыз эпосунун байыркы вариантынын калдыгы болуп жүрбөсүн деген ойду айтат. Берков П. Н., Сагидова Э. К. Библиографический указатель о «Манасе» // «Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. Богданова М. Об особенностях киргизского героического эпоса «Манас».- Там же. Байджиев М. Стихотворный ритм и музыкальная метрика народных песен и речитативов // Изв. АН Кирг. ССР. - Серия общ.



наук. - Ф.: 1961. - Т. 3. - Вып. 1. Джакишев У. Замечательное творение киргизского народа. - Ф.: 1961. -14 с. «Манас» эпосу ж-дө кыскача баян. Жирмунский В. М. Введение в изучение эпоса «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. Автордун бул эмгеги 1947-ж. аз нускада жарык көргөн. Кийин автор Бүткүл дүйнөлүк адабият ин-тунун суроосу м-н жыйнакка киргизүү үчүн эмгегин карап чыгып, толуктаган. Эмгекте эпостогу салттар, идеялар ж-а образдар иликтенген. Керимжанова Б. «Семетей» и «Сейтек». - Ф.: 1961. -59 с. «Семетейди» ж-а «Сейтекти» окуп-үйрөнүүнүн тарыхы, алардын «Манас» эпосу м-н тутумдаштыгы ж-де. Мамытбеков З. Ч. Литературное наследие и его изучение (Выступление): Материалы научно-теоретической конференции, посвященной основным проблемам казахской литературы в Алма-Ате 15-19 июня 1959 г. - Алма-Ата: Изд-во АН Каз. ССР. -1961. 331-бетте «Манас» эпосунун дүйнөлүк эпостордун ичинен өзгөчө чыгарма экендиги баяндалат. «Манас»: Биринши китеп: Кыргыз халкынын батырлык дастаны (Алгы сөзүн жазган М. Ауэзов. Аударгандар: Г. Орманов, Т. Жароков, К. Бекхожин). - Алматы.: 1961. -274 б. Кыргыздын батырлык эпосы «Манастын» казак тилинде чыккан биринчи китеби. Кириш сөзүн М. Ауэзов жазган. Китепке төмөнкү бөлүмдөр кирген: «Манастын бала чагы», «Кыргыздардын Алтайдан Ала-Тоого келиши», «Манастын Алооке менен Шорукту жеңиши», «Аккула атка ээ болушу», «Алмамбет баатырдын аңгемеси», «Баатырдын жары». Маргулан А. Х. Очерк жизни и деятельности Ч. Ч. Валиханова // Валиханов Ч. Ч. Собр. соч., в 5 т. - Алма-Ата: 1961. - Т. 1. Чокон Валихановдун кыргыздардан «Манасты» жазып алгандыгы ж-дө маалымат берилет. Очерки истории киргизской советской литературы / Редколлегия: акад. Т. Сыдыкбеков и др. - Ф.: Изд-во АН Кирг. ССР, 1961. -520 с. с илл. - (Академия наук Кирг. ССР. Библиография. 8-9-б.) «Манас» үчилтигинин кыргыздын оозеки чыгармачылыгындагы мааниси ж-дө баяндалат. Орто мектептердин хрестоматиясында «Манастан» үзүндү берилгендиги айтылат. Петров К. И. Киргизско-кыпчакские отношения: (К вопросу об этногенезе и переселении киргизов) // Изв. АН Кирг. ССР. - Серия общественных наук. - Ф.: 1961. - Т. 3. - Вып. 2. 14-кылымдын башында жазылган «Мажму-ат Таварихте» кыргыз уруулары «Кыпчактар» деген ат м-н берилгендиги, баатыр Манастын атасы Якуб-бек (Жакып кан Каркарыдан туулган) кыпчактардын башчысы экендиги баяндалат. Куйлюктун баласы, моңгол каны Кошой «Манастагы» Кошой баатырга окшоштурулат. Петросян А. А. К вопросу о народности эпоса «Манас»: (Вместо введения) // Киргизский героический эпос «Манас»: Вопросы изучения эпоса народов СССР / Редколлегия: М. И. Богданов, В. М. Жирмунский, А. А. Петросян. - М.: 1961. (Академия наук СССР. Ин-т мировой литературы им. А. М. Горького. Академия наук Кирг. ССР. Ин-т языка и литературы). Сыдыкбеков Т. О народности поэмы «Сейтек» - третьей части трилогии эпоса «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. 269-281 -б. «Сейтек» эпосунун С. Каралаев айткан варианты б-ча кыскача мазмуну ж-а негизги идеясы баяндалат. Токомбаев А. К вопросу о народности трилогии эпоса «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. 257-268 -б. «Манастын» негизги идеясы ж-а кыргыз жазуучуларынын «Манас» эпосунун курама вариантын түзүүдөгү иштери ж-дө. Юнусалиев Б. М. Об опыте создания сводного варианта эпоса «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: Изд-во АН СССР, 1961. Manas. - В kn.: Meyers neues Lexikon in 8 Bd. leipzig, Bibliographisches Inst., 1961, Bd. 5. «Манас» эпосунун библиографиясы ж-дө. Немис тилинде. Маликов К. Героический эпос: К выходу в свет сокращённого сводного варианта «Манас» // Сов. Киргизия. -1961. -20 янв. Биялиев А. «Манас» эпосундагы түшүнүксүз сөздөр // Мугалимдер газетасы. - (Учительская газета). -1961 -7-февр. Эпостогу көөнө сөздөр ж-а алардын келип чыгышы ж-дө. Идрисов А. Терен изилдейли: («Манас» эпосун изилдөө жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1961. -18 июнь. Брагинский И. С. Ученый - поэт: К.

характеристике научной деятельности М. Ауэзова // Народы Азии и Африки. - 1961. - № 6. Мухтар Ауэзовдун «Манас» эпосун изилдегени ж-дө материал бар. Мамыров М. Карья педагог, манасчы жана фольклорист: (Ыбрай Абдрахманов) (Старый педагог, манасчи и фольклорист): (Ибрай Абдрахманов) // Мугалимдер газетасы. - (Учительская газета). -1961. -25-авг. Мамыров М. «Манас» («Манастын» мазмуну, идеясы ж. б. ж-дө) // Кыргызстан пионери. -1961. -9-сент. Семетейчи Сейдене (Токтогулдук таланттуу жамакчы С. Молдокеева тууралуу) // Кыргызстан аялдары. - 1961. - № 11. 1962. Асаналиев К. Соңку сөз // «Сейтек»: «Манас» эпосунун 3-бөлүгү: 4-к. - Алма-Ата.: 1962. (казакча). Рецензия: Амитин-Шапиро З., Шейман Л. Вклад в изучение «Манаса» // Сов. Киргизия -1962. -9-июнь. Биранов С. Ф. Русское народное поэтическое творчество: Пособие для студентов историко-филологических факультетов педагогических институтов. - М.: Учпедгиз, -1962. Орус эпосун кыргыз элинин жогорку идеялуу эпосу «Манас» м-н салыштырган жери бар. Богданов М. И. К вопросу о взаимодействии фольклора и литературы (из истории киргизской литературы) // Социалистический реализм в литературах народов СССР. - М.: Изд-во АН СССР, 1962. Фольклор м-н бүгүнкү күндөгү кыргыз адабиятынын өз ара байланыштары ж-дө. Джакишев У. Учёные России и «Манас» // Родная Россия, ты наш утренний век. - Ф.: 1962. Жирмунский В. М. «Манас»: Становление и развитие эпоса // Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки. - М. - Л.: - 1962. Жирмунский В. М. Литературные отношения Востока и Запада и развитие эпоса // Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки. - М. - Л.: 1962. Чыгыш м-н Батыштын адабий байланыштары ж-а эпостун өнүгүшү чагылдырылат. Жирмунский В. М. Народный героический эпос: Сравнительно-исторические очерки. - М. - Л.: 1962. -335 с. Рецензиялар: 1) Хамраев М. К. и Садырбаев. Новый вклад в Советскую фольклористику // Вестник АН Каз. ССР. -1962. - № 11; 2) Мелетинский Е. Проблемы изучения народного эпоса // Вопросы литературы. -1963. - № 4. Бул эмгекте эпос төмөнкү жагдайларда иликтенген: Чыгыш м-н Батыштын адабий мамилелери ж-а эпостун өнүгүшү; славян элдеринин эпосторун тарыхый салыштырып изилдөө; О. Азия элдеринин эпикалык чыгармалары ж-а аны айтуучулар, о. эле Чыгыш м-н Батыштын элдеринин эпосторун салыштырып иликтөөдө «Манас» эпосунан көптөгөн мисалдар алынган. Мамыров М. С. Каралаевдин «Манас» эпосунун идеялык-көркөмдүк өзгөчөлүгү. - Ф.: Илим, 1962. -143 б. «Манас»: 1-китеп (төрт китап). - Алматы.: Казмамбас, 1962. -284 б. «Манас»:2-китеп (Төрт китап). - Алматы.: Казмамбас, 1962. -278 б. «Манас» // Украинская Радянська Энциклопедия. - Том 8. Киев, 1962. - ст-яб 447. «Семетей»: «Манас» эпосунун 3-бөлүгү: (Төрт китап). - Алматы.: Казмамбас, 1962. -283 б. «Сейтек»: «Манас» эпосунун 3-бөлүгү: 4-китеп. - Алматы.: 1962. -228 б. Баялиев А. «Семетей» жана «Сейтек» эпосторундагы түшүнүксүз сөздөр // Мугалимдер газетасы. -1962. -16-январь. Мамыров М. «Манас» - кыргыз элинин баатырдык улуу эпосу // Ала-Тоо. -1962. - № 1. «Манас» кытай тилинде // Сов. Кыргызстан. -1962. -25-февраль. Киргизский народный эпос «Манас» // Молодой целинник. - 1962. -6 март. «Манас» кытай тилинде: («Гуан-Мин-Жи-био» газетасында эпос кытай тилине которулгандыгы ж-дө макала жарыяланган) // Ала-Тоо. -1962. - № 3. Богданова Медине: (Некролог). Көрүнүктүү адабиятчы, «Манас» эпосун изилдөөчү, МГУнун доценти. 1908-1962-ж. // Сов. Кыргызстан. 1962. -12-май. Мамыров М. Алп Манасты айткан адам // Ленинчил жаш. -1962. -1-август. Анухтин К. «Манас» в Узбекистане: («Манас» переведен на узбекский язык) // Сов. Киргизия. -1962. -30 октябрь. Маликов К. «Манас» казак тилинде: («Манас» кыргыз калкынын баатырдык дастаны) // Сов. Кыргызстан. -1962. - 4-ноябрь. Мамыров М. «Манас» эпосу чагылдырган доордун мүнөзү жөнүндө. // Ала-Тоо. -1962. - № 11. Маши-пэй. «Манас» в Китае // Сов. Киргизия. -1962. -16 декабрь.

«Манас» эпосун изилдөө, окуп үйрөнүү үчүн кытай окумуштууларынан уюшулган топ ж-дө. Государственное литературное издательство Узбекистана выпускает первое издание на узбекском языке эпос «Манас» в переводе Миртемира // Вопросы литературы. -1962. - № 12. 1963. Abdülkadir Inan, «Milli Destanlarımız Üzerine Inseleme ve Arastirmalar,» Türk kültürü, Mayıs 1963, Sayı: 7, 24 27. s. Амитин-Шапиро З. Л. Литература о Киргизии (1918-1920): Аннотированный указатель. - Ф.: 1963. - Т. 1. (Библиография Киргизии в 4-х т.). Бартольд В. В. Сочинения: В 9ти т. / Редколлегия... Б. П. Гафуров (пред.) и др. Общие работы по истории Средней Азии: Работы по истории Средней Азии: Работы по истории Кавказа и Восточной Европы. - М.: Изд-во вост. лит., 1963. - Т. 2. - Ч. 1. -1020 с. Библиография бар. 541-542 -б. Ногой элинин эпосунун кыргыздардын «Манас» эпосуна тийгизген таасири ж-дө божомол, «Жети-Суу» деген топонимге байланыштуу «Манас» эпосунун эскерилиши бар. История Киргизии. - Ф.: Киргизгосиздат, 1963. - Т. 1. 468-469 -б. «Манас» ж-дө кыска маалымат бар. Каралаев С. Тайтору: («Манас» эпосунан үзүндү). - Ф.: Кыргызмамбас, 1963. -120 б. Le cycle medieval des chansons de geste Kirghize comporte un demi - million de vers. - «France - VRSS», -1963, - № 209, p. 4. Орто кыымдагы кыргыз эпосу - жарым миллион сап ырдан турары айтылат. Француз тилинде. Липкин С. И. О богатырях, умельцах и волшебниках: Три повести. (Для среднего школьного возраста). - М.: Детгиз, 1963. -492 с. «Манас» эпосунун кара сөз м-н С. Липкин тарабынан жазылган бөлүгү. Мамыров М. «Семетей» эпосу - «Манас» үчилтигинин экинчи бөлүгү. - Ф.: Илим, 1963. -120 б. Мелетинский Е. М. Происхождение героического эпоса: Ранние формы и архаические памятники. - М.: 1963. - 462 с. Эпостун түрдүү проблемаларына байланыштуу «Манас» эпосу эскерилет. Эпикалыкөөнө формаларды баатырдык эпостун кийинки формалары м-н салыштырууда «Манас» эпосу ж-дө кыскача маалымат берилет. Суванбеков Ж. Кыргыз элинин баатырдык кенже эпосу. - Ф.: Кыргызмамбас, 1963. -204 б. «Манас» эпосу ж-дө пикирлер айтылат. Суванбеков Ж. «Эр-Төштүк» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: 1963. -24 с. - (Кирг. гос. ун-т). - Список работ. авт.: с. 24. Автореферат. «Манас» эпосу ж-дө жалпы маалымат бар. 1964. Vasfi Mahir Kocatürk, Türk Edebiyatının Tarihi -- Tahlili ve Tenkidi, Edebiyat Vayinevi, Ayyıldız Matbaasi, Ankara, 1964, XVI+856 s, Жакишев У. Ученые России и «Манас» // Родная Россия, ты наш утренний век. - Ф.: Киргосиздат, 1964.- 58-62-б. «Манас» ж-дө айтылат. Киргизский народный эпос: Ч. 1, кн. 1 (Пер. Миртемира. - Ташкент.: 1964. - 422 с. (на узб. яз.) Рецензия: Каримов М. «Манас» на узбекском языке // Узбекистан маданияты. -1966. -3 авг. Мамыров М. Ч. «Манас» - героический эпос киргизского народа (По варианту С. Каралаева): Автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филолог. наук. - Ф.: 1964. -23 с. Мамыров М. Орус окумуштуулары «Манас» эпосу жөнүндө. - Ф.: Кыргызстан, 1964. 43 б. Диваев А. А. Материалы по казаховедению - Казахская народная поэзия. (Из образцов, собранных, записанных А. А. Диваевым). - Алма-Ата: 1964. - 154-156 -б. Түркстан Республикасынын кыргыз илимий экспедициясынын Мамлекеттик илимий советке кыргыз турмушу б-ча этнографиялык материал бергендиги ж-дө маалымат. А. и. 8 томдон турган (2000 бетке жакын) «Манас» эпосунан кол жазма бар экендиги айтылат. Первое письмо Хусаина Фаизханова Чокану. 7 апр. 1963 г. Там же. Каттын ээси «Көкөтөй-хан» ж-дөгү жомокко кызыкканын билдирип, аны жазуунун тарыхы ж-дө айтып берүүнү өтүнгөн. Потанин Г. Н. Биографические сведения о Чокане Валиханове. Там же.- С. 303-327 . Ч. Валихановдун өмүрү ж-дө ж-а кыргыздын «Манас» жомогун жазуу б-ча Чокон Валихановдун Г. Н. Потанинге айтып бергендери. Березии Н. Н. Продолжить изыскания, начатые Ч. Ч. Валихановым (Наставление кандидату Катанову). Там же.- С. 478-480 Манас - каракыргыздардын эң сүйүктүү баатыры экендиги эскерилет. Потанин Г. Н. Отрывки из киргизского сказание о Идыге. Ч. Валихановдун кол жазмаларында каракыргыздардын «Манас» ж-дөгү дастанынан Көкөтөй-хандын өлүшү ж-а ага берилген

аш ж-дөгү эпизод бар. Веселовский Н. И. О поэме «Манас» в записи и переводе Ч. Ч. Валиханова: (Доложено на заседании Восточного отдела Русского археологического общества 21 марта 1902 г.). Ал Валихановдун чыгармалар жыйнагын редакциялап жаткан Н. И. Веселовскийдин кол жазмадагы Көкөтөй-хандын өлүшү ж-а анын ашы Ч. Валиханов тарабынан которулуп берилген эпизодунун орусча тексти ж-дө билдирүүсү. Бул китепте о. эле Ч. Валихановдун котормосунда эпостон үзүндүлөр ж-а билдирүүгө байланыштуу П. М. Мелиоранскийдин айткандары берилген. Мамыров М. «Манас» кыргыз элинин баатырдык эпосу. - Ф.: 1964. -23 б. Рецензия: Иманалиев К., Орунтаева Ж. Улуу эпоско арналган илимий эмгек // Мугалимдер газетасы. -1964. -30-июнь. Мамыров М. Ч. «Манас» - героический эпос киргизского народа (по варианту Саякбая Каралаева). - Ф.: 1964. -(АН Кирг. ССР. ИЯЛ) - Список работы авт: с. 23 (4 назв.) «Манас»: киргиз халк эпоси. Миртемир торж. 1 китеп («Манас» / Пер.: Миртемира. Илл. М. Рейха). - Ташкент.: 1964. -442 с. илл. 12 л. Рецензиялар: 1) Каримов М. «Манас» на узбекском языке // Узбекстон маданияты. -1966. -3 авг.; 2) Мамыров М. «Манас» эпосу өзбек тилинде // Узбекстон маданияты. - 1964. -10 июня; 3) Мамыров М. «Манас» эпосу өзбек тилинде. // Узбекстон маданияты. -1965. -10-дек. Манасчи - киргизский народный сказитель, исполнитель национального эпоса «Манас» // Театральная энциклопедия - т. 3. - М.: 1964. Юнусалиев Б. «Манас» эпоси хакида // «Манас». - Ташкент.: 1964. Бул макала «Манас» ж-дөгү көптөгөн маалыматтардан тышкары «Манас» эпосу өзбек эпосу «Алпамыш» м-н салыштырылат. Мусаев С. Образ Каныкей: (Из проблем народности эпоса «Манас»). - Ф.: 1964. - 37 с. (Кирг. гос. ун-та). – Список работ авт.: с 37 (8 назв.) Автореферат. Каныкейдин образы ж-дө. Трегуб С. Илиада киргизского народа: (Эпос «Манас») // Спутники сердца. - М.: Сов. писатель, 1964 Манасчы Саякбай Каралаев ж-дө. Макала 1940-ж. эле жазылгандыгы айтылат. Убрятова Е. Н., С. Е. Малов: (К 80 летию со дня рождения) // Проблемы тюркологии истории востоковедении. - Казань.: 1964. Чокан Валиханов в воспоминаниях современников. - Алма-Ата: 1964. -209 с. Айтматов Ч. Он знает миллион строк океаноподобного «Манас»: (Сказитель С. Каралаев) // Сов. Союз. -1964. - № 1. Aitmatov C. He knows one million lines of folk epos by heart. -- «Soviet Union,»' - 1964, -- № 167. -- p. 17 Манасчы С. Каралаев ж-дө. Англис тилинде. Aitmatov C. Millon veršū: Starý hrdinsky epos «Manas» a jeho pevec Sajakbaj Karalajev. - Steni o Sovet. Svazu, - 1964, - r. 13, - s. 4, - s. 68 -69, - 1 obr. Ч. Айтматов. «Манас» эпосужана аны айтуучу С. Каралаев ж-дө. Чех тилинде. Айтматов Ч. Он знает миллион строк океаноподобного «Манаса»: (О сказителе-манасчи С. Каралаева) // Сов. Киргизия. -1964. - 7 февр. Айтматов Ч. Океандай болгон «Манастын» миллион сабын айта алат: (Манасчы Саякбай Каралаев жөнүндө.) // Кыргызстан пионери. -1964. -28-февр. Жогорку макаланын кыргызча котормосу. Абдылдаев Э. Манасчы Багыш Сазанов жана анын варианттарынын өзгөчөлүгү // Кырг. ССР ИАнын кабарлары. - (Коомдук илимдер сериясы. Адабият таануу) -2 чыгышы.1964. -IV т. - ...б. Мусаев С. «Манас» эпосундагы аялдардын образы проблемасына карата (Каныкейдин образы ж-дө) // Кыргыз ССР ИАнын кабарлары. - (Коомдук илимдер сериясы. Адабиятаануу) -2-чыгышы 1964. -IV т. Маликов К. Биздин «Айчүрөк». (Операнын коюлушуна 25 жыл толушуна карата) // Сов. Кыргызстан. -1964. - 12-апр. «Манас» на узбекском языке // Сов. Киргизия. - 1964. - 31 май. Крапченко М. Литературоведение в 1963 году // Вопросы литературы. – 1964 - № 5. Э. Абдылдаевдин «Манас» эпосу ж-дөгү изилдөөсүнө токтолот. Мамыров М. «Манас» эпосу өзбек тилинде // Сов. Кыргызстан. -1964. -10-июнь. «Манастын» I томунун өзбек тилинде чыгышы ж-дө. Иманалиев К. Улуу эпоско арналган илимий эмгек // Мугалимдер газетасы. -1964. -30-июнь. М. Мамыровдун илимий эмгегинин маанисине, маңызына токтолот. Жумалиев К. «Манас» мен манасшы // Казак эдабиети. -1964. -17-июль. Автор «Манас» эпосунун идеялык-көркөмдүк жетишкендиктерине токтолот, сюжети, стили ж-дө сөз козгойт. Эпостогу башкы

каарман Каныкейдин образын толук ачып берүүгө далалаттанат. Саякбай Каралаевдин чыгармачылыгына кеңири токтолот. Жумалиев К. «Манас» менен манасчы // Сов. Кыргызстан. -1964. -26-июль. Жогорку макаланын казакчадан которулуп, кыргызча басылышы. Мамыров М. Карья педагог, манасчы жана фольклорист: Ыбрай Абдрахманов // Мугалимдер газетасы. -1964. -25-авг. Кереметтүү жомокторду сактоочу // Сов. Кыргызстан. -1964. -10-сент. Кинорежиссёр Б. Шамшиевдин Каралаев тууралуу дарек фильми ж-дө. Кудайбергенов К. Карыкпас талант, картайбас өмүр // Ленинчил жаш. -1964. -25-окт. Манасчы С. Каралаев ж-дө. Алагушов Б. Өчпөс элестер: (Манасчы С. Каралаевдин 70 жашка толушуна карата.) // Мугалимдер газетасы. 1964. -27-окт. Мамыров М. Хранитель народной мудрости: (К 70 летию манасчи С. Каралаева) // Сов. Киргизия.-1964. -27 окт. Сыдыкбеков Т. Асыл мурасты уланткан залкар манасчы // Сов. Кыргызстан. -1964. -27-окт. Ыбыкеев С. «Манас» эпосундагы эмгек жөнүндөгү идеялар // Мугалимдер газетасы. -1964. -27-окт. Каралаев С. Тулпардын сыны: «Манас» эпосунан // Ала-Тоо. -1964. - № 10. Эпостон үзүндү. Мамыров М. Манасчы Мамбетаалы: Адам, мезгил, талант: (Мамбетаалы Ашымбаев) // Ленинчил жаш. -1964. -4-нояб. Мамыров М. Даңктуу манасчы // Ала-Тоо. -1964. № 11. «Манас» жана манасчы: Саякбай Каралаев жөнүндө ойлор // Ала-Тоо -1964. - № 11. Сыдыкбеков Т. Улуу манасчы С. Каралаевге алкыш // Ала-Тоо. -1964. - № 11. Ыбыкеев С. «Манас» эпосундагы динге каршы идеялар // Ленинчил жаш. -1964. -4-дек. Мамыров М. Чокон Валиханов жазып алган «Манас» эпосунун кол жазмасы табылды // Сов. Кыргызстан. -1964. -8-дек. Ыбыкеев С. «Манас» эпосундагы эмгек жөнүндөгү идеялар // Мугалимдер газетасы. -1964. -27-дек. Айтматов Ч. Каралаев жөнүндө ой жүгүртүү // Ала-Тоо. -1964. - № 12. С. Каралаевдин чыгармачылык портрети. 1965. Амитин-Шапиро З. Л. Литература о Киргизии (1925-1936): Аннотированный указатель. - Ф.: 1965. - Т. 2. - Вып. 1. (Библиография Киргизии в 4х т.). Ahmet Kabakli, Türk Edebiyatının Cilt: 1, Türkiye Basimevi.- Istanbul, 1965, - IX 591 + (3) s. Not: Satuk Buğra Han Menkibesinin Manas Destanına zeminhazırladığı 27. Sda söz edeiyor. Boratav P., Bazin J. Er-Töshtük: Intraduction. - In: Aventures merveilleses sous terre et ailleure de Er-Töshtük le geant des atepes. - Paris, 1965. «Манас» баатырдык эпосунун кыргыз, казак ж-а татарча варианттарынын жарыяланышы, алардын аткаруучулары ж-дө. Жакишев Ө. Россиянын окумуштуулары жана «Манас» (Ученые России и «Манас») // Боордош Россия -- таң жарган заманыбыз. - Ф.: Кыргызстан, 1965. Орус окумуштууларынын «Манас» эпосу б-ча изилдөөлөрү ж-дө. Каралаев С. Тулпарлар: Бөбөктөр жана мектеп жашындагы балдар үчүн. - Ф.: Мектеп, 1965. -59 б. илл. Маргулан А. Шокан жазып алган «Манас» ыры // Вестник АН Казахской ССР. -1965. - № 1. Ч. Валиханов жазып алган «Манас» эпосу ж-дө. Сидельников В. Основные проблемы современной науки о поэтическом творчестве народов СССР // Фольклор народов Сибири: (Сб. статей). - Улан-Удэ.: Бурят. кн изд-во, 1965. Ыбыкеев С. Из истории свободного киргизского народа. - М.: 1965. -21 с. (АН СССР. Ин-т философии). Жээнчороев Ж. Убагында урматтайлы (Эскерүүлөрдү да эске алсак) // Ленинчил жаш. 1965. -24-январь. Нурулло А. «Манас» тажик тилинде // Ала-Тоо. -1965. - № 1. Бегалиев С. Поэтика эпоса «Манас»: заметки литературоведа // Лит. Кыргызстан. -1965. - № 2. Маргулан А. «Манастын» Шокан жазып алган нускасы табылды // Казак адабиети. -1965. -9-апр. (Макалалар казак тилинде). Маргулан А. «Манас» эпосун изилдөөдөгү жаңы табылга // Сов. Кыргызстан. -1965. -15-апр. Абдылдаев Э., Сарыпбеков Р. «Манас» эпосунун илимий басылышы. (Москвадан орус жана кыргыз тилинде басылышы жөнүндө) // Кыргызстан маданияты. -1965. -27-июнь. Сабиров Б. Манасчы эне // Кыргызстан пионери. -1965. -10-июль. Семетейчи Сейдене Молдокееванын чыгармачылыгы ж-дө. Манасчы жөнүндө киноповесть. // Сов. Кыргызстан. -1965. -1-авг. С. Каралаевге арналган дарек фильм ж-дө. Атактуу манасчы // Кыргызстан пионери. -1965. -14-окт. Каралаев С. ж-дө. Абдракунов Т.

«Манас» жана «Алып-Манаш»: (Окшоштугу, айырмасы) // Ала-Тоо. -1965. - № 10.

Мамыров М. «Манас» эпосу өзбек тилинде // Сов. Кыргызстан. -1965. 10-дек. 1966.

Абдылдаев Э. «Манас» эпосу менен алтайлыктардын баатырдык поэмаларынын эпикалык байланышы // «Манас» эпосун изилдөөнүн кээ бир маселелери. - Ф.: 1966. Рецензия: Илипаев А. «Манас» боюнча жаңы эмгек // Кыргызстан маданияты. -1966. -10-январь.

Жумалиев К. «Манас» жайлы бирер сөз - Стиль - өнөр ерөкшөлүгү. (Джумалиев К. Несколько слов о «Манасе» - Стиль - особенное искусство). - Алма-Ата.: 1966. Автор кыргыз элинин баатырдык эпосу «Манаска» чоң баа берүү м-н бирге Каныкейдин образына токтолуп, андагы бийик патриоттуулукту белгилейт. Эпостун идеялык-көркөмдүк даражасын, сюжетин, композициясын талдайт, Кыдырбаева Р. История изучения эпоса «Манас» в послереволюционные годы: Объединенная науч. сессия, посвящ. 40 летию Кирг. ССР и коммунистической партии Киргизии: Тезисы докладов. - Ф.: 1966. Эпостун революциядан кийинки мезгилде изилденишине токтолгон. Мамытбеков З., Абдылдаев Э. «Манас» эпосун изилдөөнүн кээ бир маселелери - Ф.: Илим, 1966. - 245 б. - (Кыргыз ССР ИАнын Тил ж-а адабият ин-ту). Мамытбеков З. Октябрь революциясына чейин «Манас» эпосун жыйноонун жана изилдөөнүн тарыхы // «Манас» эпосун изилдөөнүн кээ бир маселелери. - Ф.: 1966.

Prof. Dr. M. Fuad Köprülü, Edebiyat Arastirmalari, Türk Tarih Kurumu Basimevi, Ankara, 1966. - XIV 472. Кыргыздын улуттук эпосу «Манас» ж-дө. «Манас» гэдэг туульсын иэгэн булгээс Б. Энэбиш монголчлов. Цтга захиол урлаг, - 1966. - № 44. Манастын туулушу монгол тилинде. Manass. Der Brief Kanykens: Episode aus dem kirgisischen Nationalepos, - Sinn und Form, Berlin, - 1966. № 2. 8. 457 467. Каныкейдин каты. «Манас» эпосунун эпизоду. «Манас» эпосу чет өлкөлөрдө // «Сов, Кыргызстан. - 1966. -6 февр. «Манас» шагаат за границу // Сов. Киргизия. -1966. -6 февр. «Манас» эпосунун француз тилине которулгандгы ж-а Берли радиосунан «Манас» эпосу ж-дө немис тилинде уктуруу берилгендиги маалымдалат, «Манас» шагаат за границу // Мугалимдер газетасы -1966. -15-февр. Түрк жазуучусу француз тилинде жарык көргөн «Манас» эпосун Ч. Айтматовго эстеликке бергендиги ж-дө. En bref: Frounze. «Manastchi.» - Oeuvres etopinions, 1966, - №- 1. С. Каралаевге ариалгаи. «Манасчы» документ фильми ж-дө. Француз тилинде. Бегалиев С. К вопросу о поэтике эпоса «Манас» // Изв. Акад. наук Кирг. ССР. -1966. - № 3. Эпостун поэтикалык чыйырлары жөнүндө. Шеина Д. Древнее эхо Тянь-Шаия // Комс. правда. 1966. -7 апр. «Манас» ж-а аны айтуучу Ы. Абдрахманов ж-дө көлөмдүү макала. Pörzgen.H. Manass ist aufgeschrieben. Ein Heldenepos in der Kirgiszensteppe. FAZ, 1966, 3/1, № 1, 5, 14. «Манас» эпосу ж-до маалымат берилет. Немис тилинде. Goldstein W. Wochend am Issyk-Kul. - Nenes Deutschland, 1966, Beilage № 6 zu № 43. С. Каралаев м-и кездешүү ж-дө. Немец тилинде. Weise, Klaus. Ein Manastschik erzählt. ... Berliner Zeitund, 1966, - № 126. С. Каралаев ж-дө немец тилинде. 1966. -8 мая. -3.4. Манасчи рассказывает о киргизском народном эпосе «Манас», о С. Каралаеве о современной Киргизии. Сабиров Б. Эмгеги сиңген карыя // Кыргызстан пионери. -1966. -12-май. «Манас» айтуучу ж-а жыйноочу И. Абдрахманов ж-дө. Куранбаев Х. Халк талантининг юксак чуккиси // Ўзбекистон маданияты. -1966. -6-июль. Автор «Манас» эпосунун дүйнөлүк маанисине баа берип, аны өзбек тилине которгон жазуучу Миртемирге чоң рахмат айтат. Куранбаев Х. Высокий образец народного творчества (О переводе Миртемиром нар. эпоса «Манас» на узб. языке) // Еш ленинчи. 1966. -6-июль. Каримов М. «Манас» өзбек тилинде // Узбекистон маданияты. -1966. 26-авг. Эпостун өзбек тилине мыкты которулгандыгы ж-а котормонун айрым бир кемчиликтери көрсөтүлгөн. «Манас» жаңы досторго ээ болду // Лениндик туу (Талас). -1966. -27-авг. «Манастын» боордош элдердин тилдерине которулуп жатканы тууралуу. Каралаев С. Сулуулар // Ала-Тоо. -1966. - № 7. «Манас» эпосундагы аял каармандардын портреттери ж-дө. Ауэзов М. Манасчылар // Ленинчил жаш. -1966. -11, 13, 16-сент. Манасчылар С. Орозбаков, С.

Каралаев ж. б. ж-дө. 1967. Абдылдаев М. Синкретизм пережитков доисламских и исламских верований киргизов (на материала Кирг. ССР). - Ф.: 1967. -22 с. - (АН Кирг. ССР. Отд-ние обществ, наук). Ислам динине чейин ж-а андан кийин да кыргыздардын динге ишениминин бөлүнбөстүгү, бир бүтүндүгү ж-дө. Оозеки чыгармачылыгынан, а. и. «Манастан» мисалдарды келтирет. Абдылдаев Э. Об эволюционном развитии эпоса «Манас»: Автореферат канд. дисс. - Ф.: 1967. -28 с. Бегалиев С. Вопросы поэтики эпоса «Манас». Автореферат канд. дисс. - Ф.: 1967. -26 с. Гусев В. Е. Эстетика фольклора. Л.: Наука, 1967. -319 с. (АН СССР. Ин-т русской литературы (Пушкинский дом). 46, 131, 135, 237, 288-б. «Манас» эпосу иликтенет. Каралаев С. Баатырлар. Айымдар: Тестиер балдар үчүн / Сүрөтчү Б. Жумабаев. - Мектеп. -1967. -107 б. Кыдырбаева Р. З. К проблеме традиционного и индивидуального в эпосе «Манас». - Ф.: Илим, 1967. -112 с. Кудайбергенов К. Шокан, Муктар жанэ «Манас» // Казак адэбиети. -1967. -13-январь. Маликов К. Абай, Муктар жеринде: Жол сөзү // Кыргызстан маданияты. -1968. -17 январь. Юнусалиев Б. М. Улуу эпос, укмуштуу жомокчу // Ала-Тоо. 1967. - № 1. Кудайбергенов К. Чокон, Муктар жана «Манас» // Кыргызстан маданияты. -1967. -24-февр. Борисов Л. «Манас» известен с XIV века ... // Лит. Киргизстан. -1967. - № 3. Mehmet isa Aral, «Sovyetler Birliginde Manas Destaninin 1000. Yilini Kutlama Mesclesi» Türk Dünyasi Tarih Dergisi, Sayi: 6, Haziran. -1967. -10-12. Урматтуу редактор //Кыргызстан маданияты. -1967. - 23-июнь. Кыргыз Илимдер Академиясынын «Манас» секторунун окурмандарга «Манас» эпосунун жаңы варианттарын жыйноого жардамдашуусун суранып кайрылуусу. Сыдыкбеков Т. Ата мурасы жөнүндө сөз. // Кыргызстан маданияты. -1967. - № 6-7. Мамытбеков З. Кыргыздын байыркы тарыхы менен жазуулары жана «Манас» // Ала-Тоо. -1967. - № 6. Медетбеков А. Манасчы жөнүндө баян // Кыргызстан маданияты. - 1967. - 28-июль. Татур С. «Манас» в «Библиотеке мировой литературы». // Сов. Киргизия. -1967. -18-авг. «Манас» эпосунун «Дүйнөлүк адабияттын китепканасы» сериясына басууга даярдалып жатканы ж-дө. «Манас» - народная энциклопедия // Огонек. - 1967. - № 38. Manas. - In: Riteraturen der Völker der Sowjetunion. - Lelpsig, -1967. «Манас» эпосу ж-дө статья көрсөткүчтө берилген. The focus of literature. -- In: Allworth E. Central Asia. A century of Russian rule. - New York and London, 1967. Кыргыз элинин улуттук «Манас» эпосу ж-дө. Элдик оозеки чыгармаларды айтуучулар - манасчылар ж-а ырчылар ж-дө эскерилет. Англис тилинде. Lipkine, S. et Daronian, S. «Manass,» fiert du peuple Kirghize. - «Oeuvres et opinions, 1967,- № 8. «Манас» - кыргыз элинин сыймыгы. Поляк тилинде. Kolesnikowa N. Nowy adres mistrozow. - Ekran, W - wa, - 1967, - № 9. «Манасчы» кинотасмасына рецензия жазылган. Поляк тилинде. Enos - rzeka: Manas. - Przujaża, Warasawa, -1968. - № 20. «Манас» эпосунун жазылышы ж-дө. Поляк тилинде. Мамытбеков З. Турецкие ученые о киргизской литературе // Сов. Киргизия. -1967. -12 дек. Түрк окумуштууларынын «Манас» эпосун изилдеп үйрөнүп жаткандыгы ж-дө. Мамытбеков З. Мухтар Ауэзов - исследователь эпоса «Манас». // Сов. Киргизия. -1967. -16 дек. М. Ауэзовдун «Манас» эпосун изилдегени ж-дө. Ауэзов В. Н. Окуу, изденүү жылдарында // Кыргызстан маданияты. -1967. -20-дек. Мылтыкбаев Р. Мухтар Ауэзов жана кыргыз адабияты // Кыргызстан маданияты. -1967. -27-дек. М. Ауэзовдун «Манас» эпосун изилдегени ж-дө. Мамытбеков З. Кыргыз эпосу француз тилинде // Сов. Кыргызстан. -1967. -28-дек. Француз тилинде чыккан «Эр Төштүк» эпосу ж-дө сөз болот. Ошону м-н бирге «Манас» ж-дө да учкай сөз бар. 1968. Abdülkadir Inan, Makaleler ve Incelemeler, Türk Tarih Kurumu Vayinlari Seri VII. No: 51, Türk Tarih Kurumu Basimevi, Ankara, 1968. -XXXVIII + 714. Абрамзон С. М. Киргивский героический эпос «Манас» как этнографический источник (к постановке проблемы изучения) // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. Абрамзон С. М. Киргизы в их этногенетических и историко-культурных связях с народами определяемых стран. - Л.: 1968. -39 с. (АН СССР. Ин-т этнографии им. Н. Н.

Михлухо-Маклая). - Список работ авт., (37 назв.). Ушул эле тема б-ча 1967-ж. авторефератты жарыялаган. Алмаши Г. Прощание героя Манаса с сыном Семетеем: Из каракиргизского эпоса «Смерт Манаса» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. Бегалиев С. О поэтике эпоса «Манас» Ф.: Илим, 1968, Берков П. Н. Идея родины в «Манасе» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. -Ф.: 1968. Бериштам А. Н. Эпохи возникновения киргизского эпоса «Манас» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. ... Ф.: Илим, 1968. Валиханов Ч. Ч. Очерки Джунгарии // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968, История Киргизской ССР: В 2х т. / Редколлегия: Б. Д. Джамгерчинов (глав. ред.) и др. - Ф.: Кыргызстан, 1968. - Т. 1. с илл.: 13 л. илл. «Манас» эпосунда 16-к-га чейинки тарыхый окуялардын ж-а кыргыз-ойрот мамилелеринин чагылдырылышы ж-до айтылат. «Манас» - героический эпос киргизского народа: Сб. статей. - Ф.: Илим, 1968. Маргулан А. Предисловие // Ч. Ч. Валиханов. Собрание сочинений в пяти томах. - Алма-Ата.: Наука, 1968. - т. IV. - (Академия ивук Казахской ССР. Ин-т истории, археологии и этнографии им. Ч. Ч. Валиханова) - т. IV. Ч. Валихановдун «Жапайы талаа кыргындарынын аш берүүсү» (Көкөтөй хандын ашы) деген эмгеги ж-до айтылат. Медетбеков А. «Манас» эпосунун жаралышынын маселесине карата // Кыргыз ССР Илимдер Академиясынын кабарлары. -1968. Меньшиков М. Рассказы о Киргизии. - М.: Дет. лит., -1968, 18 22-б. Манасчы Саякбай ж-до. Мусаев С. От редактора // «Манас» героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. Осмонкул. Менин өмүрүм: (Эскертүүлөр). - Ф.: Кыргызстан, 1968. -175 176-б. Манасчы Сагымбай Орозбаков м-н жолукканы, анын айтканы «Манасы», аткаруучулук өнөрү ж-до. Манасчы Акат Рысмендеев ж-до да кыскача маалымат бар. Паливанов Е. Д. О принципах русского перевода эпоса «Манас» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. - Радлов В. Предисловие // «Манас» ... героический эпос киргизского народа Ф.:Илим, 1968.: Рахматуллин К. Творчество манасчи // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. Советское литературоведение за 50 лет / Редколлегия: В. Г. Базанов (гл. ред.) и др. - Л.: Наука, 1968. Фрунзе (азыркы Бишкек) шаарында «Манас» эпосу б-ча өткөн чоң жыйындагы пикир алмашуулар ж-до. Фалев П. Как строится каракиргизская былина // «Манас» - героический эпос киргизского народа, Ф.: Илим, 1968. Юнусалиев Б. М. Киргизский героический эпос «Манас» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1968. Юнусалиев Б. М. Киргизский героический эпос «Манас» // История Киргизской ССР. - Ф.: 1968. - Т. 1. Илипаев А. «Манас» боюнча жаңы эмгек // Кыргызстан маданияты. -1968. -10-январь. Сейитказиева Н. Элдик турмуштун күзгүсү // Кыргызстан маданияты. -1968. -10-январь. Кыргыз мамлекеттик тарых музейинин директору жол. Сейитказиеванын билдирүүсү. Манастын мавзолейинин манетасы музейдин экспонаты болот эле деген пикирди айтат. Маликов К. Абай, Мухтар жеринде: Жол сөзү // Кыргызстан маданияты. -1968. -17-январь. № 6-7. Касымбеков Т. Назармат сактаган казына // Кыргызстан маданияты. -1968. -24-январь. «Мажу муаил-ат Таберик» кол жазмасы ж-до очерк. Аны көп жылдардан бери аруу тутуп сактаган киши ж-до баяндайт. Фотосүрөттө Назарматтын портрети, «Мажу муаил-ат Таберик» кол жазмасынан бет берилген. Бреус Ф. «Манас» жана манасчылар // Ленин жолу. 1968. -2-февраль. Бреус Ф. Корни и листья «Манаса» // Комс. Киргизия. -1968. -6 февраль. Мамыров М. «Манас» жана жомокчулар. // Жаш ленинчи. -1968. - № 2. Бектуров Ж. Агайым академик // Ленинчил жаш. -1968. -26-март. Б. М. Юнусалиевдин ишмердиги ж-до. «Манас» // Культура и жизнь. -1968. - № 3. Кашук Ю. Гомер в краю небесных гич (Гомер в краю небесных гор) // Украина. - 1968. - № 4. С. Каралаевдин чыгармачылыгы, анын «Манасынын» дүйнөлүк маданият казнасында алган орду ж-до. Henry Bordage. Voyage en kirghizie. L Iliade des stepes. // Humanité, -1968.



№ 18. Очеркте автор «Манасты» «Талаа Илиадасы» деп атоо м-н ага кеңири мүнөздөмө берет. Жумаев М. Манасчы Каба // Кыргызстан маданияты. -1968. -4-сент. Карпенко В. «Манас» включен в серию «Эпосы народов СССР» // Сов. Киргизия. -1968. -20 сент. Абдуль. Манастын күмбөзү калыбына келет (Мавзолей Манаса будет реставрирован) // Кыргызстан маданияты. -1968. - 1-окт Абдыракунов Т. Енисейлик кыргыздардын кылычы эмнн үчүн курч болгон. // Кыргызстан маданияты -1968. - 29-окт. уландысы: -1968. Айтмамбетов Д. Дагы да Манастын күмбөзү жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1968. -29-окт. Автор бул макалада Манастын күмбөзүнүн сырткы жагы гана эмес, ичи да калыбына келтирилиши керек деп жазат. Бетлугии М. Манасчы ушинтип болот: (Очерк) (А. Жуманалиев) // Кыргызстан маданияты. -1968. -6-нояб. Сыдыкбеков Т. Тарых жана «Манас» // Ала-Тоо. -1968. - № 11. (тарых баракчасы). Сыдыков С. Эстеликтерге кыскача түшүнүктөр // Ала-Тоо. - № 11. Жепель В. Жемчужина устного творчества // Правда. -1968. -8 дек. «Манас» эпосунун текстинин «СССР элдеринин эпостору» деген академиялык басылышка даярдалып жатышы ж-дө. Усманов А. Сейдана - сказительница «Манаса» // Комс. Киргизии. -1968. -14 дек. Айтуучу С. Молдокеева ж-дө. Осмонов А. Сейдене - манасчы (Молдокеева // Ленин жолу. -1968. -18-дек. Три миллиона строк «Манаса» // Ежемесячный информационный бюллетень союза писателей. -1968. - № 12. «СССР элдеринин эпостору» деген серияда «Манас» эпосунун даярдалып жатышы ж-дө.

**1969.** Абрамзон С. М. Киргизский героический эпос «Манас» как этнографический источник (к постановке проблемы изучения) // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Мурда жазылган макала бир катар толуктоолор м-н бул жыйнакка киргизилген. Айтмамбетов Д. Культуры киргизского народа и основные направления ее развития во второй половине XIX - начале XX вв. - Алма-Ата.: 1969. -55 с. - (АН Каз. ССР. Ин-т истории, археологии и этнографии им. Ч. Ч. Валиханова). Список работ. авт.: (27 назв.). Алмаши Г. Прощание героя Манаса с сыном Семетеем: (Из каракиргизского эпоса «Смерт Манаса») // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим,

**1969.** Берков П. Н. Идея родины в «Манасе» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Илим, 1969. 192 202-б. Мурда жарыяланган макала бир катар өзгөртүүлөр м-н жыйнактан орун алган. Бериштам А. Н. К происхождению имени Манас // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Бернштам А. Н. Эпоха возникновения киргизского эпоса «Манас» // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Валиханов Ч. Ч. Очерки Джунгарии: (Соч. Ч. Ч. Валиханова. - СПб.: 1904) // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.:

Илим, 1969. Ауэзов М. Киргизская героическая народная поэма «Манас» // Киргизский героический эпос «Манас». - М.: 1969. Мухтар Ауэзов // Писатели Казахстана: 1917-1967: (Справочник). - Алма-Ата: Жазушы, 1969. 41-43-б. Мухтар Ауэзов кыргыздардын «Манас» эпосун изилдөөчү катары эскерилет. Ормонов Т. «Манас» эпосунун мектептеги тарбиялык мааниси // Окутуу жана тарбиялоо процессинин кээ бир маселелери. - Ф.: Мектеп, 1969. Поливанов Е. Д. О принципах русского перевода эпоса «Манас» (тезисы доклада) // «Манас» - героический эпос киргизского народа. Ф.: Илим, 1969. Радлов В. В. Предисловие // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Рахматуллин К. А. Творчество манасчи // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Фалев Г. А. Как строится каракыргызская былина // «Манас» - героический эпос киргизского народа. - Ф.: Илим, 1969. Hatto, A. T. «Almambet, Er Kökçö and Ak Erkeç.» - Central Asiatic Journal, XIII, 1969. «Манас» эпосунун каармандары - Алмамбет, Эр Көкча ж-а Ак Эркеч ж-дө. Англис тилинде. Хатто А. Т. Алмамбет, Ер Кокчо и Ак Аркеч: Эпизод из киргизского героического цикла «Манас» // Висбаден (1969). Hatto A. T. Kukltay and Bok

Murun: A comparison of two related heroic poems of the Kirghiz, Pt. 1, 2. - BSOAS. 1969. - vol. 32 - № 2 - p. 344-378 ; -1969. - vol 32 - № 3 - p541- 570. «Манас» эпосунун Көкөтай м-н Бокмурун поэмасын салыштырат. Хатто А. Т. Кокөтай и Бокмурун: Сравнение двух родственных героических поэм киргизов - I-II. Издан Лондонским университетом, 1969. - Т. XXXII. - Часть II-III. Hatto A. T. The birth of Manas. - Asia major XIV, London, 2. 1969. Манастын төрөлүшү («Манас» эпосунан үзүндү). Англис тилинде. Хатто А. Т. Рождение Манаса: Сравнение двух ветвей героического эпоса на киргизском языке // Центральная Азия. ... Лондон.: 1969. - Т. XIV -- Часть. 2. Chadwick N. K., Zhirmunsky V. Oral epics of Central Asia - Cambridge: Univ. Press, 1969. -VII, 366 p. Орто-Азия элдеринин эпикалык чыгармалары. Кыргыздын баатырдык эпосу «Манас» ж-дө. Англис тилинде. Orozbekov Sagimbai, ruorder of «Манас». - В. Кн.: Chadwick, N. K. Oral epics of Central Asia. - Cambridge, -1969. Манасчы С. Орозбаков ж-дө. Англис тилинде. Karalaev, Saiakbai. - В. Кн.: Chadwick N. K. Oral epics of Central Asia. - Cambridge, 1969. Англис тилинде. Манасчы С. Каралаев ж-дө. Керимбаев Б. Устаты Чойке экен: (манасчы М. Алымбаев) // Кыргызстан маданияты. - 1969. -29-июнь. Жигитов С. Бир жыйнакты окуган соң // Кыргызстан маданияты. 1969. -26-февр. Соперничая с «Илиадой» - // Комс. Киргизии. -1969. -27 февр. Кыргыз Илимдер Академиясынын «Манас» сектору «Манасты» «СССР элдеринин эпостору» сериясында басылышын даярдап жаткандыгы ж-дө маалымат. Абдыракунов Т. VII-VIII кылымдардагы Енисей кыргыздары жөнүндө этнографиялык маалыматтар жана элдик оозеки чыгармачылык // Ала-Тоо. -1969. - № 8. Панорама недели // Неделя. -1969. Кыргыз Илимдер Академиясынын окумуштуулары «Манас» эпосунун башкы каарманынын кейипкерин аныкташкандыгы ж-дө. Сыдыкбеков Т. Улуу сөз жөнүндө ой // Кыргызстан маданияты. - 1969. -28-май. «Манас» эпосунун генезиси ж-анын түрк элдеринин маданияты, тарыхы м-н байланышы ж-дө. Табалдиев А. Гомер жана Гомерлер // Ала-Тоо. -1969. - № 6. Зарубежное издание «Манаса» // Сов. Киргизия. -1969. -3 июль. «Манас» эпосунун Берлинде немец тилинде чыгышы ж-дө маалымат. Зарубежное издание «Манаса» // Мугалимдер газетасы. - 1969. -3 авг. Эпостун немец тилинде басылышынан үзүндүлөр берилген. Айтматов Ч. Золотые ворота // Известия. -1969. - 1 авг. Элибиздин алтын дарбазасы - улуу эпос «Манас» ж-дө. Айтматов Ч. Алтын дарбаза // Кыргызстан маданияты. -1969. -6-авг. Жогорку макаланын кыргызчасы. Айтматов Ч. Золотые ворота // Сов. Киргизия. -1969. -3 авг. Жогорудагы макаланын орус тилинде Кыргызстанда басылышы. Иногоров Р. Кардошлигмиз тимсоли // Узбекистон маданияты. -1969. -26-авг. «Манас» эпосу тууралуу эскерилет. Кардошлигмиз асарлари узбек тилинде // Узбекистон маданияты. -1969. -5-сент. Усмонов Э. Инкилобда тутилган саньет // Узбекистон маданияты. -1969. -5-сент. «Манас» эпосу эскерилет. Мирзо Енгин. Юрт Фидокори // Узбекистон маданияты. - Янгин. -1969. - 12-сент. «Манас» эпосу ж-а «Манас» операсы ж-дө. Ормонов Т. Элдик мурастар жана тарбия иши. Окуучуларды согуштук патриоттук тарбиялоодо «Манас» эпосунун тийгизген таасири // Мугалимдер газетасы. -1969. -20-сент. Айтматов Ч. «Манас» - эпос океан. - Циня. -1969. -21 сент. (на латыш. яз.). Керимбаев К. «Семетей» айткан Сейдене // Ленин жолу. - 1969. -12-нояб. Юнусалиев Б. М. Пол миллиона эпических строк // Сов. Киргизия. -1969. - 16 нояб.

**1970.** Ali Çiçekli, Islamlıktan Önceki Türk Edebiyatı ve Eski Metinler, May Vayınları Genel Kültür Kitapları: 1 Edebiyat Dizisi: 1, Hasmət Matbaası, -- İstanbul, 1970. -152. История киргизской советской литературы // Редколлегия: Ч. Айтматов и др. Ответственный редактор З. Г. Осмонова. - М.: 1970. (Академия наук СССР. Ин-т мировой литературы им. А. М. Горького; Академия наук Кирг. ССР, Ин-т языка и литературы). 16-59-б. «Манасты» изилдөө ж-а жарыялоо тарыхы ж-дө айтылат ж-а үчилтикке жалпы мүнөздөмө берилет. Каралаев С. Семетейдин балалык чагы: Тестиер балдар үчүн. - Ф.: Кыргызстан, 1970. -67 б.,

сүрөт м-н. Керимжанов Б. Художественное наследие киргизского народа. // История киргизской сов. литературы. - М.: Наука, 1970. 16-23, 39-52-б. «Манас» ж-дө айтылат. Кудайбергенов К. Акын // Китепте: Эл дастандары жана акын. - Ф.: Мектеп, 1970. Кудайбергенов К. Кыргыз эпосторунун негизги типтери // Китепте: Эл дастандары жана акын. - Ф.: Мектеп, 1970. Кудайбергенов К. Эпикалык салт жана импровизация // Китепте: Эл дастандары жана акын. - Ф.: Мектеп, 1970. Millatatt E. Manas: Versuch einer Aufhellung. - Sinn und Form, Berlin, - 1970 - Н. 5. - s. 1242-1246. «Манас» эпосунун ГДРде басылышы ж-дө. Мусинов А. Казахские ученые о киргизском эпосе «Манас» // Межнациональные связи казахской литературы. - Алма-Ата.: 1970. 138 148-б. Казак окумуштуулары Ч. Валиханов, М. Ауэзов, А. Маргулан, К. Джумалиев, Е. Исмаиловдун «Манас» эпосун изилдөөлөрү ж-дө. Суванбеков Ж. Героический эпос киргизского народа: Автореферат дисс. на соискание учен. степени доктора филол. наук (648 фольклористика). - Ф.: 1970. -62 с. Художниктин иштеринен // Кыргызстан маданияты. -1970. -7-январь. Б. Жумабаевдин «Манас» эпосу б-ча сүрөттөрү ж-дө. Академик Б. М. Юнусалиев (некролог) // Сов. Киргизия. -1970. - 20 февр. Караңыз: Сов. Кыргызстан. - 1970, - 20-февр., Кыргызстан маданияты. - 1970, -25-февр. Мугалимдер газетасы, -1970. - 22-февр; Изв. АН Кирг. ССР. -1970. - № 2. Академик Юнусалиевдин «Манас» изилдөөсү ж-а редакторлогону ж-дө. Абдылдаев Э. ж. б. Илимий эмгектердин жыйнагы: (Рецензия) С. Бегалиев, М. Мамыров // Кыргызстан маданияты. 1970. -18-март. Чоробаев Ж. Манасчы кыз // Кыргызстан маданияты. -1970. -24-июнь. Манасчы кыз Токон Мамытбекова ж-дө. Бектенов З. «Манас» жана Ысык-Көл // Кыргызстан маданияты. -1970. -29-июль. -5-авг. «Манас» эпосунуи 1100 жылдык юбилейине карата даярдык ж-дө баяндалат. Кулубеков А. Колдоого алынса (Манасчы С. Орозбаковго) // Кыргызстан маданияты. - 1970. - 12-авг. Кыдырбаева Р. Кылымдарды аралап: (Эпосту жыйноочу Ы. Абдрахманов) // Кыргызстан пионери. - 1970. -14-авг. «Манас» - кыргыз эли жараткан укмуш эпос // Кыргызстан пионери. 1970. -14-авг. Семетейдин Таласка биринчи жолу келиши // Кыргызстан маданияты. -1970. -14-авг. Семетейдин Таласка биринчи келиши // Кыргызстан пионери. - 1970. - 14-авг. Манастын күмбөзү калыбына келтирилди // Сов. Кыргызстан. -1970. -16-авг. Айтматов Ч. Из дальних странствий // Сов. Киргизия. -1970. -18 авг, Мусаев С. Манастын күмбөзү жөнүндө чындык // Сов. Кыргызстан. - 1970. - 30-авг. Окурмандардын Манастын күмбөзү ж-дө суроосуна толук жооп берилет бул макалада. Сыдыков А. Ата журттун келбети // Кыргызстан маданияты. -1970. -2-сент. «Манас» үчилтигинде туулган-өскөн жерибиздин көркөмдүгүнүн сүрөттөлүшү ж-дө. Эралиев С. Кеңколдун бери жагында: («Манастан») // Кыргызстан маданияты. -1970. -23-сент. Сооронов О. Семетейчи Сейдене // Кыргызстан маданияты. -1970. -30-сент. Айтматов Ч. Истоки // Сов. Киргизия. -1970. -6 окт. Сыдыков А. «Манас» эпоосундагы эрдиктердин идеалдары // Ала-Тоо. -1970. - № 10. Автор аталган эмгегинде баатырдык мотивдердин эволюциялык өнүгүшүн ачуу м-н бирге «Манас» эпосунун алгачкы баатырдык жомоктордон монументалдуу тарыхый эпоско айланышын көрсөткөн.

**1971.** Абрамзон С. М. Киргизы и их этногенетические и историко-культурное связи. - Л.: Наука. -1971. -403 с. (АН СССР. Ин-т этнографии им. Н. Н. Миклухо-Маклая). Рецензия: Юдахин К. К., Кляшторный С. Г. Устное поэтическое творчество: Анализ сюжета «Манаса» в историко-этнографическом аспекте // Сов. тюркология. -1973. - № 1. Prof. Dr. Bahaeddin Ögel, Türk Mitolojisi, Cilt: 1, Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Yayini No: 1, Tuk Tarih Kurumu Buzimevi, - Ankara, 1971. -XI- 644. Сейдакматов К. «Манаска» канча жыл? // Ленинчил жаш. -1971. -30-январь. Бегишев Т. «Манас» // Затаевич А. В. Киргизские инструментальные пьесы и напевы. - М.; 1971. Эпос ж-дө кыскача маалымат. Ирисов П. Жанровые особенности киргизских айтышей (10. 648. - фольклористика): Автореферат

дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук. - Ф.: 1971. -19 с. - (Киргизский государственный университет). - Список работы авт.: (4 назв.) «Манас» эпосуна кыскача мүнөздөмө берилет. История киргизского искусства: Краткий очерк / Под. ред. чл.- корр. АН Кирг. ССР А. Салиева. - Ф.: Илим, 1971. -407 с. с илл. - АН Кирг. ССР. Ин-т философии и права. Сектор эстетики и искусствоведения). Көкөтөй ханның ертегісі: Факсимиле // Шакан және «Манас». - Алматы.: Гылым, 1971. Литература народов СССР: Хрестоматия для высших учебных заведений / Составил, комментировал и снабдил очерками Л. И. Климович. - 3-е издание, переработанное. - Часть -2 я. - М.: Книга, 1971. «Манастан» кыска үзүндү ж-а эпос ж-дө маалымат бар. Маргулан Э. Шокан және «Манас». - Алматы.: 1971. - 164 б. Медетбеков А. К проблеме прекрасного в эпосе «Манас» (Специальность № 623): Автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. философ. наук. - Ф.: 1971. -23 с. Никипорец Н. Е. Новые зарубежные издания эпоса народов СССР: Текстологическое изучение эпоса. - М.: Наука, 1972. 206-210 -б. Эпос ж-де сөз болот. Ормонов Т. Идеи военно-патриотического воспитания в эпосе «Манас» // Проблемы воспитания: Матер. XIII респ. пед. чтений). - Ф.: 1971. Сыдыков А. Идеалы героические в эпосе «Манас»: Канд. дисс. - М.: 1971. -26 с. - (АН СССР. Ин-т мировой литературы им. Горького). Тыныбеков А. Семетей-күү / Затаевич А. В. Киргизские инструментальные пьесы и напевы. ... М.: 1971. Hatto A. T. The Kirgiz original of «Kukotay» found. BSOAS. -1971. -vol. 34. - pt. 2. - p. 379-386 . «Көкөтөй хандын өлүмү ж-а анын ашы» ж-дө илимий коментариясы м-н берилген. Юсупов С. Семетей // Затаевич А. В. Киргизские инструментальные пьесы и напевы. - М.: 1971. Шооруков К. «Манас» // Затаевич А. В. Инструментальные пьесы и напевы. - М.: 1971. Вольков Г. Письмо о «Манасе» // Лит. Киргизстан.-1971. - № 1. «Манас» эпосунун тарбиялык мааниси ж-дө. Күмүшалиев К. 43 жылдык эмгек // Кыргызстан маданияты. - 1971. -3-февр. Сүрөтчү А. Петровдун кыргыздын эпосу «Манас» б-ча графикалык эмгеги ж-дө. Жакыпбеков А. Изилдөөнү талап кылган маселе // Кыргызстан маданияты. -1971. -24-февр. К. Сейдакматовдун «Манастын» пайда болушу ж-дөгү макаласы б-ча талаш ойлор айтылат. (К. Сейдакматов. «Манаска» канча жыл? // Ленинчил жаш. -1971. - 30-январь. Медетбеков А. «Манастагы» поэтикалык күч. // Кыргызстан маданияты. -1971. -7-февр. Искусство чабытындагы маек: Кыргызстан компартиясынын XV съездинин делегаты // Кыргызстан маданияты. -1971. -3-март. «Манас» эпосу ж-а анын дүйнөлүк маданияттагы орду ж-дө. Ормонов Т. Кладезь мудрости и красоты // Сов. Киргизия. -1971. - 11 март. Эпостун тарбиялык маанисине токтолот. Артюхов С. Манасчи // Комс. Киргизия. -1971. - 30 март. Б. Шамшиевдин «Манасчы» кинофильми ж-дө. Виноградов В. Молдобасан Мусулманкулов // Кыргызстан маданияты. -1971. - 31-март. Автордун манасчы ж-дөгү толук эскерүүсү берилген. Саякбай Каралаев: (Некролог) // Сов. Кыргызстан. -1971. 9-май. Айтматов Ч. Замандаштар, агаин-туугандар: (Современники, братья). - Ошол эле гезитте Ч. Айтматовдун манасчы С. Каралаевди акыркы сапарга узатуу расмисинде сүйлөгөн сөзү берилген. Айтматов Ч. Он знал миллион строк океаноподобного «Манаса»: Памяти Саякбая Каралаева // Сов. Киргизия. -1971. -11-май. С. Каралаевдин дүйнөдөн кайткандыгына байланыштуу «Советский Союз» журналынан алынып басылган. Саякбай Каралаев: (Некролог) // Кыргызстан маданияты. -1971. -12-май. Манасчы: (Ш. Азизов) // Сов. Кыргызстан. -1971. -12-июнь. Маликов К. Здравствуй Шаабай // Сов. Киргизия. -1971. -13 июнь. Манасчы Шаабай м-н кездешүү ж-дө. Сарыпбеков Р. «Манас» деген аттын келип чыгышы жөнүндө. // Кыргызстан маданияты. -1971. -14-июль. Исмаилов С. Манасчынын небереси: (Ш. Азизов) // Ысык-Көл правдасы. -1971. -4-авг. Мамыров М. Манасчылар // Ала-Тоо. -1971. - № 8. Хатто А. Т. Коз-Каман // Центр. Азиатский журнал. -1971, -)Часть 1. Hatto A. T. Köz-Kaman, part 1: (Reprint from «Central Asiatic Journal»,- 1971, vol. 15, - № 2 p. 81-101). - Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1971. Кыргыз эпосу ж-дө. Hatto A. T. Köz-Kaman, part

2: (Reprint form «Central Asiatic Journal,» - 1971, - vol 15, - В 4, p. 241-283 ). Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1972. Кыргыз эпосу ж-дө. Хатто А. т. Находка киргизского оригинала Кукетая: Бюлл. отдел. восточн. и африканск. исследований. - Лондон.: Лондонский университет, 1971. Hatto, A. T. The Kirgiz original of «Kukotay» found. - Bulletin of the School of Oriental and African Studies, Univ. of London, -1971, - vol. 34, part 2, Көкөтай хандын өлүмү ж-а анын ашы» ж-дө. Кудайбергенов К. Манас жана акын: (К. Махесон) // Кыргызстан маданияты. - 1971. -6-окт. Кулубеков А. Сагымбайды эскерсек: Редакцияга кат // Кыргызстан маданияты. -1971. -27-окт. Автор Сагымбай Орозбаковду эскерүү ж-дө окурмандар м-н ой бөлүшөт. Байжиев М. Элдик поэзиянын кайнар булагы // Кыргызстан маданияты. -1971. -24-нояб. Ш. Азизов манасчынын чыгармачылыгы ж-дө. Beishenaliev Ch. The Akyns and their songs. - Culture and life, - 1971, - в 5. Кыргыз акын-аткаруучулары ж-дө. Француз тилинде.

**1972.** Abdülkadir Inan, Manas Dastani, J. Baski Barbakanlik Kültür Müstesarligi Vayinlari Milli Egitim Basimevi -- Istanbul, -1972. -IV-267. s. Abdülkadir Inan, Tarihte ve Bugüm Samanizm - Materyaller Arastirmalar, 2. Baski, Türk Tarih Kurumu Vayinlari Seri VII. No: 249, Türk Tarih Kurumu Basimevi. - Ankara, -1972. -VII+239. s. Азимов Н. Оид ба равобити адабий халкои тазик ва Киргиз / Паёми бородаёй [Азимов Н. К вопросу литературных связей таджикского и киргизского народа // Вестник братства]. - Душанбе.: Дониш, 1972. Виноградов В. С. Киргизскиенародные музыканты и певцы. - М.: Сов. Композитор, 1972, -96 с., 2 л. илл. Казахский фольклор в собрании Г. Н. Потанина (Архивные материалы и публикации). - Алма-Ата.: Наука, 1972. -380 с. Бул китепте Эр Көкчө, Кошой, Манас, Камбар, Эр Төштүк, Кенжеке, Чал-куйрук, Ак Кула, Тай Буурул ж-дөгү эл оозунан жыйналган материалдар берилген. «Манас» эпосундагы каармандар ж-а алардын минген аттары сүрөттөлөт. Культурное строительство в Киргизии: 1930-1941 гг.: Сборник документов и материалов. - Ф.: 1972. - Т. 1. Бул документтердин жыйнагына «Ай-Чүрөк» пьесасын жарыкка чыгаруу ж-дөгү кыргыз обкомунун токтому киргизилген. Культурное строительство в Киргизии: 1930-1941 гг.: Сборник документов и материалов. - Ф.: 1972. - Т. II. Бул жыйнакта олимпиадада «Манас» эпосун айткан 8 киши, «Семетей» эпосунан үзүндү айткан 2 киши ж-дө маалымат бар. «Манас» // Беларуская Савецкая Энцыклапедыя.) (на белорусском языке). - Минск.: 1972. - Т. 6. - стлб. 603. «Манас» эпосуна кыска мүнөздөмө берилет. Ормонов Т. Педагогические воззрение древних киргизов: (По эпосу «Манас»). - Казань.: 1972. - 25 с. - (Казанский гос. пед. ин-т). Дергачев А., Джангазиев М. Киргизский гомер // Верхний этаж планеты. Ф.: 1972. 33-34-б. манасчы С. Каралаев ж-дө айтылат. Ауэзов Мухтар в воспоминаниях современников: Сб: статьей. - Алма-Ата.: Жазушы, 1972. -360 с. «Манас» эпосу ж-а аны изилдөөчүлөрдүн бири Мухтар Ауэзов ж-дө. Плоских В. М. У истоков дружбы (о Ч. Валиханове). - Ф.: 1972. Сыдыков А. Героические мотивы в эпосе «Манас». - Ф.: Илим, 1972. -135 с. Китепте «Манас» эпосундагы баатырдык мотивдер иликтөөгө алынган. Миллион строк // Комс. Киргизии. - 1972. -29 янв. «Манас» эпосунун көп томдуу болуп Москвадан кыргыз ж-а орус тилдеринде чыга тургандыгы ж-дө кабар. Петросян А. Эпос народов Советского Союза: 50-летие Советского Союза // Наука и жизнь. -1972. - № 2. «Манас» эпосун «СССР элдеринин эпостору» деген серияда чыгарууга даярдоо ж-дө. Кречетова Л. О подвигах Манаса // Известия. 1972. -15 март. Кыргыз ССР Илимдер Академиясынын Тил ж-а адабият институту «Манас» эпосунун толук текстин басууга даярдагандыгы ж-дө. Записи «Манаса» - более века (Отрывок из киргизского эпоса «Поминки Кокетая», записанный арабским шрифтом. Заметка) // Сов. Киргизия. -1972 - 15 апр. Закиров С. «Жаңыл» - элдик эпос // Кыргызстан маданияты. -1972. -18-май. «Манас» ж-дө да учкай сөз айтылган. Маликов К. «Жаңыл» - элдик эпосу? // Кыргызстан маданияты. -1972. -18-май. Абдылдаев Э. Маргуландын «Манас» эпосу жөнүндөгү эмгегине карата // Кыргызстан маданияты. -1972. -15-июны Айтматов Ч. Биздин

интернационалдык милдетибиз (Наш интернациональный долг) // Кыргызстан маданияты. -1972. -10-авг. «Манас» эпосу элдик идеалды чагылдырган чыгарма экендиги белгиленген. Анын жакында орус тилинде басмадан чыга тургандыгын кабарлайт. Айтматов Ч. Баатруудан эх орон. Орч. М. Цэдэндорж «Ах дуугийн барилдлагааны ном» гэдэг эмхтгэл. - Улан Батор - М., 1972, - 505-506 б. Ч. Айтматов «Манас» эпосу жана анын айтуучу С. Каралаев ж-дө, о. эле советтик артисттердин Монголиядагы гастролу ж-дө. Күмүшалиев К. Молдобасан: (Манасчы М. Мусулманкулов) // Ала-Тоо. -1972. - № 8. Өмүрбеков Э. Памир тоолорун аралап (жол күндөлүктөрү) // Ленинчил жаш. -1972. -28-сент. Манасчы аял Алима ж-дө. Большак В. Салам, Гюлистане! (Привет, стране Цветков) // Литературна Украина. - 1972. -24-окт. Украин тилиндеги макалада «Манас» эпосу элдик акылдуулуктун эпосу экендиги белгиленет. Лосев Д. «Манас» эпосу басма сөздөрдө // Кыргызстан маданияты. - 1972. ... 16-нояб. «Манас» эпосу б-ча библиографиялык маалыматтар берилген. Кащук Н. Люди гори: СРСР - 50 років (люди и горы. «50 лет СССР») // Знання та праця (Знания и труд). -1972. - № 11. Украин тилиндеги бул макалада «Манас» эпосу кыскача эскерилет. Кащук Н. Моя Киргизия (Моя Киргизия). - Там же. - Кыргыз Илимдер Академиясынын Тил ж-а адабият ин-ту тарабынан «Манас» эпосу басмага даярдалгандыгын билдирет. Украин тилине котормун деген өз каалоосун автор кабарлайт. Хатто А. Т. Коз-Каман // Центр. Азиатский журнал. - Часть I, XV (1971). Часть II, XV (1972) Koz-Kaman // Centra Asiatic journal. -(1971) part I; (1972) part II, XV. «Manas» ou «Illiade des steppes». -France nouvelle (Paris), 1972, - № 1415. «Манас» эпосу - кыргыздардын талаа «Илиадасы». Француз тилинде.

**1973.** Алагушов Б., Каплан А. «Манас» // Алагушов Б., Каплан А. Кыргыз операсы. - Ф.: 1973.- 135-147 -б. «Манас» эпосунун музыкасы ж-дө айтылат. Ауэзов Мухтар Оморхан улы // Казак Совет Энциклопедиясы. - Алматы.: 1973. - 2-т. Э - венгрлер. 54-57-б. Биографиялык маалыматтар м-н кошо анын «Манас» эпосун изилдегени баса көрсөтүлгөн. Ahmet Kabakli // Türk Edebiyatı, Cilt: 2, Otag Matbaasi. -Istanbul, 1973. - (3. Baskı). -276. Not: Manas,la ilgili bilgiler 39-42- s,larda ve 77-83. Көкэтайдин ертегиси. «Манас» жырының Шокон жазып алган белиги / Кыргызчадан аударган Элкей Маргулан. - Алма-Ата.: Гылым, 1973. -117 б. Казак тилинде. Маджму-ат Таварих / Пер. с таджикского; Примечание, предисловие А. В. Ромодина // Материалы по истории киргизов и Киргизии. - М.: Наука, 1973. - Вып. I. (АН СССР. Ин-т востоковедения, АН Кирг. ССР. Ин-т истории). Бул китепте кыргыздын «Манас» эпосунан бир канча үзүндүлөрдүн берилгендигин ж-а анын «Манас» эпосуна байланышы бар экендиги А. Тагиржанов тарабынан изилденгендиги айтылат. «Манас» (Порча аз эпосө Тарчуман Аслам Адхам. («Манас» - маленький отрывок из эпоса / Пер. Аслама Адхама) // Пионери Точикистон. -1973. -2-июнь. Тажик тилинде балдар үчүн «Манастан» кыска үзүндү берилген. Молдогазиев Т. Изучение устного народного творчества в IV-V классах киргизской школы (13.00.12.). - Ф.: 1973. - 22 с. - (Кирг. гос. ун-т им. 50 летия СССР). Список работ авт. (9 назв.). «Манас» эпосу ж-дө учкай сөз бар. Мусаев С. Общечеловеческие идеи в эпосе «Манас» // Национальное интернациональное в искусстве. - Ф.: Кыргызстан, 1973. Библиогр. в подстроч. примеч. 172 186-б. «Манас» эпосуна жалпы мүнөздөмө берилген. Мусинов А. Художественные особенности освоение ионациональной тематики на примере казахской и киргизской литератур // Казахская литература и ее интернациональные связи. - Алма-Ата.: 1973. (АН Казахской ССР. Ин-т литературы и искусства им. М. О. Ауэзова). Кыргыздын «Манас» эпосу менен казактын «Эр-Көкчө» эпосунун өз ара байланыштыгы ж-дө. Ромодин В. А. Введение // Материалы по истории киргизов и Киргизии. - М.: Наука, 1973. - Вып. - I. (АН СССР. Ин-т востоковедения АН Кирг. ССР. Ин-т истории). Кириш сөздө Каркара кыпчактары

«Манаска» баш ийген эл катары сүрөттөлөт. Русские путешественники исследователи о киргизах / Под редакцией доктора исторических наук Б. В. Луния. - Ф.: Илим,

1973. -220 с. - (АН Кирг. ССР. Ин-т истории). Ч. Валиханов, В. В. Радлов ж-а «Манас» эпосу ж-дө маалыматтар бар. Юнусалиев Б. Кыргыз элинин баатырдык эпосу «Манас» // Кыргыз ССРинин тарыхы. - Ф.: 1973. -1-т. 436-б. «Манас» эпосуна жалпы мүнөздөмө берилген. 1974. Хатто А. А. «Семетей» // Центральная Азия. - Часть I, XVIII (1973) часть II, XIX (1974). Semetej // Asia Major. - part I, XVIII (1973); part II, XIX (1974). Hatto A. T. Semetej. Pt. 1. - Asia Maior, 1973, Dec., vol. 18; Pt. 2. - Asia Maior, 1974, Jan, vol. 19. «Семетей» поэмасы ж-дө. Англис тилинде. Артыкбаев К. Айтуучубу же жаратуучубу? // Артыкбаев К. Чыгармалар жана ойлор. - Ф.: Кыргызстан, 1974. -236 б. Китепте Манасчы ж-дө да айтылат. Артюхов О. Б. Тайна манасчи // Артюхов О. Б. На крыльях кино. - Ф.: Кыргызстан, 1974. 66 -89-б. Манасчынын сырын билгизгиси келет. Гринцер П. А. Древнеиндийский эпос: Генезис и типология. - М.: 1974. -419 с. Байыркы Индостан элинин «Махабкрат» эпосу, башка элдердин эпикалык эпостору «Манас» эпосу м-н салыштырылат. Dr. Hâmit Zübeyr Kosay: Makaleler ve Inselemeler, Ayyıldız Matbaası. - Ankara, 1974. -358. s. Not: Manaslâ ilgili bildiler 124. Sdadir. Жирмунский В. М. Введение в изучения эпоса «Манас» // Тюркский героический эпос. - Л.: Наука, 1974. Автор бул китепте «Эпикалык традицияларга», «Манас» эпосунун сюжетине, «Идея жана образга». «Эпопеянын жаралышына ж-а өнүгүүсүнө», «Семетей» жана «Сейтек» эпосторуна токтолот. Жирмунский В. М. Тюркский героический эпос: Избр. труды. - Л.: Наука, 1974. 727 с. Жирмунский В. М. Сказание об Алпамыше и богатырская сказка. - Там же. 117-348 -б. «Манас» эпосундагы каармандар Алмамбет, Алооке, Бакдөөлөт, Жакып, Жолой, Каныкей, Коңурбай, Көбөш, Кошой, Манас, Семетей, Чыйырды «Алпамыш» эпосундагы каармандар м-н салыштырылып каралат. О. эле Ногой элинин жокомторундагы Огуздардын баатырдык эпосундагы каармандар ж-дө да салыштыруулар бар. «Манас» эпосундагы кошокторго токтолот. Жирмунский В. М. Среднеазиатские народные сказители. - Там же. О. Азия элдеринин эпос айтуучуларына, «Манас», эпосу жазып алгандарга, аны изилдегендерге, «Манастын» варианттарына, манасчылардын чыгармачылыгына, түрктөрдүн элдик ырларына, «Манас» эпосунун ыр түзүлүшүнө иликтөөлөрдү жүргүзөт. Кулматов Т. Манастын күмбөзүн изилдөөнүн тарыхы // Кыргызстандын эстеликтери. -2-чыгарылышы. - Ф.: 1974. Manas der Hoherzige: Kirgisisches Heldenepos // Nacherzählt Von Semjon Linkin. Die Prosa Übersetzte Leo Hornung. Die Nachdichtungen Ichuft E. Millstatt. Verlag. Volk und Welt, - Berlin, 1974. -191 с. mit III. Немец тилинде чыккан. Мусаев С. «Манас» - кыргыз элинин баа жеткис маданий эстелиги // Кыргызстандын эстеликтери. - Ф.: Кыргызстан, 1974. Мусаев С. «Манас» - уникальный памятник культуры киргизского народа // Памятники Киргизстана: Научно попул. сборник. - Вып. 2- Ф.: 1974. - С. 45 -54, с фото. «Манас» эпосуна жалпы мүнөздөмө берилет. Мусинов А. Казакско-киргизские литературные связи. - Алма-Ата.: Наука, 1974. 15-49, 116-154 -б. «Манас» эпосуна жалпы мүнөздөмө берилет. Помаскин Б. Манастын күмбөзүн калыбына келтирүү // Кыргызстандын эстеликтери: 82-чыгарылышы. - Ф.: 1974. «Манас» эпосун басыпчыгаруу: (Манас эпосун басып чыгаруу боюнча редколлегиянын кеңири заседаниеси) // Сов. Кыргызстан. -1974.17-февр. Издание эпоса «Манас» (Кирг. ТАГ) // Сов. Киргизия. - 1974. -17 февр. Абдыракматов К. Көкүрөктөгү казына: (Манасчы Ш. Азизов //Ысык-Көл правдасы. -1974. -2-март. Джамгерчинов Б. Д. Вклад русских ученых в изучении истории киргизского народа // Изв. Академия наук Киргизской ССР. -1974. - № 3. «Манас» эпосун биринчи болуп изилдегендер ж-дө сез болот. Сыдыков А. Традиционные формулы в творчестве киргизских народных сказителей: Вопросы литературоведения // Сов. тюркология - 1974. - № 4. «Манас» эпосун айтуучулардын туруктуу формулалары ж-дө сөз кылат. Маликов К. Молдобасан: Өткөнгө ой жүгүртүү // Кыргызстан маданияты. -1974. -16-

май. Макала Молдобасаи манасчыны эскерүү катарында берилет. Мамыров М. Эпикалык салттын таланттуу мурасчысы: Кыргыз искусствосунун адамдары // Кыргызстан маданияты. -1974. -25-июль. Очеркте С. Каралаевдин чыгармачылыгы сүрөттөлүү м-н бирге Б. Жумалиевдин тарткан портрети ж-а эпоско арналган сүрөттөр берилген. Кыргыз музыкасынын антологиясы // Кыргызстан маданияты. -1974. -22-авг. Кыргыз музыкасынын антологиясын түзүүчү интервью берип, «Манас» эпосунан Мусулманкуловдун ж-а Каралаевдин айтуусунда үзүндүлөр жазылгандыгын кабарлайт. Бектенов З. Саякбай «Калевала» жеринде: Эскерүү // Ала-Тоо. -1974. - № 8. Саякбай Каралаев м-н автор Карелфин жеринде болуп, «Калевала» юбилейине катышкан. Ал жерде С. Каралаев «Манас» айткан. Сапарбаев А. «Манас» эпосундагы метафоралардын стилдик максатта колдонулушу // Эл агартуу. -1974. - № 9. Айтматов Ч. Думы на взлетной полосе // Известия. -1974. - 13-окт. Еще // Сов. Киргизия. -1974. -31 окт. Маликов К. Акындык өнөр - акындык өмүр // Ала-Тоо. -1974. - № 10. Акын өзүнүн өмүрү ж-а чыгармачылыгы, «Манас» эпосунун кыргыз адабиятындагы мааниси ж-дө кеп кылат. Петросян А. А. Эпические памятники устной поэзии народов СССР // Вестник АН СССР. -1974. - № 11. «Манас» эпосу ж-дө учкай сөз бар. Абдылдаев Э. Залкар манасчы: С. Каралаевдин туулганына 80 жыл толушуна карата // Сов. Кыргызстан. -1974. -17-дек. Кыдырбаева Р. Выдающийся сказитель современности: К 80 летию Саякбая Каралаева // Сов. Киргизия. -1974. -17-дек. Мусаев С. Манасчылардын дарканы: (манасчы Саякбай Каралаевдин туулганына 80 жыл) // Кыргызстан маданияты. -1974. -10-дек. Көрүнүктүү манасчынын эстелигине: (Кыргыз ТАГдын кабарчысы) // Сов. Кыргызстан. -1974. -19-дек. С. Каралаевге арналган В. Г. Чернышевский атн. китепканада өткөрүлгөн кече ж-дө. Мамыров М. Кыргыз элинин чолпон жылдызы: (Саякбай Каралаевдин туулган күнүнүн 80 жылдыгына карата) // Мугалимдер газетасы. -1974. -18-дек. Айтматов Ч. Каралаев жөнүндө ой жүгүртүү // Кыргызстан маданияты. -1974. - 19-дек. Каралаев С. Тулпарлар сыны: («Манас» эпосунан) // Кыргызстан маданияты. -1974. -19-дек. Сарыпбеков Р. Залкар манасчы: Саякбай Каралаевдин туулган күнүнө 80 жыл // Ленинчил жаш. -1974. -17-дек. Shoolbraid. G. M. The oral epic of Sibiria and Central Asia. - Bloomington, 1975. «Манас» эпосуна жалны мүнөздөмө ж-а анын пайда болушу ж-дө маалымат берилет.

**1975.** Виноградов В. С. Кыргыздын элдик речитативи: («Манас» эпосу ж-дө) / Которгон С. Карымшаков // Кыргыздын музыкалык маданияты. - Ф.: 1975. Кыргыз Советтик Социалисттик республикасы // Казак Совет Энциклопедиясы. Алма-Ата.; -1975. -7-т., космагыл-метат в. -647-б. «Манас» эпосу кыргыз фольклорунун туу чокусу экендиги, кыргыз ж-а казак элдеринин адабияттык байланыштары, «Манасты» изилдөөдөгү карым катнаштары ж-дө чагылдырылат. Мамытбеков З. Идеи гуманизма, дружбы и труда в эпосе «Манас» // Тр. Киргосун-та. - Филолог науки. Вып. 21. Серия «Вопросы поэтики» - № 3. - Ф.: 1975. Manas. In.: Meyers neues Lexikon in 18 Bd. Leipzig, Bibliographisches, 1975, Bd. 9. «Манас» - кыргыздардын улуттук эпосу. Немис тилинде. «Манас»: Киргизский народный эпос: Рождение богатыря / Пер. С. Липкина // Героический эпос народов СССР. - М.: Худож. лит., 1975. - Т. -2., С илл. Манас кумбеси: Кыргызстандагы (Талас өрөнүн бойында) 14-г-да тургзылган архит. ескерткш. // Казак Совет Энциклопедиясы. -1975.7-т. -441-б. «Манас»: Кыргыздын баатырлык эпосу // Казак Совет Энциклопедиясы. -1975. -7-т. «Манас» эпосуна кыскача мүнөздөмө берилет. Манасшылар: «Манас» эпосун жырлаушылар // Казак Совет Энциклопедиясы. -1975. -7-т., Манас»: -Киргиз халк эпоси // Узбек Совет Энциклопедиясы. - 1975. - 6-т. - 577-578 -б. Манас маңбарасы: Урта Осие меъморлигининг ноёбедгорлиги // Уа. Сов. Энци. -1975 -6-т. -578-б. Nihat Sami Banarli. Resimli Türk Edebiyatı Tarihi / Baslangictan Cünümüze Kadar, Milli Eğitim Basimevi. - Istanbul, 1975. -1369 s. Not: Manasla ilgili bilgiler 34, 263. ve 402 Slár da bulunuyor. Seyit Kemal Karaalioglu. Edebiyat Terimleri



Klavizu, Inkilap ve Ace Basimevi. - Istanbul. 1975, -478 s. Not: Manaslá ilgili aciklama maddesi 76, 77 Slárda, Manas Dastani 6 Sda bilinuyor. Petrosjan Arfo. Zum Heldenepos der Völker der Sowjetunion. Auz dem Russ. Übers. von g. Hartmann. -- Weimarer Beiträge, - Berlin, 1975, 2. Коп улуттуу Советтер Союзунун элдеринин эпостору, а. и. «Манас» ж-дө да айтылат. Немис тилинде. Удалов Н. Среди друзей: Саякбай Каралаев // Лит. портреты. - Ф.: Кыргызстан, 1975. Мамыров М. Улуу манасчы: Саякбай Каралаевдин туулганына 80 жыл // Ала-Тоо. - 1975. - № 1. Мамыров М. Поэзиядагы элдердин достугу // Ленинчил жаш. -1975. 15-март. «Манас» эпосунда элдердин достугунун чагылдырылышы ж-дө. Иванов Ю. «Манас» эпосу немец тилинде // Сов. Кыргызстан. -1975. -13-апр. Айтматов Ч. Манас-Атанын ак кар, көк музу // Кыргызстан маданияты. -1975. -1-май. Айтматов Ч. Снегана Манас-Ата // Огонек. - 1975. - № 19. Айтматов Ч. Жемчужина мировой культуры // Сов. Киргизия. -1975. -8 июнь. (Интервью) «Манастын» немец тилинде чыгышы ж-дө маек болот. Апылов М. Муундардын мурасы // Кыргызстан маданияты. -1975. -12-июнь. Манасчы, комузчы Асанаалы ж-дө очерк. Удалов Н. Саякбай // Кыргызстан маданияты. -1975. -15-сент. Саякбай Каралаевдин кыргыз адабияты м-н иск-восунун Москвадагы экинчи декадасын «Манас» айтканы ж-дө. Жапаров Ш. Окумуштууну эскерип // Эл агартуу. - 1975. - № 12. - «Манас» эпосун изилдөөчү Б. М. Юнусалиевдин эмгеги учкай көрсөтүлгөн.

**1976.** Abdülkadir Inan, «Türk Dastanlari,' Türk Dünyasi El kitabı. II. Türk Edebiyatı, Türk Kültürünü Arastırma Enstitüsü Yayın: 45 Seri 1 - Sayı A 5. -Ankara, 1976. - 377-389 . s. A sund poem replaces a history textbook. -- В кн.: Wald a, D. The nearest neighbour is 170 km. away.- М., Progress, 1976. Кыргыз ИАнын «Манас» эпосу б-ча эмгектери ж-дө англис тилинде. Абдрахманов Ыбырайым // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактор А. Табалдиев. -1-т. - А-Бюст. Ф.: 1976. Абдрахманов Ы. «Манас» эпосун жыйноочу ж-а манасчы катары көрсөтүлгөн. Ауэзов Мухтар Оморханович // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактор А. Табалдиев. 1-т. - А-Бюст. - Ф.: 1976. Ауэзов М. О. Таланттуу жазуучу, коомдук ишмер, «Манас» эпосун толук изилдегендердин бири катарында белгиленген. Мамытбеков З. Ч. Патриотические идеи эпоса «Манас» // Тр. Киргосун-та им. 50 летия СССР - Сер. филол. наук. - Ф.: 1976. - Вып. 20. Туулуп өскөн жерди коргоодогу, кыргыз элин бириктирүүдөгү идеяларды чагылдырат. Манасчи: Киргизский народный сказитель, исполнитель крупнейшего национального эпоса «Манас» (о подвигах богатыря Манаса, его сына Семетей и внука Сейтека) // Муз. энциклопедия. - М.: 1976. - Т. - 3. Манасчы деген ким боло тургандыгы, кылган кесиби, Манас баатырдын, Семетей, Сейтектин эрдиктери даңазаланат. Rado. György, a szovjetunio urali es türk nepeinek irodalma magyarorszagon - Budapest. Akademiai Kiado, 1976. (modern Filologiai Füzetek). Элдик эпос «Манас» ж--дө. Румын тилинде. Садырбаев С. Фольклор жене эстетика: эпосты зертеудин кей бир маселелери. - Алматы.: Жазушы, 1976. -152 б. Монография көп маселелерди өз ичине камтыйт. Анда казак ж-а кыргыз эпосторунун көркөмдүк, эстетика лык сапаттары, бирдиктүү генетикалык сюжети, каармандын образдары ж. б. сүрөттөлөт. Бердибаев Р. Чокон жана оозеки адабият // Кыргызстан маданияты. -1976. -15-январь. Ч. Валихановдун жыйноочулук ж-а изилдөөчүлүк эмгектери баяндалат. Бектенов З. Профессор Х. К. Карасаев // Эл агартуу. -1976. - № 2. Проф. ж-дө баяндоо м-н С. Каралаев ж-дө Х. К. Карасаевдин айткандарына учкай токтолот. Сарыпбеков Р. Сейтектин атынын чыгышы жана ага байланыштуу айрым тарыхый маалыматтар // Кыргызстан маданияты. -1976. -18-март. Сейтектин ысмынын чыгышына кеңири токтолуп, ага байланыштуу тарыхый маалыматтарды келтирет. Софронов О. Акындын ачыла элек казынасы // Кыргызстан маданияты. -1976. -18-март. Тоголок Молдо айткан «Манас» эпосунун вариантын басып чыгаруу ж-дө маселе коёт. Сарыпбеков Р. Алмамбет баатырдын кытайдан кетиши // Кыргызстан маданияты. -1976. -8-апр. Удалов Н. Саякбай:

Адабий портрет // Ала-Тоо. -1976. - № 4. Жайнакова А. Эпос - тарых эмес, бирок... // Кыргызстан маданияты. 1976. -10-июнь. Кыргыздарды кырам деген Конурбай м-н Семетейдин согушу, «Семетей» эпосунун патриоттук идеялары ж-дө баяндалат. Кыргызстан жазуучуларынын XI съезди / С. Мусаевдин сөзү // Кыргызстан маданияты. - 1976. 24-июнь. «Манас» эпосундагы патриоттук ж-а интернационалдык идеялар ж-дө. «Манас» (Бари из достон): Ошик мудани Хоникей ба Манас Тарчуман Аслам Адхам-«Манас»: (Отрывок из эпоса) Любовь Каныкей к Манасу / Пер. Аслама Аухама // Салой Шарк (Голос Востока). -1976. - № 8. Тажик тилинде «Каныкейдин Манасты сүйүүсү» (үзүндү). Кузнецов Н. Манасчи: Встреча для вас // Комс. Киргизия. -1976. -4 сент. Манасчы Уркаш Мамбеталиевдин чыгармачылыгы ж-дө. Маликов К. «Манас» эпосун изилдөөнүн кайсы бир маселелери // Кыргызстан маданияты. -1976. -21-окт. Мураталиев М. Эл тарыхын үйрөнүүдө эпостордун тили // Кыргызстан маданияты. -1976. -4-нояб. Ведель Я. Манасчи // Комс. Киргизии. -1976. -20 нояб.

**1977.** Валиханов Чокан Чынгызович // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактор Б. О. Орузбаева. - Ф.: 1977. -2-т. - В - Иридий. Ч. Ч. Валиханов «Манас» эпосун жыйноочу ж-а изилдөөчү катары берилет. Brentjes Burchard. Mittelasiien. Eine Kulturgeschichte der Völker zwischen Kaspischen Meer und Tien - Schan. Leipzig, Kochler Sc Amelang, 1977, -255 8. «Манас» эпосу ж-а аны аткаруучу С. Каралаев ж-дө. Немец тилинде. Жаңыбай Кожек уулу // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактор Б. О. Орузбаева. - Ф.: 1977. -2-т. - Иридий. Кожеков Ж. «Манас» эпосун айтуучу катары берилген. Каракеев К. Великий Октябрь и наука Киргизстана. - Ф.: Кыргызстан, 1977. -230 с. «Манас» эпосу ж-дө учкай сөз бар. Мокеев А. Эпос «Манас» как источник по этнической истории киргизов: Письменные памятники и проблемы истории народов Востока: XIII годичная научная сессия ЛО ИВАН СССР (крайние сообщения).-М.: 1977. «Манас» эпосунун этноними тарыхый хроника м-н салыштырылып берилген. «Манас» эпосундагы маалыматтар кыргыздардын гана эмес, кыргыздар м-н достук ж. б. мамиледе болгон элдердин да этника б-ча тарыхын изилдөөгө бай булак болоору көрсөтүлгөн. Мусаев С. М. Проблемы научной публикации текстов «Манаса»: Фольклор: Издания эпоса. - М.: Наука, 1977. (АН СССР. Ин-т мировой литературы им. А. М. Горького). Сарыпбеков Р. Алмамбеттин образынын эволюциялык өнүгүшү. - Ф.: Илим, 1977. - 174 б. Сарыпбеков Р. Эволюционное развитие образа Алмамбета.-Ф.: Илим, 1977. -175 с. Султанов Т. И. Опыт анализа традиционных стихов 92 «племен илатийа» // Средняя Азия в древности и средневековье». - М.: Наука, 1977. Валиханов Шокан Шыңгыс улы // Казак Совет Энциклопедиясы. Алматы.: 1977. -11-т. - Тегеран - Хикая. Ч. Валихановдун өмүрү ж-а чыгармачылыгы ж-дө чоң макалада ал эпосту жыйноочу ж-а изилдөөчү («Манасты») катары сүрөттөлөт. Хатто А. Т. Памятное празднество в честь Кокетая хана: Киргизская эпическая поэма изданная впервые с фотокопии уникальной рукописи с переводом и комментариями А. Т. Хат. Лондон.: Издание Оксфордского университета, 1977. «Көкөтөйдүн ашы» англие тилинде Лондондо басылып чыккан. The memorial feast for Kökötäy khan (Kökötäy - ouin asi) A. Kirgiz Epic Poem. Edited for of firsttime fromaphofocopy of the unigie manuscript with translation anol commentary by A. T. Hatto. Oxford Iniversity Press. - London. 1977. Көкөтөй хандын ашы. Англис тилинде. Абдылдаев С. Адабий-этнографиялык музей ачылат // Сов. Кыргызстан. - 1977. -29-январь. По следу легенды // Известия. -1977. -6 апр. «Манас» эпосуна арналган адабияттык-этнографиялык комплексттин Талас өрөөнүндө ачыла тургандыгы ж-дө. Симаков Г. Н. Киргизские национальные развлечения: (Конец XIX – начало XX века) // Сов. этнография. -1977. - № 4. «Манас» эпосунда баатыр аялдардын ж-а баатырлар минген тулпарлардын сүрөттөлүшү ж-дө. Мусаев С. «Манас» жөнүндөгү илим 60-жылда // Сов. Кыргызстан. -1977. -24-июль. Сыдыков А. Развитие киргизского литературоведения // Сов.

түркология. -1977. - № 6. «Манас» секторунун илимий иштери ж-дө баяндалат. Лазарев А. Стихотворная энциклопедия: Неизвестное об известном // Известия. -1977. -13 июль. «Манас» эпосу обзор түрүндө кабарланган. Садыков А. Кыргыз адабиятынын чоң досу: М. О. Ауэзовдун туулган күнүнө 80 жыл // Сов. Кыргызстан. -1977. -27-сент. М. О. Ауэзовдун «Манас» эпосу ж-дөгү илимий эмгектери ж-а анын кыргыз адабиятынын өнүгүшүнө тийгизген таасири ж-дө. Мамыров М. Ырамандын арчы уулу жана Жайсаң жөнүндө // Кыргызстан маданияты. - 1977. -1-дек. «Манас» эпосун биринчи болуп айтуучу ж-дө. Айтматов Ч. Думы на взлетной полосе // Айтматов Ч. В соавторстве с землей и водой... Очерки статьи и беседы, интервью. - Ф.: Кыргызстан, 1978. «Манас» эпосунун кыргыз элинин маданий турмушундагы мааниси ж-дө ж-а Фрунзе шаарынын аэропортунун «Манас» аталышы затына аты төп келишкендигин белгилеп көрсөтөт. Айтматов Ч. Равная среди равных. - Там же. Кыргыз элинин тең укукка жетиши кылым карыткан улуу чыгармаларына байланыштуу. Айтматов Ч. Он знал миллион строк океаноподобного «Манаса». Там же. Саякбай Каралаевдин чыгармачылык портрети тартылган. Айтматов Ч. Слово об Ауэзове. Там же. М. Ауэзовдун кыргыз адабиятына ж-а «Манас» эпосуна сиңирген эмгеги ж-дө сөз болот. Айтматов Ч. Кирпичное мироздание или энергия мифа: (Беседа с Владимиром Коркиным). - Там же. «Манас» эпосунун бийик идеясы ж-а кыргыз адабиятынын бүгүнкү учурда тийгизген таасири ж-дө.

**1978. A wonderful birth.** (Short excerpt from «Манас») Trad. by A. Vasilchikov. - Soviet land (Moscow) - 1978. -- № 20. Манастан үзүндү - Манастын укмуштай төрөлүшү. Англис тилинде. Айтматов Ч. Байыркы кыргыз рухунун туу чокусу // «Манас» - Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча; Басмага даярдап, сөздүгүн түзүүчү: С. Мусаев; Редколл. Ч. Айтматов (башкы редактор) ж. б. - Ф.: Кыргызстан, 1978. -1-китеп. -7-10-б. Кыргыздын рухий дүйнөсүнүн уюткусу «Манас» эпосу ж-дөгү кириш сөз бар. Мусаев С. Сагымбай манасчы жана анын варианты жөнүндө - Ошондо. 278- 295-б. С. Орозбаковдун өмүр баяны, ал айткан «Манастын» жазылуу тарыхы ж-а анын идеялык көркөмдүк өзгөчөлүктөрү ж-дө. Каралаев С. Тулпарлар: Тестиер балдар үчүн. - Ф.: Мектеп, 1978. -59 б. Кыдырбаева Р. 3. К вопросу о связях древних пластов киргизского эпоса с якутским олонхо (Эпическое творчество народов Сибири и Дальнего Востока); (Материалы Всесоюзной конференции фольклористов). - Якутск.: 1978.-63-66-б. Автор кыргыз элинин «Манас» эпосу м-н якуттардын олонхосун салыштырып келип, алардын сюжетинде ж-а поэтикасында бир топ жалпы мотивдердин бар экенин аныктаган. Кыдырбаева Р. 3. Вопросы генетико-типологических взаимосвязей эпоса «Манас» с тюрко-монгольским эпическим наследием // Взаимосвязи и взаимодействия художественных культур народов СССР и киргизская литература: Тез. докл. и сообщ. Респ. науч. конф. Фрунзе, 20-22 сент. -1978. -31-33-б. Автор «Манас» эпосу м-н түрк-моңгол эпикалык чыгармаларынын генетикалык-типологиялык өз ара байланышы ж-дө билдирет. Манас жана манасчылар. - В ки.: Галина, Лада. Високите звезды на Киргизия. - София, 1978. «Манас» эпосу ж-а анын айтуучулары - манасчылар ж-дө. Болгар тилинде. «Манас»: 1-китеп / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча; Басмага даярдап, сөздүгүн түзүүчү С. Мусаев. Ф.: Кыргызстан, 1978. -296 б. «Манас» киргизский эпос // Героический эпос народов СССР. ... Л.: 1979. Медетбеков А. Улуу чыгарма / Медетбеков А. Асылдык проблемасы: Макалалар жыйнагы. - Ф.: Кыргызстан, 1978. Мусаев С. Общечеловеческие идеи в эпосе «Манас» // Национальное и интернациональное в искусстве. - Ф.: 1978. Iankowski, Bogdan Marian. Epozu «Manas» ciad dalszy. Kirgiska tradycja i współczesność: Korespondencja. - Trybuna ludu, 1978, № 134. Кыргызстандын адабияты, «Манас» эпосу ж-дө. Поляк тилинде. Сейданов Колдибек. Адабий хамкорлик. - Ташкент.: 1978. - 32 б. Кыргыз - өзбек адабий байланыштарына арналган бул китепчеде «Манас» эпосу м-н «Алпамыш» эпосунун кээ бир окшоштуктарына токтолот. Шарипов Ш. «Манас»

на узбекском языке: (Проблемы мастерства художественного перевода) // Взаимосвязи и взаимодействия художественных культур народов СССР и киргизская литература: Тез. докл. и сообщ. Респ. науч. конф. Фрунзе, 20-22 сент. 1978. Сабаева К. «Манас» эпосун окутуунун ыкмалары // Кыргызстан маданияты. -1978. -1-январь. «Манас» эпосун орто мектепте окутуу ж-дө. Бейшеналиев Ш. Улуу манасчынын урматына // Кыргызстан маданияты. -1978. -26-январь. Автордун «Болот калем» романынан берилген үзүндүлөр таланттуу манасчы Тыныбектин эл алдында «Манас» айтканы сүрөттөлөт. Абдылдаев Э. «Манас» эпосу басылып чыгууда // Сов. Кыргызстан. - 1978. -31-январь. С. Орозбаковдун айтуусунда «Манас» эпосунун экинчи томун тествине Ч. Айтматовдун редакциясы астында басууга кол коюлган. Мамытбеков З. Ч. Патриотические идеи эпоса «Манас» // Изв. Академии наук Киргизской ССР. -1978. - № 1. Автор «Манас» эпосундагы патриоттук идеяга токтолуп, аны иликтөөгө алат. Ормонов Т. О. Педагогическая философия киргизского народа: Воспитательная роль эпоса «Манас» // Сов. педагогика. -1978. № 1. «Манас» эпосун бастырып чыгаруу жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1978. -2-февраль. Издание эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1978. -24 фев. «Манас» англис тилинде (Кыргыз ТАГ) // Кыргызстан маданияты. -1978. -8-март. Чернович В. «Манас» говорит по-английски // Заря коммунизма (Рыбачье). -1978. -10 март. (Отрывок из эпоса «Манас» тризна по Кокетей - Хана - издан в Лондоне Оксфордским ун-том). Omurkulov, K. Manas and the manaschi. - Soviet rand (Moscow), -1978, - № 20. Манасчы С. Каралаев ж-а С. Мойюнтов ж-дө. Англис тилинде. Айтматов Ч. Кирпичное мироздание или энергия мифа? // Лит. газета. -1978. -29 марта. «Манас» эпосунун бийик идеясы ж-де сөз бар. Мухаметжанов Н. «Манас» - улуу жазуучунун изилдөөлөрүндө: бир тууган республикалардын басма сөздөрүндө // Кыргызстан маданияты. -1978. -27-апр. Перепечатан с газеты «Казак адэбиети» («Казахская литература») М. Ауэзовдун «Манас» эпосу ж-дөгү илимий эмгектери ж-дө. Маликов. К. «Манас» эпосун кенен жайылтуу маселесине карата // Кыргызстан маданияты. -1978. -10-авг. Ботояров К., Ибраимов Ш. Көкөтөйдүн ашы: Виноградова Л. Голос прошлого // Вечерний Фрунзе. -1978. -30 сент. 1903-ж. манасчы Кенжекарадан Петербург көркөм өнөр Академиясынын студенти Б. В. Смирнов тарабынан жазылган грамзаписин табылгандыгы ж-дө. Hatto, Arthur T. «Ak Saraylap, kök saraylar» In Kirghiz epis poetry of the mid -- nineteenth century. -- W kn.: Quand le crible etait dans la paille / Hommage a Pertev Naili Boratav. Pres, par Remy Dor et Michele Nicolas, Paris, Maisonneuve et Larose, 1978. Ч. Валихановдун 1856 жылы жазган «Көкөтай хандын ашы» поэмасынан «ак-сарайлап», «көк-сарайлап» деген сөздүн мимикалык айтылышынын маанисин ачып берүүгө аракеттенет. Шедевр киргизской культуры (ТАСС): «Манас» выходит в 3 х т. // Известия. -1978. -27 дек. Кыргыз поэзиясынын акагы (Кыргыз ТАГдын кабарчысы) // Сов. Кыргызстан. -1978. -28-дек. «Манас» эпосунун 1-китеби чыккандыгын кабарлайт.

**1979.** Айдаркулов К. К вопросу об изображениях «Звериного стиля» на одежде и украшениях в эпосе «Семетей»: Тезисы докладов Всесоюзной археологической конференции «Проблемы скифо-сибирского культурно-исторического единства. - Кемерово.: 1979. Артыкбаев К. Кыргыз фольклору жөнүндө эмгек // Артыкбаев К. Мезгил элестери. - Ф.: Кыргызстан, 1979. Auevov, Muhtar. A Kirgizek nepi hösköl temenye, a «Manasz»; Hurangay, Peder. Kortarsan, rokonldkek. - Helikon Vilagiralnj Figyelö, 1979, -№ 1-2, 1. 236-245 . Кыргыз элинин «Манас» эпосу ж-дө, Венгер тилинде. Борбугулов М. От «Манаса» к Толстому // Единство национального и интернационального. - М.: Сов. писатель, 1979. «Манас»: 1-китеп // Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча. - Ф.: Кыргызстан, 1979. -295 б. «Манас»: Киргизский народный эпос // Героические эпосы народов СССР. - Л.: Лениздат, 1979. Мокеев А. Политическая и этническая история северо-восточной части Средней Азии в XVII -- первой половине XVIII вв. (07.00.02. - История

СССР): Автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. ист. наук. - Ташкент.: 1979. - 25 с. - (Ташкентский ордена Трудового Красного Знамени Государственный университет им. В. И. Ленина. Исторический факультет). «Манас» эпосу ж-дө учкай сөз бар. Молдобаев И. Б. Эпос «Жаныш и Байыш» как историко-этнический источник. Исторические науки 07.00.07. - этнография: Автореферат дисс. на соискание учен. степени канд. ист. наук. - Л.: 1979. -17 с. (АН СССР. Ин-т этнографии им. Н. Н. Миклухо-Маклая Ленинградская часть). «Манас» эпосун эске салган бир канча беттерде ой-пикирлер бар. Молдобасан Мусулманкулов // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактору Б. Ө. Орузбаева. - Ф.: 1979. - 4-т. - Лактация-Пиролл. Мусулманкулов М. «Манастын» өзүнчө варианты айткандыгы белгиленген. Мусаев С. Эпос «Манас».- Ф.: Илим, 1979. -205 с. Айтматов Ч. Байыркы кыргыз рухунун туу чокусу // Кыргызстан маданияты. -1979. -11-январь. «Манас» эпосунун бийик идеясын көрсөтөт. Бегалиев С. Зор көркөм эстелик // Кыргызстан маданияты. -1979. -11-январь. «Манас» эпосунун жаңы варианты жарыкка чыкты // Кыргызстан маданияты. -1979. -11-январь. Омуркулов К. Эпос созданный народом: О киргизском эпосе «Манас» // Комс. Туркменстана. -1979. -13 январь. Копытов Н. И снова читаю «Манас» // Вечерний Фрунзе. -1979. -23-январь. Мамытов М. Алмамбеттин образы // Кыргызстан маданияты. -1979.- нас» // Вечерний Фрунзе. -1979. -23-январь. Мамытов М. Алмамбеттин образы // Кыргызстан маданияты. -1979. -25- январь. Үмөталнев Ш. Кыргыз фольклору жөнүндөгү проблемага карата // Ала-Тоо. 1979. - № 1. Молдобаев И. Киргизский эпос как источник по истории одежды // Сов. этнография. -1979. - № 2. Prasek Cesary. Kolej na trzecie pokolenie. - Przyjazn, 1979. - № 15. С. Каралаев ж-дө поляк тилинде. Рысакова Р. Скульптуры природы // Сов. Киргизия. -1979. -5 март. «Манас» эпосуна байланыштуу скульптуралар ж-дө. Алагушов Б. Кадырлуу карыя музыковед: Музыковед В. С. Виноградовдун туулган күнүнүн 80 жылдыгына карата // Кыргызстан маданияты. - 1979. - 8-март. Музыка изилдөөчү В. С. Виноградовдун чыгармачылыгына токтолуу м-н «Манас» эпосунун музыкалык жагын биринчи болуп изилдегендиги ж-дө көрсөтүлөт. Күмүшалиев К. Улуу манасчынын элеси // Кыргызстан маданияты. -1979. -22-март. Борбугулов М. Элдик сатира. Кыргыз фольклористикасынын маселелери // Кыргызстан маданияты. -1979. -29-март. «Манас» эпосундагы күлкүлүү ж-а комедиялуу окуялардын мааниси ж-дө. Алыкулов Б. Улуу мурас жөнүндө ой // Кыргыз маданияты. -1979. -12-апр. «Манас» ж-дө. По следам народного эпоса (ТАСС) // Сов. Киргизия. -1979. -13 апр. «Манас» ж-дө. Апылов Ш. Ачылбаган туок сыр: (Манасчы Уркасым Бегалы уулу тууралуу) // Кыргызстан маданияты. -1979. - 21-июнь. Ботояров К., Ибраев Ш. Эпикалык мурастын бир тамчысы: Ч. Валихановдун казакча түшүргөн «Манас» эпосунун үзүндүсү ж-дө // Ала-Тоо. -1979. - № 7. Валиханов Ч. Көкөтөйдүн ашы: Казак илимпозунун кагазга түшүрүп алган «Манас» эпосунан үзүндү // Ала-Тоо. -1979. - № 7. Маликов К. «Манас» эпосун кенен жайылтуу маселесине карата: Кыргыз фольклористикасынын маселелери // Кыргызстан маданияты. - 1979. -10-авг. Кырбашев К. «Манастын» 3-тому // Сов. Кыргызстан. -1979. -7-окт. Токомбаев А. Эпос жөнүндө эки ооз сөз // Ленинчил жаш. -1979. -13-окт. «Манас» эпосу ж-дө. Epic created by people. - W kn.: Soviet Kirghiztan today. -Frunze, 1979. «Манас» эпосу ж-дө. Англис тилинде. Мамытов М. «Манас» эпосу жана байыркы сүрөт өнөрү // Кыргызстан маданияты. -1979. -18-окт. Николаев Е. О Киргизии прочитают в Польше // Вечерний Фрунзе. -1979. -5 нояб. Токомбаев А. Пою мое отечество // Комс. правда. -1979. -6 нояб. «Манас» эпосу кеңири окулуп, үйрөтүлүп жаткан чыгарма экендиги белгиленет. Астафьев А. «Манас» на венгерском языке // Вечерний Фрунзе. -1979. -24 нояб. Абдыракунов Т. Тарыхчынын табылгасы: (Очерк) // Ленинчил жаш. -1979. -27-нояб. Тарыхчы А. Мокеев «Манас» эпосун тарыхый планда изилдегенин баяндайт.

1980. Айдаркулов К. О некоторых аспектах «звериного стиля» в эпосе «Семетей» // Скифо-сибирское культурноисторическое единство. - Кемерово.: 1980. Айтматов Ч. Манасдай забардаат иждокор (Миртемир хотирасига). - Таржима санъати - Айтматов Ч. Творитель могучий, как Манас: (К памяти Миртемира). - Ташкент.: 1980. - 180-184 -б. Өзбек акыны Миртемирдин кыргыз адабиятына болгон мамилеси, «Манас» эпосун которгону ж-а котормонун сапаты ж-дө сөз болот. Алгачкы айкаш. «Манас» эпосунан үзүндү / Сагымбай Орозбак уулунун айтуусу боюнча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы: Т. 1. Фольклор ж-а эл акындарынын ырлары; Түзүүчүлөр: З. Закиров, Ж. Таштемиров; Редколл. Т. Аскараров ж. б. Ф.: 1980. Үргөнч: «Семетей» эпосунан үзүндү / Акмат Рысмендеевдин айтуусу б-ча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы: Т. 1. Фольклор жана эл акындарынын ырлары /Түзүүчүлөр: С. Закиров, Ж. Таштемиров; Редколл. Т. Аскараров ж, б. (жогорку китепте). Сейтектин чоң энесине кезиккени: «Сейтек» эпосунан үзүндү / Саякбай Каралаеыдин айтуусу б-ча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы: Т. 1. Фольклор жана эл акындарынын ырлары /Түзүүчүлөр: С. Закиров, Ж. Таштемиров, Редколл. Т. Аскараров ж. б. - Ф.: 1980. (бул дагы жогорку китепте). Алтымышбаев А. Октябрь и развитие общественного сознания киргизского народа / Предисл. А. Э. Измайлова. - Ф.: Илим, 1980. Аскараров Т. Эл даанышмандыгынын соолубас булагы // Кыргыз поэзиясынын антологиясы. - Ф.: Кыргызстан, 1-т. Ахметов З. А. Изучение литературы и фольклора тюркоязычных народов СССР: Состояние и задачи // Сов. тюркология. -1980. - № 1. «Манас» эпосунун басылыштары ж-дө. Бобулов К. Поэзия киргизского народа: (Вступ. статья) // Поэты Киргизии. - М.: Сов. писатель, 1980. -8 -12-б. «Манас» жөнүндө учкай сөз бар. Виноградов В. Эпос «Манас», его стиль и напев // Музыка народов Азии и Африки. - М.: 1980. Гацак В. М. - Введение // Типология и взаимосвязи фольклора народов СССР: Поэтика и стилистика. - М: Наука, 1980.- (Академия наук СССР. Ин-т мировой литературы им. Горького). Ушул китептин мазмунуна кирген А. Садыковдун «Манас» эпосундагы жортуулдар ж-дөгү макаласын кыскача мүнөздөйт. Кидайш-Покровская Н. В. Перевод тюркоязычного эпоса в Академической серии // Литературоведение и история: Тезисы докладов и сообщений. - Ташкент., 10-12 сентября. -1980. - Ташкент.: 1980. -77-79-бб. СССР Илимдер академиясынын адабият ж-а тил бөлүмү, тарых бөлүмү, адабият ж-а тил бөлүмүнүн алдындагы советтик тюркология комитети, Өзбек ССРинин Илимдер Академиясы, СССР Илимдер Академиясынын Бүткүл дүйнөлүк адабият институту «Манас» эпосунун адабияттык-адекваттык которулушу ж-дө. Бердибаев Р. Мухтар Ауэзов - фольклорист. Там же. 91-92-б. М. Ауэзов «Манас» эпосун чоң изилдөөчү ж-а билүүчү катары белгиленет. Меремкулов В. Н. Кавказско-тюркские фольклорные связи. - Там же. 108-109 -б. «Манас» эпосунун эпикалык традициялары ж-дө. Кыдырбаева Р. З. Генезис эпоса «Манас». - Ф.: Илим, 1980. -278 с. Рецензиялар: Вадимов В. «Манас»: Истоки и развитие // Вечерний Фрунзе. - Владислав В. «Манас». Истоки и развитие // Вечерний Фрунзе. -1980. -15 сент. Мамыров М. Кыргыздын Фомейи жана Демодогу // Мамыров М. Кыргыз адабиятынын тарыхынан. - Ф.: 1980. Мамыров М. «Манас» эпосун биринчи айтуучулар М// Мамыров М. - Кыргыз адабиятынын тарыхынан. - Ф.: Кыргызстан, 1980. Мамыров М. Элдик мурастарды, тарыхый-маданий эстеликтерди жыйноо жана сактоо // Мамыров М. Кыргыз адабиятынын тарыхынан. - Ф.: Кыргызстан, 1980. Мамыров М. Эпоско тарыхый мамиле жасайлык // Мамыров М. Кыргыз адабиятынын тарыхынан. - Ф.: Кыргызстан, 1980. R. Dor. «Si tu me dis:«Chante! Chante!...» Paris, 1980 (thise de doctozat dEtat). «Манас» / С. Орозбаковдун варианты б-ча; Ред. Ч. Айтматов - Ф.: Кыргызстан, 1980. -2-китеп. «Манас» эпосу: «Алгачкы айкаштан» үзүндү / Сагымбай Орозбак уулунун айтуусу б-ча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы: Фольклор жана эл акындарынын ырлары. - Ф.: Кыргызстан, 1980. -1-т. Молдобаев И. Б. Узбеко-киргизские этнокультурные

связи свете эпоса «Манас» // Литературоведение и история АН СССР: Тез. докл. и сообщ. в Ташкенте, -10-12 сент. -1980. - Ташкент.: ФАН, 1980. - 170-171 -б. «Манас» эпосунда өзбек ж-а башка түрк тилинде сүйлөгөн элдер м-н кыргыздардын көп этникалык маданий байланыш жактары чагылдырылгандыгы ж-дө сөз болот. Озмитель Е. К. Наследие классиков и киргизская литература. - Ф.: Кыргызстан, 1980. Орузбаева Б. О. О собственных именах в эпосе «Манас» // Ономастика Средней Азии. - Ф.: 1980. Рысмендеев Акмат // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактору Б. Ө. Орузбаева. ... Ф.: 1980. -5-т. - Пирс - Тоокана, 211-б. А. Рысмендеев - манасчынын кыскача өмүр баяны бар. Шапак Рысмендеев // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактору Б. Ө. Орузбаева. - Ф.: 1980. -6-т. - Тоо климаты - Яшма, 444-б. Шапак Рысмендеев - манасчынын кыскача өмүр баяны берилген. Буудайбек Сабыр уулу. Эл шайырлары. Ф.: Мектеп, 1980. Китепте манасчылар: Молдобасан, Ыбырайым, Мамбет, Мамбетаалы, Орок, Сейдене, Уркаш ж-дө баяндалат. Сагымбай Орозбак уулу // Кыргыз Совет Энциклопедиясы. - Ф.: 1980. -5-т. 218-б. Сагымбай Орозбак уулунун таржымалы ж-а чыгармачылыгы ж-дө маалымат берилген. Саяметов Л. М. Имя и легенда // Ономастика Средней Азии. ...2. ... Ф.: 1980. (Географическое общество Киргизской ССР). 112-119 -б. Күлчоро ж-а Канчоро деген аттардын келип чыгышы ж-дө айтылат. Сарыпбеков Р. Эволюционное развитие образа Алмамбета. - Ф.: 1977. Абдылдаев Э., Бегалиев С. «Манас» эпосуна арналган эмгек // Ленинчил жаш. -1980. -3-июнь. Монография ж-дө баяндалат. Саякбай Каралаев // Кыргыз Совет Энциклопедиясы Ф.: 1980. -5-т. -262-б. Саякбай Каралаев уулунун таржымалы ж-а чыгармачылыгы ж-дө маалымат берилген. Саякбай Каралаев // Поэты Киргизии. - М.: Сов. писатель, 1980. Үргөнч: «Семетей» эпосунан үзүндү / Акмат Рысмендеевдин айтуусу б-ча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы. - Ф.: Кыргызстан, 1980. 1-т. Сейтектин чоң энесине кезиккени: «Сейтек» эпосунан үзүндү / Саякбай Каралаевдин айтуусу б-ча // Кыргыз поэзиясынын антологиясы. - Ф.: Кыргызстан, 1980. -1-т. Стрельбы по джамбу: Поминка Кокотая: Отрывок // Поэты Киргизии - М.: Сов. писатель, 1980. Садыков А. Традиционная композиция описаний похода в эпосе «Манас» // Типология и взаимосвязь фольклора народов СССР: Поэтика и стилистика. - М.: 1980. Урманчиев Ф. И. Эпические сказания татарского народа: Сравнительно-исторические очерки. - Казань.: Изд-во Казанского университета, 1980. -120 с. «Манас» эпосунан мисал келтирилип, башка элдердин эпикалык чыгармалары тарыхый аспекте салыштырылат. Чоюке Өмүр уулу // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактору Б. Ө. Орузбаева. - Ф. 1980 -6-т. - Тоо климаты - Яшма, 409-б. Чоюке Өмүр уулу: Манасчынын кыскача өмүр баяны берилген. Юдахин К. К. // Кыргыз Совет Энциклопедиясы / Башкы редактору Б. Ө. Орузбаева. - Ф.: 1980. -6-т. - Тоо климаты - Яшма, 625-б. Юдахин К. К. «Манас» эпосун изилдеген жана эпостун орусча котормосун редакциялаган. Айдаркулов К. Кенжекара ырчы // Кыргызстан маданияты. -1980. -3-январь. Малаев К. «Шокан жана Манас» жөнүндө бир-эки сөз // Кыргызстан маданияты. -1980. -17-январь. Мусаев С. «Манастын» биринчи китеби // Сов. Кыргызстан. -1980. -21-январь. «Манас» эпосунун I-томунун чыгышы ж-дө. Рудов М. Плач манасчи Сагымбая // Сов. Киргизия 1980. -5 февраль. Айдаркулов К. Ордо оюнунун сырлары («Семетей» эпосунун материалдары б-ча) // Кыргызстан маданияты. -1980. -20-февраль. Копытов Н. Все об эпосе «Манас» // Вечерний Фрунзе. -1980. -8-февраль. С. Каралаевдин варианты б-ча чыга турган «Манас» эпосунун беш томдугу ж-дө. «Манастын» экинчи тому // Сов. Кыргызстан. -1980. -11-апрель. Кажкарий Т. «Манас» дастанинин йана варианты // Коммунизм туйи. - Кажкарий Т. Еще один вариант эпоса «Манас» // Знамя коммунизма. -1980. -23-апрель. Уйгур тилинде басылган макалада «Манас» эпосунун бир бөлүгү «Семетей» эпосу ж-дө сөз болот да андан үзүндү берилген. Мураталиев М. «Манас» на венгерском языке // Сов. Киргизия. -1980. -30 апрель. Прохоров Б. (Соб. корр. «Известия» Кирг. ССР). Прижение легенды: Из блокнота репортера // Известия.

-1980. -30 апр. «Соң-Көл» жайлоосундагы чоң сандыкча таштарды «Манастын ашканасы» деп атап жүрүшкөндүгү ж-дө. «Манас» на венгерском языке // Информационный бюллетень секретариата правления Союза писателей СССР (Москва). -1980. - № 5, (161). Абдылдаев Э. «Манас» эпосуна арналган эмгек // Ленинчил жаш. -1980. -3-4-июнь. Сарыпбеков Р. Эпикалык Бакайдын ысмынын чыгышы // Кыргызстан маданияты. -1980. -3-июль. Большак В. Бизде - «Манас», силерде «Тарас» // Кыргызстан маданияты. -1980. -24-июль. Айдаркулов К. «Семетей» эпосунун жаңы кол жазмасы // Кыргызстан маданияты. -1980. -7-авг. Жаманкараев А. Б., Айдаркулов К. «Семетей» эпосунун жаңы кол жазмасы табылган // Кыргызстан маданияты. --1980. -7-авг. Касымалиев З. Манасчы менен маек // Ысык-Көл правдасы. -1980. -20-авг. Комаров А. Америкалык энциклопедия Чыңгыз Айтматов жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1980. -7-сент. Айова университетинин өтүнүчү б-ча Ч. Айтматов АКШнын филология факультеттеринин окуу программасына киргизиле турган «Манас» эпосу ж-дө чоң лекция даярдады. Ташкенбаев К. Болочок адамзат // Ленинчил жаш. -1980. -13-сент. Сагымбай м-н Саякбайдын чыгармачылык өзгөчөлүгү ж-дө. Сарыпбеков Р. «Манас» эпосу өзбек тилинде // Ленинчил жаш. -1980. -23-сент. Таштеиоров Ж., Молдобаев И. Жалпы союздук түркологиялык конференция // Кыргызстан маданияты. -1980. -2-окт. Б. Ө. Орузбаеванын, Р. З. Кыдырбаеванын, И. Б. Молдобаевдин «Манас» эпосу б-ча Ташкент шаарында болуп өткөн Бүткүл Союздук конференцияда жасаган докладдары ж-дө билдирүү. Көөнөрбөс мурас // Кыргызстан маданияты. -1980. -16-окт. «Манастын» 2-томунун чыгышына байланыштуу. Бекниязок Ж. «Манас» // Ленинчил жаш. -1980. -18-окт. Акматалиев А. Рухий байлыгыбыз орток // Кыргызстан маданияты. -1980. -23-окт. Кыргыз-казак адабияттарынын өз ара байланышы, «Манас» эпосу менен казак эпосу «Эр-Көкөчөнүн» байланыштуулугу, «Манасты» биринчи изилдеген Ч. Валиханова ж-а Жамбул ж-дө. Легкий А. Что мы знаем о «Манасе» // Вечерний Фрунзе. -1980. -13 дек. А. Т. Hatto. The marriage, death and return to the life of Manas (A Kirghiz epic poem of the mid-nineteenth Century). - Turcica, t. XII, I, 1980, t. XV, II 1982.

**1981.** Абдылдаев Э. «Манас» эпосунун тарыхый өнүгүшүнүн негизги этаптары. - Ф.: Илим, 1981. -264 б. Рецензия: Караев Ө. «Манас» эпосун изилдөөгө арналган // Мугалимдер газетасы. -1981. -18-нояб. Asylbek Sajdanov... - Mladý svět, - Praha, -1981, - 21. Алты жашар Асылбек Шайданов ж-дө кыскача кабар. Чех тилинде. «Манас» / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча; Васмага даярдап, сөздүгүн түзүүчү С. Мусаев. - Ф.: Кыргызстан, -1981. -III китеп. -348 б. Молдобаев И. В. Вклад В. В. Бартольда в использовании фольклора киргизского народа как историко-этнографического источника / Тезисы конференции аспирантов и молодых научных сотрудников: Вопросы истории, идеологии, философии, культуры народов Востока. Источниковедение, историография. - М.: 1981. «Манас» эпосу б-ча академик В. В. Бартольддун эмгектери ж-дө. Dr. Necla Pekolcaу, Islami Türk Edebiyatı, Cilt1, Dergah Vayinlari No: Inceleme Dizisi: 10, Istanbul, 1981. -525 в. Сооронов О. «Манас» трилогиясындагы эпикалык окуялардын сүрөттөлүш өзгөчөлүктөрү (Тоголок Молдо). - Ф.: Илим, 1981. -120 б. Айтматов Ч. ККПнын XVII съездинде сүйлөгөн сөзү // Сов. Кыргызстан. - 1981. -23-январь. «Манас» ж-дө токтолгон жери бар. Айтматов Ч. Речь на XVII съезде КП Киргизии // Сов. Киргизия. 1981. -23 январь. «Манас» эпосу ж-дө токтолгон жери бар. Бобулов К. «Манас» на венгерскоязыке // Сов. Киргизия. -т. 1981. -8 февр. Кидайш-Покровская Н. В. Перевод тюркоязычного эпоса в академической серии // Сов. тюркология (Баку). -1981. - № 2. Мирбадалева А. С. Некоторые вопросы критической оценки текстов эпоса тюркоязычных народов // Сов. тюркология (Баку). -1981. - № 2. Петросья А. А. Публикация памятников эпической поэзии тюркоязычных народов в академической серии «Эпос народов СССР» // Советская тюркология (Баку). -1981. - № 2. Бегалиев С. Ба-



йыркы кыргыз рухунун туу чокусу: «Манас» эпосу ж-дө // Мугалимдер газетасы. -1981. - 18-март. Исамиддинов З. «Манас» типологиясы хакида // Узбек тили ва адабияти. 1981. - № 4. Өзбек тилинде макалада автор «Манас» эпосун кээ бир окумуштуулардын «Алпамыш» эпосуна жакын ж-а окшош деп айтканын жокко чыгарат. Караңыз: Киргизский героический эпос «Манас». - М.: 1961. Керимжанова Б. Генезис народиой поэмы: (Новое в исследовании эпоса «Манас») // Сов. Киргизия. -1981. -6 май. Копытов Н. «Манас» на русском языке // Сов. Киргизия. -1981 -13 май. «Манас» эпосунун биринчи томунун орус тилинде басмага даяр болгондугу ж-дө. Левченко В. Айтыш // Лит. газета. -1981. 27 май. Плоских В. Кыргызстандын окумуштуулары - эл аралык аренада // Коммунист. -1981. -№ 5. «Манасты» чет элдерде изилдөө, жарыялоо ж-дө айрым маалымат бар. Сооронов О. «Кыргызстан» басмасы - съездге // Ленинчил жаш газетасы. -1981. -11-июнь «Манас» эпосунун 1-2-томунун жарык көрүшү ж-дө. Мамедязов Б. Кыргыз эпосун олуттуу изилдөө // Кыргызстан маданияты. -1981. -18-июнь. Асылбеков Б. Немец уулу - манасчы // Ленинчил жаш. -1981. - 20-июнь. Тогуз-Торо р-нундагы немец уулу Саша Эбермандын манасчылык шыгы ж-дө. Аскарров Т. Партиянын, элдин мүдөөсүн көздөп: (Кыргызстан жазуучуларынын VII съездинде жасалган доклад) // Кыргызстан маданияты. -1981. - 25 июнь. «Манас» ж-дө да айтылат. Садыков А. Ырасталсын турмуш чындыгы (Кыргызстан жазуучуларынын VII съездинде сүйлөгөн сөзү) // Кыргызстан маданияты - 1981. -25-июнь. - «Манас» эпосу ж-дө кабар бар. Садыков А. Народная сокровищница // Комсомолец Киргизии, -1981. -30 июнь (Интервью). Кыргыз Илимдер Академиясынын Тил ж-а адабият ин-тунун директору «Манас» эпосун изилдөө ж-а басмадан чыгаруу ж-дө (Интервью алган Н. Петров). Айн Каалеп. «Манасты» которсок деп ойлойм // Ленинчил жаш. -1981. -21-июль. Бейшеналиев Ш. Баалуу мурасты барктаган иликтөө // Кыргызстан маданияты. -1981. -20-авг. Бобулов К. На языке дружбы // Сов. Киргизия, -1981. -27 авг. «Манас» эпосу венгер тилинде чыккандыгы ж-дө. Жирков А. Боорлош адабияттардын өз ара байланышы // Коммунист.-1981. - № 8. «Манас» эпосунан үзүндү жарыяланган. Жаркынбаев Н. Чыгармачыл санаалаштык // Кыргызстан маданияты. -1981. -3-сент. Мамбетсеитова З. Манасчы Шапак Рысмендеев // Нарын правдасы. -1981 -2-сент. Кыдырбаева Р. З. Конгресс тюркологов // Сов. Киргизия. -1981. -2 сент. «Манас» эпосунун түрк элдеринин эпостору м-н байланышы ж-дө. Абдыракунов Т., Мокеев А. «Аналхак» деген ким? // Кыргызстан маданияты. -1981. - 17-сент. Мусаев С. Эпос - океан «Манас» // Украинка. -1981. - № 33. Бектенов З. «Манас» жөнүндө сөз // Ала-Тоо. -1981. - № 9. Десницкая А. В. Об историкотипологической теории эпоса: к 90 летию со дня рождения В. М. Жирмунского // Вестник АН СССР - 1981. - № 9. В. М. Жирмунский тарабынан «Манас» эпосунун изилдегени ж-дө. Ронкин М. До последний строки // Сов. Киргизия. -1981. -14 окт. Исаков Б. М. «Манас» эпосун окутуу // Мугалимдер газетасы. -1981. -16-окт. Алыкулов Б. Сөздүктү окугандан кийинки ой // Кыргызстан маданияты. -1981. -22-окт. Паязов А. «Манас» айткан жигит // Ленинчил жаш. -1981. -29-окт. Курманбек Жумалиев «Манас» эпосунан үзүндү айтып жатат. Байбосунов А. Жер жөнүндө түшүнүк эпикалык чыгармаларда // Кыргызстан маданияты. -1981. -12-нояб. Караев О. «Манас» эпосун изилдөөгө арналган // Мугалимдер газетасы. -1981. -18-нояб. Чериович В. Рукопись, найденная в Ак-Тале // Вечерняя Фрунзе. -1981. -21 нояб. Мамыров М. Ырамандын ырчысы жана Мингиан: («Манас» эпосундагы Ыраман ырчы ж-а калмактын «Жангир» эпосундагы Мингиан ырчы) // Ленинчил жаш. -1981. -26-нояб. Мамытбеков З. Зарубежные ученые о «Манасе» // Сов. Киргизия. 1981. -20 дек.

**1982.** Айдаркулов К. Географические названия эпоса «Семетей». История и современность. - Ф.: Илим, 1982. Arûnykart. - Budapest: Kozmosz Könyvek, -1982 «Манас» эпосунан үзүндү, Токтогул, Арстанбектин ырларынан да берилген. Венгер тилинде. Ботояров К. Английское издание эпоса «Манас», Фольклор: поэтика и традиция. - М.: Наука, 1982.

Doc. Dr. Dursun Vildirim, «Pamirde Bin Kirgiz Destani,» II. Milletlerarasi Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Kültür (ve Turizm) Bakanligi Milli Folklor Arastirma Dairesi yayinlari: 38, Basbakanlik Basimevi. - Ankara, 1982. -487 s. Not: Bildiri 477-487 slár arasindadir. Manaslá ilgili bilgiler bulunmaktadir. Dor, Rémy. Un fragment pamirien de Manas. I. Gexte. Wiesbaden: O. Harrassowitz, 1982. (Extrait de Central asiatic Journal, vol. 26, N 1-2). Памирде айтылган. «Манастан» Фрагмент. Француз тилинде. Жайнакова А. «Семетей» эпосунун тарыхый генсалогиялык негизи (С. Каралаевдин вариантаы б-ча). - Ф.: Илим, 1982. -175 б. Dr. Raisa Kidirbayeva, «Türk Destanindaki Karsilikli Hiskiler (Manas, Mürgen Batur, Alip Manas)». II. Milletlerarasi Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Kültür (ve Turizm) Bakanligi Millt Folklor Arastirma Dairesi Yayinlari: 38, Basbakanlik Basimevi, - Ankara, 1982. -478 s. Not: Bildiri 275-282 . Slárdadir. Восток в творчестве народного художника СССР Владимира Аядревича Фаворского: Сборник материалов и каталог выставки.

М.: Сов. художник, 1982. -с., илл., Графические работы Фаворского по «Манасу». Липец Р. С. Проблемы взаимосвязей тюрко-монгольского эпоса с изобразительным искусством кочевников Евразии: (Тр. Советских археологов 40-50-х годов) Очерки истории русской этнографии, фольклористики и антропологии. - М.: Наука, 1982. - Вып. IX. (Тр. АН СССР, Ин-та им. Н. Н. Михлухо-Маклая. Новая серия т. 110). Эпосту тарыхый планда изилдөөгө аракеттенип Кыргызстандагы эски дөбөлөр, таштар, географиялык аталыштар: жер аттары, суулар, бактар ж. б. уламыштар «Манас» эпосундагы образдар м-н салыштырылат. «Манас» / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча; Басмага даярдаган ж-а сөздүгүн түзгөн Э. Абдылдаев. - Ф.: Кыргызстан, 1982 IV китеп, - 368-б. Manasz. -Su: Aranykert. - Budapest, 1982. «Манас» эпосунан үзүндү Венгер тилинде басылган. «Манас»: Эпос / По варианту Орозбак уулу Сагымбай. - Ф.: Кыргызстан, 1982. ...336. с. - № 2. «Манас»: Киргизский народный эпос / Пер. А. Адхама. - Душанбе: Ирфон, 1982. -368 с. Тажик тилинде эпостун чыккандыгы ж-дө. «Манас»: Киргизский эпос // Мифы народов мира: Энциклопедия. - М.: Сов. Энциклопедия, 1982. - т. 2. Семетейдин Таласка жөнөшү: «Манас» эпосунан // Жеңижок: Ырлар (Чогулткан ж-а түзгөн А. Жусупбеков; Баш сөзүн жазган академик, Кыргыз эл жазуучусу Ч. Айтматов. - Ф.: Кыргызстан, 1982. Сооронов О. «Манас» трилогиясында эпикалык окуялардын сүрөттөлүш өзгөчөлүктөрү. - Ф.: Илим,1982. Эпос «Манас» // Киргизская ССР: Энциклопедия (спецтом) - Ф.: 1982. Масаулов И. По следам легенд. // Сельская жизнь. -1982. -5 янв. Талас өрөөнүндөгү «Манастын» ысмына байланыштуу болгон жерлер ж-дө. Юрлов К. Первооткрыватель «Манаса» // Вечерний Фрунзе. 1982. -9 янв. Milovskij, Alexandr. Jurta pro Manase. -100 |1 Zahranični zajimavost, 19, 1982, č. 11. «Манас» ж-дө Чех тилинде. Мукасов М. Манасчы карыя: (М. Шапаков) // Кыргызстан маданияты. -1982. -14-январь. Шарипова Ш., Эгемов Х. Фольклордук чыгармалардагы типологиялык окшоштуктар: «Манас» эпосу менен «Алпамыс» эпосунун окшоштуктары // Кыргызстан маданияты. -1982. -11-февр. Юрлов К. Снова «Манас» // Вечерний Фрунзе. -1982. -11 февр. Конорчок айлынан чыккан манасчы: (Кыргыз ТАГдын кабарчысы) // Сов. Кыргызстан. -1982. -21-февр. Мамыров М. «Манастын» эпос болуп калыптанышынын маселелери // Ала-Тоо. -1982. - № 2. Кыдырбаев Р. 3. Генезис эпоса «Манаса» // Сов. Киргизия. - 1982. - 20 июнь. Закиров С. Жайсаң ырчы (Үмөт уулу): Бабалар мурасы // Жаш ленинчи. -1982. 1982. - № 2. Бектенов З. «Манастагы» тулпар аттар // Эл агартуу. - 1982. - № 2. Мамыров М. «Манас» эпосундагы диний ишенимдерге карата: Конкурска // Кыргызстан маданияты. -1982. -4-март. Манастын уулу Семетей // Кыргызстан маданияты. -1982. -18-март. Семетей драмасы ж-дө. «Манас» - үчүнчү китеп // Сов. Кыргызстан. -1982. - 20-март. Мамыров М. Манас - Манас болгондо: Илимий ой толгоо //

Ленинчил жаш. -1982. -15-май. Suchar Z. Sladami stepowej eropei: Potomek Czyngiz-Chana; Kirgiski mitrydates i Konowal Krolewca; Obysmysie stali ofiarami twego glosu (Epos kirgiski «Manas»), - Fakty, - 1982. - № 2, - № 3, - № 4. Манас ж-дө Венгер тилинде. Сарбаков К. Музей Манаса // Сов. Киргизия. - 1982. - 20 июнь. Закиров С. Жайсаң ырчы (Үмөт уулу): Бабалар мурасы // Жаш ленинчи. -1982. № 6. Алиев С. Фольклорчу Ыбрайым // Сов. Кыргызстан. -1982. -5-сент. Эпос продолжает жить // Правда. -1982. - 22 сент. Сүрөттөр // Сов. Киргизия. -1982. -22 окт. А. Жайнакова., С. Мусаев, К. Кырбашевдердин сүрөтү, Сагымбайдын үч тому басмадан чыкканы, Саякбайдын 5 тому даярдалганы ж-дө маалымат бар. Hatto, Arthur. The marriage, death and return to life of Manas: A Kirghiz epic poem of the mid -- nineteenth century. -- Turcica, Iouvain a. o., 1982, t. XIV. Манастын үйлөнүшү ж-а өлүп, кайра тирилиши ж-дө айтылат. Англис тилинде. Френц Буда. Максатым «Манасты» которуу // Кыргызстан маданияты. -1982. -28-окт. Океаноподобный // Известия. -1982. -1 нояб., // Вечерний Фрунзе. - 5 нояб. Кыдырбаева Р. З. Героический эпос // Вечерний Фрунзе. -1982. -12 нояб. Абдылдаев Э. Основные этапы исторического развития эпоса «Манас». - Ф.: 1981. -264 с. «Манас» звучит на таджикском (КирТАГ) // Сов. Киргизия. 1982. -10 дек. Баршай А. «Манас» тажик тилинде // Сов. Кыргызстан. -1982. -14-дек. Чернович Б. Найден вариант «Манаса» // Вечерний Фрунзе. -1982. -20 дек. Копытов Н. Эпос ждет читателя // Комс. Киргизии. -1982. -21 дек. Айтматов Ч. Единение миллионов: (Трибуна публициста) // Лит. газета. -1982. -29 дек. «Манас» эпосунун советтик доордо өзүнүн тийиштүү ордун тапкандыгы ж-дө. Кырбашев К. Манасчы Чоюке // Жаш ленинчи. -1982.- № 12 Будаичиев Б. Манас: (О творчестве киргизского скульптора Т. Садыкова) // Творчество. -1982. - № 12. R. Dor. Un fragment Pamirien de «Manas.» - Central Asiatic Journal, vol. 26, 1982.

**1983.** Абакиров А. А., Бобылев В. М. «Манас» в перспективе // Океан знаний, - Ф.: Кыргызстан, 1983. Абдылдаев Э. Кыргыз фольклорунун тарыхынан: Сын-макалалар. - Ф.: Кыргызстан, 1983. -96б. Айдаркулов К. Архаичные пласты сюжетов трилогии эпоса «Манас» //2-е научн. чтения, посвящ. памяти академиков И. А. Батманова, К. К. Юдахина, Б. М. Юнусалиева. - Ф.: Илим, 1983. Айдаркулов К. К вопросу с погребельном обряде киргизов в скальных склепах (по эпосу«Семетей»). Сверяя по Марксу и Ленину шаг. - Ф.: Илим, 1983. Айдаркулов К. Некоторые виды вооружения киргизов в эпосе «Семетей» // Тезисы докладов Всесоюзной научной конференции «Культура и искусство Киргизии». - Л.: 1983. Айдаркулов К. Этнические связи киргизов с народами Центральной Азии (по материалам эпоса «Семетей») // Историко-культурные связи народов Центральной Азии. - Улан-Удэ.: 1983. Боронов А. «Манас» эпосундагы байыркы салттардын чагылышы // Научные чтения, посвященные памяти академиков И. А. Батманова, К. К. Юдахина, Б. М. Юнусалиева: Тезисы докладов и сообщений, 18-19 окт. 1983 г. - Ф.: 1983. Караев О. История караханидского каганата. - Ф.: Илим, 1983. Кыдырбаева Р. З. Киргизский героический эпос «Манас».: (10.01.09). - Ташкент, 1983. - 42 с. - В надзаг.; АН Уз. ССР. Ин-т языка и литературы им А. С. Пушкина. Библиогр.: с. 41 -42 (7 назв.) - (Автореферат дисс. на учен. степень доктора филол. наук. Кырбашев К. «Манас» эпосунун стили. - Ф.: Илим, 1983. -174 б. Ali Öztürk, Türk Anonim Edebiyatı, Wayrak Vayincilik. - Erzurum, -1983. -414 s. Not: Manasla ilgili bilgiler 178. Sdadir Мамытбеков З. Зарубежные ученые о «Манасе» // Сов. Киргизстан сегодня: информ. сб. кирг. общ-ва дружбы и культ. связей с заруб. странами. - Ф.: 1983. - Вып. 2. Копытов Н. Трилогия «Манаса» // Вечерний Фрунзе. -1983. -17 февр. Молдобаев И. Б. Историко-культурная общность киргизов с народами центральной Азии (по материалам эпоса «Манас») // Историко-культурные связи народов центральной Азии. - Улан-Удэ.: БФ СО АН СССР, 1983. Керимбаев Б. «Манас» // Кыргызстан маданияты. -1983. -3-март. Манастын 4-тому жарыкка чыгышы ж-дө. Мусаев С. «Манастын» IV тому чыкты // Сов. Кыргызстан. -1983. -5-март. Закиров С. Балык (Бекмурат) Кумар уулу // Жаш ленинчи. 1983.

- № 4., № 5., № 6. Балык манасчы ж-дө айтылат. Байбосунов А. Аалам түзүлүшү туурасындагы түшүнүктөр // Кыргызстан маданияты. -1983. -26-май. Байбосунов А. Астрологиялык түшүнүк жана анын кыргыз элинин аң-сезиминде чагылышы // Эл агартуу. -1983. - № 6. «Манас» ж-а «Семетей» эпостору жаралган мезгилдердеги кыргыздардын түшүнүктөрү ж-дө. Алагушов Б. Элдик музыкалык аспаптардын «Манаста» баяндалышы // Кыргызстан маданияты. -1983. -21-июль. Холкин Г. «Манастын» күмбөзүндөгү музей // Сов. Кыргызстан. -1983. -7-авг. Кырбашев К. «Семетей» эпосуна арналган эмгек // Кыргызстан маданияты -1983. -27-окт. Хатунцев В. У очага: Об изучении эпоса «Манас» // Комс. правда. -1983. -25 дек.

**1984.** Айдаркулов К. Ранние формы брака у киргизов: По материалам трилогии эпоса «Манас» // Молодые обществоведы - 60 летнему юбилею Сов. Киргизстана. - Ф.: Илим, 1984. Айтматов Ч. Байыркы кыргыз рухунун туу чокусу // «Манас» / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча. - Ф.: 1984. -1-китеп. Акунов А. Некоторые вопросы эволюции семейно-брачных отношений у киргизов в эпосе «Манас» // Молодые обществоведы - 60 летнему юбилею Сов. Киргизстана. - Ф.: 1984. Будаичнев Б. «Манас» // Истоки: Сб. статей. - Ф.: 1984. Виноградов В. С. Напевы «Манаса» // «Манас»: Эпос народов СССР. - М.: 1984. - Кн. 1. Djen - Hua, Hu Dor, Rémy. «Manas» chez Les kirghiz du xinjiang: Bret aperçu. - Turcsica, 1984, t. XVI. Пекиндеги улуттук азчылык борбордук ин-тутунун проф. Ху Чень-Хуа ж-а Француз окумуштуусу Реми Дордун кыргыздардын «Манас» эпосунун синьцзяндык варианты ж-дөгү макаласы. Laude -- Curtautas, Ilse. fragen der Manas - Forschung: Das Epos in Forschung und gesang bei den Kazaken. -- CAI, 1984, - № 3-4. Кыргыз ж-а Казак окумуштуулары «Манас» эпосун изилдөө маселесине карата. Поляк тилинде Жайнакова А. «Сейтек» - «Манас» трилогиясынын бүткөн бөлүмү. - Ф.: Илим, 1984. -120 б. Күмүшалиев К. Улуу манасчы // Күмүшалиев К. Октябрда жаралган искусство. - Ф.: 1984. Кыдырбаева Р. З. Сказительское мастерство манасчи. - Ф.: Илим, 1984. -117 с. Липец Р. С. Образы батыра и его коня в турко-монгольском эпосе. - М.: Наука, 1984. -263 с. Рецензия: Молдобаев И. Б. О Манасе и его богатырском коне // Вечерний Фрунзе. -1985. -14 февр. Жусуп Мамай. Алгы сөз // «Манас»: 1-бөлүк. - 1-том, Үрүмчү: Шинжан эл басмасы, 1984. «Манас»: 1 китеп: Киргизский героический эпос. - М.: Наука, 1984. -544 с. илл. (Эпос народов СССР). Эпостун текстти кыргызча жана орусча эки тилде берилген. «Маас»: Эпос / Саякбай Каралаевдин варианты б-ча; Редколл. Ч. Айтматов ж. б., Түзүүчүлөр: Р. З. Кыдырбаева, А. Жайнакова - Ф.: Кыргызстан, 1984. -1-китеп, -248 б. «Манас»: Эпос / Сагымбай Орозбак уулунун варианты б-ча; Басмага даярдап, сөздүгүн түзгөн С. Мусаев; Редколл. Ч. Т. Айтматов (башкы ред.) ж. б., -2-басылышы. - Ф.: Кыргызстан, 1984. -1-китеп. -294 б. (Кырг. ССР ИА Тил ж-а адабият ин-ту). Мирбадалаева А. С., Кидайш-Покровская Н. В. О принципах перевода и комментирование текста // «Манас»: Эпос народов СССР. - М.: кн. I. Мирбадалаева А. С., Кидайш-Покровская Н. В., Мусаев С. М. Обзор записи варианта эпоса «Манас» // «Манас»: Эпос народов СССР. - М.: 1984. - Кн. I. Молдобаев И. Б. Узбекско-киргизские этнокультурные связи и в свете эпоса «Манас» // Фольклор, литература и история Востока: Материалы III Всесоюзной тюркологической конференции. - Ташкент.: ФАН, 1984. Мусаев С. М. Киргизский народный эпос «Манас» // «Манас»: Эпос народов СССР. - М.: 1984. - Кн. I. Мусаев С. Сагымбай манасчы жана анын варианты жөнүндө // «Манас»: / С. Орозбаковдун варианты б-ча. - Ф.: 1984. Мусаев С. Чоң манасчы Саякбай жана ал айткан вариант // «Манас»: / С. Каралаевдин варианты б-ча. - Ф.: 1984. -I китеп. Мусаев С. М. Эпос: «Манас»: Науч.-попул. очерк. - Ф.: Илим, 1984. -263 с. Осташев А. Иллюстрации к четырехтомному изданию эпоса «Манас» // Истоки. - Ф.: 1984. Таштемиров Дж. Сходные мотивы эпосов киргизского, узбекского и казахского народов // Фольклор, литература и история Востока: Материалы III Всесоюзн. тюркол. конф. - Ташкент.: 1984.

Иманалиев М. Ата конушта: Президент тааныштырат: «Манас» эпосун изилдөөчүлөрдүн бири Р. Сарыпбеков // Ленинчил жаш. -1984. -3-январь. Хатунцев А. Ата конушта // Ленинчил жаш. -1984. -3-январь. «Манасты» изилдөөчү Р. Сарыпбеков ж-дө. Сейитбеков Т. Манасчылар // Сов. Кыргызстан. -1984. -18-февраль. Мусаев С. «Манас» поэзиянын океаны // Ленинчил жаш. -1984. -2-февраль. Мирбадалаева А. С., Кидайш-Покровская Н. В. Новое издание киргизского героического эпоса «Манас» // Сов. тюркология. -1984. - № 2. Мамыров М. «Манас» эпосундагы диний ишенимдерге карата: Конкурса // Кыргызстан маданияты. -1984. -4-март. Кулмамбетов Ж. «Манас» - эпический театр киргизского народа // Лит. Кыргызстан. -1984. № 3. Вадимов В. Новое издание «Манас» // Сов. Киргизия. -1984. -20 апр. Керимбаев Б. Манасчы // Кыргызстан маданияты. -1984. -24-май. Манасчы Уркаш ж-дө. Мүлкүбатов Т. Манастын балбан ташы // Кыргызстан маданияты. 1984. -24-май. Екшембаева Л. Некоторые особенности развития эпического образ женщины в тюркоязыческом эпосе: (Упоминание об образе Каныкей из киргизского эпоса «Манас») // Сов. тюркология. -1984. - № 5. Садыков А. С. Состояние исследований по киргизскому языку, литературе и фольклору // Сов. тюркология. -1984. - № 6. Кеңешбеков А. Манас музейи жана патриотизмге тарбиялоо // Сов. Кыргызстан. -1984. -13-июль. Мамыров М. К. Маркс, Ф. Энгельс эпос жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1984. -23-август. Ыбыкеев С., Адиев К. Идеи патриотизма в эпосе «Манас» // Учитель Киргизстана. -1984. -24 август. Чевелев В. Эпос киргизского народа: О трилогии эпоса «Манас» // Учитель Киргизстана. -1984. -31 август. Сыдыков С. Байыркы эстеликтин жаңырышы // Кыргызстан маданияты. -1984. -6-сентябрь. Баршай А. Эпостун көөнөрбөс ажары: «Манас» эпосунун 1-томунун кыргыз жана орус тилинде чыгарылышы ж-дө // Сов. Киргизстан. -1984. -19-сентябрь. Нетленной обояния эпоса: (Кирг ТАГ) // Сов. Киргизия. -1984. -19 сентябрь. «Наука» басмасынан (Москва) «Манастын» 1-томунун чыгышы ж-дө Баршай А. Эпостун көөнөрбөс ажары // Кыргызстан маданияты. -1984. -27-сентябрь. «Манас» эпосунун орусча 4 томдугучыгышы ж-дө. Юлина Б. Издается в Москве и Фрунзе // Вечерний Фрунзе. -1984. -12 октябрь. Мусаев С. Саякбай айткан «Манастын» биринчи нитеби // Сов. Кыргызстан. -1984. -18-октябрь. Сарыпбеков Р. Залкар манасчы // Кыргызстан маданияты. -1984. -13-декабрь. Саякбай ж-дө. Мамытбеков З. Певец народного эпоса // Сов. Киргизия. -23 декабрь. Мусаев С. Улуу манасчы: С. Каралаевдин туулган күнүнө 90 жыл // Сов. Кыргызстан. -1984. -23-декабрь. R. Dor. Le chant dans l'oralité Kirghiz. - Cahiers de poétique comparée. - Paris, 1984. Djen-Hua Hu - Remy Dor. Manas chez les Kirghiz du Xinjiang: bref aperçu. Turcica, 16, 1984. Дүйшеев Ш. Залкар манасчыга таазим // Ленинчил жаш. -1984. -27-декабрь.

**1985.** Abdülkadir Inan, Manas Destani, 2. Baski, Kültür (ve Turizm) Bakanligi Vayin-lari: 611. - Ankara, 1985. -218 s. Айдаркулов К. Об этимологии топониме «Талас» (на основе сюжетов трилогии эпоса «Манас» // Материалы VII межреспубликанской научной конференции молодых ученых, посвященный 60-летию образования Кирг. ССР и Компартии Киргизии. - Ф.: Илим, 1985. Айдаркулов К. Ранние рукописи эпоса «Семетей» // Сов. Киргизстан: Страницы истории и современности. - Ф.: Илим, 1984. Айдаркулов К. Эпический гүмбөз Манаса в эпосе «Семетей» // Страницы из истории дореволюционной Киргизии. - Ф.: Илим, 1985. Aitych, Sommet de l'art de l'improvisation - Zettres Sorietignu, -1985, - № 314, p. 170-171. Кыргыз фольклору - айтыш жана аткаруу чеберчилиги жөнүндө француз тилинде. Алтымышбаев А. Очерк истории развития общественно-политической и философской мысли в дореволюционной Киргизии. - Ф.: Илим, 1985. Ahmet Kabakli, Türk Destanlari,» Türk Edebiyatı Dergisi (Türk Destanlari Özcl Sayisi), Sayı: 145; Kasim, 1985. Botoyarov, Kambarly. «Manas» - an encyclopedia of kirghiz lite - Soviet literature, -1985, - № 2, -p 141-144 Кыргыз эпосу «Манас» ж-а анын азыркы этаптагы изилдениши. Botojarow, Kambaraly. «Manas» - Enzyklopädie der Kirgizen. Sowjetliteratur, -1985, - № 2. --v. 157-160 . Кыргыз эпосу

«Манас» ж-де, аны изилдөөлөр ж-дө. Botolarov Kambaraly. «Манас», l'encyclopedie des kirghiz - Zettres Sovietigies, -1985, - № 314. --р 166-169 . «Манас» - кыргыз турмушунун энциклопедиясы ж-дө. Француз тилинде. Киргизский эпос о «Манасе» / История всемирной литературы. - М.: 1985. т. 3. Козубаев О. Актуальность изучения этического наследия прошлого на примере, изучения киргизского эпоса «Манас» //Материалы VII межреспубликанской научной конференции молодых ученых, посвященный 60-летию образования Кирг. ССР и Компартии Киргизин. - Ф.: 1985. «Манас»: Киргизский героический эпос: книга I - «Манас»: 1-китеп, Кыргыз элинин баатырдык эпосу. Рецензия: Р. С. Липец. // Сов. тюркология. -1985. - № 4. Manas: The Tale of how Almambet, disappointed in his people and wandering in searoh oj new companions, Met Manas, and how Manas received him (Transe. by Diana Russell // Soviet literature, -1985, - № 2. «Манастан» үзүндү. Француз тилинде. Молдобаев И. Б. Кыргыздардын этникалык алакаларынын «Манас» эпосунда чагылдырылышы. - Ф.: Илим, 1985. Молдобаев И. Б. Отражение этнических связей киргизов в эпосе «Манас». - Ф.: Илим. 1985. Мусаева Дж. Религиозные мотивы в эпосе «Манас»: III научные чтения, посвящённые памяти академиков И. А. Батманова, К. К. Юдахина, Б. М. Юнусалиева: Тезисы докл. и сообщ. 19-20 сент. 1985 г. - Ош.: 1985. Dr. Hasan Köksal, Destanlarımız ve Türk Edebiyatı, U Dal Nasriyat, Tasvir Matbaası. - istanbul, 1985. -336. s. Орузбаева Б., Мусабаева З. «Манас» источник для изучения лексики киргизского языка в историческом плане / Тюркское языкознание: Материалы III Всесоюз. тюркол. конф. литературы и языка АН СССР, Сов. Ком. Тюркологов при ОЛЯ АН СССР, Отд. истории, языкознания и литературоведения АН Уз. ССР; Редколл. Г. А. Абдурахманов и др. - Ташкент.: ФАН, 1985. Редколл. Г. А. Абдурахманов и др. - Ташкент.: ФАН, 1985. Proben der Volkslileratur der nörellichen Türkischen Stämme / gesamm und Übers. Von Radloff Dr W. - v. Theil: Der Dialect der KaraKirgisen. -- St Petersburg: Eggers Cund Hasunow Z. и. а., -1885. - 603 s. «Манас» эпосу - немец тилинде. Radloff, W. Die Sprachen der nördlichen türkischen Stämme. 1. Abteilung. Proben der volkslitearatur. Übersetzung. -- St. Petersburg. 1885, -XXVIII -603 s. Кыргыз эпосу «Манаска» кыскача мүнөздөмө берилген. Кыргызчадан немец тилине которулган. Алагушов Б. Актан // Кыргызстан маданияты. -1985. -17-январь. Актан Тыныбеков ж-дө. Вадченко В. Поэтическое отражение жизни // Вечерний Фрунзе. -1985. -29 январь. «Манас» эпосу ж-дө. Молдобаев И. Б. О Манасе и его богатырском коне: о книге Липец Р. С. Образы батыра и его коня в тюрко-монгольском эпосе // Вечерний Фрунзе. -1985. -14 февраль. Тенишев Э. Р. «Манас»: Киргизский героический эпос: Кн. 1. Рецензия: Тенишев Э. Р. // Изв. АН СССР. Серия литературы и языка. -1985. - № 4., - № 5. Мулкүбатов Т. Тарых далилден бузулбайт // Кыргызстан маданияты. -1985. -20-июнь. Строилов Л. О чем пекуться буржуазные «защитники» национальной культуры // Сов. Киргизия. -1985. -25 июнь. Абдылдаев Э., Сарыпбеков Р. «Манас» эпосунун илимий басылышы // Кыргызстан маданияты. -1985. -27-июнь. Тенишев Э. Р. Көркөм ойдун соолубас дайрасынан. («Манас» эпосунун эки тилде басылышы), // Сов. Кыргызстан. -1985. -28-июнь. Тенишев Э. Р. Из реки по имени «Манас» // Сов. Киргизия. -1985. -28-июнь. Айтматов Ч. От «Манаса» до наших дней: Беседа с кирг. писателем Ч. Айтматовым о месте театров современном культурном процессе: Записал А. Еф ремов // Театр. 1985. - № 6. Абдыракунов Т. Манастын үйлөнүшү жана тарых маселелери // Кыргызстан маданияты. -1985. - 4-июль. Эралиев С., Ботояров К. Новая встреча с «Манасом» // Вечерний Фрунзе. -1985. -25 июль. Жакыпбеков А., Жусупов К. «Манас» // Кыргызстан маданияты. -1985. - 15-авг., 22-авг., 29-авг., 5-сентябрь. Склотаускас И. Киргизский Гомер, степная Илиада: О национальном киргизском эпосе «Манас» / Илл. Т. Геруна // Нямунас. - 1985 - № 8. С. Каралаев ж-а «Манас» эпосу ж-дө. Бегалнев С. Эпос - элдин сыймыгы: «Манас» эпосун басмадан чыгаруу иши // Сов. Кыргызстан. -1985. -1-

сент. Сыдыков К. Чеберлердин таасири улансын: (Манасчы С. Орозбак уулу) // Кыргызстан маданияты. -1985. - № 37. 12-сент. Манасчылар: Дыйканбай, Сагымбай, Ыбрайым ж. б. ж-дө. Тойбаев М.«Манас» // Кыргызстан маданияты. -1985. -19-сент. «Манас» операсы ж-дө. Беделбаев А. Первооткрыватель «Манаса» // Комс. Киргизии. -1985. -10 окт. Акматалиев А. Фольклордун экинчи өмүрү // Ленинчил жаш. -1985. -30-окт. Молдобаев И. «Манасты» изилдеген эмгек// Ленинчил жаш. -1985. -31-окт. Абдыракунов Т. «Манас» жана «Алып-Манасы» // Ала-Тоо. -1985. - № 10. Мусаев С. Ойдон чыгарылган ой жоруулар // Кыргызстан маданияты. -1985. -12-дек. Молдобаев И. Б. Немеркнующее сказание (100 лет первой публикации эпоса «Манас» // Учитель Киргизстана. -1985. -18 дек. Мусаев С. Башаттын ачылышынан («Манас» жүз жыл мурда) // Кыргызстан маданияты. -1985. -26-дек.

**1986.** Ismail Asikoglu, Ansiklapedik Türkçe - Edebiyat,» Imece Vayincilik No: 12, Erlem Matbaacilik. - Ankara, -1986. 174. Not: Manas Dastani 95 Slárda veriliyar. Байбосунов А. Жаратылыш жана адам: Монография. - Ф.: Кыргызстан, 1986. 32-33, 44: 47, 48, 97-б. «Манас» үчилтиги жарала баштаган мезгилинде эле адам м-н жаратылыштын байланышы бар экендиги көрсөтүлөт. Байтур Анвар. Кыргыз тарыхы лекциялары. - Артыш, Кызылсуу кыргыз басмасы (КЭР), 1986. «Манас»: 2-китеп / С. Каралаевдин варианты б-ча. - Ф.: Кыргызстан, 1986. -296 б. «Манас»: Кара сөз түрүндө баяндама / Кыргыз ССР ИА, Тил ж-а адабият ин-ту; Түзүүчү: С. Мусаев; Жооптуу ред. Э. Абдылдаев. - Ф.: Илим, 1986. - 284 б. «Манас» - кыргыз элинин улуу мурасы: Сунуш кылынган библиогр. көрсөткүч-Эпос «Манас» - великое наследия киргизского народа: Рек. библиогр. указ. Кыргыз ССРинин маданият Министерствосу, Кыргыз ССРинин В. И. Ленин ати. мамл. китепканасы; Түзүүчүлөр: С. Кубатова, О. С. Сухомлинова. - Ф.: 1986. -40 б. Молдобаев И. Б. Название музыкальных инструментов в эпосе «Манас» // Вопросы кыргызской терминологии - Ф.: 1986. Kämil Toygar, «Manasci Iusuf Mamaylá,» Türk Folkloru Dergisi, Sayi: 89, Aralik, 1986. - 23-24. Prof. Dr. Sükrü M. Elçin, Halk Edebiyatina Ciris, (2. Basim), Kültür (ve Turizm) Bakanligi Yayinlari: 365 Kültür Eserleri Dizisi: 52, Sevinç Matbaasi. - Ankara, 1985. -760. Жакыпбеков А., Жусупов К. Улуу сөздөн чыккан сөз: («Манас» эпосунун кара сөз түрүндөгү вариантынын авторлору А. Жакыпбеков, К. Жусуповдун чыгармачылык изденүүлөрү ж-дө. Маектешкен А. Токтомушев) // Кыргызстан маданияты. - 1986. -18 февр. Айдаркулов К. Тогуз коргоол байыркы көчмөндөрдүн көөнөрбөс эстелиги («Семетей» эпосунун материалдарынын негишинде) // Кыргызстан маданияты. -1986. -18-февр. Шафрова И. Киргизская энциклопедия: Сегодня и завтра // Вечерний Фрунзе. -1986. -27 февр. Апасов Ж. Манасчы кыз: (3. Садыкова. Пржевальск ш.) // Ысык-Көл правдасы. -1986. -28-февр. Скоблев С. Хакас табылгалары // Кыргызстан маданияты. -1986. -22-май.

Кырбашев К. Манасчынын көркөм дүйнөсү // Мугалимдер газетасы. -1986. -11-июнь. Касымжанов А. Рухий маданияттын башатында // Кыргызстан маданияты. -1986. -7-авг. Садырбаев Д. Манастын намысы // Кыргызстан пионери. -1986. -13-авг. Кулмамбетов Ж. Эпостун экинчи өмүрү: (Ж. Садыковдун «Манастын уулу Семетей» эпикалык драмасы ж-дө) // Кыргызстан маданияты. -1986. -14-авг. Мамыров М. Эпостун биринчи айтуучулары // Кыргызстан маданияты. -1986. -14-авг. «Манас» айтуучулар ж-дө. Эшенкулов Т. Чыгыштын таланттуу саякатчысы // Ленинчил жаш. -1986. -16-авг. Ч. Валихановдун Ысык-Көлгө саякаты ж-дө. Бектурганова К. Термелсин өнөр бешиги // Ленин туусу. -1986. -20-авг. «Манас» айтуучуларды да чагылдыра кеткен. Калдаров Э. Улуу мурастын учугун таап... (Драматург Ж. Садыковдун «Манастын уулу Семетей» эпикалык драмасы ж-дө //Мугалимдер газетасы. -1986. -27-авг. Жакыпбеков А., Жусупов К. Көкөтайдын ашынан: (Кара сөз менен) // Кыргызстан маданияты. -1986. -11-сент., 18-сент., 25-сент., 2-окт. Мамбетбакнев А. Кыргыз элинин тарыхый эпосу «Манас»: (Кытайдагы синьцзяндык

кыргыздарр тарабынан жарык көргөн «Манас» эпосу жөнүндө // Кыргызстан маданияты. - 1986. -18-сент. Медетбеков А. Улуу манасчы жөнүндө баян // Ленин туусу. -1986. -20-сент. Жумалиев К. «Манас» эпосундаылдар улуу патриот // Кыргызстан аялдары. -1986. - № 9. Ажимудинов К. Уламадан уккан кеп, урпактарга жеткен кеп // Кыргызста маданияты. 1986. -2-окт. Калмамбетов М. Өнөрлөр өр алып... // Мугалимдер газетасы. -1986. -22-окт. Кырбашев К. Соңку сөз ордуна: (Манасчы Жусуп Мамай жөнүндө. Кытай Эл Республикасы) // Кыргызстан маданияты. -1986. -23-окт. Манастын төрөлүшү: (Жусуп Мамайдын айтуусундагы эпостун жаңы варианты) // Кыргызстан маданияты. -1986. -23-окт. Толомушев М. На секции «Манас» // Вечерний Фрунзе. -1986. -31-окт. Бердибаев Р. Эпикалык дэстуртуысты // Жылдыз. -1986. - № 11. Ферени Буда. Максатым «Манасты» которуу: Венгер акыны Ф. Буда менен маек / Жазып алган Э. Кылычев) // Кыргызстан маданияты. --1986. -11-дек. Жумалиев К. Манасчы Сагымбай Орозбак уулунун өмүр баяны // Мугалимдер газетасы. -1986. -26-дек. Саралаев М. «Манастагы» элдик оюндар // Сов. Кыргызстан. -1986. - 31-дек. Бердибаев Р. Эпостун нурлы мураты // Билим және еңбек. -1986. - № 12.

**1987.** Абдылдаев Э. «Манас» эпосунун историзми. - Ф.: Илим, 1987. -157 б. Ибраимов К. Ыбырайым Абдрахманов. ... Ф.: 1987. -140 б. Молдобаев И. Б. Некоторые проблемы историко-этнографического и лингвистического изучения эпоса «Манас» // Исследования по киргизскому языкознанию. - Ф.: Илим, 1987. Сарыпбеков Р. «Манас» эпосундагы баатырдык мотивдердин эволюциясы. - Ф.: Илим, 1987. -152 б. Борбугулов М. «Манас» эпосунун байыркы башаттары // Кыргызстан маданияты. -1987. -15-январь, 22-январь. Кыдырбаева Р. «Манас» кара сөз түрүндө // Ленинчил жаш. -1987. -24-январь. «Манастын» мазмуну // Казак эдебиеті. -1987. -30-январь. Мамыров М. Эпостун байыркы версиясы // Ала-Тоо. -1987. - № 1. Никсдорф В. Первый исследователь «Манаса» // Вечерний Фрунзе. -1987. -19 февраль. Бектенов З. «Манастагы» тулпар аттар // Эл агартуу. -1987. - № 2. Шарапаттуу талапка таазим (Академик В. В. Радловдун туулган күнүнүн 150 жылдыгына карата) // Сов. Кыргызстан. -1987. -18-март. Абдракунов Т. Кайыштан туулган Аккула // Кыргызстан маданияты. --1987. -26-март. Лауде-Циртаугас И. Киргизский поэт-сказитель Сагымбай Орозбаков (1867-1930) и эпос «Манас» // Сов. тюркология. -1987. - № 3. Hayrettin Ivigin, «Vygur Özerk Bölgesi ile Manas Dastani ve Dinan -1 Lügat-it Türk,» Size Dergisi Sayi: 161, Mart -1987. -9-10 s. Hayrettin Ivgin, «Manas Destani,» Erciyes Dergisi, Sayi: 112, Nisan, 1987. -10 ve 12 s. Мирбадалева А. С. о художественной структуре двух классических вариантов киргизского героического эпоса «Манас», записанных от манасчи С. Орозбакова и С. Каралаева. Там же. Жакыпбеков А., Жусупов К. «Манас»: Кара сөз // Кыргызстан маданияты. -1987. -3-апрель, 16-апрель, уландысы 23-апрель. Самойленко А. Видеть главное // Лит. газета. -1987. -27-май. Кыргызстан КП БКнын мүчөлөрүнүн жазуучулар м-н болгон жолугушуусунда «Манас» эпосу ж-дө талкуу болгон. Короглы Х. Вопросы тюркской фольклористики: Также материалы о киргизском эпосе «Манас» // Сов. тюркология. -1987. - № 5. Жумалиев К. Залкар манасчынын өмүр таржымалы // Мугалимдер газетасы. -1987. -10-июнь. Бобылев В. Живая вода «Манаса»: (О сказителях эпоса) // Ленинский путь. -1987. -20 июнь. Керимбаев Б. Манасчы Уркаш (Мамбеталиев) // Ленинчил жаш. -1987. -25-июнь. Адахам А. Аслам Адахам: «Манасты» сүйүп которгон: (Тажик котормочусу мененмаек / Аңгемелешкен М. Каримов // Кыргызстан маданияты. -1987. -9-июнь. Бобылев В. Песня о мужестве: (Об эпосе «Манас») // Иссык-Кульская правда. 1987. -23 июль. Токомбаев А. Кыргызстан КП БКнын пленумунда «Манас» жөнүндө сүйлөгөн сөзү // Сов. Кыргызстан. 1987 - 11-август. Орусчасы ушул эле числодогу «Сов. Киргизия» газетасында. Чороев Т. «Манасты» изилдөөдөгү саамалык // Сов. Кыргызстан. -1987. -16-август. Сарыпбеков Р. «Манас» эпосундагы адам аттары // Кыргызстан маданияты. -1987. -27-август. Мусаев С.



Эмгеги элдик окумуштуу // Эл агартуу. -1987. - № 8. В. Радлов ж-а «Манас» эпосу ж-дө. Никсдорф В. «Манастын» алгачкы изилдөөчүсү: (В. В. Радлов жөнүндө) // Ала-Тоо. -1987. - № 8 Бектенов З. Академик Жирмунский менен бирге: (Кыргыз мамлекеттик университетинин мугалими З. Бектенов жана академик В. М. Жирмунскийдин «Манас» эпосуна байланыштуу фольклордук изилдөөлөрү жөнүндө) // Ленинчил жаш. -1987. - 17-сент. Кырбашев К. Сейрек талант: (Манасчы С. Орозбаковдун туулган күнүнүн 120 жылдыгына карата) // Ленинчил жаш. -1987. -22-сент. Асаналиев К. «Манас» эпосунун тегерегиндеги чайкоочулук же бир көз караштын он кубулушу: (А. Токомбаевдин «Манаска» каршы негизсиз айыптарына карата ачык пикир) // Кыргызстан маданияты. - 1987. -24- сент. Асаналиев К. Спекуляция вокруг «Манаса» или метаморфоза одного взгляда: (Продолжение разговора об «антиманасовских» действиях А. Токомбаева) // Кыргызстан маданияты. -1987. -24 сент. Акбари С. Жалпы элдик кенчибиз...» (Өзбек акыны С Акбари менен «Манас» эпосу тууралуу маек (Аңгемелешкен М. Төлөмүшев) // Кыргызстан маданияты, -1987. -22-окт. Борбугулов М. Вспомним древний эпос «Манас» // Пионер Киргизии: 1987. -21 окт. Тентимишев М. «Манастын» экинчи китеби: (Өзбек тилинде чыккан «Манас» эпосу жөнүндө) // Ленинчил жаш. -1987. -22-окт. Мамбеталиев У. Залкар Манасчы: (Сагымбай Орозбак уулунун туулган күнүнө 120 жыл) // Сов. Кыргызстан. - 1987. 24-окт. Ибраимов К. «Манастын» жыйноочусу: (Ы. Абдырахманов) // Ала-Тоо. - 1987. - № 10. Исманлов С. Внук Чоюке: (О манасчи Ш. Азизове) // Иссык-Кульская правда. -1987. -14 нояб. «Манас» туралы зерттеулер, «Семетейдин жаңа басылымы: Жаңылык жалпыга ортак // Казак адабиети. - 1987. -20-нояб. Все держится на правде...: (Интервью А. Токомбаева) // Комс. правда, -1987. -29-нояб. Жумалиев К. Баатырдык гана эмес: («Манас» эпосу жөнүндө) // Сов. Кыргызстан. -1987. - 3-дек. Айдаркулов К. Кылымдардын жаңырыгы. - Ф.: Илим, 1987. -108 б. 1988. Акындар чыгармачылыгынын тарыхынын очеритери. - Ф.: Илим, 1988. - 654 б. Манасчылар ж-дө, Бегалиев С. «Манас» эпосунун көркөм каражаттары: Окуу куралы / Кыргыз ССРинин алге билим берүү Министрлиги. СССРдин 50 жылдыгы атн. Кыргыз мамлекеттик университети. - Ф.: КМУ. -1988. -78 б. Библиогр. (21 ысым). -60-т. Боронов А. А. Антропонимы в киргизском героическом эпосе «Манас»: Автореферат на соискание учен. степени канд. филол. наук. Ф.: Илим, 1988. -24 с. Дыйканов К. «Манас» эпосунун алфавиттүү жиги сөздүгү: 1-бөлүк / Кыргыз ССРинин жогорку жана атайын орто билим берүү Министерствосу, СССРдин 50 жылдыгы атн. Кыргыз мамлекеттик университети. - Ф. КМУ, 1988. -142 б. Библиогр. Дыйканов К. «Манас» эпосунун жиги алфавиттүү лугаты: 11-бөлүк / Кыргыз ССРинин жогорку жана атайын орто билим берүү Министрлиги. СССРдин 50 жылдыгы атн. Кыргыз мамлекеттик университети. Ф.: КМУ. - 1988. Исмаилов О. Эстетикалык түшүнүм. Эпикалык каармандын асыл сапаттарынын сүрөттөлүшү / Исмаилов О. Кыргыз адабиятынын эстетикалык маселелери. - Ф.: Кыргызстан, 1988. Кыдырбаева Р., Кырбашев К., Жайнакова А. Варианты эпоса «Манас». - Ф.: 1988. -160 с. «Манас»: Мифо-эпический герой киргизского эпоса // Мифы народов мира: Энциклопедия / Гл. ред. С. А. Токарев. - М.: Сов. Энциклопедия. 1988. - Т. 2. «Манас»: (Эпос народов СССР). - М.: 1988. - Кн. 2. -296 с. Молдобаев И. Б. Изучение истории духовной культуры кыргызского народа / Чокан Валиханов и современность: Сб. материалов Всесоюзной научной конференции, посвященной 150 летию со дня рождения Ч. Ч. Валиханова. - Алма-Ата: Наука, 1988. Молдобаев И. Б. Проблемы комплексного изучения эпоса «Манас» // Тюркология: Тезисы докладов и сообщений на V Всесоюзной тюркологической конференции 7-9 сентября 1988 г. Ф.: Илим, 1988. Молдобаев И. Б. Эпос «Манас» как историко-этнографический источник // Тюркология: Тезисы докладов и сообщений на V Всесоюзной тюркологической конференции 7-9 сентября 1988 г. - Ф.: Илим, 1988. Абдиев Ч. Бүгүнкү манасчылар жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1988. -1-

январь. Абдувалиев И. «Манастын» бир парча эрте заманкы кол жазмасы / Ханзучадак Амантур Абдрасул которгон: Кытайдагы кызыл-суулук кыргыз // «Тил жана котормо» (1986-ж., № 2) журналына басылганын басмага өзгөрүүсүз даярдаган И. Абдувалиев // Кыргызстан маданияты. 1988. -1-январь, 7-январь. Жакыпбеков А., Жусупов К. Алмамбет: «Манастан» (Кара сөздө) // Кыргызстан маданияты. - 1988. -1-январь, 7-январь. Калдаров Э. «Сейтек» // Сов. Кыргызстан. -1988. -19-январь. Кырбашев К. Манасчы Сагымбай Орозбаков // Кыргыз ССР илимдер академиясынын кабарлары. -1988. - № 1. Жуманалиев А. «Манасты» кыргыз жараткан: Дастанды айтуучулар жөнүндө // Кыргызстан маданияты. - 1988. -4-февраль. Апылов Ш. Баатырлар менен кездешип...: Ак-Суулук манасчы Уркасым Бегаалы уулуна арналган баяндама // Ысык-Көл правдасы. -1988. -17-февраль. Өскөналиев Н. Залкар фольклорчу: «Манас» эпосун жаратуучулардын бири Ы. А. Абдырахманов жөнүндө // Ленинчил жаш. -1988. -1-март. Манастын күмбөзүн кастарлай билсек // Сов. Кыргызстан. -1988. -6-апрель. Акматалиев Т. Манас күмбөзүндөгү ажайыпкана // Кыргызстан маданияты. - 1988. -28-апрель. Айдаркулов К., Мокеев А. «Семетей» эпосунун араб кол жазмасы («Кысса Семетейбу-тур») // Ала-Тоо. -1988. - № 4. Мусаев С. Казынаны кастарлоо // Кыргызстан маданияты. -1988. -5-май. Исамидинов З, «Манас» по узбекски: О киргизском эпосе «Манас»// Узбекистон адабиети васаньяти. -1988. -24-июнь. - Өзбекче. Борбугулов М. Токомбаевге тийишкен ким? // Кыргызстан маданияты. -1988. 30-июнь. Борбугулов М. Кто обидел Токомбаева? О дискуссионных материалах, связанный с эпосом «Манас» // Кыргызстан маданияты. -1988. -30-июнь. Токомбаев А. Мунун пайдасы кимге?- Кому это выгодно? // Кыргызстан маданияты. -1988. -30-июнь. Токомбаев А. Кому это выгодно? Возвращаясь к напечатанному: О дискуссионных материалах, связи с эпосом «Манас» // Кыргызстан маданияты. -1988. -30-июнь. Кырбашев К. Кызыл-Суулук кыргыздардын «Манасы» // Ала-Тоо. -1988. - № 6. Жумалиев К. «Манас» эпосунун атеисттик жагы // Мугалимдер газетасы. -1988. - 6-июль. Кырбашев К. Эпос «Манас»: Единство вариантов // Учитель Кыргызстана. -1988. -24 август. Мухаметханов Н. «Феникс» - «Манас» жана Муктар Ауэзов: Элдик эпос жана казак жазуучусу жөнүндө // Ала-Тоо. -1988. - № 8. Салиев А. «Манас» жана Саякбай Каралаев // Ала-Тоо. -1988. - № 8. Караев О. «Манас» эпосунун жаралышы жана анын доору // Кыргызстан маданияты. -1988. -18-август, 1-сентябрь. Макешева А. Семетейчи Сейдене // Кыргызстан маданияты. - 1988. -1-сентябрь. Абдыракунов Т. Бээжин, Кангай кайда болгон: «Манас» эпосундагы топоним, этнонимдер тууралуу // Кыргызстан маданияты. - 1988. -8-сентябрь. «Манас» түркологиянын күзгүсүндө: Түркологдордун V Бүткүл союздук конференциясы. «Манас» эпосу боюнча симпозиуму // Сов. Кыргызстан. -1988. - 14-сентябрь. // Ленин туусу. -15-сентябрь. Абдыракунов Т. «Манас» эпосундагы «Көзкаман дар окуясы» жана тарых чындыгы // Ала-Тоо. -1988. - № 9. Жакыпбеков А., Жусупов К. Чоң казаттан: («Манас» кара сөздө) // Ала-Тоо. -1988. - № 9. Матенова Ж. Кыргыздардын турак жайынын «Манас» эпосундагы чагылышы // Ала-Тоо. -1988. - № 9. Бердибаев Р. Эденитер элеминде // Алматы акшамы. -1988. - 6-октябрь. Омурбай Макелек. Жусуп Мамай: Кытайлык кыргыз манасчысы ж-де: Араб арибинен которгон И. Абдувалиев // Кыргызстан маданияты. -1988. -6-октябрь. Кулиев Ю. Бакулук манасчы бала / Аңгемелешкен Т. Сейитбеков // Сов. Кыргызстан. -1988. -20-декабрь. Баку ш. № 56 мектебинин 8-классынын окуучусу Ю. Кулиев м-н «Манас» эпосу м-н таанышкандыгы ж-дө кат аркылуу маек. Сейитбеков Т. Бакулук манасчы бала // Сов. Кыргызстан. -1988. - 29-декабрь. Асаналиев К. «Манастан» - азыркы эпоско // Ала-Тоо. -1988. - № 12. Айдаркулов К. Сведения о Баласагуне и других городах Чуйской долины в эпосе «Манас» (Красная речка и Бурана). - Ф.: Илим, 1988. Hatto A. T. Tradition and change in the Kirghiz Manas - epic in «Papers of Central Asia Conference, school of Oriental and African Studies. London, 1988.

1989. Айдаркулов К. Социальная структура «военной демократии» у киргизов по эпосу «Манас» // Исторические чтения: Тезисы, доклады и сообщений научной конференции, посвященный 75-летию академика Б. Дисамч., чл.-корр А. Г. Зимы. - Ф.: Илим, 1989. Молдобаев И. Б. «Манас» - эпосу тарыхый этнографиялык эстелик // Ала-Тоо. -1989. № 11. Молдобаев И. Б. Эпос «Манас» как источник изучения духовной культуры киргизского народа. - Ф.: Илим, 1989. 152 с. Молдобаев И. Б. Эпос «Манас» как историко-этнографический источник // Сов. тюркология. (Баку). -1989. - № 3. Молдобаев И. Б. Эпос «Манас» о моиголоязычных народах // Цыбиковские чтения: Тезисы докладов и сообщений к Всесоюзной конференции. «Цыбиковские чтения 5». -Улан-Удэ.: 1989. Молдобаев И. Б. Эпос «Манас» о некоторых вопросах военной организации киргизов (гипотеза о применении отдельных животных в боях) // Актуальные вопросы археологии и этнографии Киргизии: Сб. статей. - Ф.: 1989. Каныкейдин Семетейге айткан насааты: (үзүндү) // Ленинчил жаш. -1989. -29-апр. Жусуп Мамай. «Манас»: 1-китеп: «Семетей». -2-бөлүм. - Шинжан эл басмасы, 1989. Матикеев К. Кыргыздардын Ала-Тоодон Алтайга сүрүлүшү // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. «Семетей»: Эпос / Саякбай Каралаевдин варианты б-ча; Редколл. Ч. Айтматов ж. б., Сүрөтчүсү Т. Курманов. - Ф.: Адабият, 1989. -2-китеп. 342 б., 2 б.: ил. Койгелдиев М. (Казак мамлекет ун-тинин доценти) «Манас» жана эгиз элдин тарыхы // Кыргызстан маданияты. -1989. -5-январь. Айдаров Ч. Сагымбай залкар: Манасчы Орозбаков жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1989. 15-январь. Алиев С. «Манас» энциклопедиясы чыгат // Ленинчил жаш. -1989. -12-январь. Токтогазиев Т. Күмбөздөгү табышмактар // Кыргызстан маданияты. -1989. -19-январь. Липкин С. Бухарин, Сталин и «Манас»: Воспоминания переводчика эпоса «Манас» о полит. гонениях за перевод эпоса в 30-е годы // Огонек. -1989. - № 2. Адашбаев Т. «Манас»: О киргизском эпосе «Манас» // Гулхан. -1989. - № 1. Өзбек тилинде. «Манас»: Отрывок из эпоса / Пер. с киргизского В. Солоухин // Лит. Кыргызстан. -1989. - № 1. Акматалиев А. «Манас» монгол тилинде // Сов. Кыргызстан. - 1989. - 5-февраль. Болсуналиев Ч. Манасчы жөнүндө укканым: С. Орозбаков жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1989. -23-февраль. Алиев С. «Манастагы» мифтик түшүнүктөр // Ала-Тоо. -1989. - № 2. Жумалиев К. «Манас» эпосу аркылуу жаштарга атеисттик тарбия берүү // Мугалимдер газетасы. -1989. -29-март. Сулайманов Т. Алптаргайкел курулса: Манасчылар Сагымбай Орозбак уулу жана Саякбай Карала уулу жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1989. -6-апр. Жунушев К. Улуу манасчы Сагымбай Орозбак уулу жөнүндө сөз // Ысык-Көл правдасы. -1989. -12-апр. Мурадымов Н. Увлеченные «Манасом»: Об участниках перевода эпоса // Ленинский путь. -1989. -13 апр. Ыбыкеев С. Ч. Валиханов жазып алган «Манас» эпосундагы «Көкөтайдын ашы» варианты тууралуу айрым ойлор // Ысык-Көл правдасы. -1989. -27-апр. Токтогазиев Т. Манас атанын мазары // Ленинчил жаш. -1989. -29-апр. Тургунбай Кылычбек. Кыргыз адабиятындагы атактуу дастан: «Манас» эпосу жөнүндө / Уйгур тилинен которгон А. Каралаев // Ленинчил жаш. -1989. -1-май. Жүндүбаева Н. Залкарды залкар тааныган: Манасчы Сагымбай Орозбак уулу жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1989. -5-май. Дор Реми. «Манастын» Памирдеги үзүндүсү / Француз тилинен которгон Л. Строилов // Ала-Тоо. -1989. - № 5. ЛаудеЦиртаутас И. Кыргыз акын-ырчысы Сагымбай Орозбаков (1867-1930) жана «Манас» эпосу // Ала-Тоо. -1989. - № 5. Жусуп Мамай. Куш келипсиз, манасчы ата!: Кытайдагы залкар манасчы Жусуп Мамай менен маек / Аңгемелешкен Т. Токтогазиев // Ленинчил жаш. -1989. -6-июнь. Жусуп Мамай. Алоокенин кыргыздарды чабышы: «Манас» эпосунан үзүндү / Араб арибинен көчүргөн А. Жакыпбеков // Кыргызстан маданияты. -1989. -8-июнь. Сергеев В. Чек арасы жок «Манас» // Фрунзе шамы. - 1989. - 8-июнь. Кытайдын Сынцзян университетинин доценти Чень-Сю-Синь (Чын-Шотун) м-н Жусуп Мамайдын Кыргызстанда болушу тууралуу маалымат кабар. Жусуп Мамай. «Манас» - баарыбызга бир ата...: Кытайлык белгилүү манасчы менен маек /

Жазып алган Н. Жаркынбаев // Сов. Кыргызстан. -1989. -9-июнь. Бобылев В. «Манас» в ретроспективе: О киргизском народном эпосе // Комс. Киргизии. -1989. -14-июнь. Момунов Н. Манасчы из Китая: О сказителе киргизском народном эпосе // Комс. Киргизии - 1989. -14 июнь. Момунов Н. Манасчы из Китая: О сказителе киргизского народного эпоса «Манас» Жусуп Мамай // Вечерний Фрунзе. -1989. -23-июнь; // Заря Ала-Тоо. -1989. -21 июнь. Карасартов А. Манасчы Жусуп Мамай // Кыргызстан пионери. -1989. -23 июнь. Шаабай Азиз уулу. Кытайлык манасчы ата Жусуп Мамай // Ала-Тоо таңы. -1989. -24-июнь. Радлов В. В. Бокмурун: Көкөтайдын ашы: Эпостон үзүндү / Басмага даярдаган К. Ботояров // Кыргызстан маданияты, - 1989. -7-авг. Саякбай. Манастын туулушу: Эпостон үзүндү // Кыргызстан маданияты, -1989. -7-авг. Ху Чжен Хуа, Реми Дор. Синьцзянь кыргыздарынын «Манасы»: Жусуп Мамайдан жазылып алынган эпостун кыскача мазмуну жөнүндө. / Француз тилинен которгон Л. Строилов // Ленинчил жаш. -1989. -12-авг. Абдырахманов Ыбрайым // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Кыскача өмүр таржымалы берилген. Алиев С. Жаңы энциклопедия // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Бектенов З. Эл оозунан жыйналган: «Манас» эпосу жөнүндө // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Бокмурун: Көкөтайдын ашы: (Үзүндү) В. В. Радлов жазып алган «Манас» эпосунун вариантынан үзүндү; Басмага даярдаган К. Ботояров // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Жакыпбеков А., Жусупов К. Чоң казаттан үзүндү: «Манас»: (Кара сөздө) // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Жапаров Ш. Манас - Манас болгону // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Жусуп Мамай. Манастын төрөлүшү: Эпостон үзүндү / Араб арибинен одарган А. Жакыпбеков // Кыргызстан маданияты. 1989. -17-авг. Кайыпов С. Кытай түркологу Ху Чжень Хуа «Манас» жөнүндө. // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Келдибек Барыбоз уулу // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Кыскача өмүр таржымалы ж-дө. Осмонов А. Сагымбай Орозбаков: Манасчы жөнүндө эскерүү // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Оторбаев Т. Тарых жана мурас: «Манас» эпосунун жаралыш доору тууралуу пикир // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Сагымбай. Манастын туулганы: Эпостон үзүндү // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Садыков Ж. «Айкөл Манас»: (Драмадан үзүндү) // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Тыныбек Жапы уулу // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Кыскача өмүр таржымалы берилген. Ху Чжень Хуа. Кытайдагы кыргыздардын «Манасы» жөнүндө // Кыргызстан маданияты. 1989. -17-авг. Шапак Рысмендеев // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Кыскача өмүр таржымалы ж-дө. Чоюке Өмүр уулу // Кыргызстан маданияты. -1989. -17-авг. Кыскача өмүр таржымалы ж-дө. Тентимишев М. Улуу манасчыга урматыбыз кандай?: С. Каралаевди эскерүү // Ленинчил жаш -1989. -24-окт. Молдобаев И. «Манас» эпосу - тарыхый-этнографиялык эстелик // Ала-Тоо. - 1989. - № 11.

**1990.** Байбосунов А. Донаучные представления о природе. - Ф.: Мектеп, 1990. «Манас» жана «Семетей» эпосторунун жаралуу мезгилиндеги кыргыздардын жаратылыш ж-дөгү түшүнүгү айтылат. «Сейтек»: Эпос / С. Каралаевдин варианты б-ча; Редколл. Ч. Айтматов ж. б. Сүрөтчүсү Т. Курманов; Түзүүчүлөр: Р. З. Кыдырбаева, А. Жайнакова. - Ф.: Адабият 1990. -352 б. Карасай уулу Х. Саякбай уулдан «Манастын» жазылышы // Сов. Кыргызстан. -1990. -12-январь. Ыбыкеев С. «Манас» эпосундагы коомдук социалдык көз караш: Сагымбайдын варианты б-ча // Ала-Тоо таңы. -1990. 27-январь. Садыков Б. «Манас» эпосундагы кошок // Кыргызстан маданияты. -1990. -8-февраль. Жусуп Мамай: Бар бололу, агайын журт!: Кытайлык манасчы Жусуп Мамай менен маек // Ала-Тоо. - 1990. - № 3. Артыкбаев К. Улуу эпостун экинчи өмүрү: «Сейтек» драмасы жөнүндө: Адабий сын // Ала-Тоо. -1990. - № 3. Айтымбетов О. Улуу баатыр банны: («Манас» эпосуна жаңыча көз караш // Ала-Тоо. -1990. - № 8. - Уландысы бар. Айтымбетов О. Улуу баатыр баяны: «Манас» эпосуна жаңыча көз караш // Ала-Тоо. -1990. - № 4. - Уландысы бар. Убукеев М. Свет

божественного вдохновения: Об сказителе эпоса «Манас» С. Каралаева // Вечерний Фрунзе. -1990. -1-май. «Манас» энциклопедиясы // Кыргызстан маданияты. -1990. -3-май. Мекмет Иса Арал. Советтер бирлигинде «Манас» дастанынын 1000 жылдыгын майрамдоо маселеси: «Түрк дүйнөсү тарыхы» журналы, 1987-ж. Журналдын № 6 санынан которгон И. Абдувалиев // Кыргызстан маданияты. -1990. -3-май. Айтымбетов О. Улуу баатыр банны: («Манис» эпосуна жаңыча көз караш) // Ала-Тоо. -1990. - № 5. Жакыпбеков А. «Манас»: Кара сөздө // Кыргызстан маданияты. -1990. -7-июнь. Мамбеталиев У. Айкөл аян берген: Манасчы Н. Сейдрахман уулу жөнүндө // Ленинчил жаш. -1990. -12-июнь. Мамыров М. «Манасты» Валиханов жазганбы? // Фрунзе шамы. -1990. -13-июнь. Алмамбеттин ата-теги: «Манас» эпосу боюнча Бүткүл союздук симпозиумду утурлап / Абдыракунов филол. илимдеринин кандидаты // Фрунзе шамы. -1990. -16-июнь. Жакыпбеков А. «Манас»: Кара сөздө // Кыргызстан маданияты. 1990. -7, 14, 17, 21-июнь. Айтымбетов О. «Манас» жана тарых // Кыргызстан маданияты. -1990. -28-июнь. Алмамбет Оторбай уулу. Баатырдык эпос «Манас» жөнүндө кыскача түшүнүк (Кытайчадан которулган) // Фрунзе шамы. -1990. -29-июнь. Айтымбетов О. Улуу баатыр баяны: «Манас» эпосуна жаңыча көз караш // Ала-Тоо. - 1990. - № 6. Тыныбеков Актан. Тыныбектин тарыхы: (Манасчы жөнүндө) // Ала-Тоо. - 1990. - № 6. Киргизский фольклор во Франции // Сов. Киргизия. -1990. -5 июль. «Манас» эпосу ж-а анын айтуучулары ж-дө. Айтымбетов О. «Манас» жана тарых // Кыргызстан маданияты. -1990. -5, 12-июль. Абдыракунов Т. Алмамбеттин ата-теги: «Манас» эпосу боюнча Бүткүл союздук симпозиумга карата // Фрунзе шамы. -1990. -16, 17, 18, 19, 20-июль. Айтымбетов О. «Манас» жана байыркы жазма санжыралар // Мугалимдер газетасы. -1990. -20-июль. Жунушев К. Улуу манасчы Сагымбай // Ала-Тоо. -1990. - № 7. Садыков Б. «Манас» эпосундагы арман // Эл агартуу. - 1990. - № 7. Айтымбетов О. «Манас» жана тарых // Ленинчил жаш. -1990. -2-авг. Акматалиев А. Элимдин кош канаты: «Манас» эпосу жөнүндө // Фрунзе шамы. -1990. -30-авг. Абдылдаев Эпостун алгачкы тарыхый негиздери: «Манас» эпосу жөнүндө // Фрунзе шамы. -1990. -10-сент. Акбаров А. Бээжин кайда?: «Манас» эпосу жөнүндө // Фрунзе шамы. -1990. -11-сент. Жакып Ж. Ар тараптан изилдөө керек: «Манас» эпосун изилдөө жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1990. -12-сент. Исмаилов О. Башканы коюп «Манасты» айт... // Сов. Кыргызстан. -1990. -12-сент. Садыков Б. «Манастагы» каргыш // Фрунзе шамы. -1990. -12-сент. Садыков Б. «Манастын» архаикалык жанры // Сов. Кыргызстан. -1990. -12-сент. Абыкан Ырысбек. Атактуу дастан «Манас» // Фрунзе шамы. -1990. -13-сент. Борбугулов М., Алиев С. Рухий байлыгыбыздын энциклопедиясы: («Манас» энциклопедиясын чыгаруу жөнүндө) // Кыргызстан маданияты. -1990. -13-сент. Караев Ө. Илимий башат: «Манасты» изилдөө // Кыргызстан маданияты. - 1990. -13-сент. Кыдырбаева Р. Окумуштуулар баш кошот... Тил жана адабият институтундагы «Манас» бөлүмүнүн башчысы Р. Кыдырбаева менен маек / Алып барган К. Калчакеев // Кыргызстан маданияты. -1990. -13-сент. Мамыров М. Байыркынын жомогу...: («Манас» эпосу жөнүндө) // Кыргызстан маданияты. -1990. -13-сент. Тенишев Э. «Манас» эпосунун жаралыш хронологиясы // Фрунзе шамы. -1990. -14-сент. Убукеев М. Исследуя «Манас» // Вечерний Фрунзе. -1990. 17-сент. Ырысбек А. Атактуу дастан «Манас»: Илимий изилдөө / Уйгур тилинен которгон А. Карасартов // Фрунзе шамы. -1990. -17-сент. Исмаилов О. «Манас» эпосунун муктаждыктары // Кыргызстан маданияты. -1990. -11-окт. Мамытов С. Бир кол жазманын тагдыры: Татар илимпозу Х. Фаизхановдун «Манас» эпосун изилдеген эмгектери жөнүндө // Фрунзе шамы. -1990. -16-окт. Сардарбеков Б. Семетейчи Сейдене эне: Токтогул району, Кара-Тектир айылы // Ленинчил жаш. -1990. - 16-окт. Тенишев Э. Мера точности - столетие: По поводу тысячелетия эпоса «Манас» // Сов. Киргизия. -1990. -25окт. Иманкулов К. Туубузду туудай туталы: Манастын миң жылдык тоюн өткөрүүгө карата пикир // Фрунзе шамы. -1990. -2-нояб. Момунов К. «Манас» музейи

кандай болууга тийиш?: Адабий-этнографиялык музей уюштуруу жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1990. -13-нояб. Абакиров Б. Манаска корук керекпи: Адабий-этнографиялык музейди уюштуруу проблемасы жөнүндө // Кыргызстан маданияты, -1990. -15-нояб. Оторбаев Т. «Манас» жана тарых // Кыргызстан маданияты. -1990. -13-дек. Бегалиев С. «Манас» эпосу көркөм чыгармабы же тарыхбы? // Мугалимдер газетасы. -1990. -21-дек. Нурбеков К. Манастын күмбөзү жөнүндө учкай ой // Кыргызстан маданияты. 1990. -27-дек. Hatto. A. T. The Kirghiz and the Surrounding peaplez in mid - vinetheenth - Centery Kirghiz eric in «R. Dor. LAsie Central et ses voisins. -- Paris, 1990.

**1991.** Найманбай уулу Мукаш. Каныкейдин Манаска аш бериши // Фрунзе шамы. -1991. -9-январь. Найманбай уулу М. Манастын ашы берилгенби? // Сов. Кыргызстан. 1991. -17-январь. Айкөл Манас жомогу: Кара сөзгө айландырып жазган К. Мамбетакунов // Жаш ленинчи. -1991. -№ 1. Уландысы бар. Манастын бабалары, Манастын туулушу ж-а бала чагы ж-дө. Айкөл Манас жомогуна да токтолгон. Нурмамбетов Т. Акындын аманаты: Акын К. Мамбетакуновдун / Айкөл Манас жомогуна жазган баш сөзү жөнүндө // Жаш ленинчил. -1991. - № 1. Үкүбаева Л. Ашы берилген: Манастын ашы жөнүндө // Сов. Кыргызстан. -1991. -2-3-февр. Кырбашев К. Манасчы Уркаш Мамбеталиев // Кыргызстан маданияты. -1991. -14-февр. Шериев А. «Манас» эпосу жана титулдар // Мугалимдер газетасы. -1991. -18-февр. Мурзагапаров Ү. Манастын Кара-Тоого келиши: (Баткен айтышы) // Сов. Кыргызстан. -1991. -15, 19-февр. Бейшеналиев Ш. Манастын ашы: («Советтик Кыргызстан» газетасына жарыяланган макалаларга карата тактоо) // Сов. Кыргызстан. -1991. -9-10-февр. Айкөл Манас жомогу // Жаш ленинчи. -1991. - №2. Уландысы бар. Башталышы журналдын № 1-санында. Жакыпбеков А. Балыкооз // Мурас. -1991. - № 2. Калчакеев К. «Манас» эпосунун түштүк варианттарынан: (Манасчы Д. Ташмат уулунун айтуусунун өзгөчөлүгү жөнүндө). // Эл агартуу. -1991. № 2. Айкөл Манас жомогу // Кырчын. -1991. - № 3. Уландысы бар. Башталышы журналдын № 1, 2-сандарында. Манастын төрөлүшү / Уркаш Мамбеталиевдин айтуусунда; Басууга даярдаган Р. Сарыпбеков // Мурас. -1991. - № 3. Амантур Абдырасул. «Манас» Кытайда, «Манас» - кыргыз сыймыгы: «Манастын» эки бөлүгүнүн басмадан чыккандыгына карата: Кытайлык авторлордун «Манас» жөнүндө жазгандары // Бишкек шамы. -1991. -4-апр. Жакыпбеков А. «Манас» - менин ыйыгым...» (Жазуучу менен маек // Алып барган Ө. Төлөбеков) // Кыргыз туусу. -1991. -6-апр. Асаналнев Ү. Күмбөзгө күйгөн жан барбы, же «Манас» корук музейи кандай абалда? // Жаштык жарчысы. -1991. -9-апр. Жуманаалы А. Баатырдын арбагы жылоолосун: (Манастын 1000 жылдыгына карата) // Жаштык жарчысы. -1991. -20-апр. Сайнап байбиче: Сагымбай улуу адам эле: Эскерүү / Кадыркулова К. // Мурас. -1991. - № 4. Базарбаев Ч., Уйлубаева А. Айкөл Манас: (Кыргыз драма театрында коюлган спектакль жөнүндө) // Кыргызстан маданияты. -1991. -2-май. Керималиев К. Кумга сиңген издер же Келдибек манасчы жөнүндө учкай кеп // Жаштык жарчысы. -1991. -26-дек.

**1992.** Боронов А. «Манас» эпосундагы салттар // Мурас. -1992. - № 1. Закиров С. Кыргыздар колдонгон жазуулар // Мурас. -1992. - № 1. (Уландысы келерки санда). Токторбаев М. Тообо, экинчисин да жолуктурдум («Манас» реалду киши эмес» деген макалага пикир) // Бишкек шамы. -1992. -10-январь. Тыныстанов К. 1935-жылы «Манас» эпосу боюнча өткөрүлгөн конференцияда жасалган доклад // Кыргыз маданияты. -1992. -16-январь. Болжурова И. Страсти вокруг «Манаса» // Лит. Кыргызстан. -1992. - № 1. Арып Жеңишбек. Азырынча Америка ачуубу? же Абдыкадыровго ачык кат: / газетанын № 14 санына жарыяланган «Манас» Токмоктуктарга да таандык деген макаласына карата // Кыргыз туусу, -1992. -17-март. Айтымбет Орозбек. «Манас» - 20001 («Манастын» юбилейин өткөрүүгө карата пикир айтылат) // Эркин Тоо. -1992. -31-март. Тойчубек тегин. Каяшага

менин жообум («Манас» эпосунун тегерегиндеги талаштартыш маселе) // Кыргыз Туусу. - 1992. -10-апр. Айтымбет О. Яростно утверждаю: «Манасу» - 2000 лет! (О доводах писателя об эпосе «Манас») // Свободные горы. -1992. -18-апр. Айтымбет Орозбек. Дастан жайын казган билет (Манастын 1000 жылдыгын өткөрүүгө карата жазуучунун ой-пикири) // Эркин Тоо. -1992. -25-апр. Жирков А. В. Е. В. Поливанов - «Манасты» орусчага которгон // Кыргыз Туусу -1992. -5-май. Айдарова Д. Манастын мааракеси качан? // Кыргыз руху. -1992. -13-май. Кыргыз Республикасынын президенти А. Акаевке, Кыргыз Мамлекетинин Жогорку Кеңешинин Төрагасы М. Шеримкуловго, Кыргыз Республикасынын Премьер-министри Т. Чынгышевге (Манастын 1000 жылдыгына карата даярдык көрүүгө Талас областынын эмгекчилеринин сунушу) // Кыргыз Туусу. -1992. -16-май. Кадырбек Култай. Летопись кыргызского народа: Навстречу 1000 летию Манаса // Таласский вестник. -1992. -22-май. Акматов Б. «Манас» кыргыздын улуттук дини // Асаба. -1992. -18-июнь. Боркеев Б. К. Манастан аянба, калайык! («Манас» эпосунун 1000 жылдыгын белгилөө боюнча телемарофон өткөрүү боюнча чыгармачыл топтун жетекчисинин маеги) // Эркин Тоо. - 1992. -20-июнь. Год «Манаса» - 1995-й: / Информация // Веч. Бишкек. -1992. -24 июнь. Кадырбек Култай. Рождение и детство Манаса: К 1000 летию «Манаса» // Таласский вестник. -1992. -26 июнь. О подготовке и проведении 1000 летия эпоса «Манас»: Указ Президента Республики Кыргызстан. 26 июня 1992 г. // Слово Кыргызстана. 1992. -30 июнь. Состав национального организационного комитета по подготовке и проведении 1000 летия эпоса «Манас» // Слово Кыргызстана. -1992. -30 июнь. Тажиева Г. Мудрость для жизни: (Об устном народном творчестве кыргызов) // Адам жана табият (Экология). -1992. - № 6-7. Түрк тууларынын белгилери: «Манас» эпосунун 1000 жылдык мааракесине карата // Нур. - 1992. - № 3. Баалуу китеп: / «Ала-Тоо» журналы өз сериясынан баалуу салым катары «Улуу манасчы Сагымбай» китебин жарыкка чыгарды // Эркин Тоо. -1992. -9-июль. Жакыпбеков А. Манас мааракеси: Алгы сөз // Кыргыз маданияты. -1992. -9-июль. «Манас» эпосунун 1000 жылдыгына даярдык көрүү жана өткөрүү тууралуу Кыргыз Республикасынын Президентинин Указы // Кыргыз маданияты. -1992. -9-июль. Кадырбек Култай. Детство баатыра: К 1000 летию «Манас» // Таласский вестник -1992. -3, 10 июль. Залкар манасчы Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдык мааракесине карата манасчылардын республикалык кароо-сынагынын жобосу //7 күн. -1992. -11- июль. Сарыпбеков Р. Залкарлардын залкары: (Сагымбай Орозбаковдун туулган күнүнүн 125 жылдыгына карата) // Бишкек шамы. -1992. -15-июль. Жолдошбек уулу Абдыкерим. Инди элинин «Манасы» барбы?: Манас мааракесине // Кыргыз маданияты. -1992. -16-июль. Отметить скромно, но достойно: (О подготовке Юбилейных торжеств, посвящ. 125 летию С. Орозбакова) // Слово Кыргызстана. -1992. -17 июль. Кадырбек Култай. Как Бай брата Жакыпа искал?: К 1000 летию «Манаса» // Таласский вестник - 1992. -18 июль. Помаскин Б. Где ты был батыр? Тысячу лет...: (О опере вокруг тысячелетия эпоса «Манас») // Вечерний Бишкек. -1992. -22 июль. Залкар манасчы Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдык мааракесине карата манасчылардын республикалык кароо-сынагынын жобосу // Кыргыз Туусу. -1992. -28-июль. Токторбаев С. Чоң казат: (Манастын 1000 жылдыгына карата) // Ош жаңырыгы. - 1992. -28-июль. Кадырбек Култай. Поражение Нескары: К 1000 летию «Манаса» //Таласский вестник. -1992. -31 июль. Кадырбек Култай. Избрание Манаса ханом // Таласский вестник. -1992. -8 авг. Самтыр Садыр. Талас жөнүндө талаш; / «Манас» эпосунда айтылган Талас жөнүндө пикир // Асаба. -1992. -9-авг. Алымбаев А. Манас, Манас болгону: / Манастын 1000 жылдыгын белгилөө тууралуу / Кыргыз руху. -1992, -12-авг. Мамыров М. Улуу сөзгө миң жылбы?: Манас мааракесине // Кыргыз маданияты. -1992. -13-авг. Кадырбек Култай. Жакып: Кочевать на Ала-Тоо: Победа над Текес ханом: 1000 летию «Манаса» // Таласский вестник. -1992. -15-авг. Макешов К. Жаш манасчы: (У. Мамбеталиев жөнүндө)

// Аалам. - 1992. -15-авг. Кадырбек Култай. Поход продолжается: (К 1000 летию «Манаса»)  
// Таласский вестник. -1992. -25 авг. Кадырбек Култай. Разгром Акунбешиш паши: Перекочевка на Ала-Тоо: К 1000 летию «Манаса» // Таласский вестник. 1992. -29 авг.  
Бөдөшова Н. Айың менен күнүндүн тирөөсүнөн бүткөндөй: (Манасчы С. Орозбак уулунун туулган күнүнө 125 жыл // Бишкек шамы. -1992. -12-сент. Акматов Б. «Манас» кыргыздын улуттук дини // Мугалимдер газетасы.- 1992. -22-сент. Жирков А. Я полководцем чтил тебя... Первые пер. «Манаса» на стр. нашей газеты: К 1000 летию «Манаса» // Слово Кыргызстана. 1992. - 26 сент. Манасчы Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдыгына карата. (Ред. макала) // Ош жаңырыгы. - 1992. - 1-окт. Манас атадан аянба, Калайык) («Манас» эпосунун даңазалуу мааракесине карата Манас атанын эсебине миллиондогон сомдор түшүп жатат). // Эркин Тоо. -1992. -2-окт. «Манас» сабагы окулуп жатат (Токмок аймагындагы Арал орто мектебинде) // Эркин Тоо. -1992. -2-окт. Насырынбү Сагымбай кызы. Сагымбайдан туяк бар // 7 күн. -1992. -5-окт. Калчакеев К. «Манастын» түштүк варианттары // Бишкек шамы. -1992. -7-окт. Жеңишбек Чынай уулу. Оо калайык, Манас атабыздан аянбайлы! (Талас дубандык мамлекеттик акимдигинин социалдык-маданий маселелер боюнча башкы аткаруучу Жеңишбек Чынай уулу менен «Манас» эпосунун 1000 жылдык мааракесине карата жасалып жаткан иштер жөнүндө маек. Маектешкен Аман Көчөрбай уулу) // Эркин Тоо. -1992. -9-окт. Жамгырчиева Г. «Манас» эпосу: С. Орозбаковдун вариантындагы айрым бөтөнчөлүктөр // Ош жаңырыгы. -1992. -10-окт. Сатай уулу Б. Санжыралуу манасчы // Теңир Тоо. -1992. -10-окт. Обозканов А. Теңдешсиз (Улуу манасчы Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдыгына) // Кыргыз маданияты. -1992. -15-окт. Усубалиев Т «Манас» эпосу - кыргыз элинин асыл кенчи // Кыргыз Туусу. -1992. -10, 13, 15-окт. Бектенов З. Өз көзүн көрбөсөк да... («Манас» эпосу Сагымбайдын вариантында) // Кыргыз туусу. -1992. -17-окт. Кенчиев Ж. Керемет инсан... (Манасчы Сагымбай Орозбак уулу жөнүндө) // Кыргыз туусу. -1992. -17-окт. Керималиев К. Устаты экен Келдибек (Сагымбайдын устаты Келдибек манасчы тууралуу) // Кыргыз туусу. -1992. -17-окт. Өмүрбаев С. Ата мурасынын туу чокусу («Манас» эпосу) // Кыргыз туусу. 1992. -17-окт. Өмүрбаев С. Алп Манас жана алп манасчы (Залкар манасчы Сагымбай Орозбак уулунун туулган күнүнө 125 жыл) // Бишкек шамы. -1992. -17-20-окт. Чыңгышев Т. Ы. Алп манасчынын аалымы (Улуу манасчы Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдык мааракесине карата) // Кыргыз туусу. -1992. -17-окт. Кененсары А. Эпостун топономикасы жөнүндө сөз // Талас турмушу. -1992. - 20-окт. Манас жүрүшү (Манастын мааракесине карата чоң жүрүш уюшулганы турат) // Кыргыз руху. -1992. -21-окт. Манастан аянба, калайык! (Манастаянба, калайык) деген теле жарышы жөнүндө) // Эркин Тоо. -1991. -21-окт. Чоротегин Т. Манаачы Сагымбайдын маарекеси // Эркин Тоо. -1991. -21-окт. Рухий дүйнөбүздүн туу чокусу («Манас» эпосунун 1000 жылдыгына карата) // Кыргыз Туусу. - 1992. -22-окт. Көчөрбай уулу А. Пейилинден кагылайын, кыргызым-ов // Эркин-Тоо, - 1992. -24-окт. Көчөрбай уулу А. Той, тойдон кийинки ой // Талас турмушу. -1992. -24-окт. Оторбаев Т. Манастын туусу кандай болгон? // Талас турмушу. -1992. -24, 27-окт. Чекиров А. Манасчынын мааракеси (Сагымбай Орозбак уулунун 125 жылдык мааракеси) // Кыргыз маданияты. 1992. -29-окт. Акматов Б. Элдик чыгарма - биздин тарыхыбыз // Ош жаңырыгы. -1992. -5-ноябрь. Сыдык уулу Шаршенбек (Кытайлык кыргыз). Баа жеткис элдик энциклопедия // Кыргыз туусу. - 1992. -19-нояб. Мамытов С. «Манас» Кыргызский героический эпос в мировой культуре // Слово Кыргызтан -1992. -26-дек.

Түзгөн: С. Ишенов



## Кыргыз Улуттук Академиясынын фондусундагы кол жазмалар

**1922.** Орозбаков С. «Манас»: Манастын биринчи казаты / К. Мифтаков биринчи жазып алган тексттен (түп нуска жоголгон) көчүрүлүп алынган. - КФ. - 536, 537, 538, 539, 200 (1119 - а)-инв. -17836 сап. Араб, кийин латын ариби м-н жазылган. Орозбаков С. «Манас»: Манастын балалык жана жигитчилик чагы, 201-инвентардан көчүрмө / Көчүргөндөр С. Сооронбаев, А. Жусупов. - КФ. -203 (1789)-инв. - 28644 сап. Араб ариби м-н жазылган. Орозбаков С. «Манас»: Манас баатыр Текес, Көл, Чүй, Талас, Ат-Башы, Нарын жерлерин каратканы / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. 204-инв. -24500 сап. Араб ариби м-н жазылган.

**1923.** Орозбаков С. «Манас»: Манас кыргыздарды Алтайдан Ала-Тоого көчүргөнү / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. КФ. -205-инв. -19840 сап. Араб ариби м-н жазылган.

**1924.** Орозбаков С. «Манас»: Манас баатырдын Алоокени каратканы; Алмамбет баатырдын жомогу / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -206 (1792)-инв. -28195 сап. Араб ариби м-н жазылган. Орозбаков С. «Манас»: Манас баатырдын Атемирдин кызы Каныкейди алганы; Манастын Көзкамандар деп аталган туугандарынын келиши (Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -206 (1792)-инв. -23950 сап. Араб ариби м-н жазылган. Орозбаков С. «Манас»: Чоң чабуул / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -208 (1794)-инв. -16384 сап. Араб ариби м-н жазылган. Орозбаков С. «Манас»: Көкөтайдын ашы (Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. - 209 (1795)-инв. - 13644 сап. Араб ариби м-н жазылган.

**1925.** Орозбаков С. «Манас»: Чоң чабуул / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -210 (1796)-инв. -21640 сап. Араб ариби м-н жазылган. Тыныбеков А. «Семетей» / Жыйноочу А. Тыныбеков. - КФ. -986-инв. -185 б. Араб ариби м-н жазылган.

**1926.** Орозбаков С. «Манас»: Кичи чабуул / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -211 (1797)-инв. -11507 сап. Араб ариби м-н жазылган.

**1927.** Сарыков Ж. «Сейтек»: Биринчи бөлүм / Жыйноочулар: О. Мамырканов, Ы. Жаркынбаев. - КФ. -884-инв. 173 б. Араб ариби м-н жазылган. Сарыков Ж. «Сейтек»: Экинчи бөлүм / Жыйноочулар О. Мамырканов, Ы. Жаркынбаев. - КФ. -885-инв. -198 б. Араб ариби м-н жазылган.

**1928.** Тоголок Молдо. «Семетей» / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -1027-инв. -8 б. Араб ариби м-н жазылган.

**1933.** Сазанов Б. «Семетей»: Семетейдин бала чагы / Жыйноочу К. Бейшенбаев. - КФ. -1111-а.-инв. -472 б. Латын ариби м-н жазылган.

**1934.** Тоголок Молдо. «Семетей»: Семетейдин Чынкожо, Толтойду жеңгени. Айчүрөктү алганы / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -839-инв. -421 б.

**1935.** Мусулманкулов М. «Манас»: Чоң казат (үзүндү) / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. - 76 (897)-инв. -4536 сап. Мусулманкулов М. «Семетей»: Семетейдин Айчүрөктү алышы / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -902-инв. -401- 500 б; -903-инв. -501--600 б. Мусулманкулов М. «Семетей» / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -898-инв. -100 б. Мусулманкулов М. «Семетей»: Семетейдин Таласка келиши / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -899-инв. -200 б; 900-инв. - 201-300 б; -901-инв. - 301-400 б. Мусулманкулов М. «Семетей»: Семетейдин Айчүрөктү алышы / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -902-инв. - 401-500 б; -903-инв. - 501-600 б. Мусулманкулов М. «Семетей» / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -904-инв. - 601-700 б.

**1936.** Мусулманкулов М. «Семетей» / Жыйноочу К. Кыдырбаева. - КФ. -905-инв. - 701-800 б. -906-инв. -801- 900 б; -907-инв. - 901-998 б; - 908-инв. - 999-1128 б; - 909-инв. -62 б; -910-инв. -63-155 б. Каралаев С. «Манас»: Манастын бала чагы / Жыйноочу К. Жумабаев. - КФ. -90 (911)-инв. -5082 сап. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей» / Жыйноочу Ш. Ирисов. - КФ. -925-инв. -202 б; -926-инв. -400б; -927-инв. -600 б; -928- инв. -562 б, Каралаев С. «Семетей»: 1-4 том / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -929-инв. -508 б; -930-инв. 501 б; -931-инв. -500 б; -932-инв. -500 б. Каралаев С. «Семетей»: Көкөтөйдүн ашы / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -933-инв. -266 б; -934-инв. -180 б; -935-инв. - 181-325 б. Каралаев С. «Семетей»: Семетей менен Коңурбайдын урушу / Жыйноочу К. Жумабаев. - КФ. -937-инв. - 149-328 б; -938-инв. - 329-495 б; -939-инв. - 496-693 б; - 940-инв. -355 б; -941-инв. - 356-575 б; -942-инв. - 576-956 б; -943-инв. -200 б; -944-инв. - 201-399 б; -945- инв. - 400-533 б; -946-инв. - 534-757 б; -947-инв. - 758-879 б; -948-инв. - 880-1000 б; -949-инв. - 149 б; - 950-инв. - 150-360 б; -951-инв. - 361-600 б; -952-инв. - 602-710 б; -953-инв. - 711-914 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Каныкейдин Букарга качып барганы / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -842-инв. -162 б; -843-инв. - 163-349 б. Кочукеев Д. «Семетей»: Семетейдин Акшумкарды издеп Үргөнчкө жөнөгөнү. Кожеков Ж. «Семетей»: 2-том / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -844-инв. - 350-538 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Семетейдин Бейжинге казаты / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -847-инв. -160 б; -848-инв. - 161-300 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Семетейдин атасы Манастан калган элди башкарганы / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. - 849-инв. - 301-469 б. Рысмендеев Ш. «Семетей»: Каныкей Семетейди Букарга карай ала качканы. / Жыйноочу О. Кыштообаев. - КФ. -865-инв. -168 б; -866-инв. - 169-368 б; - 867-инв. - 369-560 б; -868-инв. -102 б; -869-инв. -201 б; -870-инв. - 202-573 б; -871-инв. -252 б. Рысмендеев Ш. «Семетей» / Жыйноочу Б. Ташымов. - КФ. -872-инв. -37 б. Рысмендеев Ш. «Семетей»: 1) Семетейдин өлүшү; 2) «Сейтек» / Жыйноочу Ибраимов. - КФ. -873-инв. - 523 б. Рысмендеев Ш. «Семетей»: 2-том. - КФ. -1086-инв. 279 б. Жаңы ариб м-н жазылган. Рысмендеев Ш. «Семетей»: 3-том. - КФ. -1087-инв. - 280-444 б. Латын ариби м-н жазылган. Рысмендеев Ш. «Семетей»: 4-том. - КФ. -1088-инв. -427 б. Жаңы ариб м-н жазылган. Рысмендеев Ш. «Семетей»: 5-том. - КФ, -1088"-инв. -8953 сап, 358 б. Жаңы ариб м-н жазылган. Тоголок Молдо. «Семетей»: 1-бөлүм / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. - 838-инв. -234 б.

**1937.** Кожеков Ж. «Семетей»: Семетейдин Таласка жөнөгөнү (уландысы) / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. - 845-инв. - 539-772 б; -846-инв. - 773-1005 б. Сарыков Ж. «Семетей», - КФ. -874-инв. -345 б; -875-инв. - 346-713 б; -876-инв. - 714-1036 б; -877-инв. -1037-1368 б; -878-инв. -1369-1689 б. Сарыков Ж. «Семетей»: Семетей Коңур-байдан атасы Манастын кунун кууган урушу. - КФ. -881-инв. -512 б.

**1938.** Рысмендеев А. «Семетей»: Семетей менен Чыңкожонун жоолашканы / Жыйноочулар И. Мусаев, Ч. Иманкулов. - КФ. -971-инв. -545 б. Сазанов Б. «Семетей»: 1-бөлүк / Жыйноочу Б. Токтогулов. - КФ. -979-инв. -610 б.Өмүрзаков «Семетей» / Жыйноочу И. Мусаев. - КФ. -987-инв. -149 б.

**1939.** Кожеков Ж. «Семетей» / Жыйноочу Абаев, Огонбаев. - КФ. -850-инв. - 101-200 б; -851-инв. - 201-300 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Айчүрөк / Акишев. - КФ. -853-инв. - 434-634 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Айчүрөк (уландысы) / Жыйноочу Огонбаев. - КФ. -852-инв. - 301-433 б; -854-инв. - 635-835 б; -855-инв. - 836-1097 б; -856-инв. -1098-1399 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Айчүрөк / Жыйноочу Малабаев. - КФ. -857, 858-инв. -1400-1711 б. Кожеков Ж. «Семетей»: Семетей менен Чыңкожонун жоолашкан себеби. - КФ. -860-инв. -88 б. Сарыков Ж. «Семетей»: 1-бөлүм. - КФ. -879-инв. -902 б; -880-инв. - 903-1018 б. Сарыков Ж. «Семетей». - КФ. -882-инв. -44 б; 883-инв. -342 б.

**1940.** Каралаев С. «Семетей»: Семетейдин Чынкожо, Токтой менен урушу / Жыйноочу Малабаев. - КФ. -860-инв.- 284 б. Каралаев С. «Сейтек»: 1-бөлүк. КФ. -954-инв. -101 б. Каралаев С. «Сейтек»: 2-6-бөлүк. - КФ. -955-инв. 102-216 б; -956-инв. -372 б; -957-инв. -267 б; - 958-инв. - 953-1222 б; -959-инв. -1223-1427 б. Сазанов Б. «Семетей»: Семетейдин Шаатемирге кайындап Чачыкейди алган жери / Жыйноочу М. Багышев. - КФ. -980-инв. -66 б.

**1941.** Сазанов Б. «Семетей»: Семетейдин Айчүрөктү талашып Чынкожо, Толтой менен болгон урушу / Жыйноочулар М. Багышов, Т. Абдраков. КФ. -981-инв. -326 б. Сазанов Б. «Семетей» / Жыйноочу Т. Абдраков. - КФ. -982- инв. - 327-725 б; -983-инв. - 726-1216 б; -984-инв. -1217-1613 б; Тоголок Молдо. «Семетей»: Семетейдин өлүшү / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -840-инв. -275 б. Тоголок Молдо. «Семетей»: Семетейдин Коңурбай менен болгон урушу. 6-бөлүм / Жыйноочу К. Мифтаков. - КФ. -841-инв. -417 б. Тоголок Молдо. «Семетей»: 5-т. -1-бөлүм. - КФ. 1072-инв. -6630 сап, 220 б. Латын ариби м-н жазылган. Тоголок Молдо. «Семетей»: 1-т. -4-бөлүм. - КФ. -1074-инв. 13025 сап, 220 б. Латын ариби м-н жазылган; 2-т. -1075-инв. -7555 сап, 293 б. Латын ариби м-н жазылган; 3-т. -1-бөлүм. - 1076-инв. -12500 сап, 501 б. Латын ариби м-н жазылган. Тоголок Молдо. «Семетей»: 5-т. - 1-бөлүм. - КФ. 1078-инв. -9366 сап, 348 б. Латын ариби м-н жазылган.

**1942.** «Семетей»: 1-китеп. - КФ. -1683-инв. -306 б. Жаңы ариб м-н жазылган. «Семетей»: Семетейдин Таласка биринчи келиши. -2-китеп. - КФ. -1680-инв. - 325-610 б. Жаңы ариб м-н жазылган. «Семетей»: 1-китеп. - КФ. - 1680-инв. -319 б. Жаңы ариб м-н жазылган. «Семетейдин Таласка биринчи келиши. -2-китеп. - КФ. -1683-инв. -325- 610 б. Жаңы ариб м-н жазылган. «Семетей»: 2-китеп. - КФ. - 1683-инв. -1683 сап. «Семетей»: Семетейдин Чүрөккө жолукканы. -3-китеп. - КФ. -1680-инв. - 611-832 б. Жаңы ариб м-н жазылган. «Семетей»: Карагулга Семетейдин алдатканы. -4-китеп - КФ. -1683-инв. -834 -1054 б. Жаңы ариб м-н жазылган.

**1943.** Каралаев С. «Сейтек»: 7-бөлүк - КФ. -960-инв. -1683-2022 б.

**1944.** Мусулманкулов М. «Манас»: Манас Алооке канды алганы. / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -64 (885)-инв. -38992 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын бала чагы / Жыйноочу С. А. Байсалов. - КФ. - 65 (886)-инв.4298 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын жигит чагы / Жыйноочу С. А. Байсалов. - КФ. -66-инв. -9950 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын Ала-Тоого жортуулдары / Жыйноочу С. А. Байсалов. - КФ. -67 (888)-инв. -2300 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын Алтайдан Ала-Тоого көчкөнү / Жыйноочу А. Тайгүрөнов. - КФ-68 (889)-инв. -3664 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын Шооруккан менен урушу жана Алмамбеттин келиши /Жыйноочу А. Тайгүрөнов. - КФ. -70 (891)-инв. -7651 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Манастын Каныкейди алганы /Жыйноочулар Ы. Абдрахманов, А. Тайгүрөнов. - КФ. -71 (892)-инв. -7825 сап. Мусулманкулов М. «Манас»: Чоңказат / Жыйноочу А. Тайгүрөнов. - КФ. -72 (893)-инв. -6916 сап; -73 (894)-инв. -3477 сап.

**1945.** Валитова А. А. Джаангир-ходжа в эпосе и в истории: Машинкеге басылган түрдө КФда сакталып турат. Каралаев С. «Сейтек»: 8-9-10-бөлүктөр. - КФ. -961-инв. -2023-2200 б; -962-инв. -2201-2320 б; -963-инв. -2321 2462 б. Мусулманкулов М. «Манас»: Манас баатырдын кичи казаты / Жыйноочу А. Тайгүрөнов. - КФ. -74 (895)-инв. 1313 сап; -95 (896)-инв. -3624 сап. Рахматуллин К. «Манас» Сагымбая Орозбакова и Саякбая Каралаева (сравнение содержание двух вариантов): Машинкеге басылган түрдө КФда сакталып турат. Рысмендеев А. «Семетей»: Чынкожо, Толтой Акунканды камап жаткан жери / Жыйноочу

С. Медетов. - КФ. -970-инв. -27 б. Тойчубеков А. «Семетей» 1-бөлүк. - КФ. -994-инв. -190 б 1946. Каралаев С. «Сейтек»: 11-бөлүк. - КФ. -964-инв. -2463-2650 б. Каралаев С. «Сейтек»: Сейтек менен Ак-жолтойдун перинин кыздарына үйлөнүшү (уландысы). - КФ. -965-инв. -190 б; -966-инв. -191-387 б. Кожеков Ж. «Семетейдин» сюжети. - КФ. -1116-инв. -161 б; -1117-инв. -88 б. Семетей менен Бакайдын Жакыпка жолугушу: 3-бөлүк. - КФ. -1098-инв. -42-126 б. Рысмендеев А. «Семетей» / Жыйноочу Ч. Иманкулов. - КФ. -972-инв. 211 б. Рысмендеев А. «Семетей»: Көкөтөйдүн ашы. Чыңкожо, Толтойдун Семетейден жеңилген жери / Жыйноочу И. Бошкоев. - КФ. -973-инв. -212-437 б; Рысмендеев Ш. «Семетейдин» сюжети - КФ. -1118-инв. -173 б. -1119-инв. -1116. Сазанов Б. «Семетей» / Жыйноочу А. Чоробаев. - КФ. -985-инв. -246 б. Сарыков Ж. «Семетейдин» сюжети: 1-бөлүк. - КФ. -1111-инв. -150 б; -1112-инв. -129 б. Тоголок Молдо. «Семетейдин сюжети. - КФ. -1120-инв. -213 б. Тоголок Молдо. «Семетей», «Сейтектин» жалпы сюжети. - КФ. -1121-инв. ш125 б. Тойчубеков А. «Семетей»: 2-бөлүк / Жыйноочу Ч. Иманкулов. - КФ. -995-инв. -191-266 б. Тыныбеков А. «Семетей»: Семетейдин жетим калып Букарга качышы / Жыйноочу А. Тыныбеков - КФ. -989-инв. -278 б; -989-инв. -418 б. Тыныбеков А. «Семетей»: Семетейдин Букардан Таласка келиши / Жыйноочу А. Тыныбеков. - КФ. -990-инв. -279 473 б.

**1947.** Абдрахманов Ы. «Семетей»: Чыңкожо, Толтойдун окуясы. 2-бөлүк / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -991- инв. -509 б. Абдрахманов Ы. «Семетей»: 1-бөлүк. Семетейдин Букарда болуп, Таласка келгени / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -993-инв. -231 б. Абдрахманов Ы. «Семетей»: Семетейдин Коңурбайга жортуулу: 3-бөлүк / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -996-инв. -231 б. Абдрахманов Ы. «Семетей»: Семетейдин өлүмү / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -997-инв. -135 б. Бектенов З., Самарин Г. Прозаическое переложение сюжета «Манаса»: (Машинная рукопись хранится в Ин-те Яз. литературы и истории Кирг. ФАН СССР). Каралаев С. Манастын балалык чагы. 1-т. - КФ. -536-инв. -12940 сап. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей»: 1-т. Каныкейдин жер менен коштошкону. КФ. -544-инв. -320 б. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей»: 1-т. Каныкейдин Букарга качышы. - КФ. -545-инв. -747 б. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей»: Каныкейдин Тайторууну чапканы. - КФ. -547- инв. -7880 сап. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей»: - КФ. -548-инв. -16900 сап, 543 б; -549-инв. 12840 сап, 546 б; -550-инв. -11589 сап, 399 б; -551-инв. -9551 сап, 311 б; -552-инв. -14158 сап, 539 б; -553-инв. 13048 сап, 385 б; -554-инв. -14000 сап, 519 б; -555-инв. -13076 сап, 468 б; -556-инв. -14906 сап, 515 б. Жогорудагы инвентарларда көрсөтүлгөн материалдар латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Семетей»: 12-т. - КФ. -557-инв. 13972 сап, 502 б; 13-т. -558-инв. Тыныбеков А. «Семетей»... -14-т. -559-инв. -13982 сап, 498 б; -15-т. -560-инв. 15544 сап, 537 б. Латын ариби м-н жазылган. Каралаев С. «Сейтек»: 12-т. - КФ. -562-инв. -5724 сап, 208 б; -13-т. 568-инв. -211 б; -13-т. -569-инв. -3200 сап; -13-т. -570-инв. -3210 сап, 106 б; -16-т. -564-инв. -8250 сап, 272 б; 17-т. -565-инв. -7812 сап, 272 б; -18-т. -566-инв. -5964 сап, 214 б; -19-т. -567-инв. -268 б; -20-т. -568-инв. 7168 сап, 256 б. Каралаев С. «Сейтек» / Жыйноочу М. Мамыров. - КФ. -967-инв. -368-632 б. Каралаев С, «Сейтек»: Сейтек менен Акжолтойдун перинин кыздарына үйлөнүшү. - КФ. -1103-инв. -340 б; -1104-инв. -256 б. Каралаев С. «Семетей» жана «Сейтектин» сюжети. - КФ. -1121"-инв. -431 б; -1122-инв. -276 б. Каралаев С. «Манас», «Семетей», «Сейтектин» кара сөз менен жазылган варианты. - КФ. -1124-инв. -70 б. Каралаев С. «Семетей»: Семетейдин балалык чагы. - КФ. -5085-инв. -906 б. Каралаев С. «Семетей»: 1-т. Семетейдин балалык чагы. - КФ. -5085-инв. -906 б. Мусулманкулов М. «Семетей»: 1-т. - КФ. -1065-инв. -362 б; -2-т. -1066-инв. -397 б; -3-т. -1067-инв. -325 б; -4-т. 1068-инв. -316 б. Мусулманкулов, М. «Семетейдин» сюжети. - КФ. -1114-инв. -42 б. -1115-инв. -110 б. Рысмендеев А. «Семетей»: Семетейдин бала чагы / Жыйноочу Э. Наматова - КФ. -1003-инв. -364 б. Рысмендеев А. «Семетей»: Чыңкожо,

Толтойдун окуясы. - КФ. -1004-инв. - 438-487 б. Рысмендеев Ш. «Сейтек»: 6-т. -КФ. -1086-инв. - 237 б. Сазанов Б. «Семетей»: 2-т. - КФ. -1082-инв. -484 б; -3-т. -1083-инв. - 485-971 б. Сазанов Б. «Семетейдин» сюжети. - КФ. -1109-инв. -320 б. -1110-инв. -155 б. Тойчубеков А. «Семетей» - КФ. -1112 -инв. -100 б.; -1113"- инв. -220 б.; Чокморов М. «Семетей» / Жыйноочу К. Мифтаков - КФ. -1118"-инв. - 359-436 б.

**1948.** Абдрахманов Ы. «Сейтек» / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -998-инв. -335 б. Каралаев С. «Сейтек»: 1-т. Күлчоро менен Айчүрөктүн туткунга кетиши. - КФ. -8-инв. -784 б; -9-инв. -784 б; -10-инв. -784 б. Каралаев С. «Сейтек»: -2-т. - Сейтек чоң энесине жана Бакайга кезикти. - КФ. -13-инв. -563 б. Каралаев С. «Сейтек»: 1-китеп. - Күлчоро туткундалды. - КФ. -8-инв. -303 б.

**1949.** Абдрахманов Ы. «Семетейдин» сюжети. 1-бөлүм, - КФ. -1105-инв. -107 б; -2-бөлүм. - 1106-инв. -116 б; 3-бөлүм. -1107-инв. -67 б; -4-бөлүм. -1108-инв. -36 б. Абдрахманов Ы. «Сейтектин» сюжети. - КФ. -1125-инв. - 50 б. Каралаев С. «Семетей»: 2-т. - Семетей Таласта. - КФ. -5085-инв. -489б. Сазанов Б. «Семетей»: Семетейдин Коңурбайдан кун кууганы / Жыйноочу Э. Наматова. - КФ. -1005-инв. -126 б. Сазанов Б. «Семетей»: Үмөтайдын окуясы / Жыйноочу Э. Наматова. - КФ. -1006-инв. - 127-129 б. Сазанов Б. «Семетей»: Семетейдин өлүмү / Жыйноочу Э. Наматова. - КФ. -1007-инв. - 230-328 б; -1008-инв. - 329-430 б. Сазанов Б. «Сейтек» / Жыйноочу Э. Наматова. - КФ. -1109-инв. -99 б; - 1110-инв. - 100-181 б. Сарыков Ж. «Семетейдин» сюжети (Ы. Абдрахманов, Ж. Сарыков, М. Мусулманкулов, А. Рысмендеевдин «Семетейлеринин» сюжети салыштырылат). - КФ. - 1113-инв. Сарыков Ж. «Сейтектин» сюжети. - КФ. -1123-инв. -42 б.

**1950.** Абдрахманов Ы. «Сейтектин» жалпы сюжети. - КФ. -1127-инв. -58 б.

**1951.** Абдрахманов Ы. «Сейтек» / Жыйноочу Ы. Абдрахманов. - КФ. -1158-инв. -323 б. Абдрахманов Ы. «Сейтек»: - КФ. -1328-инв. -346 б. Искендеров Н. «Сейтек». - КФ. -1328-инв. -346 б.

**1955.** Каралаев С. «Семетей». - КФ. - 553-инв. Каралаев С. «Сейтек»: 1-китеп, 3-т. - Күлчоро менен Айчүрөктүн туткунга кетиши. - КФ. -1672-инв. -294 б; -2-китеп. -1673-инв. - 296-624 б. Каралаев С. «Сейтек»: 3-китеп. Семетейдин кайра элге кошулушу. - КФ. -1674-инв. - 625-886 б.

**1958.** Тыныбеков А. «Семетей»: Семетейдин жетим калып Букарга барышы. - КФ. -989"-инв. -418 б. Тыныбеков А. «Семетей»: Семетей Букардан Таласка келип Манастан калган мүлктөрүн алып жаткан жери. - КФ. -990°-инв. Тыныбеков А. «Семетей» - КФ. -990 -инв. - 116 б. Касмамбетов С. «Семетей»: Кырк чоронун өлүмү. - КФ. -2032-инв. -88 б.

**1959.** Жумабеков Ы. «Семетей»: Айчүрөктүн Чачыкейге келиши / Жыйноочу П. Казиев. - КФ. -4033-инв. -95 б. Жумабеков Ы. «Семетей»: Күлчоронун Айчүрөккө барган жеринен Толтойду сайган жерине чейин. - КФ. -4059-инв.- 1500 м. тасма (пленка). Касмамбетов С. «Семетей»: Семетейдин Таласка келиши. - КФ. -4037-инв. -500 м. тасма (пленка). «Семетей»: 1 дептер. - КФ. -1987-инв. -288 б. «Семетей»: Семетейдин Таласка биринчи келиши. - КФ. - 1987- инв. - 289-543 б. «Семетей»: 3 дептер. - КФ. -1987-инв. - 544-742 б.

**1960.** «Семетей»: Күлчоро менен Айчүрөктүн туткундалышы. - КФ. -4045-инв. -336 б. «Сейтек»: Кыздын өлүшү, Кара дөө Жедигердин кан болгону. - КФ. - 5045-инв. - 337-545 б. «Сейтек»: Семетейдин кайра элге кошулушу. - КФ. - 4052-инв. - 598-871 б. «Сейтек»: Семетейдин кайра элге кошулушу. - КФ. -5045-инв. -- 546-743 б.

- 1961.** Молдокеева С. «Семетей» (үзүндү) / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5079-инв. -5 кассет.
- 1962.** Тойчубеков А. «Семетей / Жыйноочу М. Мамыров. - КФ. -5166-инв. дептер, 19 жука. дептер.
- 1963.** Тойчубеков А. «Семетей» (үзүндүлөр) / Жыйноочу М. Мамыров. - КФ. -5152-инв. - 318 б. Тойчубеков А. «Семетей» / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. -5155-инв. -190 б.
- 1965.** Кочукеев Д. «Семетей / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. -5167-инв. -3 жука. дептер, 2 чоң. дептер.
- 1966.** Байбуураев Т. «Семетей» (үзүндү). - КФ. -5172-инв. -96 б. Байбуураев Т. «Семетей» (үзүндү): С. Орозбаковдун өмүр баяны / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5173-инв. -94 б. Жумабеков Ы. «Семетей»: Акшумкардын окуясы / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. -4065-инв. Жумабеков Ы. «Семетей» / Жыйноочу П. Казиев. - КФ. -5168. инв. -330 б. Жумабеков Ы. «Семетей»: Айчүрөктүн кандарды сынаганы / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. -51688-инв. 4 дептер. Кочукеев Д. «Семетей»: Үргөнчтүн көрүнүшү / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ: -4064-инв. -500 м. Кочукеев Д. «Манас»: «Семетей» / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. -5164-инв. - 3 чоң. дептер.
- 1968.** Тойчубеков А. «Семетей» / Жыйноочу К. Алмабеков. - КФ. -5170-инв. -12 жука. дептер; - инв. -15 жука. дептер; - инв. - 27 жука. дептер.
- 1969.** Касымбеков, Сүйүнбаева. -1. «Манас», «Семетей»; 2. «Манас», «Семетей» / Жыйноочу С. Бегалиев. - КФ. 5175-инв. -3 чоң. дептер. Борзу уулу Малдыбай. «Семетей» / Б. Юнусалиев. - КФ. -4071-инв. -117 б. Сүйүнбаева. «Семетей» / Жыйноочу С. Мусаев. - КФ. - 5192-инв. -218 б.
- 1970.** Молдокеева С. «Семетей»: Чыңкожо менен Толтойдун Бозжигитти андоочуга жибергени / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5 87-инв. -3 чоң. дептер. Чокморов М. «Семетей»: Семетейдин качып чыгып элин издеши / Жыйноочу К. Кырбашев. - КФ. -5169-инв. -2 чоң. дептер.
- 1971.** Молдокеева С. «Семетей»: Семетейдин балалык чагы, Каныкейдин Тайторуну чабышы / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5186-инв. -10 чоң. дептер. Чокморов М. «Сейтек» / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5182-инв. - 2 чоң. дептер. Чокморов М. «Семетей»: Семетейдин Коңурбайдан атасы Манастын кунун куушу / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. КФ. -5183-инв. -3 чоң. дептер. Чокморов М. «Семетей» / Жыйноочу О. Сооронов. - Кф. -5184-инв. 3 чоң. дептер. Чокморов М. «Семетей» / Жыйноочу Ш. Айтбаева. - КФ. -5185-инв. -2 чоң. дептер. Чокморов М. «Семетей» / Жыйноочу С. Алиев. - КФ. -5183-инв. 1 чоң. дептер.
- 1972.** Борзу уулу Малдыбай. «Кысса Семетей баатыры» / Жыйноочу Б. Юнусалиев. - КФ. - 5188-инв. -117 б. Чокморов М. 1) «Сейтек»: Сейтектин Канчоро менен Кыяздан өчүн алып, Бозбаланы кан шайлашы 2) Күлчоро менен Сейтектин Талас - Кең-Кол жерине келиши; 3) Айчүрөктүн Семетейди издегени («Сейтектин» аягы) / Жыйноочу Ш. Айтбаева. - КФ. - 5190-инв. -3 чоң. дептер.
- 1973.** Молдокеева С. «Семетей» / Жыйноочу Р. Сарыпбеков. - КФ. -5191-инв. -3 чоң. дептер.
- 1975.** Молдокеева С. «Семетей / Жыйноочу С. Мусаев. - КФ. -4076-инв. -53 б. Молдокеева С. «Семетейден» үзүндү / Жыйноочу С. Мусаев. - КФ. -4076-инв. 15 чоң. дептер.

**1978.** «Семетей»: Семетейдин Абыке, Көбөштөргө жолугушуусу / Жыйноочу Мураталиев.  
- КФ. -5320-инв. -135 б.

**1981.** Шапаков М. «Семетей» (үзүндү) / Жыйноочу М. Мукасов. - КФ - 4076-инв.

**1982.** Молдокеева С. «Семетей». - КФ. -4197-инв. - 3 чоң. дептер, 1 чоң. дептер. «Семетей»  
/ Жыйноочулар экспедициянын коллективи. - КФ. -4197-инв. -4 папка, 250 б.

**1985.** Жусуп Мамай. «Семетей» / Жыйноочу К. Сыдыкбаев. - КФ. -4076-инв. -476 б.  
Шапаков М. «Семетей». - КФ. -4076. -81 б.

**1988.** Молдокеева С. «Семетей» / Жыйноочу С. Алиев. - КФ. -4076-инв. -3 жука. дептер.  
«Семетей» / Жыйноочу Карабаев. - КФ. -4076-инв. -21 жука дептер. шарттуу кыскартуулар

[негизги кыскартууларда жоктор берилди)

авт. - авторский

Астрах. - Астраханский

Б.: - Бишкек

б. - бет, беттерде

БФ. - Бурятский филиал

вкл. - вклейка

Вост. - Восточный

Москв. - Московский

надзаг. - надзаглавие

назв. - названия

науч. - научный

общ-во - общество

отд. - отдел, отделение

Пг. - Петроград

Всесоюзн. - Всесоюзный

вступит. - вступительный

вып. - выпуск

гл. - главный

дет. - детский

дисс. - диссертация

ИВ. - Институт Востоковедения

изд. - издание

илл. - иллюстрация

имп. - императорский  
инв. - инвентарь  
информ. - информация  
ИЯЛ - Институт языка, литературы  
культ. - культурный  
КФ - Кол жазмалар фондусу  
Л.: - Ленинград  
л. - лист  
ленингр. - ленинградский  
лит. - литература  
ЛО - Ленинградское отделение  
М.: - Москва  
МГУ - Московский государственный  
университет  
М.- Л. - Москва-Ленинград  
пер. - перевод  
подг. - подготовил  
посвящ. - посвященный  
предисл. - предисловие  
редколл. - редколлегия  
рек. - реклама  
с. - страница  
СО - Сибирское отделение  
соб. - собственный  
соис. -- соискание  
сообщ. - сообщения  
сост. - составитель  
СПб - Санкт-Петербург  
столб. -- столбик  
Тр. - труды  
тюркол. -- тюркологический



узб. - узбекский

указ. - указатель

Ф.: - Фрунзе

ФАН - Филиал Академии наук

худож. - художественный

центр. - центральный

ч. - часть

этно. – этнографический

ББК 92я2

М23

«Манас» энциклопедиясы (Башкы ред. А. Карыпкулов: Башкы  
М23 ред.мүчөлөрү: И. Айтматов ж. б. Ил.-ред. совет: Э. Абдылдаев ж. б.  
Б.: Кыргыз Энциклопедиясынын Башкы редакциясы, 1995. 2-т:  
«Манастын» сюжети - Ярупа. - 1995-432 б.  
ISBN 5-89750-035-5

Бул эки томдук илимий маалыматчы китепте «Манас» эпосунун түрдүү маселелери б-ча негизги маалыматтар берилди. Энциклопедияда манасчылар, жыйноочулар, изилдөөчүлөр, котормочулар ж-а эпоско байланыштуу чыгармалар, алардын авторлору, режиссёрлору, операторлору, сүрөтчүлөр, ролдорду аткарган артисттер ж-дө жазылган таржымал макалалар, о. эле чет өлкөлөрдөгү «Манас» айтуучулар, жарыялоочулар, изилдөөчүлөр, жарыкка чыккан китептер өзүнчө макала түрүндө камтылды. Китеп фольклорго кызыккан жалпы окурмандарга арналат.

Двухтомная энциклопедия «Манас» содержит свыше 3 тыс. статей, в которых отражены все стороны проблемы эпоса «Манас».

Справочное издание

Энциклопедия «МАНАС»

т. 2. «Манастын» сюжети - Ярупа.

на кыргызском языке

«МАНАС» энциклопедиясы

2-том. «Манастын» сюжети - Ярупа.

Мукабасын жасалгалаган сүрөтчү И. А. Ефимов

Сүрөт редакторлору Э. Р. Касымов, И. А. Ефимов

Тех. редактору Ж. Жолдошева

Корректорлору: С. Калмаматов, Б. Кыдырбаева

Терүүгө 1991-ж. 9-сентябрда берилди. Басууга 1994-ж. 8-сентябрда кол коюлду. Форматы 70X100 /16 . Текст фототерүү ыкмасында мектеп ариби м-н терилип, № 1 офсет кагазына офсет

басма м-н басылды. Көлөмү 27 накта басма табак, 36,1 шарттуу басма табак, 42,38 эсеп  
басма

табагы. Тиражы 10000. Заказ № 2247. Келишим баа менен.

Кыргыз Энциклопедиясынын Башкы редакциясы,

720040, Бишкек шаары, Эркиндик проспекти, 56-үй.

Кыргыз Республикасынын 50 жылдыгы атындагы Кыргызполиграфкомбинаты.

720461, ГСП, Бишкек, 5. Т. Суванбердиев көчөсү, 102.

## Библиография

Бүгүнкү күндө кыргыз элинин ж-а ага канатташ жаткан элдердин тарыхын, маданиятын, адабиятын окуп үйрөнүүдө «Манас» эпосу ж-дөгү адабияттардын ретроспективдүү библиографиялык көрсөткүчүнүн баа жеткис мааниси бар. Көрсөткүч 140 жылдардан ашык мезгилдерде эпос жөнүндө жарык көргөн материалдарды өз ичине топтоду.

Бул библиографиялык көрсөткүчкө материалдарды топтоо 1993-жылдын башталышында аякталды да көрсөткүчкө 2 200дөн ашык документтер камтылды. Материалдарды топтоодо Кыргыз Республикасынын Улуттук китепканасынын, Кыргыз Улуттук Илимдер Академиясынын тиешелүү каталогдору ж-а картотекалары, Республикалык китеп палатасынын мамлекеттик каттоо библиографиялык көрсөткүчтөрү, о. эле П. Н. Берков ж-а Э. К. Сагидова тарабынан орус тилинде түзүлгөн адабияттардын библиографиялык көрсөткүчү (Киргизский героический эпос «Манас», М.; 1961), Кыргыз Республикасынын Улуттук китепканасы чыгарган «Манас» - кыргыз элинин улуу мурасы» (1986) библиографиялык көрсөткүчү, «Манас» эпосун изилдөөчү окумуштуулар С. Мусаев м-н Р. Сарыпбековдун өздүк карточкалары пайдаланылды. Бул окумуштууларга түзүүчү чоң ыраазычылыгын билдирет.

«Манас» эпосуна тиешелүү бардык материалдарды камтууда түзүүчү мүмкүн болгон аракетин жумшады. Бирок, чет тилдерде (англис, немец, француз ж. б. тилдерде басылган кээ бир материалдарды баяндап жазууда кабыл алынган библиографиялык стандарт сакталбай калышы мүмкүн) жарык көргөн бир топ документтер маалымат берүүчү кабарлардын жетишсиздигинен көрсөткүчкө кирбей калышы ыктымал. Ошондуктан библиографиялык көрсөткүчтө «бардык материалдар толук камтылды» деп айтуудан түзүүчү алыс.

Библиографиялык көрсөткүчтөгү материалдар кайсы тилде ж-а кайда басылгандыктарына (китептеби, журналдабы, гезиттеби) карабастан хронологиялык тартипте айгаштырылды. Ар бир жылдагы китептер хронологиялык алкактын ичинде алфавит тартибинде, ал эми журналдар м-н гезитте жарык көргөн материалдар чыккан күнүнө ж-а журналдардын номерлеринин өсүш тартибинде берилди. Кээ бир, анчалык керектүү маалыматты өзүндө чагылдырбаган материалдар көрсөткүчкө киргизилген жок. Өз мазмунунун багытын ача албаган материалдарга кыргыз тилинде аннотация кыскача берилди.

Библиографиялык көрсөткүчтүн аягында Кыргыз Улуттук Илимдер Академиясынын кол жазмалар фондусунда сакталып турган «Манастын» библиографиялык тизмеси да бар.

Библиографиялык көрсөткүчтө документтерди баяндап жазуу эң кийинки кабыл алынган 7.1-84. Мамлекеттик стандарттын негизинде жүргүзүлдү.